

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego 2026

Report on the socio-economic situation
of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego 2026

Report on the socio-economic situation
of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Olsztynie Statistical Office in Olsztyn

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Joanny Balcerzak

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Abramowicz, Izabela Bednarczyk, Mariola Kardasińska, Aleksandra Kłosińska, Magda Stankiewicz,
Alicja Żebiałowicz

Tłumaczenie

Translation

Joanna Abramowicz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marcin Błaszczyk, Aleksandra Kłosińska, Wioletta Wasilewska

ISSN 2084-7084

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu kolejną edycję „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego”. Publikacja zawiera obszerny zestaw informacji statystycznych charakteryzujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego naszego województwa.

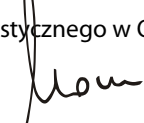
Zakres tematyczny opracowania obejmuje problematykę z zakresu środowiska, społeczeństwa, gospodarki oraz finansów jednostek samorządu terytorialnego. Prezentowane zagadnienia zostały przedstawione w retrospekcji od 2015 r., co umożliwia analizę i ocenę zmian zachodzących w ostatnich latach. Dodatkowo istnieje możliwość porównania zjawisk społeczno-ekonomicznych występujących w warmińsko-mazurskim z procesami zachodzącymi w kraju i innych województwach.

Przedstawiona w publikacji problematyka została zaprezentowana na wykresach, mapach, kartogramach i kartodiagramach, umożliwiając poznanie zmian w czasie oraz rozmieszczenia przestrzennego zjawisk i procesów społeczno-ekonomicznych. Część analityczną opracowania uzupełniają tablice przeglądowe.

W aneksie do raportu uwzględniono wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego. Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) znajduje się również w Banku Danych Lokalnych, w dedykowanym module pod nazwą [Obszary funkcjonalne](#).

Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie cennym źródłem informacji o województwie warmińsko-mazurskim. Jednocześnie proszę o wszelkie sugestie dotyczące zawartości publikacji oraz zakresu prezentowanych w niej danych statystycznych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Preface

I present to you the next edition of 'Report on the socio-economic situation of Warmińsko-Mazurskie Voivodship'. This publication contains a comprehensive set of statistical information characterizing level of the socio-economic development of our Voivodship.

The thematic scope of this study includes issues relating to the environment, society, economy and finances of local government units. Described topics are presented in the retrospection since 2015 that enables analysis and assessment of changes taking place in recent years. Additionally it is possible to compare socio-economic phenomena occurring in Warmińsko-Mazurskie Voivodship with processes taking place in the country and also in other voivodships.

Issues described in this publication are presented in the form of graphs, maps, cartograms and cartodiagrams. It allows to understand changes in time and spatial distribution of socio-economic phenomena and processes. The analytical section of this elaboration is supplemented with review tables.

The report's annex includes selected information on Areas of Strategic Intervention (ASI), defined in the National Strategy of Regional Development 2030 as areas (gminas) threatened by permanent marginalisation and cities losing their socio-economic functions, for which there are special instruments of development support. A wide range of data for functional areas (including ASI) is also available in the Local Data Bank in a dedicated module entitled [Functional areas](#).

I hope that this study will be a valuable source of information about Warmińsko-Mazurskie Voivodship. At the same time I also ask for any suggestions regarding the publication's content and the scope of presented statistical data.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	
Objaśnienia znaków umownych	8
Symbols	
Ważniejsze skróty	8
Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	
Rozdział 1 Województwo na tle kraju	17
Chapter 1 Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2 Województwo na tle pozostałych województw	20
Chapter 2 Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3 Powierzchnia i podział terytorialny województwa	28
Chapter 3 Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4 Środowisko	30
Chapter 4 Environment	
4.1. Powierzchnia	30
Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne	32
Water consumption. Industrial and municipal wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	36
Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	37
Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	41
Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	45
Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5 Społeczeństwo	47
Chapter 5 Society	
5.1. Kapitał ludzki	47
Human capital	
5.1.1. Demografia	47
Demography	
5.1.2. Edukacja	54
Education	
5.1.3. Zasoby pracy	64
Labour resources	

	5.2. Jakość życia	73
	Quality of life	
	5.2.1. Zamożność mieszkańców	73
	Inhabitants' wealth	
	5.2.2. Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	81
	Social assistance and family support	
	5.2.3. Warunki mieszkaniowe	89
	Housing conditions	
	5.2.4. Ochrona zdrowia	94
	Health care	
	5.2.5. Kultura	102
	Culture	
	5.2.6. Bezpieczeństwo na drogach	106
	Road safety	
	5.2.7. Społeczeństwo informacyjne	109
	Information society	
	5.2.8. Aktywność społeczna	111
	Social activity	
Rozdział 6	Gospodarka	113
Chapter 6	Economy	
	6.1. Produkt krajowy brutto	113
	Gross domestic product	
	6.2. Przedsiębiorczość	118
	Entrepreneurship	
	6.2.1. Podmioty gospodarki narodowej	118
	Entities of the national economy	
	6.2.2. Działalność badawcza i rozwojowa	122
	Research and development	
	6.2.3. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	126
	Use of information and communication technologies in enterprises	
	6.2.4. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	128
	Financial results of non-financial enterprises	
	6.2.5. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	132
	Investment outlays of enterprises	
	6.3. Produkcja i usługi	136
	Production and services	
	6.3.1. Rolnictwo	136
	Agriculture	
	6.3.2. Przemysł	142
	Industry	
	6.3.3. Budownictwo	148
	Construction	
	6.3.4. Rynek wewnętrzny	155
	Internal market	

	6.3.5. Transport	157
	Transport	
	6.3.6. Energia	164
	Energy	
Rozdział 7 Chapter 7	Zarządzanie rozwojem	168
	Development management	
	7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	168
	Revenue of local government units	
	7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	171
	Expenditure of local government units	
	7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	174
	Result of budgets of local government units	
	7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	177
	Projects co-financed by the European funds	
	7.5. Planowanie przestrzenne	182
	Spatial planning	
Rozdział 8 Chapter 8	Wybrane dane o województwie warmińsko-mazurskim	186
	Selected data on Warmińsko-Mazurskie Voivodship	
Rozdział 9 Chapter 9	Wybrane dane o Olsztynie	190
	Selected data on Olsztyn	
Rozdział 10 Chapter 10	Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	192
	Selected data on cities with powiat status	
Aneks	Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim	194
Annex	Selected data for Areas of Strategic Intervention against the background of urban and rural areas in Warmińsko-Mazurskie Voivodship	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” 'Of which'	nie podaje się wszystkich składników sumy not all elements of the sum are given
Znak (*)	dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych data revised

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name	Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
tys.	tysiąc	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
mln	milion	l	litr litre
zł PLN	złoty zloty	m ³	metr sześcienny cubic metre
szt. pcs	sztuka pieces	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kg	kilogram kilogram	TWh	terawatogodzina terawatt hour
dt	decytona deciton	t km tkm	tonokilometr tonne-kilometre
km	kilometr kilometre	p. proc.	punkt procentowy
m ²	metr kwadratowy square metre	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
ha	hektar hectare		

Synteza

Środowisko

W województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r. zużyto mniej wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w porównaniu z poprzednim rokiem. Liczba oczyszczalni ścieków nie uległa zmianie, wzrósł natomiast udział ludności korzystającej z nich. Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych zmniejszyła się. Powierzchnia o szczególnych walorach prawnie chroniona zwiększyła się. Ilość odpadów przemysłowych wytworzonych w ciągu roku zmniejszyła się. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska były niższe w porównaniu z poprzednim rokiem, natomiast nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej były wyższe.

W 2024 r. w województwie wytworzono więcej odpadów komunalnych niż w roku poprzednim oraz odebrano więcej odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Wzrósł też udział odpadów zebranych selektywnie. Najwięcej odpadów zebranych selektywnie pochodziło z gospodarstw domowych. Na koniec roku na terenie województwa funkcjonowało 10 kontrolowanych składowisk odpadów komunalnych oraz istniało 26 nielegalnych wysypisk śmieci.

Spoleczeństwo

Liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2015–2025 systematycznie zmniejszała się. Spadek liczby mieszkańców był spowodowany ubytkiem migracyjnym ludności, a w latach 2015, 2016, 2018–2025 również ujemnym przyrostem naturalnym.

W województwie następował proces starzenia się ludności. W porównaniu z przeciętnymi wartościami w kraju, warmińsko-mazurskie charakteryzowało się w 2025 r. wyższym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym był niższy niż w kraju.

W okresie 2020–2024 liczba placówek wychowania przedszkolnego zmniejszyła się. Liczba korzystających z nich dzieci pozostała na zbliżonym poziomie.

W 2025 r. egzamin maturalny zdało 77,0% absolwentów, co oznaczało pogorszenie zdawalności w porównaniu z rokiem poprzednim. Zdawalność egzaminu maturalnego w warmińsko-mazurskim była niższa niż przeciętnie w kraju.

Liczba studentów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2024 r. wzrosła pierwszy raz od 2015 r., zarówno w województwie, jak i w kraju.

Na koniec października 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej była niższa niż w grudniu 2024 r. Wyższa była natomiast (na koniec grudnia 2025 r.) liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Stopa bezrobocia, podobnie jak we wcześniejszych latach, była najwyższa w kraju.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosła liczba pracujących, co wpłynęło na wzrost wskaźnika zatrudnienia. Zmalała liczba biernych zawodowo, a liczba bezrobotnych pozostała na poziomie sprzed roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w województwie w 2024 r. było wyższe niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej.

W 2025 r. liczba emerytów i rencistów była większa niż rok wcześniej. Wzrosła zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto, jak i wyższe były świadczenia wypłacane przez ZUS.

W 2024 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, nastąpił wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego oraz przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych.

Na każde 10 tys. mieszkańców województwa 372 osoby otrzymały świadczenie z pomocy społecznej – był to najwyższy wskaźnik w kraju.

W okresie 2015–2024 liczba beneficjentów świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w województwie w przeliczeniu na 10 tys. ludności zmniejszyła się, jednak nadal był to najwyższy wskaźnik w kraju.

W tym samym okresie w zasobach mieszkaniowych województwa przybyło ponad 47 tys. lokali. Przeważały mieszkania zlokalizowane w miastach, a ich udział w 2024 r. wyniósł 64,6%. Od 2015 r. warunki mieszkaniowe uległy nieznacznej poprawie. Wzrosła przeciętna wielkość mieszkania oraz przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę. Mieszkania na wsi były większe niż w miastach i mieszkało w nich więcej osób. Zmniejszyła się przeciętna liczba osób przypadających na 1 mieszkanie.

Od 2015 r. w województwie przybyło ponad 1,5 tys. km sieci wodociągowej. Na koniec 2024 r. na obszarach wiejskich zlokalizowane było 84,7% długości sieci wodociągowej. Mimo systematycznego wzrostu, jej gęstość w województwie należała do najniższych w kraju (13 lokata). W 2024 r. liczba osób korzystających z sieci nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. Zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich.

W latach 2015–2024 w województwie przybyło ponad 1,2 tys. km sieci kanalizacyjnej. Na koniec 2024 r. na terenach wiejskich znajdowało się 69,2% sieci kanalizacyjnej. W stosunku do 2023 r. zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wzrosło. Było ono, podobnie jak w przypadku sieci wodociągowej, jednym z najniższych w kraju (14 lokata). W 2024 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało więcej mieszkańców województwa niż rok wcześniej.

Od 2015 r. przybyło w województwie blisko 0,9 tys. km sieci gazowej. Jej gęstość w przeliczeniu na 100 km² powierzchni uplasowała województwo warmińsko-mazurskie na 15 miejscu w kraju. W 2024 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł odsetek ludności korzystającej z sieci. Wzrosło też zużycie gazu przez gospodarstwa domowe, przy jednoczesnym spadku liczby odbiorców.

Od 2015 r. do 2024 r. liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 wzrosła 2,5-krotnie, a uczęszczających do nich dzieci wzrosła o 60%.

Na koniec 2024 r. w warmińsko-mazurskim bezpośrednio z pacjentem pracowało więcej lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek, położnych oraz farmaceutów niż w 2019 r. W okresie 2015–2024 liczba placówek ambulatoryjnej służby zdrowia zmniejszyła się, co wpłynęło na zwiększenie obciążenia placówek pacjentami. Odnotowano więcej porad lekarskich przeliczanych na 1 mieszkańca. Na koniec 2024 r. funkcjonował jeden szpital mniej niż rok wcześniej, mniej było także dostępnych łóżek.

Dostępność świadczeń udzielonych przez system ratownictwa medycznego w okresie 2015–2024, mierzona liczbą zespołów ratownictwa medycznego (ZRM) przypadających na 100 tys. ludności, wskazuje na lepszy dostęp do tych jednostek w województwie niż przeciętnie w kraju, we wszystkich analizowanych latach.

W latach 2015–2024 zwiększył się poziom czytelnictwa mierzony wskaźnikiem wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika. Od 2015 r. wzrosła liczba kin. Liczba seansów i widzów w 2024 r. była większa zarówno w porównaniu ze stanem sprzed roku, jak i z początkiem badanego okresu.

Liczba przestępstw stwierdzonych w okresie 2015–2024 zmniejszyła się i jednocześnie wzrosła wykrywalność sprawców przestępstw. W 2025 r. w województwie sytuacja na drogach uległa pogorszeniu. W ciągu roku zwiększyła się liczba wypadków, ofiar śmiertelnych, osób rannych oraz kolizji.

Udział gospodarstw domowych posiadających w domu łącze internetowe wynosił ponad 90% i w porównaniu ze stanem sprzed roku zwiększył się. Wzrosła także popularność szerokopasmowych łącz mobilnych oraz odsetek osób regularnie korzystających z Internetu.

Gospodarka

Produkt krajowy brutto w latach 2015–2024 stopniowo wzrastał. Dynamika wzrostu PKB w województwie w 2024 r. była nieznacznie wyższa niż w kraju.

W województwie na koniec grudnia 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było więcej podmiotów niż rok wcześniej. Dominowały osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą.

Wartość nakładów wewnętrznych na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca w okresie 2015–2024 wzrosła prawie pięciokrotnie. Nakłady w 2024 r. finansowane były głównie środkami zewnętrznymi.

W 2025 r. najwięcej przedsiębiorstw korzystało ze stałego łącza szerokopasmowego o prędkości „przynajmniej 100, ale nie mniej niż 500 Mbit/s”. Zwiększył się odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym poprawiły się wyniki finansowe brutto i netto uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe, w których liczba pracujących przekraczała 49 osób. Poprawiła się także większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia.

W 2025 r. zanotowano wzrost nakładów inwestycyjnych realizowanych przez przedsiębiorstwa niefinansowe, w których liczba pracujących przekraczała 49 osób.

W 2025 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, lepiej plonowały zboża, ziemniaki oraz buraki cukrowe. Zmniejszyły się plony rzepaku i rzepiku. Zwiększyło się pogłowie świń i owiec, natomiast zmniejszyło się pogłowie bydła. Skupiono zarówno więcej zbóż (z wyjątkiem jęczmienia), ziemniaków, mleka, jak i żywca rzeźnego. Wzrosły ceny skupu żywca wołowego i drobiowego, ziemniaków oraz mleka, natomiast spadły ceny skupu zbóż i żywca wieprzowego. Na targowiskach zmalały ceny ziemniaków i zbóż.

W 2024 r., w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zanotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała zarówno wyższa produkcja zwierzęca, jak i roślinna. Zanotowano także wzrost produkcji końcowej i towarowej.

W 2025 r., w porównaniu z 2024 r., spadła produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) oraz przeciętne zatrudnienie. Wyższa była wydajność pracy (mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego).

Odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa (w cenach bieżących). Wartość produkcji sprzedanej była jedną z najniższych w kraju (15 miejsce). Mniejsza niż przed rokiem była też wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Nastąpił także spadek przeciętnego zatrudnienia, przy jednoczesnym spadku wydajności pracy.

W 2025 r. w województwie spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym. Spadła również liczba mieszkań rozpoczętych. W miastach, podobnie jak w 2024 r., przybyło więcej nowych mieszkań niż na wsi. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż rok wcześniej. Większy był wskaźnik wielkości mieszkań, wyrażony liczbą izb w 1 mieszkaniu. Spadła liczba mieszkań oddanych w przeliczeniu na 1000 ludności. Wszystkie nowo oddane mieszkania były wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne, tj. wodociąg, kanalizację oraz centralne ogrzewanie.

W 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim, w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrosła zarówno sprzedaż detaliczna, jak i hurtowa.

Od 2015 r. przybyło prawie 1,5 tys. km dróg publicznych o twardej nawierzchni. Drogi o nawierzchni ulepszonej stanowiły 92,8% długości dróg o nawierzchni twardej. W 2024 r. gęstość dróg o nawierzchni twardej na 100 km² powierzchni województwa była najniższa w kraju. Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni zarówno twardej, jak i gruntowej, wykazywał duże zróżnicowanie terytorialne.

W 2024 r. na ogólną liczbę międzymiastowych połączeń autobusowych składały się 542 linie krajowe. Wśród połączeń krajowych dominowały linie podmiejskie. Długość linii komunikacji miejskiej wzrosła w porównaniu z 2023 r. Taborem komunikacji miejskiej przewieziono więcej pasażerów niż rok wcześniej. Wzrosła również długość sieci kolejowej. Przewóz ładunków żeglugą śródlądową był mniejszy niż rok wcześniej. Wzrosła natomiast liczba przewiezionych pasażerów.

Na koniec 2024 r. moc zainstalowana i osiągalna w elektrowniach była w województwie wyższa niż w roku poprzednim. Odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej. Blisko 94% wytworzonej energii elektrycznej pochodziło z odnawialnych źródeł energii.

W 2024 r. gospodarstwa domowe zużyły więcej prądu niż rok wcześniej. Zarejestrowanych było też więcej odbiorców energii elektrycznej. Średnie zużycie prądu przez 1 mieszkańca województwa wzrosło.

Zarządzanie rozwojem

W 2024 r., zarówno łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jak i wydatki, były wyższe niż w roku wcześniejszym. Budżety wszystkich jednostek samorządu terytorialnego łącznie zamknęły się nadwyżką. Dodatni wynik finansowy odnotowano na szczeblu województwa i powiatów, ujemny – na szczeblu gmin i miast na prawach powiatu. Zadłużenie gmin i powiatów zwiększyło się, natomiast zadłużenie województwa i miast na prawach powiatu – zmniejszyło się.

Wartość dotacji przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego w 2024 r. w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych była niższa niż rok wcześniej. Prawie 60% dotacji unijnych to dotacje na cele inwestycyjne.

W 2024 r. liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany oraz powierzchnia tego obszaru zmniejszyły się. Jedynie co dziesiąta gmina prowadziła działania rewitalizacyjne w oparciu o gminny program rewitalizacji (GPR).

Executive summary

Environment

In 2024, in Warmińsko-Mazurskie Voivodship, less water was used for the needs of the national economy and population compared to the previous year. The number of wastewater treatment plants has not changed, while the share of the population using them increased. The emission of gases and particulate pollutants decreased. Area of special nature value under legal protection increased. The amount of industrial waste generated during the year decreased. Outlays on fixed assets for environmental protection was lower compared to the previous year, while expenditure on fixed assets for water management was higher.

In 2024, the Voivodship generated more municipal waste than in the previous year, and more municipal waste was collected per capita. The share of waste collected separately also increased. The largest amount of municipal waste collected separately came from households. At the end of the year, there were 10 controlled municipal landfill sites and 26 illegal landfills in the Voivodship.

Society

The population of Warmińsko-Mazurskie Voivodship decreased systematically in 2015–2025. The decrease in the number of inhabitants was caused by the migration outflow of the Voivodship's population and in 2015, 2016, 2018–2025 also by negative natural increase.

The population ageing process was observed in the Voivodship. Compared to the national average, Warmińsko-Mazurskie Voivodship was characterised in 2025 by a higher share of the working and post-working age population. The share of the pre-working age population was lower than in the country.

In the period 2020–2024, the number of pre-primary establishments decreased. The number of children attending them remained at a similar level.

In 2025, over 77,0% of graduates passed the matriculation examination, which meant a deterioration in the pass rate compared to the previous year. The pass rate for the matriculation examination in Warmińsko-Mazurskie Voivodship was lower than the national average.

Number of students per 10 thousand population in 2024 increased for the first time since 2015, both in the Voivodship and nationally.

At the end of October 2025, the number of employed persons in the national economy decreased compared to December 2024.

In 2025, the number of registered unemployed persons in the Voivodship increased, compared to the previous year. The unemployment rate, as in previous years, was highest in the country.

The results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in the fourth quarter of 2025 indicate that the number of employed persons has increased compared to the same period of the previous year, which has contributed to an increase in the employment rate. The number of economically inactive persons decreased, while the number of unemployed people has remained at the same level as last year.

In 2024, the average monthly gross wages and salaries in the national economy in the Voivodship was higher than in the previous year.

In 2025, the average monthly gross wages and salaries in the business enterprise sector was higher than a year earlier.

In 2025, the number of retirees and pensioners was higher than the year before. Both the average monthly gross retirement and other pension and the benefits paid out by the Social Insurance Institution increased.

In 2024, compared to the previous year, there was an increase in average monthly available income and average monthly expenditure per capita in households.

For every 10 thousand population of the Voivodship, 372 people received social assistance benefits – it was the highest rate in the country.

In the period 2015–2024, the number of social assistance beneficiaries per 10 thousand population in the Voivodship decreased, but it was still the highest rate in the country.

At the same time, over 47 thousand premises were added to the Voivodship's dwelling stock. Dwellings located in cities predominated, with a share of 64.6% in 2024. Housing conditions have slightly improved since 2015. The average size of dwelling and the average useful floor area per person increased. Dwellings in rural areas were larger than in the towns and more people lived in them. The average number of persons per dwelling decreased.

Since 2015, the Voivodship has gained more than 1.5 thousand km of water supply network. At the end of 2024, 84.7% of the length of the water supply network was located in rural areas. Despite a steady growth, its density in the Voivodship was one of the lowest in the country (13th place). In 2024, the number of people using the network did not change compared to the previous year. Water consumption per inhabitant increased in both cities and rural areas.

In 2015–2024, the Voivodship has gained more than 1.2 thousand km of sewage network. At the end of 2024, 69.2% of the sewage network was located in rural areas. Compared to 2023, the density of the sewage network has increased. It was, as in the case of water supply system, one of the lowest in the country (14th place). In 2024, more inhabitants of the Voivodship were using the sewage network than the year before.

Since 2015, the Voivodship has gained more than 0.9 thousand km of gas supply system. Its density per 100 km² of total area placed Warmińsko-Mazurskie Voivodship on the 15th place in the country. In 2024, the percentage of the population using the network has increased compared to the previous year. Gas consumption by households also increased, while the number of customers decreased.

From 2015 to 2024, the number of childcare facilities for children up to the age of 3 increased 2.5-fold, and the number of children attending them increased by 60%.

At the end of 2024 there were more doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists working directly with patients in Warmińsko-Mazurskie Voivodship than in 2019. In the period 2015–2024, the number of outpatient health care facilities decreased, which resulted in a higher patient load per facility. There were more medical consultations per inhabitant. At the end of 2022, there was one less hospital in operation than the year before, and there were also fewer beds available.

The availability of services provided by the emergency medical services system in the period 2015–2024, measured by the number of emergency rescued teams per 100 thousand population, indicates better access to these units in the Voivodship than the national average in all analysed years.

In 2015–2024, the level of readership, measured by the index of library loans per 1 library user, increased. The number of cinemas has increased since 2015. The number of screenings and audiences in 2024 was higher than both the previous year and nine years ago.

The number of crimes ascertained between 2015 and 2024 decreased, while rate of detectability of delinquents increased. In 2025, the road situation in the Voivodship worsened. The number of accidents, fatalities, injuries, and collisions increased throughout the year.

The share of households with an Internet connection at home was over 90% and increased compared to the previous year. The popularity of mobile broadband and the percentage of people who regularly use the Internet has increased.

Economy

Gross domestic product in 2015–2024 gradually increased. In 2024, the growth dynamics compared to the previous year was slightly higher than the national average.

At the end of December 2025, more entities were entered in the REGON register in the Voivodship than the year before. Natural persons conducting economic activity predominated.

In 2015–2024, the value of intramural expenditure on R&D per capita increased more than fivefold. In 2024, the expenditure was financed mainly with external funds.

In 2025, the largest number of enterprises were using a fixed broadband connection with a speed of at least 100, but not less than 500 Mbit/s'. The percentage of enterprises receiving orders via computer networks increased.

In 2025, compared to the previous year, the gross and net financial results achieved by the surveyed non-financial enterprises with more than 49 employees improved. Most basic economic and financial indicators also improved, with the exception of the first and second degree financial liquidity indicators.

In 2025 there was an increase in investment outlays made by non-financial enterprises with more than 49 employees.

In 2025 potatoes and sugar beet yielded better. Rape and turnip rape yields decreased. The stock of pigs and sheep increased, while the stock of cattle decreased. Compared with the previous year, more cereals (with the exception of barley), potatoes, milk and livestock for slaughter were purchased. Purchase prices for cattle and poultry, potatoes and milk rose, whilst purchase prices for cereals and pigs fell. Prices for potatoes and cereals fell at marketplaces.

In 2024, compared to the previous year, there was an increase in gross agricultural output (in constant prices), which was due to the higher value of both crop and animal production. There was also an increase in final and market output.

In 2025, compared to 2024, sold production of industry (in constant prices) and average paid employment decreased. Labour productivity was higher (measured by the value of sold production per employee).

There was a decrease in sold production of construction (in current prices). The value of sold production was one of the lowest in the country (15th place). The value of sales of construction and assembly production was also lower than a year ago. There was also a decrease in average paid employment, with an decrease in labour productivity.

In 2025, the number of dwellings completed and number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project decreased in the Voivodship. Number of dwellings in which construction has begun also decreased. In cities, as in 2024, more new dwellings were built than in rural areas. Average useful floor area of dwelling completed was smaller than in the previous year. The dwelling size indicator, expressed as the number of rooms per dwelling, was higher. The number of dwellings completed per 1000 population decreased. All newly completed dwellings were equipped with basic technical and sanitary installations, i.e. water supply, sewage system and central heating.

In 2025, compared to the previous year, both retail sales and wholesale sales increased in Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

Almost 1.5 thousand km of hard surface public roads have been added since 2015. Roads with improved surface accounted for 92.8% of the length of hard surfaces roads. In 2024, the density of hard surface roads per 100 km² of the Voivodship's area was the lowest in the country. The density indicator of communal and district roads, both hard surface and unsurfaced, showed a large territorial differentiation.

In 2024, the total number of interurban bus connections consisted of 542 national lines. Suburban lines dominated among national connections. The length of urban transport lines increased compared to 2023. More passengers were transported by urban transport fleet than in the previous year. The length of railway lines also increased. Transport of goods by inland waterway was lower than the year before. However, the number of passengers transported increased.

At the end of 2024, the installed and maximum capacity of power plants was higher in the Voivodship than in the previous year. There was an increase in production of electricity. Nearly 94% of the electricity generated came from renewable energy sources.

In 2024, households consumed more electricity than the year before. There were more registered electricity consumers. The average consumption of electricity by inhabitant of the Voivodship increased.

Development management

In 2024, both total revenues and expenditures of local government unit budgets were higher than in the previous year. The budgets of all local government units ended with a surplus. A positive financial result was recorded at the Voivodship and powiat levels, while a negative one was recorded at the gmina and city with powiat status levels. The debt of gminas and powiats increased, whereas the debt of the Voivodship and cities with powiat status decreased.

The total value of grants provided by local government units in 2024 for projects under programmes financed with EU funds was lower than in the previous year. Nearly 60% of EU grants were for investment purposes.

In 2024, both the number of gminas that designated a degraded area and the total area of such areas decreased. Only one in ten gminas carried out revitalisation activities based on the gmina's revitalisation programme.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Warmińsko- -mazurskie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31 December) in %	0,2	0,2
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for the needs of the national economy and population in 2024 in hm ³	8 042,3	101,1
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6 921,8	62,0
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2024 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2024 in dam ³	1 421 608	48 914
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gases	168 201 440	1 344 756
pyłowych particulates	15 345	356
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total area under legal protection in total area in 2024 in %	32,2	46,8
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	31,9
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	55
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-5,3
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	-1,8
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. (w latach): Life expectancy in 2024 (in years):		
mężczyźni males	74,9	74,3
kobiety females	82,3	81,8
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25 Children aged 3–6 in pre-primary establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year	971	929

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Warmińsko- -mazurskie
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	56,8	53,9
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	58,6	55,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	3,1	3,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. Registered unemployed persons per job offer in 2025	34	42
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in 2025 in PLN	8 934,98	7 397,17
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4 054,57	3 754,72
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3 167,17	2 889,86
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^c w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^c in 2024 in %	13,8	21,8
Współczynnik Giniego w 2024 r. w % Gini coefficient in 2024 in %	26,0	24,6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Social assistance beneficiaries in total population in 2024 in %	3,1	5,2
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4 667 736	229 579
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. Children in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024	219	169
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Population per outpatient health care unit in 2024	1 375	1 221
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r.:		
lekarze doctors	37,7	27,6
pielęgniarki nurses	58,7	54,3
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024	42,6	45,4
Produkt krajowy brutto ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^d (current prices) per capita in 2024 in PLN	97 357	69 137
Podmioty gospodarki narodowej ^e na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy ^e per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	1 458	1 137

a Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). d Wstępny szacunek. e Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

a The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Based on data of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC). d Preliminary estimate. e Excluding entities for which the information about business address does not exist in the REGON register.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)
 Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Warmińsko- -mazurskie
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ^a na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation ^a per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	25	6
Pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^b w 2023 r. Internal R&D personnel per 1000 economically active persons ^b in 2023	9,4	4,7
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^c w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of surveyed non-financial enterprises ^c in 2025 in %	78,2	75,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in 2025 in %	95,4	96,9
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^c w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^c in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	105,7
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Cattle density ^d per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	41,8	43,1
Obsada świń ^d na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Pigs density ^d per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	62,0	50,7
Produkcja sprzedana przemysłu ^e (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2025 r. w zł Sold production of industry ^e (current prices) per 1 average employed person in industry in 2025 in PLN	866 960	642 679
Produkcja sprzedana budownictwa ^e (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2025 r. w zł Sold production of construction ^e (current prices) per 1 average employed person in construction in 2025 in PLN	1 025 043	528 490
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	3,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2024	101,4	61,2
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024	6,3	4,6
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	93,7

a Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. b Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności – dane średnioroczne. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. d Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2025 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Excluding entities for which the information about business address does not exist in the REGON register. b Economically active persons (all persons employed and considered as unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. c Data concern economic entities employing more than 49 persons. d The data on agricultural land as of June 1, 2025 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2023. e Data concern economic entities employing more than 9 persons.

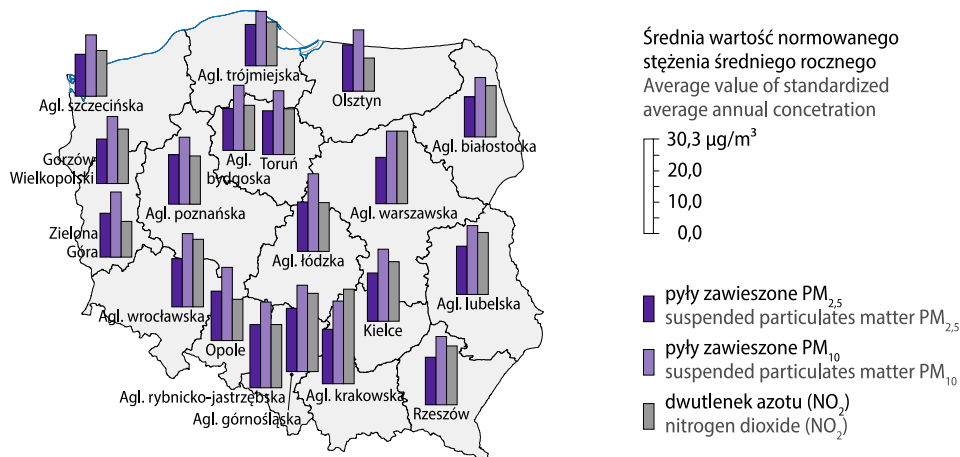
Rozdział 2

Chapter 2

Województwo na tle pozostałych województw

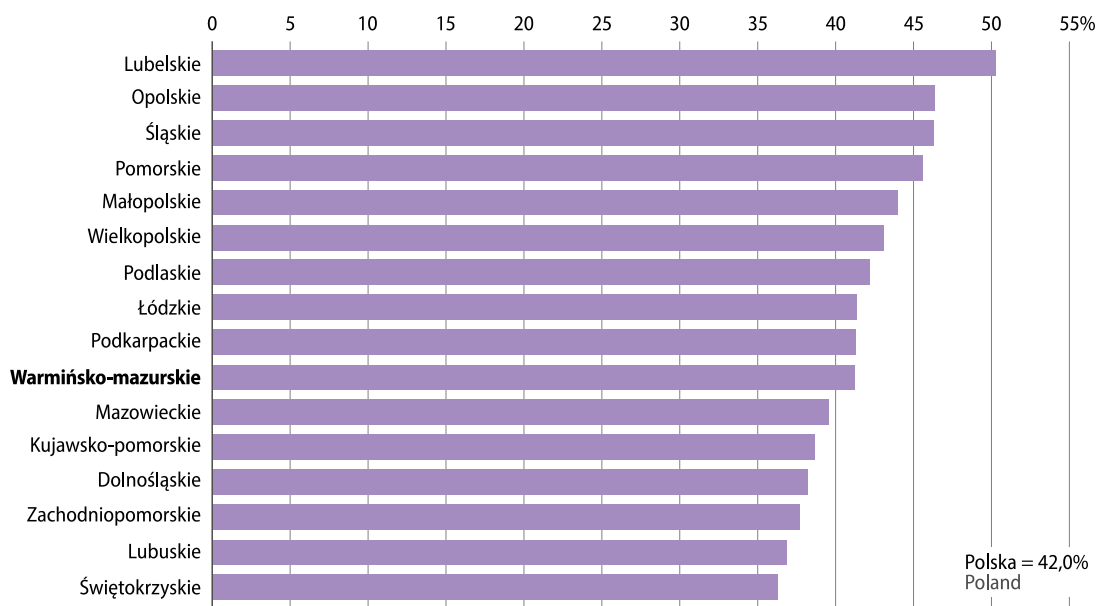
Voivodship against the background of other voivodships

Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

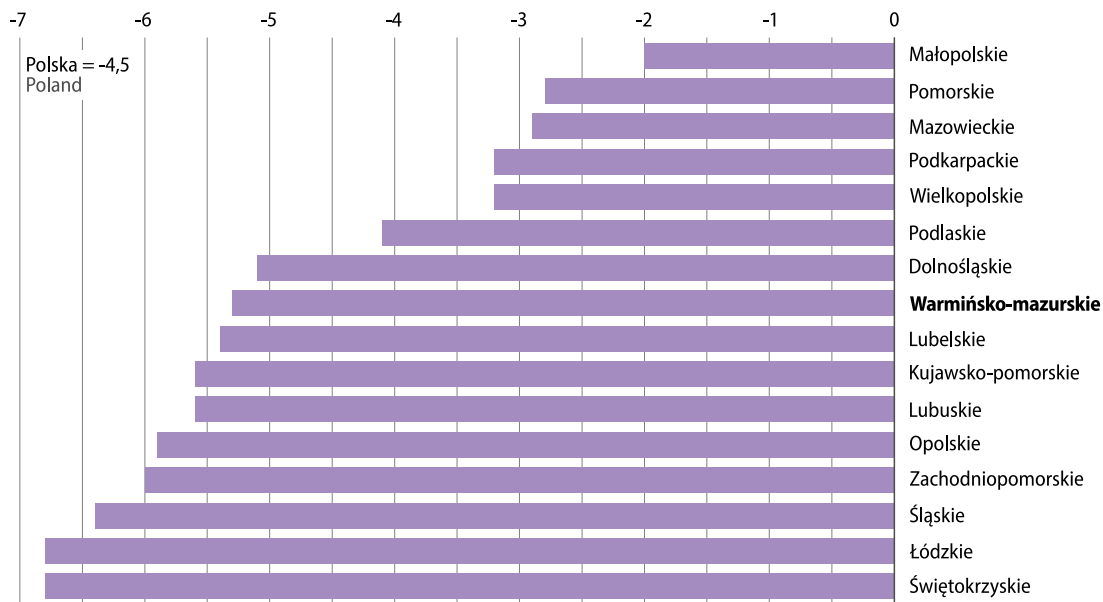

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2024 r.

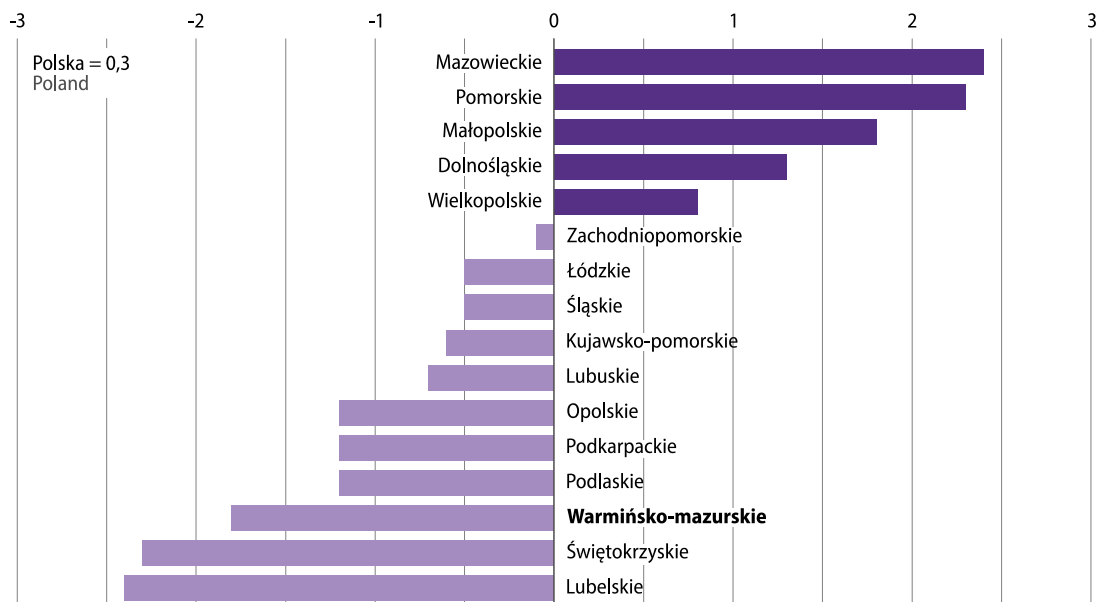
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024

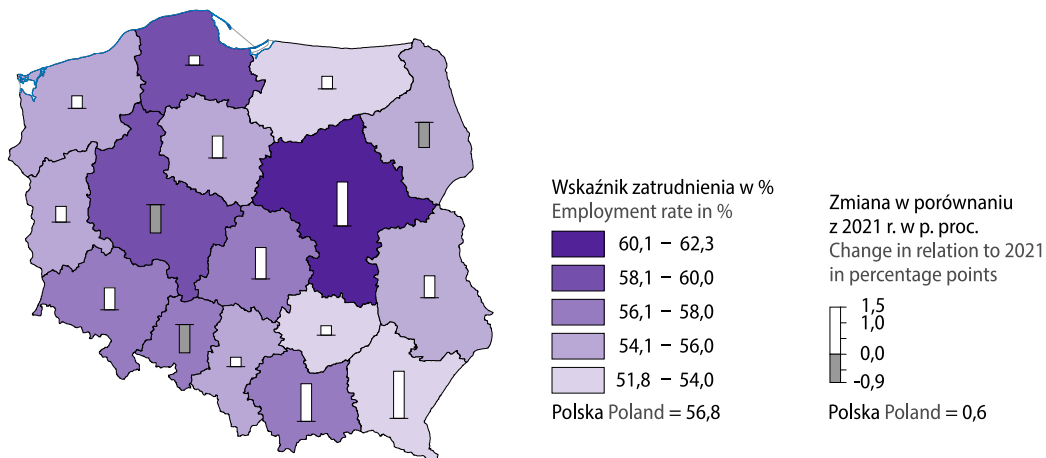
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

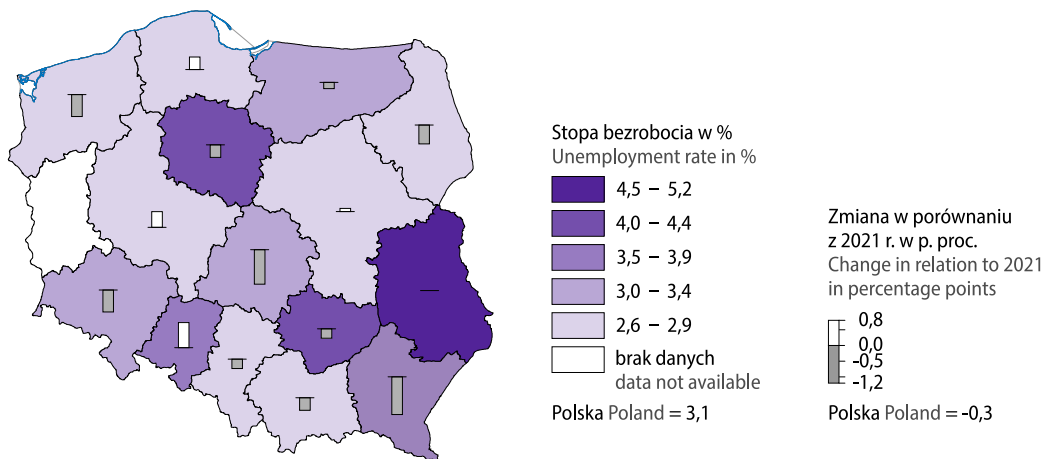
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

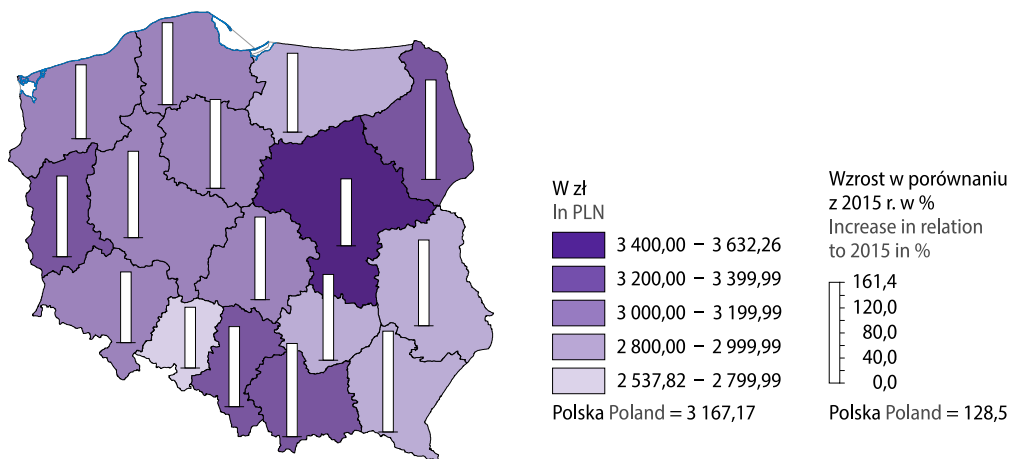

Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

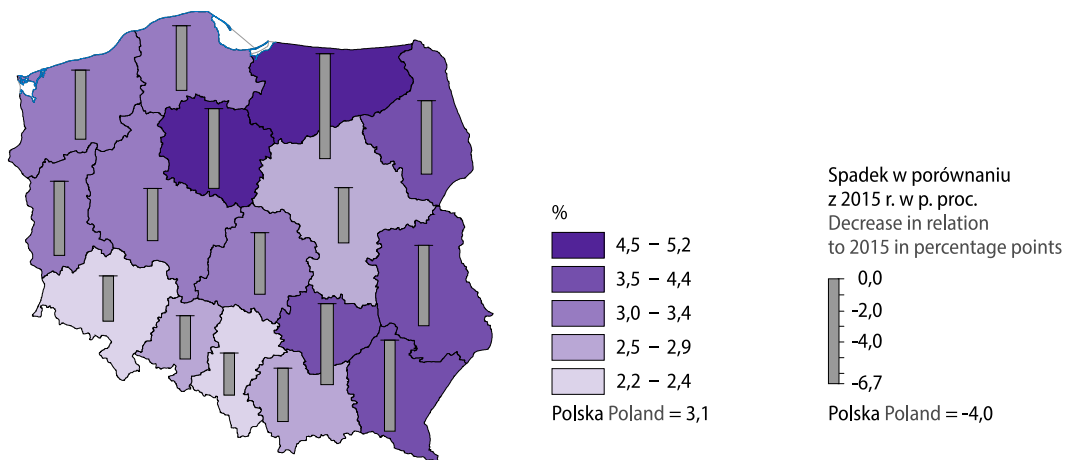
Mapa 4. Przekiętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.

Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.

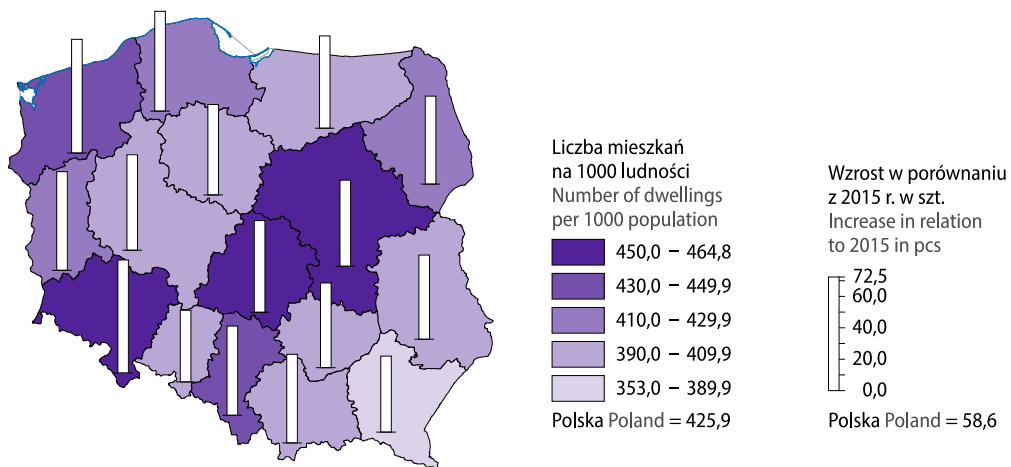
Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024

Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

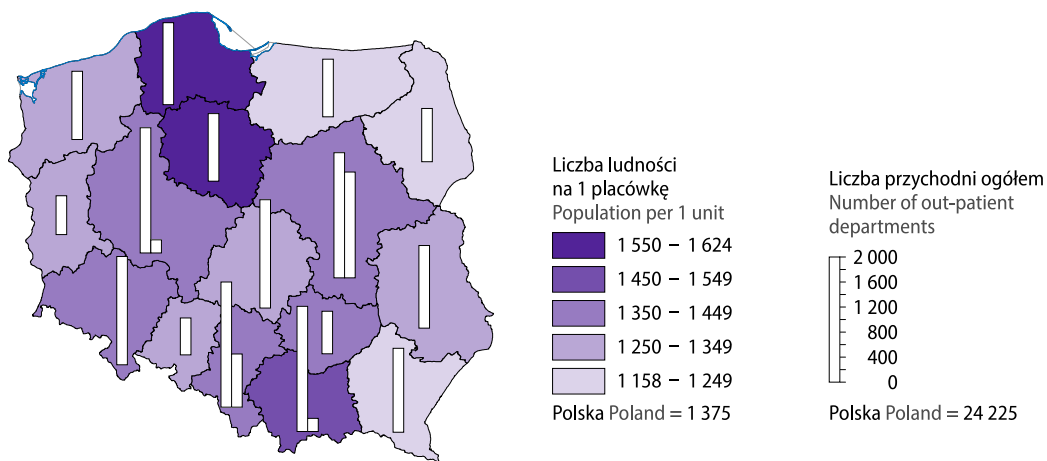
Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

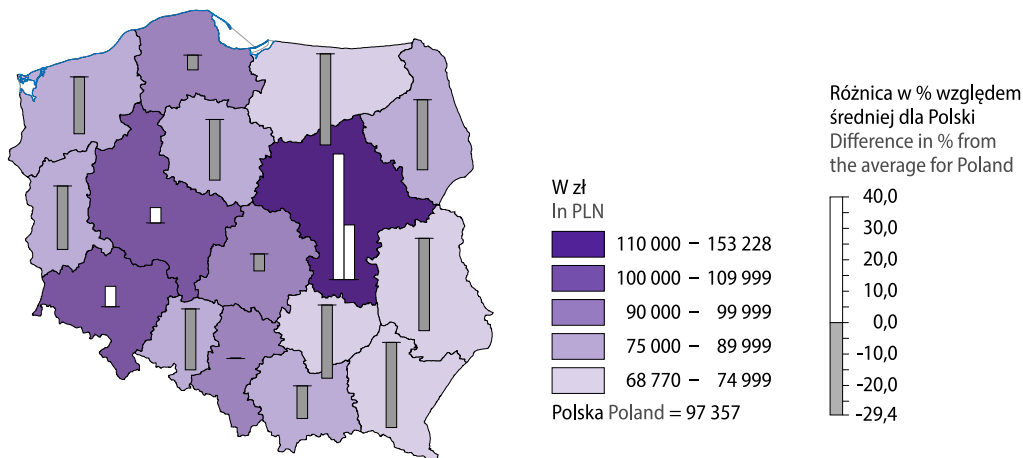
Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Outpatient health care units in 2024
As of 31 December

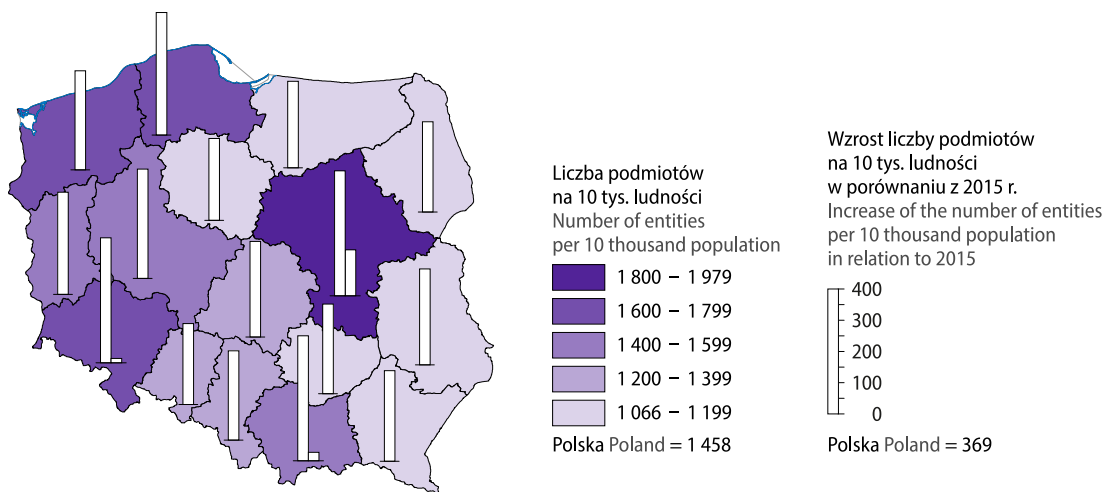

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

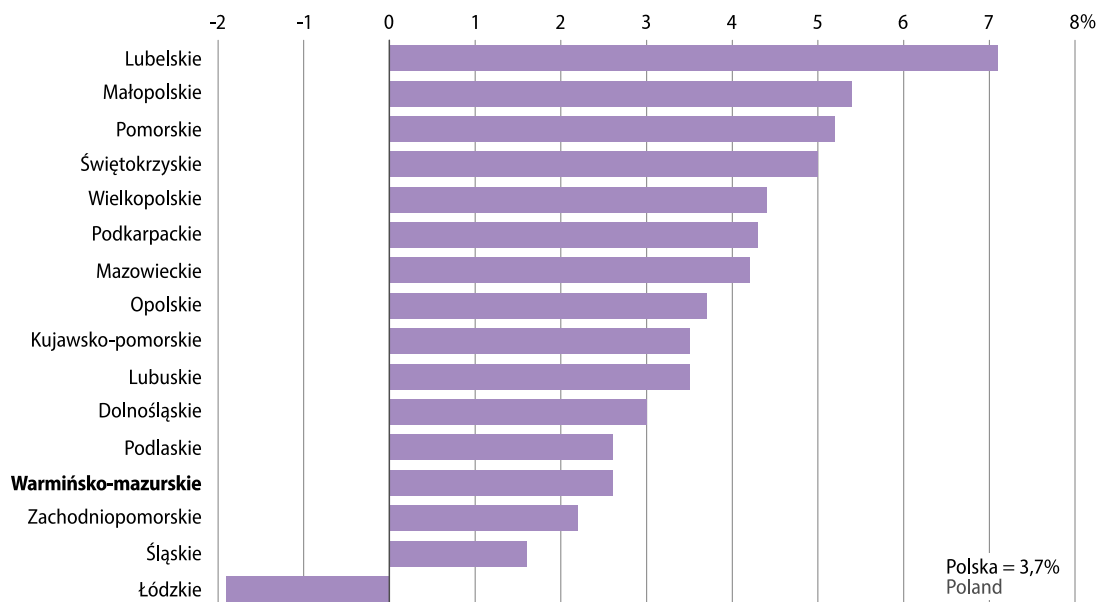

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
 a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
 As of 31 December

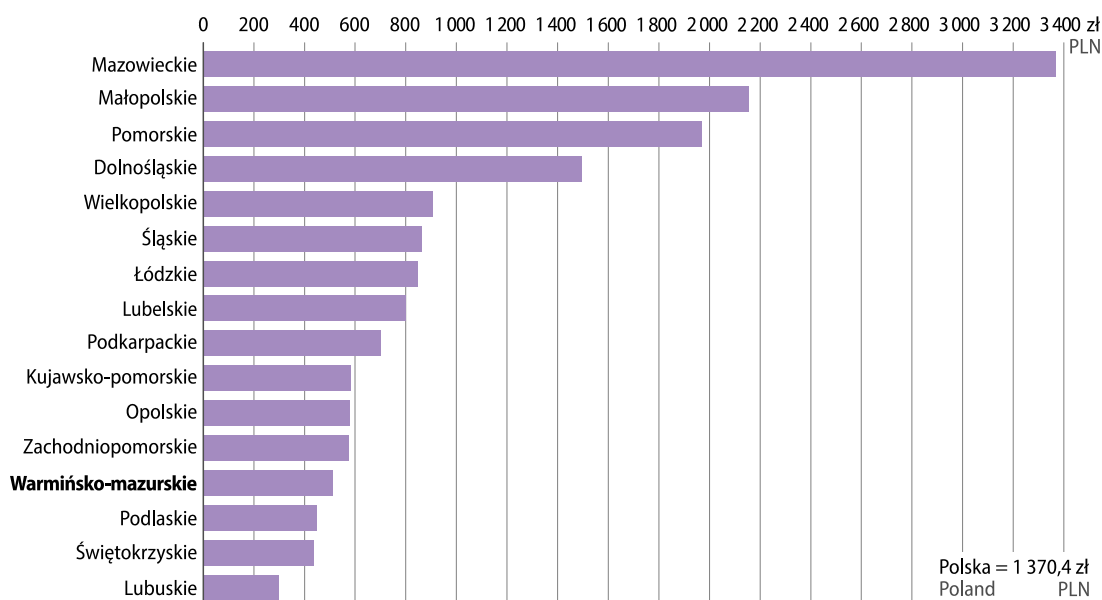

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

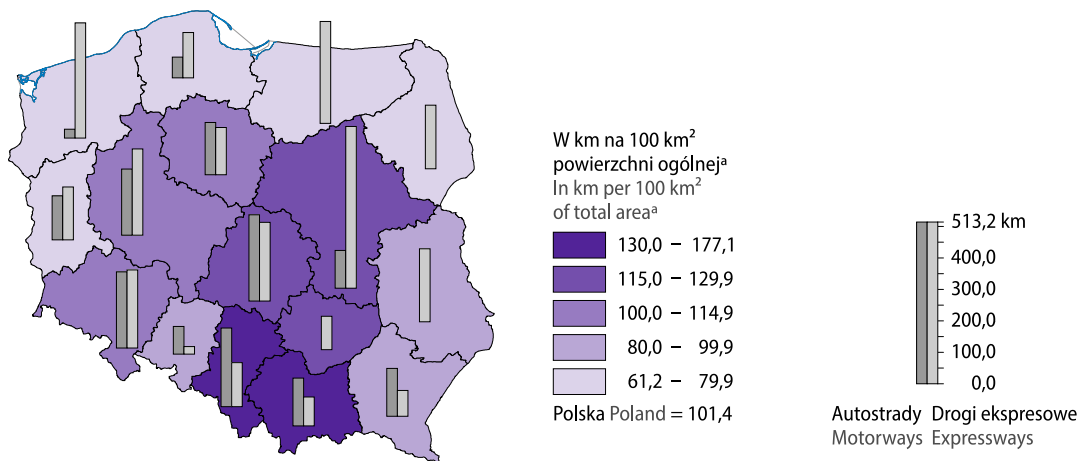

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

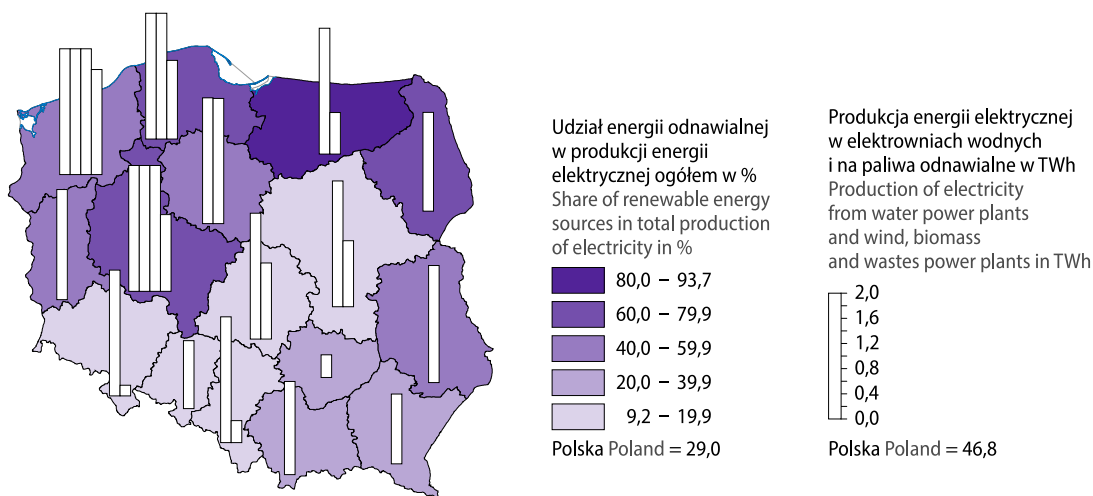

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.
Map 10. Hard surface public road in 2024

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2025 r.
Map 11. Energy from renewable sources in 2025

Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Administrative division of Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2025
As of 31 December

Powiaty województwa Powiaty of the Voivodship	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Warmińsko-mazurskie	2 417 371	1 339,5
bartoszycki	130 748	51,3
braniewski	120 419	36,3
działdowski	95 391	60,4
elbląski	141 301	53,3
ełcki	111 293	87,7
giżycki	111 952	52,8
gołdapski	77 233	24,4
iławski	138 518	89,0
kętrzyński	121 300	55,5
lidzbarski	92 499	37,3

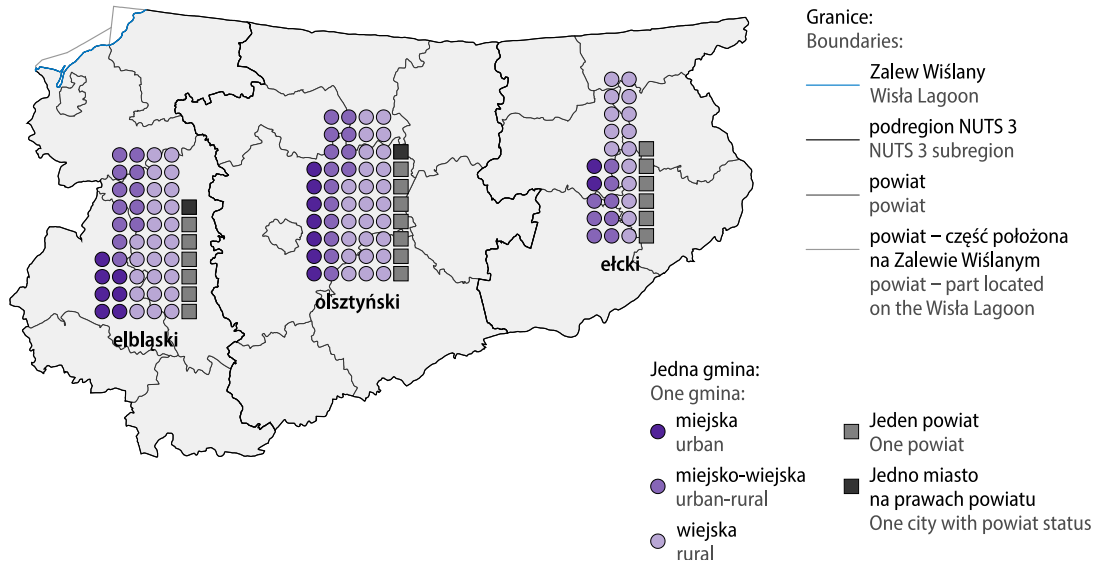
Powiaty województwa Powiaty of the Voivodship	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
mragowski	106 467	46,6
nidzicki	96 065	29,9
nowomiejski	69 373	41,4
olecki	87 357	31,5
olsztyński	283 807	131,0
ostródzki	176 658	97,4
piski	177 532	51,1
szczywieński	193 324	65,7
węgorzewski	69 320	20,3
m. Elbląg	7 982	111,1
m. Olsztyn	8 832	165,4

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. województwo warmińsko-mazurskie zajmowało powierzchnię 24 174 km², co stanowiło 7,7% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 1 339,5 tys. ludności, tj. 3,6% ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 55 osób (ostatnia lokata w kraju). W miastach mieszkało 58,6% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa warmińsko-mazurskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Warmińsko-Mazurskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025
As of 31 December

Podregiony województwa Subregions of the Voivodship	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Warmińsko-mazurskie	2 417 371	1 339,5
elbląski	749 642	489,0
etcki	634 687	267,7
olsztyński	1 033 042	582,8

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Struktura powierzchni geodezyjnej województwa warmińsko-mazurskiego nie uległa znaczącym zmianom. Największy udział miały użytki rolne, a także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. W latach 2015–2025 grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania utrzymały się na poziomie powyżej 4,3 tys. ha.

Województwo warmińsko-mazurskie leży w północno-wschodniej części kraju. Od północy graniczy z Federacją Rosyjską, od wschodu z województwem podlaskim, od południa z mazowieckim i kujawsko-pomorskim, a od zachodu z pomorskim.

Powierzchnia geodezyjna województwa według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. wynosiła 2 417,4 tys. ha i stanowiła 7,7% powierzchni kraju. Użytki rolne zajmowały nieco ponad połowę powierzchni województwa, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione około 33%. W województwie 5,7% gruntów znajdowało się pod wodami i był to drugi, po województwie pomorskim, najwyższy udział powierzchni wód wśród wszystkich województw w Polsce. Warmińsko-mazurskie, obok pomorskiego i zachodniopomorskiego, posiadało grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi. Ich powierzchnia wyniosła 16,4 tys. ha.

W 2025 r. w porównaniu z 2015 r. najbardziej powiększyła się powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, a także użytków rolnych.

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania

Stan w dniu 1 stycznia
 Table 2. Geodesic area by land use
 As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Powierzchnia ogólna Total area	2 417 347	2 417 347	2 417 371	2 417 367	7,7
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	1 306 731	1 314 318 ^a	1 310 837 ^a	1 310 639 ^a	7,0
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	796 091	794 844	798 982	799 352	8,4
Grunty pod wodami Lands under waters	136 757	137 345	138 076	138 226	17,6
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	92 679	95 131 ^b	98 596 ^b	99 154 ^b	5,3
Nieużytki Wasteland	74 688	66 985	65 650	65 577	14,1

a łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
 Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item 'Forest land as well as woodland and shrubland' until 2016.

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Na koniec 2024 r. łączna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji wynosiła 4,8 tys. ha i stanowiła 0,2% powierzchni województwa. W kraju tych gruntów było 60,2 tys. ha, co stanowiło także 0,2% powierzchni ogółem. Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w województwie wzrosła zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i z 2015 r.

W 2024 r. zrehabilitowano 80 ha oraz zagospodarowano 3 ha powierzchni, w większości na cele rolnicze. Stanowiło to 1,7% gruntów zdewastowanych i zdegradowanych. W tym samym okresie z produkcji rolniczej i leśnej wyłączono 185 ha gruntów, wśród których ponad 95% stanowiły grunty rolne. Grunty wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej przeznaczono przede wszystkim na tereny przemysłowe i osiedlowe.

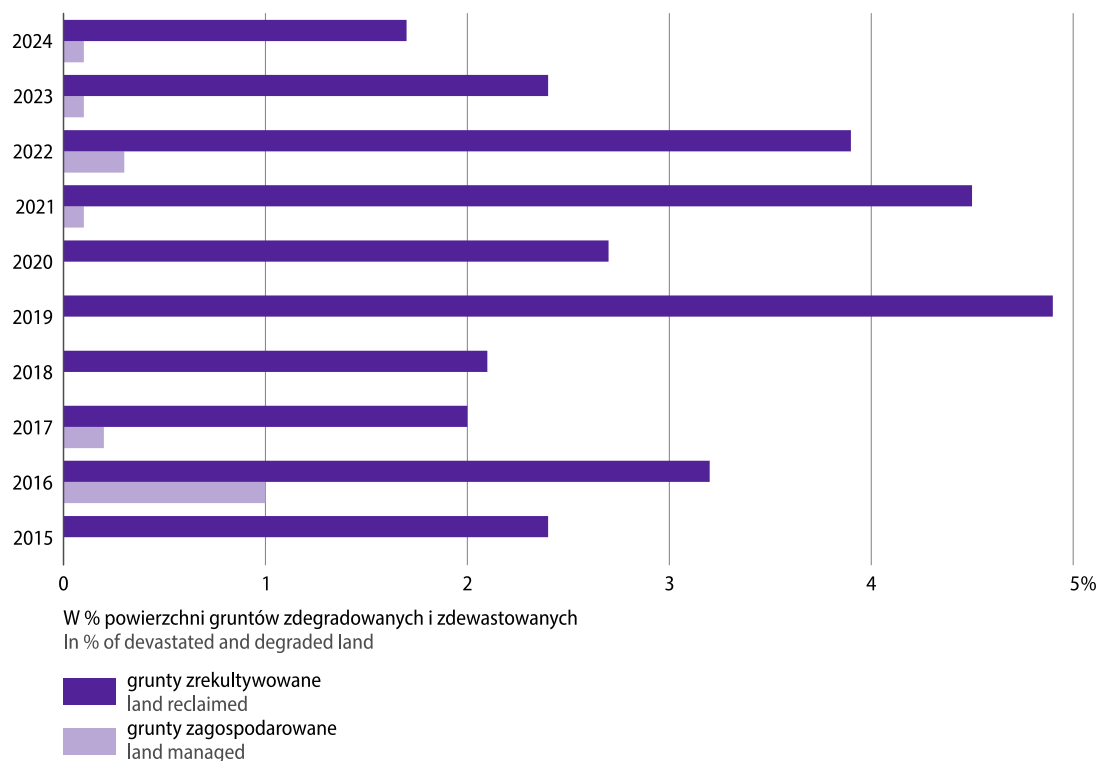
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych w 2024 r. była mniejsza zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 28,4%), jak i z 2015 r. (o 25,9%). Grunty zrehabilitowane w warmińsko-mazurskim stanowiły 4,1% tych gruntów w Polsce, a grunty zagospodarowane 0,4%.

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne

4.2. Water consumption. Industrial and municipal wastewater

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności było niższe, zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2015 r. Wynikało to przede wszystkim ze zmniejszającego się poziomu zużycia wody w przemyśle, natomiast w gospodarstwach domowych pozostawało ono na zbliżonym poziomie. Liczba oczyszczalni ścieków nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast była wyższa niż w 2015 r. Zwiększył się udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, zarówno w skali roku, jak i w całym badanym okresie.

W 2024 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło 101,1 hm³ i było nieznacznie niższe niż rok wcześniej (o 0,6%) oraz o 18,4% niższe niż w 2015 r. Udział województwa w zużyciu krajowym wyniósł 1,3%. Najwięcej wody w warmińsko-mazurskim zużyły gospodarstwa domowe (46,4% ogólnego zużycia wody) i przemysł (20,4%). W Polsce najwięcej wody zużyto w przemyśle (68,3%).

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Table 3. Water consumption by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem^a Total^a	123,9	102,1	101,7	101,1	1,3
w tym: of which:					
Przemysł Industry	34,6	27,0	21,5	20,6	0,4
Gospodarstwa domowe Households	45,4	46,2	46,0	46,9	3,5

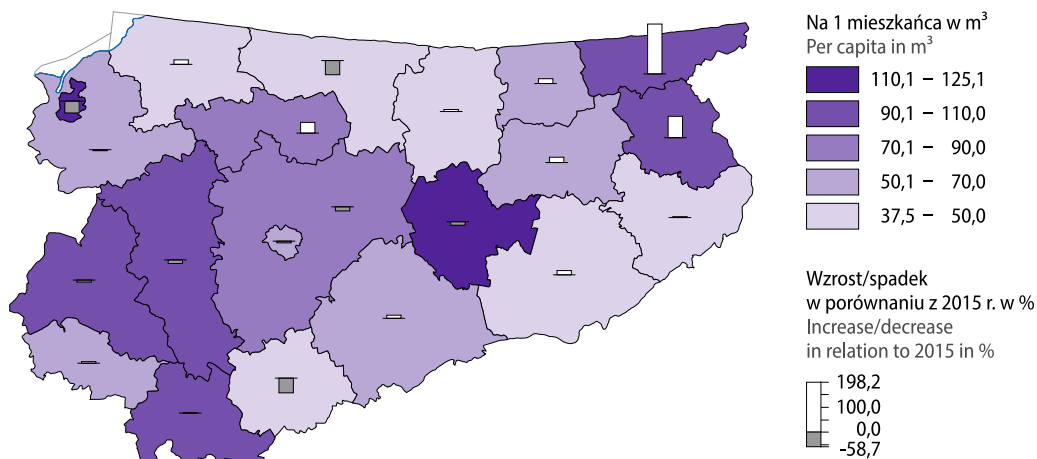
a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie.
a Until 2018 includes irrigation in agriculture and forestry.

W województwie funkcjonowało 79 zakładów przemysłowych wykorzystujących wodę do produkcji. Zużyły one 20,6 hm³ wody, w tym ponad połowę przeznaczyły do produkcji. Przychód wody w przemyśle wyniósł 21,0 hm³, w tym prawie całość pochodziła z ujęć własnych.

Na potrzeby gospodarstw domowych w ciągu roku zużyto 46,9 hm³ wody. Było to o 2,0% więcej w relacji do roku poprzedniego i o 3,3% więcej w porównaniu z 2015 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca zużyto 74,7 m³ wody (w kraju 214,1 m³). W porównaniu z poprzednim rokiem ilość ta nieznacznie wzrosła – o 0,1% (w kraju wzrost o 1,9%), a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 13,0% (w kraju spadek o 18,2%). Największe zużycie wody na 1 mieszkańca w 2024 r., przekraczające 100 m³, odnotowano w powiatach: mrągowskim, Elblągu, oleckim i iławskim, natomiast najmniejsze zużycie było w powiecie nidzickim i bartoszyckim. Największy wzrost zużycia wody w porównaniu z 2015 r. odnotowano w powiatach gołdapskim i oleckim, a największy spadek, wynoszący ponad połowę, w nidzickim i bartoszyckim.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.
Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

Do wód lub do ziemi odprowadzono 62,0 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych – nieznacznie mniej (o 0,1 hm³) niż w 2023 r. i o 7,4 hm³ mniej niż w 2015 r. Siecią kanalizacyjną odprowadzono 78,9% ścieków. Ścieki wymagające oczyszczenia osiągnęły poziom 53,6 hm³, tj. o 1,4 hm³ więcej niż w poprzednim roku i o 5,2 hm³ więcej niż na początku badanego okresu. Stanowiły one 2,5% ścieków w kraju. Większość stanowiły ścieki komunalne. Ich ilość wzrosła w ciągu roku o 2,7%, a w porównaniu z 2015 r. o 9,2%. Ścieków przemysłowych było o 2,9% więcej niż w 2023 r. i o 29,5% – niż w 2015 r. Podobnie jak w roku poprzednim, oczyszczaniu poddano prawie wszystkie ścieki wymagające oczyszczenia.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 4. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	255	271	274	274
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	44 797	46 643	47 649	48 914
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	3 582	6 806	4 511	4 640
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	75,9	77,7	79,0	79,1

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

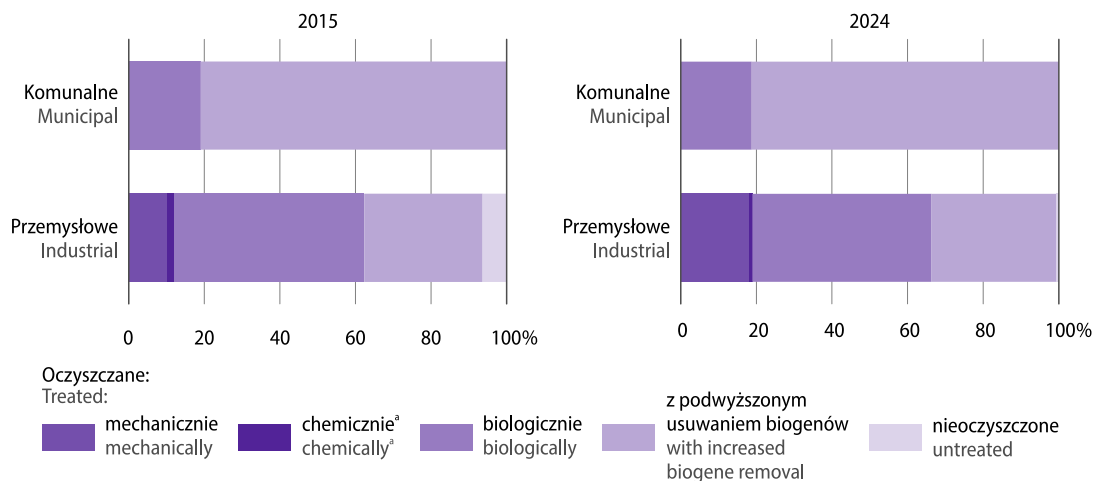
Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W 2024 r. w województwie działały 274 oczyszczalnie ścieków. Wśród nich 255 to oczyszczalnie ścieków komunalnych (z tego blisko ¾ typu biologicznego, a ¼ z podwyższonym usuwaniem biogenów), natomiast 19 to oczyszczalnie ścieków przemysłowych (z tego 13 typu biologicznego, 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów, 2 mechaniczne i 1 chemiczna). Udział liczby oczyszczalni ścieków komunalnych w liczbie krajowej wyniósł 7,8%, a przemysłowych 2,3%. Przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych wyniosła 312,4 dam³ na dobę, a przemysłowych 14,9 dam³ na dobę.

Ścieki komunalne wymagające oczyszczenia, odprowadzone do wód lub do ziemi, były przede wszystkim oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów (81,1% w 2015 r. i 81,2% w 2024 r.). Drugim ze sposobów oczyszczenia było oczyszczanie biologiczne (18,8%).

Inaczej wyglądała struktura ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi. Zarówno w 2015 r., jak i 2024 r., przeważały ścieki oczyszczane biologicznie (53,6% w 2015 r. i 47,7% w 2024 r.). Około ⅓ ścieków oczyszczano metodą z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
 Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

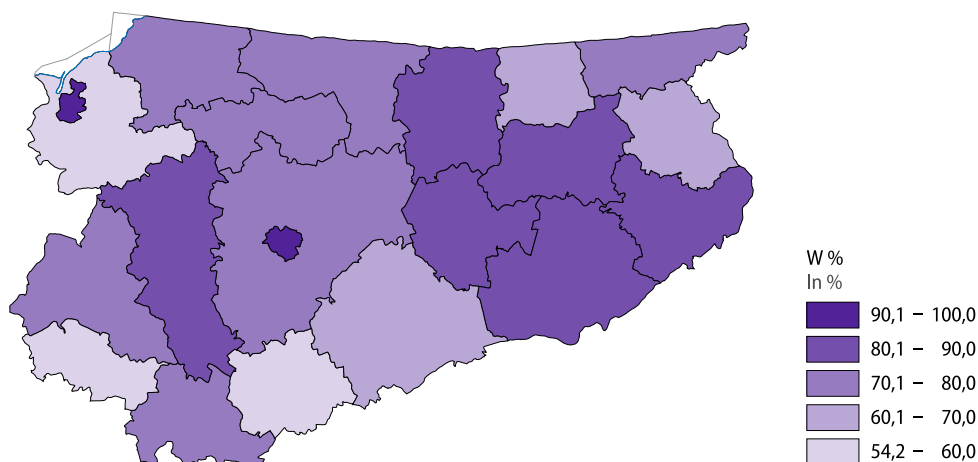

a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
 a Data concern only industrial wastewater.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obsługiwały 79,1% mieszkańców województwa (w 2023 r. 79,0%, a w 2015 r. 75,9%). Było to o 2,9 p. proc. więcej niż średnio w kraju. Z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów korzystało 60,1% ludności (w Polsce 61,6%), a z oczyszczalni biologicznych 19,0% (w Polsce 14,6%). W Olsztynie z oczyszczalni ścieków korzystali wszyscy mieszkańcy miasta. Najmniejszy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków zanotowano w powiatach: elbląskim, nowomiejskim i nidzickim.

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
 Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zmniejszyła się zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2015 r. Również emisja zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się porównaniu z 2023 r. i 2015 r.

W województwie w 2024 r. badaniami objęto 75 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Stanowiło to 4,2% takich zakładów w kraju. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadały 54 zakłady, a gazowych – 9.

Przez zanieczyszczanie powietrza rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, substancji stałych, ciekłych lub gazowych do powietrza w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Ilość wyemitowanych w 2024 r. zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyniosła 1 344,8 tys. t i stanowiła 0,8% emisji krajowej. Emisja uległa zmniejszeniu zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i z 2015 r. W przeliczeniu na 1 km² emisja zanieczyszczeń gazowych łącznie z dwutlenkiem węgla wyniosła 55,6 t (w kraju 535,8 t), natomiast bez dwutlenku węgla 0,3 t (w kraju 2,9 t). Większość zanieczyszczeń gazowych to dwutlenek węgla (99,5% wszystkich wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych w województwie). Najwięcej zanieczyszczeń pochodziło z zakładów należących do sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych. W urządzeniach do redukcji gazów zatrzymano 8,8% wytworzonych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), natomiast w kraju 74,0%.

Ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. wyniosła 0,4 tys. t, stanowiąc 2,3% emisji krajowej. Było to mniej w porównaniu z 2023 r. oraz w porównaniu z 2015 r. W przeliczeniu na 1 km² emisja zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 0,01 t, a w kraju 0,05 t. Dominujący udział ilościowy, podobnie jak w poprzednich latach, miały pyły ze spalania paliw. W województwie zatrzymano w urządzeniach do redukcji 98,6% zanieczyszczeń pyłowych, natomiast w kraju 99,9%.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 5. Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w tys. ton/rok in thousand of tonnes/year				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gases pollutants					
Ogółem Total	1 450,0	1 531,4	1 437,8	1 344,8	0,8
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	4,1	3,1	2,4	2,2	1,8
Tlenki azotu Nitrogen oxides	2,3	2,2	1,8	1,6	1,2
Tlenek węgla Carbon monoxide	2,4	2,5	2,7	2,3	1,0
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	1 440,6	1 522,6	1 430,1	1 338,0	0,8
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	1,0	0,5	0,4	0,4	2,3
w tym: of which:					
Ze spalania paliw From fuel combustion	0,8	0,4	0,3	0,3	4,5

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła w porównaniu z 2023 r. i 2015 r. Jej udział w powierzchni województwa utrzymał się na tym samym poziomie. Po systematycznym spadku liczby pomników przyrody, od 2023 r. notowano ich wzrost. Powierzchnia gruntów leśnych wzrosła, a wskaźnik lesistości był taki sam, jak w 2023 r. i wyższy w porównaniu z 2015 r.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w warmińsko-mazurskim była największa wśród wszystkich województw i na koniec 2024 r. wyniosła 1 131,2 tys. ha. Było to o 542,2 ha więcej niż w roku poprzednim i o 1,7 tys. ha więcej niż na początku badanego okresu. Podobnie jak w 2023 r., stanowiło to 11,2% powierzchni prawnie chronionej w kraju. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni geograficznej województwa wyniósł 46,8%. W kraju wskaźnik ten wyniósł 32,2%. Na 1 mieszkańca województwa przypadało 8 384,8 m² obszarów prawnie chronionych – ponad trzy razy więcej niż średnio w Polsce.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1 000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

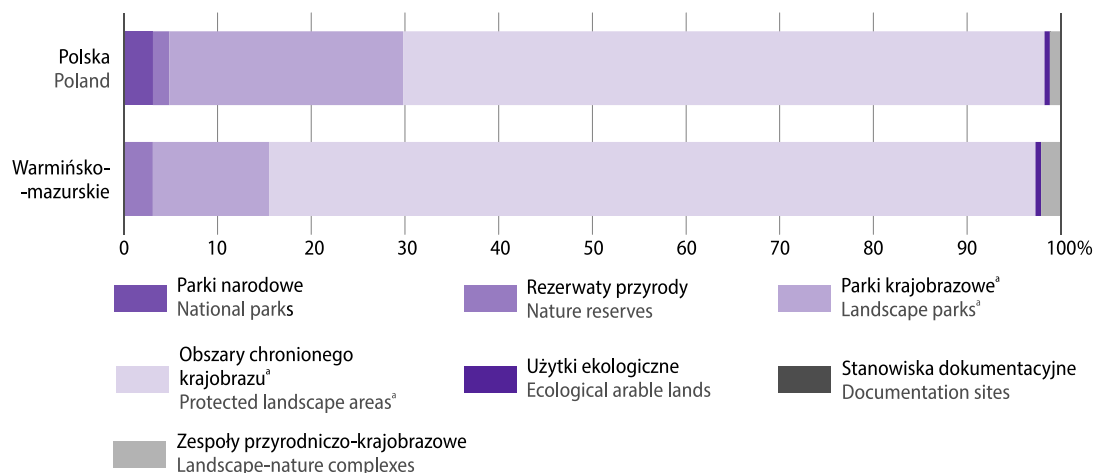
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Największą powierzchnię o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w 2024 r. zajmowały zarówno w województwie, jak i w kraju, obszary chronionego krajobrazu (81,8%, w kraju 69,5%). Drugie pod względem wielkości były parki krajobrazowe (12,4%, w kraju 24,9%). Na terenie warmińsko-mazurskiego nie było parku narodowego.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024
As of 31 December

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

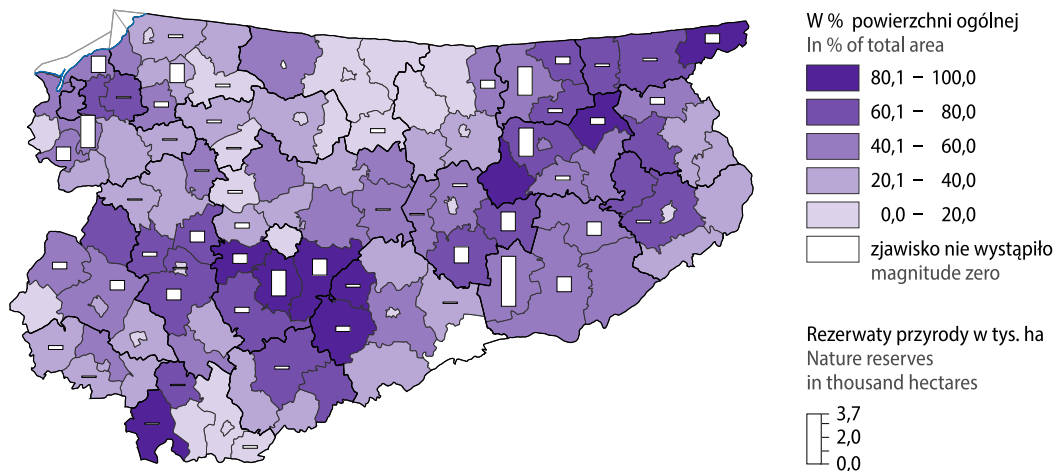
W 2024 r. wśród gmin największy udział powierzchni prawnie chronionej w powierzchni ogółem odnotowano w gminach Jedwabno i Ryn, a najmniejszy w gminach miejskich Lubawa i Szczytno. W gminie Rozogi i gminie miejskiej Górowo Iławeckie nie było obszarów prawnie chronionych. Największa powierzchnia rezerwatów znajdowała się na terenie gminy Ruciane-Nida i gminy wiejskiej Elbląg. Najwięcej pomników przyrody było na terenie gmin Tolkmicko i Ruciane-Nida.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024

As of 31 December

W 2024 r. parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej w gestii samorządu zajmowały powierzchnię 1 148,1 ha. Blisko 80% zlokalizowana była w miastach. W porównaniu z 2023 r. była wyższa o 1,2%, a w porównaniu z 2015 r. o 26,4%. Największą powierzchnię zajmowały parki spacerowo-wypoczynkowe (510,0 ha). Kolejne pod względem wielkości były zieleńce (454,9 ha) oraz tereny zieleni osiedlowej (183,2 ha). Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w gestii samorządu na 1 mieszkańca wyniosła 8,51 m².

Liczba pomników przyrody wynosiła 2 327. Najwięcej było pojedynczych drzew (1 708). W województwie zanotowano wzrost liczby pomników przyrody w porównaniu z 2023 r. o 1,5%, a w porównaniu z 2015 r. spadek o 9,3%. W warmińsko-mazurskim znajdowało się 6,6% wszystkich pomników przyrody w Polsce.

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), wchodzące w skład Obszarów Natura 2000, zajmowały w 2024 r. 575,9 tys. ha. Stanowiło to 23,8% powierzchni województwa. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 15,9%. W porównaniu z poprzednim rokiem powierzchnia ta nie uległa zmianie, a w porównaniu z 2015 r. była większa o 76,6 ha.

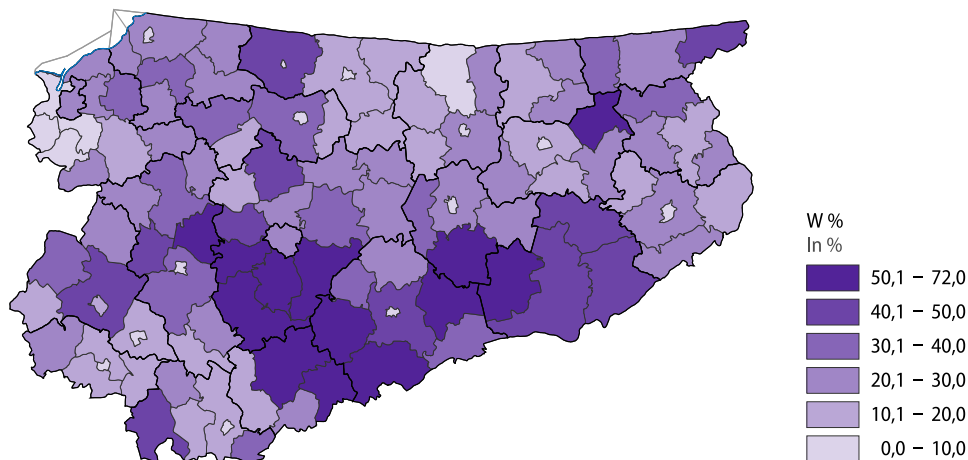
Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), wchodzące także w skład Obszarów Natura 2000, zajmowały 258,7 tys. ha. Stanowiło to 10,7% powierzchni województwa. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 11,2%. W 2024 r. powierzchnia ta nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim, a w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 368,7 ha.

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Grunty leśne w 2024 r. zajmowały 790,8 tys. ha i stanowiły 8,3% gruntów leśnych w kraju. W powierzchni województwa stanowiły 32,7%. Powierzchnia gruntów leśnych w latach 2015–2024 systematycznie powiększała się. W 2024 r. w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 864,8 ha, a w porównaniu z 2015 r. o 17,2 tys. ha. Lasy zajmowały 97,5% powierzchni gruntów leśnych. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego grunty przeznaczone do zalesienia zajmowały 61,7 ha.

Wskaźnik lesistości w 2024 r. wyniósł 31,9% i nie zmienił się w porównaniu z 2023 r., natomiast wzrósł w stosunku do 2015 r. (31,2%). W kraju lesistość wyniosła 29,6%. W województwie najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach Ruciane-Nida i Jedwabno, a najniższy w gminie Gronowo Elbląskie oraz gminach miejskich Lubawa i Szczytno.

Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 17. Forest cover in 2024
As of 31 December

Większość powierzchni lasów stanowiły lasy publiczne. Na przestrzeni omawianych lat ich powierzchnia wzrastała. Na koniec 2024 r. było to 708,0 tys. ha. W porównaniu z 2023 r. powierzchnia lasów publicznych zwiększyła się o 1,4 tys. ha, a w porównaniu z 2015 r. o 13,9 tys. ha.

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i z 2015 r. Najwięcej odpadów wytwórcy przekazali innym odbiorcom.

W 2024 r. wytworzono więcej odpadów komunalnych niż w 2023 r. i więcej niż w 2015 r. Wzrosła ilość wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca w odniesieniu do poprzedniego roku i do 2015 r.

Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie zwiększyła się zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. Wzrósł udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości wytworzonych odpadów komunalnych.

Na koniec 2024 r. na terenie województwa funkcjonowało 10 czynnych składowisk odpadów komunalnych.

W 2024 r. badaniu poddano 78 zakładów przemysłowych (o 12 mniej w porównaniu z 2023 r. i o 2 więcej niż w 2015 r.), w których ubocznym skutkiem produkcji były odpady uciążliwe dla środowiska. W ciągu roku w tych jednostkach wytworzono 1 043,3 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) – mniej zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 194,8, tys. t), jak i z 2015 r. (o 5,9 tys. t). Stanowiło to 43,2 t na 1 km², a w przeliczeniu na 1 mieszkańca 771 kg.

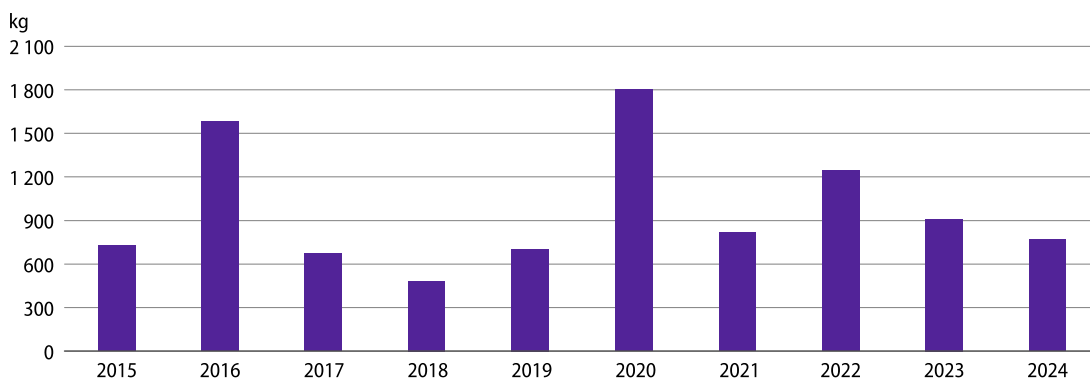
Tablica 6. Odpady przemysłowe
Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	w tys. ton in thousand of tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tys. ton in thousand of tonnes		w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	1 049,2	0,8	2 500,4	1 238,1	1 043,3	1,0
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie disposed by waste producer on its own	36,3	0,1	50,5	8,2	1,7	0,0
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	849,4	1,1	492,9	942,8	693,7	1,1
magazynowane czasowo temporarily stored	21,8	1,2	11,8	26,7	18,9	2,4
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a (stan na koniec roku) – ogółem Waste landfilled up to now (accumulated) ^a (as of the end of the year) – total	1 185,4	0,1	552,3	552,3	–	.

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Na przestrzeni ostatnich lat najwięcej odpadów powstało w 2016 r. i w 2020 r. w związku z inwestycjami prowadzonymi w województwie. W 2024 r. udział województwa w odpadach przemysłowych wytworzonych w kraju wyniósł 1,0%. Spośród wytworzonych odpadów 66,5% przekazano innym odbiorcom, 31,5% wytwórcy poddali odzyskowi we własnym zakresie, 1,8% czasowo zmagazynowano, a 0,2% wytwórcy unieszkodliwili we własnym zakresie.

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

W 2024 r. w województwie wytworzono 445,8 tys. ton odpadów komunalnych, tj. o 5,9% więcej niż rok wcześniej (w kraju o 5,3%) i o 14,3% więcej w porównaniu z 2015 r. (w kraju o 30,3%). Na 1 mieszkańca przypadało średnio 329 kg wytworzonych odpadów komunalnych (w kraju 377 kg). Był to wzrost o 6,6% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 21,8% w stosunku do 2015 r.

Wśród odebranych i zebranych odpadów komunalnych przeważały zmieszane, z udziałem prawie 59% (262,1 tys. t). Było to o 2,4% więcej niż rok wcześniej (w stosunku do 2015 r. spadek o 21,9%). Blisko 80% odpadów zmieszanych pochodziło od gospodarstw domowych (w kraju ponad 80%).

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2024 r. na terenie województwa selektywnie zebrano 183,7 tys. t odpadów komunalnych. W stosunku do roku poprzedniego ich ilość wzrosła o 11,5% (w stosunku do 2015 r. ponad trzykrotny wzrost). Zwiększył się udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie – do 41,2% (z 13,9% w 2015 r. i 39,2% w 2023 r.).

W porównaniu z 2023 r. więcej zebrano i odebrano m.in.: tekstyliów (o 43,0%, w kraju wzrost o 30,5%), zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych razem (o 41,2%, w kraju wzrost o 9,2%), odpadów wielkogabarytowych (o 24,6%, w kraju wzrost o 20,5%), tworzyw sztucznych (o 17,1%, w kraju wzrost o 7,4%), odpadów biodegradowalnych (o 15,7%, w kraju wzrost o 9,5%). Mniej zebrano m.in. odpadów niebezpiecznych (o 34,4%, w kraju wzrost o 28,6%) oraz zmieszanych odpadów opakowaniowych (o 15,7%, w kraju wzrost o 5,7%).

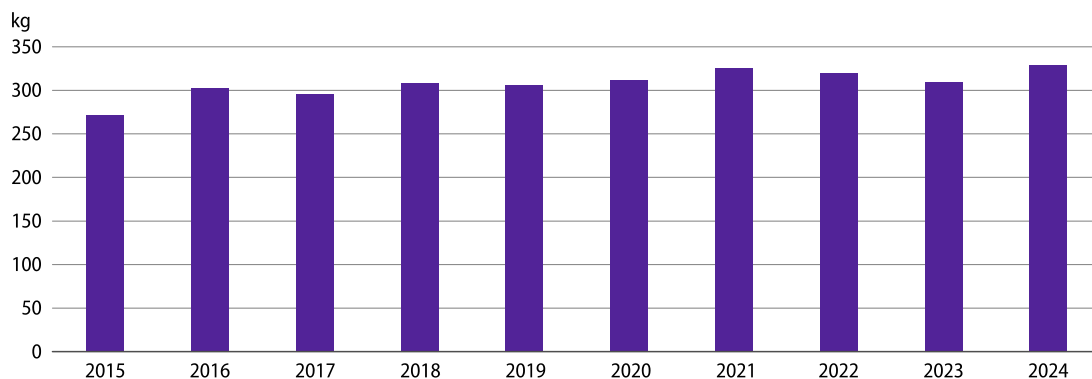
Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
 Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	Ogółem Total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	Ogółem Total		w tym z gospodarstw domowych of which from households			
	w tonach in tonnes					w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tonach in tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem Total	54 371	47 826	132 096	164 825	183 713	3,1	166 042	3,0
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and paperboard	6 768	5 575	15 868	18 481	20 930	3,3	16 331	3,1
Szkło Glass	10 979	10 038	21 568	24 580	25 510	3,4	23 413	3,3
Tworzywa sztuczne Plastics	9 838	8 251	20 316	28 585	33 465	5,5	30 421	5,5
Metale Metals	205	176	110	60	71	1,4	71	1,7
Tekstylia Textiles	9	6	96	122	175	2,6	175	2,7
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	423	386	1 783	1 491	2 106	4,7	2 063	4,7

W strukturze odpadów zebranych selektywnie największy udział w 2024 r. stanowiły:

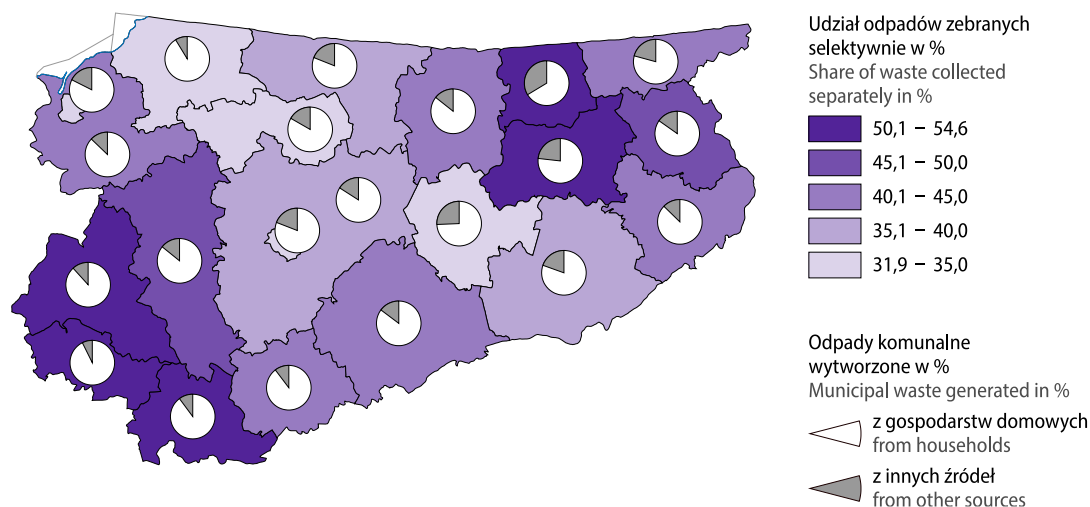
- odpady biodegradowalne – 31,4% (wzrost udziału w stosunku do 2023 r. o 1,1 p. proc., a do 2015 r. spadek o 0,6 p. proc.),
- tworzywa sztuczne – 18,2% (wzrost w stosunku do 2023 r. o 0,9 p. proc., a do 2015 r. wzrost o 0,1 p. proc.),
- szkło – 13,9% (spadek w stosunku do 2023 r. o 1,0 p. proc., a do 2015 r. spadek o 6,3 p. proc.),
- odpady wielkogabarytowe – 12,4% (wzrost w stosunku do 2023 r. o 1,3 p. proc., a do 2015 r. wzrost o 3,1 p. proc.),
- papier i tektura – 11,4% (wzrost w stosunku do 2023 r. o 0,2 p. proc., a do 2015 r. spadek o 1,0 p. proc.).

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 10. Municipal waste generated during the year per capita

Na koniec 2024 r. (podobnie jak w roku poprzednim) na terenie województwa funkcjonowało 10 czynnych składowisk odpadów komunalnych o łącznej powierzchni 47,1 ha. Było to o 2 czynne składowiska mniej niż w 2015 r.

Mapa 18. Odpady komunalne wytworzone w 2024 r.
Map 18. Municipal waste generated in 2024

Według danych urzędów gmin na koniec 2024 r. na terenie województwa istniało 26 nielegalnych wysypisk śmieci (o 3 więcej niż w 2023 r. i o 5 więcej w porównaniu z 2015 r.), z których 76,9% znajdowała się na obszarach wiejskich. W ciągu roku zlikwidowano w województwie 130 takich składowisk – o 15,0% mniej niż w roku poprzednim i o 51,2% więcej w porównaniu z 2015 r. W stosunku do 2023 r. powierzchnia nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych (stan w dniu 31 grudnia) zwiększyła się o 18,4%, a w stosunku do 2015 r. zwiększyła się o 25,6%.

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2024 r. były niższe w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast wyższe niż w 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej były wyższe zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i z 2015 r. Udział nakładów ponoszonych w województwie na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniósł 2,3% nakładów krajowych, a na środki trwałe służące gospodarce wodnej 2,1%. Głównym źródłem finansowania były środki własne.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2024 r. wyniosły w cenach bieżących 402,0 mln zł i były mniejsze o 21,2% niż w 2023 r. oraz o 44,2% większe niż w 2015 r. W latach 2015–2024 wyniosły w sumie 2 874,0 mln zł. Stanowiło to 2,3% nakładów krajowych. Najwięcej (65,2%) przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 24,6%, a na gospodarkę odpadami 5,7%. Największy udział w nakładach krajowych również miały nakłady poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Nakłady na 1 mieszkańca w latach 2015–2024 wyniosły 2 049 zł i były niższe o 36,2% niż w kraju.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. w cenach bieżących wyniosły 106,6 mln zł. Było to o 23,2% mniej niż w poprzednim roku oraz o 49,1% więcej niż na początku badanego okresu. W latach 2015–2024 wydatkowano w sumie 682,2 mln zł. Nakłady te stanowiły 2,2% wartości nakładów poniesionych w Polsce. Wśród nakładów, tak w województwie, jak i w kraju, największy udział miały nakłady poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Nakłady na 1 mieszkańca w latach 2015–2024 wyniosły 486 zł i były niższe o 39,3% niż w Polsce.

Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015–2024 (ceny bieżące)

Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015–2024 (current prices)

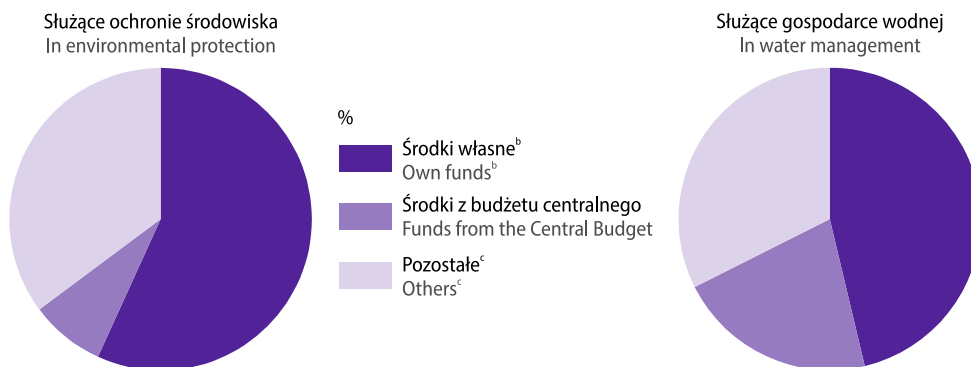
Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	2 873 951,1	2,3	2 049
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	865 644,7	2,2	617
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	1 411 734,6	2,5	1 006
gospodarka odpadami waste management	341 132,6	2,7	243
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	682 197,7	2,2	486
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	366 491,9	2,5	261

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Głównym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w latach 2015–2024 były środki własne, które wyniosły 1 632,9 mln zł i stanowiły ponad połowę wszystkich nakładów. W nakładach na środki trwałe służące gospodarce wodnej również blisko połowę stanowiły środki własne.

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące)

Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2024 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki z budżetu województwa, powiatu, gminy, środki z zagranicy, fundusze ekologiczne, kredyty i pożyczki krajowe, inne środki.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Funds from the Voivodship, powiat and gmina budgets, funds from abroad, ecological funds, domestic credits and loans, other funds.

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania w 2024 r. do użytku inwestycji dotyczących ochrony środowiska i gospodarki wodnej to m.in.:

- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 112,3 km,
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe o długości 19,8 km,
- oczyszczalnie ścieków o przepustowości 436 m³ na dobę,
- indywidualne (przydomowe) oczyszczalnie ścieków o przepustowości 54,0 m³ na dobę,
- sieć wodociągowa o długości 160,6 km,
- ujęcia wody o wydajności 6 707 m³ na dobę,
- stacje uzdatniania wody o wydajności 6 528 m³ na dobę.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

5.1.1. Demografia

5.1.1. Demography

Lata 2015–2025 to systematyczny spadek liczby mieszkańców województwa, szczególnie w miastach. Obserwowane zmniejszanie liczby ludności było spowodowane ubytkiem migracyjnym oraz naturalnym (poza 2017 r., w którym odnotowano niewielki przyrost naturalny). W tym okresie liczba urodzeń zmniejszyła się o 43,8%, a liczba zgonów wzrosła o 4,5%.

Od 2015 r. wskaźnik gęstości zaludnienia w województwie warmińsko-mazurskim zmniejszył się. W 2025 r. przeciętnie na 1 km² mieszkało najmniej osób w kraju.

W województwie, podobnie jak w Polsce, następował proces starzenia się ludności. Warmińsko-mazurskie charakteryzowało się w 2025 r. nieco wyższym niż w kraju udziałem ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, natomiast odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w warmińsko-mazurskim był niższy niż w kraju.

W badanym okresie zwiększył się współczynnik obciążenia demograficznego oraz indeks starości.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych, mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Cyfryzacji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach, pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2025 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Tablica 9. Ludność
Table 9. Population

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem (stan w dniu 31 grudnia) Total (as of 31 December)				
w tys. in thousands	1 439,7	1 385,6	1 349,2	1 339,5
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	3,7	3,6	3,6	3,6
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	104,2	104,6	105,0	105,1
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	59,1	59,3	58,7	58,6
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	40,9	40,7	41,3	41,4
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	59,6	57,3	55,8	55,4

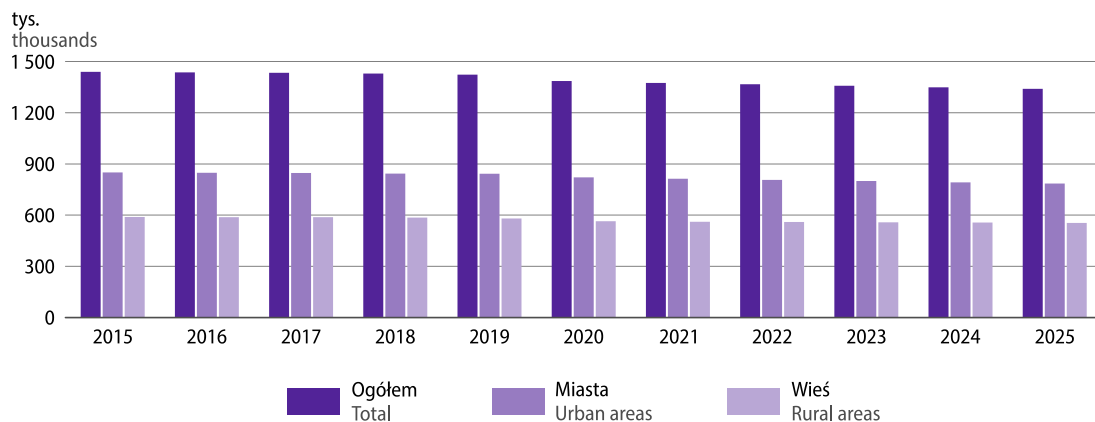
Województwo warmińsko-mazurskie na koniec 2025 r. zamieszkiwało 1 339,5 tys. mieszkańców. Udział ludności województwa w liczbie ludności Polski wynosił 3,6% i był nieco niższy niż w 2015 r. (3,7%). Liczba ludności województwa zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2024 r. (o 0,7%), jak i z 2015 r. (o 7,0%). W badanym okresie zmniejszenie liczby ludności w większym stopniu dotyczyło miast niż wsi.

Warmińsko-mazurskie było, obok podlaskiego, województwem o najniższej gęstości zaludnienia. W 2025 r. wynosiła ona 55 osób na 1 km² i była ponad dwukrotnie niższa niż średnia krajowa (119 osób/km²). W miastach województwa przeciętnie mieszkało 1 273 osoby/km², a na wsi 24.

Na koniec 2025 r. w miastach mieszkało 785,0 tys. osób (o 7,5 tys. mniej niż w 2024 r. i o 65,4 tys. mniej niż w 2015 r.). Liczba mieszkańców wsi wyniosła 554,5 tys. i była o 2,2 tys. osób mniejsza niż rok wcześniej. Była także o 34,8 tys. mniejsza niż na początku badanego okresu. W ujęciu procentowym w latach 2015–2025 liczba mieszkańców miast województwa warmińsko-mazurskiego zmniejszyła się o 7,7%, a odsetek ludności miejskiej (wskaźnik urbanizacji) obniżył się z 59,1% do 58,6%. W Polsce na koniec 2025 r. ludność miejska stanowiła 59,3% ogólnej liczby ludności, a w 2015 r. – 60,3%.

Wykres 12. Liczba ludności w latach 2015–2025

Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population in 2015–2025
As of 31 December

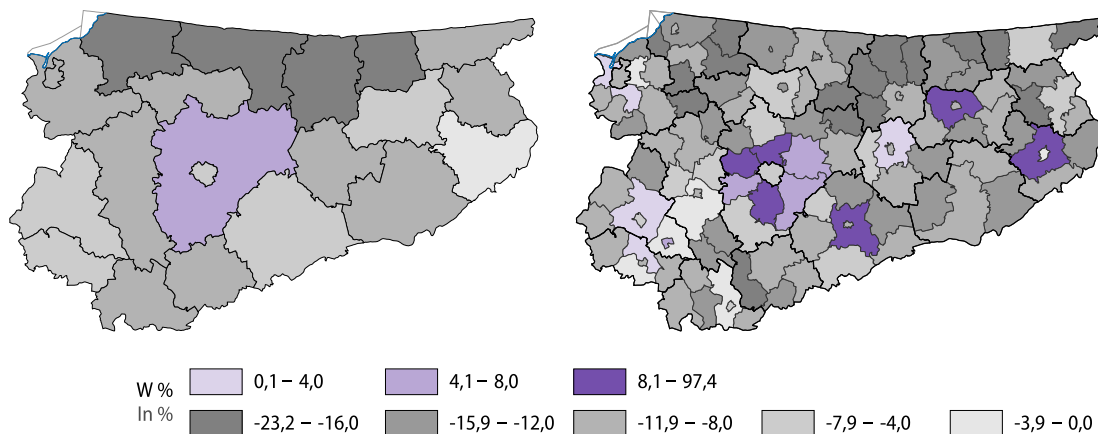

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2025

As of 31 December

W analizowanym okresie 2015–2025 zmniejszyła się zarówno liczba kobiet (o 48,2 tys., tj. o 6,6%), jak i mężczyzn (o 51,9 tys., tj. o 7,4%), jednak struktura ludności według płci nie uległa większym zmianom. W województwie na koniec 2025 r. liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn, a ich udział w liczbie ludności wynosił 51,3% (w kraju 51,7%).

Podstawową miarą, pozwalającą badać strukturę ludności według płci, jest współczynnik feminizacji, wyrażający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. Wskaźnik ten w województwie warmińsko-mazurskim w 2025 r. osiągnął poziom 105 (w 2015 r. 104) i był niższy niż w kraju, gdzie przeciętnie wyniósł 107. Analiza współczynnika feminizacji w podziale na miasta i wieś wykazuje, że wśród mieszkańców miast więcej było kobiet (111 kobiet na 100 mężczyzn), a wśród mieszkańców wsi występowała przewaga mężczyzn (na 100 mężczyzn przypadało 97 kobiet). W całym badanym okresie proporcje te pozostały na zbliżonym poziomie.

W województwie od lat utrzymuje się niekorzystna tendencja związana z niskim poziomem urodzeń oraz wysoką liczbą zgonów, która spowodowała zmiany w strukturze ludności według wieku. Proces ten w demografii określa się jako proces starzenia się społeczeństwa. Natężenie zgonów w województwie w okresie 2015–2025 wzrosło (z 9,6 zgonów na 1000 ludności do 10,8), w tym najwyższy wskaźnik odnotowano w 2021 r. (13,7). Przyczyną obserwowanych zmian był wzrost liczebności populacji ludzi starszych, a także wpływ pandemii COVID-19 w latach 2020–2022.

W 2025 r., w porównaniu z 2015 r., zmniejszyła się zarówno liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 13,5%), jak i produkcyjnym (o 14,8%). Udział ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r. w liczbie mieszkańców regionu wynosił 58,4% i zmniejszył się o 5,3 p. proc. w stosunku do 2015 r. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym mobilnym zmniejszył się (o 6,0 p. proc.), natomiast w wieku produkcyjnym niemobilnym wzrósł (o 0,6 p. proc.). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 18,5% do 17,2%. Zwiększył się natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym – z 17,7% do 24,4%.

Ważną kategorią z punktu widzenia przemian demograficznych – również związaną ze starzeniem się społeczeństwa – jest kształtowanie współczynnika obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym). W warmińsko-mazurskim współczynnik ten wzrósł z 56,9 w 2015 r. do 71,3 w 2025 r. W Polsce był wyższy i w 2025 r. wyniósł 71,8. Wskaźnik ten w województwie był różny w przypadku mężczyzn (55,9) i kobiet (89,0) oraz wśród mieszkańców miast (76,0) i wsi (64,9).

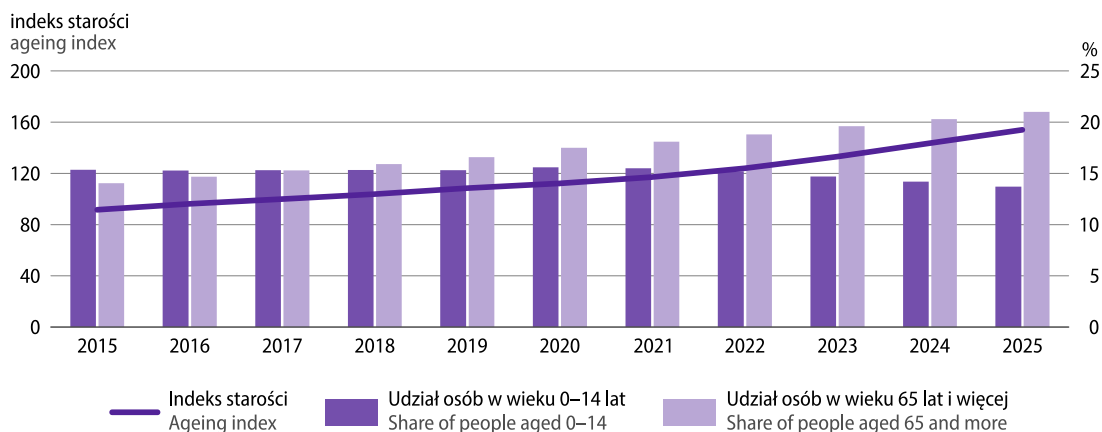
Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. w warmińsko-mazurskim liczba najstarszych mieszkańców województwa (65 lat i więcej) wynosiła 281,7 tys. osób i w porównaniu ze stanem z końca 2015 r. zwiększyła się o 39,2% (w kraju wzrost o 29,5%). Udział populacji w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności danego obszaru określany jest współczynnikiem starości demograficznej. Wskaźnik ten obliczony dla mieszkańców województwa w latach 2015–2025 wzrósł z 14,1% do 21,0%. W badanym okresie większe zmiany zaszły w miastach, gdzie w 2025 r. udział tej grupy wiekowej ludności wyniósł 23,3% (w 2015 r. 15,4% – wzrost o 7,3 p. proc.). Na wsi odsetek starszej grupy ludności zwiększył się o 5,7 p. proc. i na koniec 2025 r. wyniósł 17,8%. W skali kraju osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły w 2025 r. 21,1% całej populacji (o 5,3 p. proc. więcej niż w 2015 r.).

Zjawisko procesu starzenia się społeczeństwa można analizować za pomocą indeksu starości, czyli relacji liczby ludności w wieku 65 lat i więcej (tzw. dziadków – co oznacza tu babć i dziadków) na 100 osób w wieku 0–14 lat (tzw. wnuków). Na koniec 2015 r. na 100 wnuków przypadało 92 dziadków, a w 2025 r. ich liczba wzrosła do 154. Związane jest to ze zmniejszaniem się liczby dzieci, a tym samym z niekorzystnym kierunkiem zmian w strukturze ludności według wieku. Tempo wzrostu indeksu mocno różnicowała zarówno płeć, jak i miejsce zamieszkania. Indeks ten w 2025 r. wśród kobiet był wyższy (187) niż wśród mężczyzn (123), co oznaczało, że w analizowanych latach na 100 wnuków przybyło 71 senierek i 54 seniorów. W miastach tempo zmian wskaźnika było większe niż na obszarach wiejskich. W 2025 r. w miastach było to 180 dziadków na 100 wnuków, a na wsi 121, natomiast w 2015 r. w miastach 108, a na wsi – 72. W kraju relacja seniorów do dzieci w 2025 r. była nieco niższa niż w województwie (148).

Do zilustrowania relacji międzypokoleniowych pomiędzy osobami najstarszymi a ich dziećmi służy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego wskazujący, ile osób w wieku 85 lat i więcej przypada na 100 osób w wieku 50–64 lata. Z reguły obowiązek opieki nad najstarszymi osobami spada na najbliższych, a więc na ich dzieci czy młodszych krewnych, stąd istotne jest określenie relacji między tymi dwoma pokoleniami. Poziom współczynnika wsparcia międzypokoleniowego wskazywał, że możliwość opieki w ramach rodziny uległa ograniczeniu – w latach 2015–2025 w województwie wartość tego wskaźnika wzrosła z 7,6 do 10,4. W miastach był on nieco wyższy i zwiększył się z 7,9 do 12,2. Na wsi ukształtował się nieco niżej niż przeciętnie w województwie i wzrósł z 7,1 w 2015 r. do 8,0 w 2025 r. W województwie wartość współczynnika wsparcia międzypokoleniowego była poniżej średniej krajowej, gdzie na koniec 2025 r. na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało 12,1 osób w wieku 85 lat i więcej.

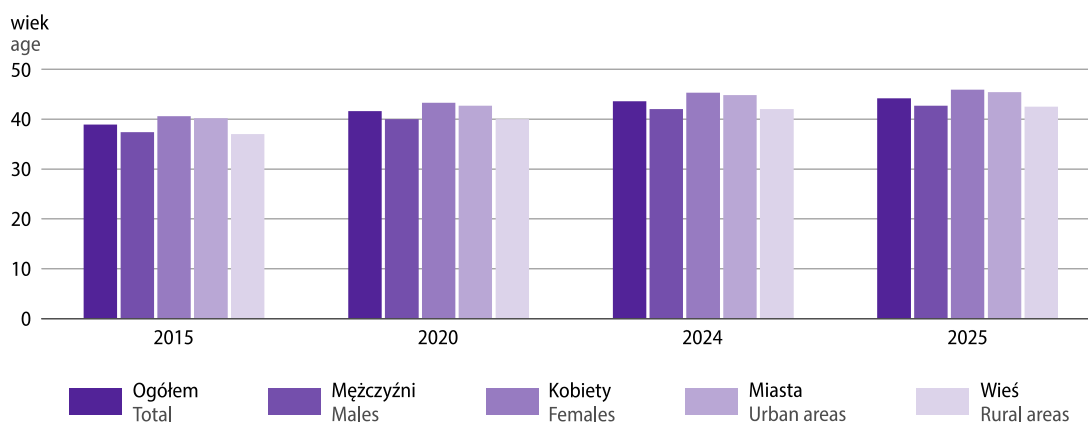
Wykres 13. Indeks starości

Chart 13. Ageing index

O pogłębianiu procesu starzenia ludności w województwie świadczy także rosnąca wartość mediany wieku. Na koniec 2025 r. wiek środkowy mieszkańca województwa wyniósł 44,2 lata i w porównaniu z 2015 r. wzrósł o ponad 5 lat. Mężczyźni byli młodszy niż kobiety, a mieszkańcy wsi – młodszy niż mieszkańcy miast. W 2025 r. połowa mężczyzn w województwie nie osiągnęła wieku 42,7 roku, a kobiet – 45,9 roku. Wiek środkowy ludności wiejskiej wyniósł 42,5 roku, a ludności miejskiej – 45,4 roku.

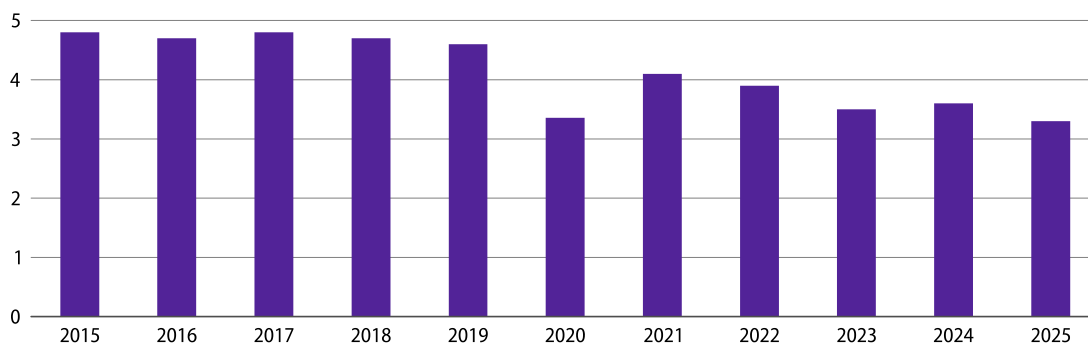
Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

Małżeństwa, ruch naturalny ludności i migracje

W województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r. zawarto 4 454 małżeństwa, o 91 mniej niż rok wcześniej i o 2 449 mniej niż w 2015 r. Współczynnik małżeństw kształtował się na poziomie 3,31‰ w 2025 r., wobec 4,79‰ w 2015 r. Liczba nowo zawartych małżeństw na 1000 ludności była zarówno w 2025 r., jak i w 2015 r., niższa od ogólnopolskiej.

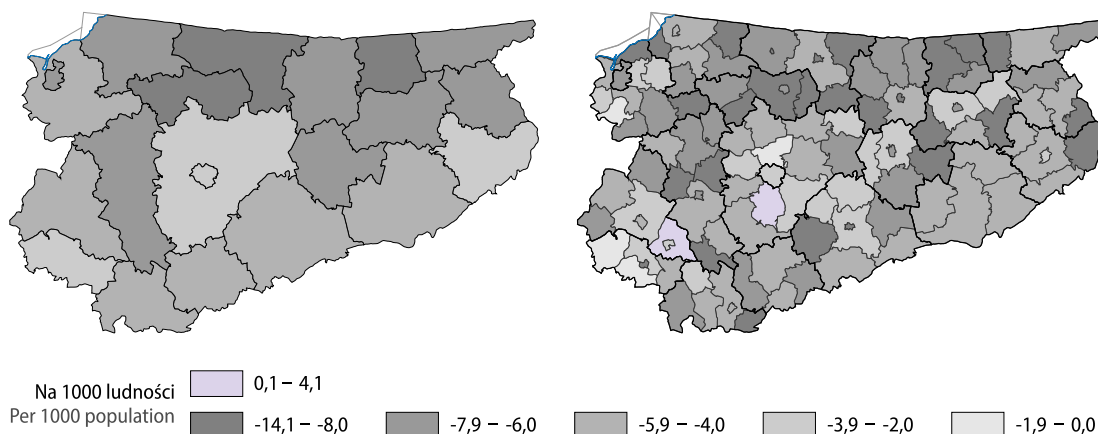
Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

W warmińsko-mazurskim w okresie 2015–2025 zanotowano spadek liczby urodzeń żywych – z 13 121 do 7 379. Było to o 43,8% mniej niż w 2015 r. (w kraju mniej o 35,5%). Współczynnik urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności obniżył się z 9,10‰ do 5,49‰ (w kraju spadek z 9,60‰ do 6,37‰). W województwie w 2025 r. zmarło 14 485 osób. Było to nieznacznie więcej (o 0,3%) niż w 2024 r. i o 4,5% więcej niż w 2015 r. Współczynnik zgonów wyniósł 10,78‰ (10,67‰ rok wcześniej i 9,61‰ w 2015 r.). W kraju w 2025 r. kształtował się na poziomie 10,85‰.

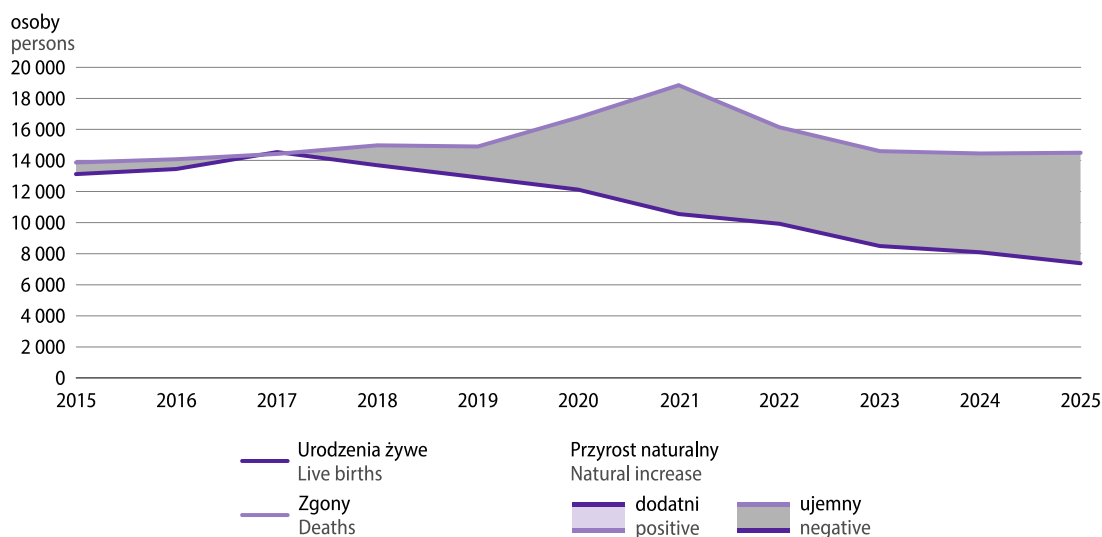
W województwie w 2025 r. zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 7 106. Na początku badanego okresu przyrost naturalny był również ujemny, jednak prawie 10 razy mniejszy i wyniósł minus 737 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2025 r. wyniósł minus 5,29‰, wobec minus 0,51‰ w 2015 r. W 2025 r. był niższy w województwie niż w kraju, natomiast w 2015 r. był wyższy.

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Map 20. Natural increase in 2025

W 2025 r. w województwie, podobnie jak rok wcześniej, we wszystkich powiatach zanotowano ujemny przyrost naturalny (w 2015 r. w jedenastu). Współczynnik przyrostu naturalnego najniższe wartości osiągnął w powiecie węgorszewskim, bartoszyckim, lidzbarskim i kętrzyńskim, a najwyższe w powiecie olsztyńskim, etckim, nowomiejskim i w Olsztynie.

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

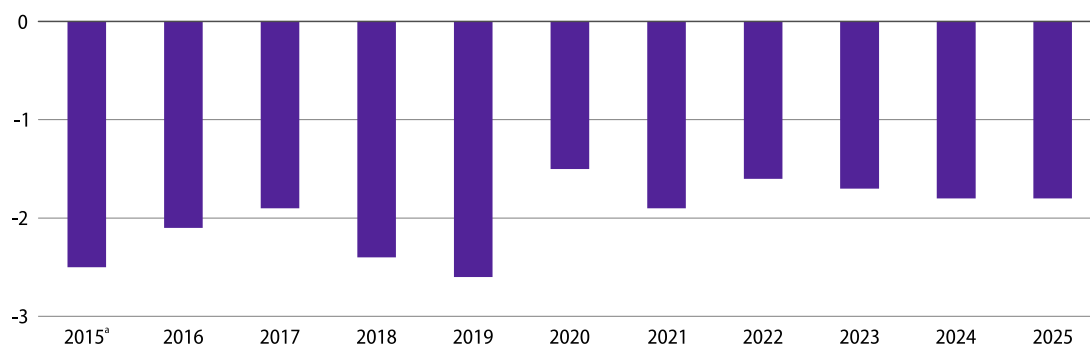
W 2024 r. najczęstszymi przyczynami zgonów, zarówno w województwie jak i w kraju, były choroby układu krążenia – 35,3% zgonów w warmińsko-mazurskim i nowotwory – 26,5% (w 2015 r. było to 39,1% i 29,0%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie przypadało 38 zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia, a w kraju 40, w przypadku chorób nowotworowych w województwie było to 28 zgonów, w kraju natomiast 29. Następną przyczyną, która spowodowała 10,5% zgonów w województwie były objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane i w porównaniu z początkiem badanego okresu wzrosły o 3,6 p. proc. W kraju udział tej przyczyny był mniejszy i stanowił 9,6% zgonów. Na 10 tys. ludności w województwie przypadało 11 zgonów, a w kraju 10. Choroby układu oddechowego były kolejną przyczyną zgonów (8,3% w województwie i 7,8% w kraju). Od 2015 r. zarówno w województwie jak i w kraju wzrosły o prawie 2 p. proc. Na 10 tys. ludności w województwie przypadało 9 zgonów, a w kraju 8.

Śmiertelność niemowląt (dzieci do 1 roku życia) w województwie w latach 2015–2025 obniżyła się i wyniosła 28. W 2025 r. było to o 25 dzieci mniej (o 47,2%) – w Polsce o 47,4% mniej. Współczynnik zgonów, mierzony liczbą zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych, obniżył się z 4,04‰ w 2015 r. do 3,79‰ w 2025 r. W Polsce w 2015 r. wskaźnik kształtował się na poziomie 4,00‰, natomiast w 2025 r. był niższy i wyniósł 3,26‰. W 2024 r. w województwie głównymi przyczynami zgonów niemowląt były wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (ponad połowa ogólnej liczby zgonów).

W 2025 r., tak samo jak w poprzednich latach, w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano ujemne saldo migracji stałej. Oznacza to, że w omawianym okresie liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego przewyższała liczbę osób zameldowanych na stałe. Wpływ na ujemne saldo migracji w województwie w 2025 r. miały migracje wewnętrzne. W migracjach zagranicznych odnotowano niewielkie, jednak dodatnie saldo migracji. Zjawisko to potwierdzają wskaźniki natężenia przeliczone na 1000 ludności. Saldo migracji stałej w 2025 r. wyniosło minus 1,80‰, przy czym w ruchu wewnętrznym minus 1,83‰, natomiast migracji zagranicznych 0,03‰.

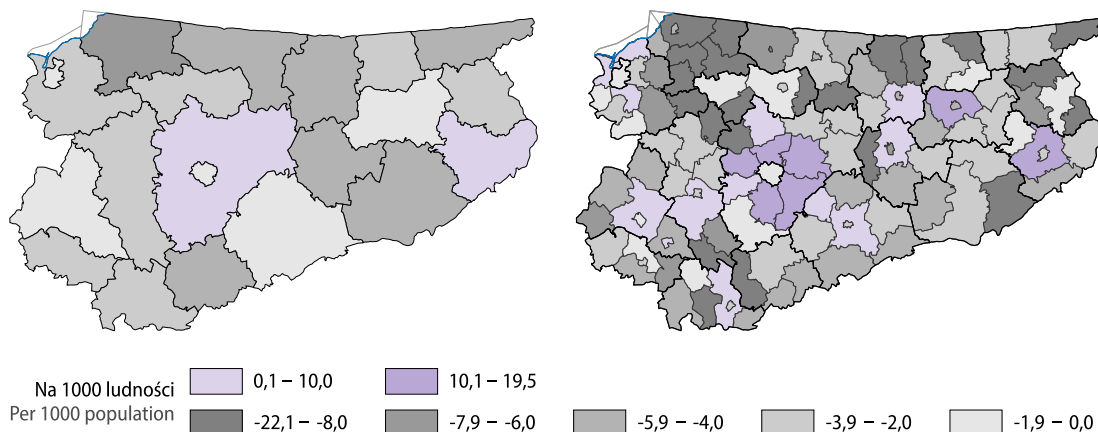
W 2025 r. w wyniku migracji wewnętrznych liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się o 2,4 tys. ludności (z tego o 1,3 tys. kobiet i 1,1 tys. mężczyzn). Ubytek ludności w ruchu wewnętrznym dotyczył zarówno mieszkańców miast (mniej o 2,4 tys. osób), jak i wsi (mniej o 16 osób). Badanie migracji zagranicznych wykazało, że w 2025 r. liczba imigrantów była wyższa niż emigrantów (o 40 osób). W miastach w wyniku migracji zagranicznych przybyło 31 osób, a na wsi przybyło 9 osób. W kraju również liczba imigrantów przewyższała liczbę emigrantów, co oznaczało, że w wyniku migracji zagranicznych liczba ludności zwiększyła się (o 10,9 tys. osób). Saldo migracji zagranicznych w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie wyniosło 0,03‰, a w Polsce 0,29‰.

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2025

W 2025 r. dziewiętnaście powiatów województwa odnotowało spadek liczby ludności w wyniku ruchów migracyjnych (przed rokiem tyle samo). Największe ujemne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 ludności zaobserwowano w powiatach: braniewskim, bartoszyckim i gołdapskim. W obrębie województwa dodatnim saldem migracji wyróżniał się powiat olsztyński i ełcki.

5.1.2. Edukacja

5.1.2. Education

W okresie 2020–2024 liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym pozostała na zbliżonym poziomie.

W szkołach ponadpodstawowych najwięcej uczniów wybierało naukę w technikach i liceach ogólnokształcących.

Najwięcej absolwentów wyższych uczelni uzyskało dyplom na kierunkach studiów z grupy biznes, administracja i prawo oraz usługi.

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2025 r. udział mieszkańców województwa z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, zasadniczym zawodowym/zasadniczym branżowym był większy niż w 2024 r. Odsetek osób w pozostałych grupach był niższy.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Wychowanie przedszkolne

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Liczba placówek przedszkolnych według stanu z 30 września 2024 r. wyniosła 770 (3,5% wszystkich tego typu placówek w Polsce). W skali roku ich liczba zmniejszyła się o 5 placówek, a w porównaniu z 2020 r. ubyło ich 14 (mniej o 1,8%). Wśród placówek wychowania przedszkolnego najliczniejszą grupę stanowiły przedszkola – 405 (łącznie z 18 przedszkolami specjalnymi) i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – 321 (w tym 9 placówek specjalnych). Ponad 75% przedszkoli zlokalizowanych było w miastach, natomiast na wsi przeważały oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (76,3%). Ponadto w województwie zarejestrowanych było 36 punktów przedszkolnych i 8 zespołów wychowania przedszkolnego.

Tablica 10. Wychowanie przedszkolne
Table 10. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki^a			
Establishments^a	784	775	770
miasta urban areas	391	398	401
wieś rural areas	393	377	369
w tym przedszkola of which nursery schools	404	406	405
w tym specjalne of which special	18	18	18
Dzieci^b	47 536	50 039	47 594
Children^b			
miasta urban areas	34 578	35 975	34 400
wieś rural areas	12 958	14 064	13 194
w tym w wieku: of which aged:			
6 lat 6 years	13 152	14 489	13 771
5 lat 5 years	11 969	13 165	12 529

a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

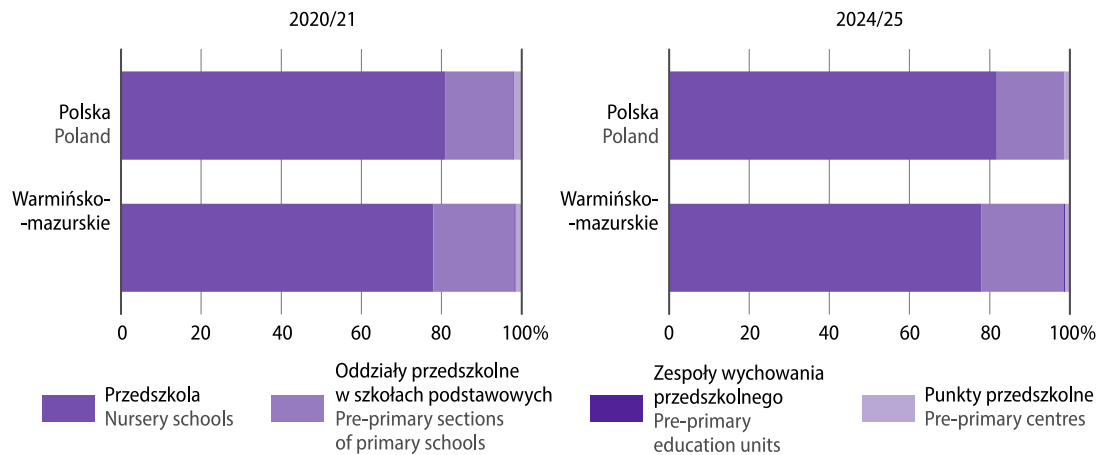
a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b Including children staying in units performing health care activity.

W roku szkolnym 2024/25 wychowaniem przedszkolnym w województwie objęto 47,6 tys. dzieci – 3,3% ogółu dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce. W porównaniu ze stanem z roku szkolnego 2023/24 liczba dzieci zmniejszyła się o 4,9% (w kraju o 3,9%), natomiast w porównaniu ze stanem sprzed czterech lat w województwie utrzymała się na zbliżonym poziomie, a w kraju wzrosła o 2,0%. Wśród dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ciągu omawianego okresu najwięcej uczęszczało do przedszkoli i było to 78,8% w roku szkolnym 2024/25, wobec 78,0% w 2020/21 (w kraju w tym okresie zwiększył się z 81,0% do 81,8%). Do przedszkoli specjalnych uczęszczało 542 dzieci (6,1% dzieci tych placówek w kraju). Było to o 62 dzieci więcej niż w roku szkolnym 2023/24 i o 139 więcej

niż w 2020/21. Formą zrzeszającą głównie dzieci 6-letnie są oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, do których w warmińsko-mazurskim w roku szkolnym 2024/25 uczęszczało 20,6% wszystkich dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego (w kraju 16,7%), wobec 21,2% rok wcześniej i 20,2% przed czterema laty.

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek

Chart 18. Children in pre-primary establishments^a by type of establishments

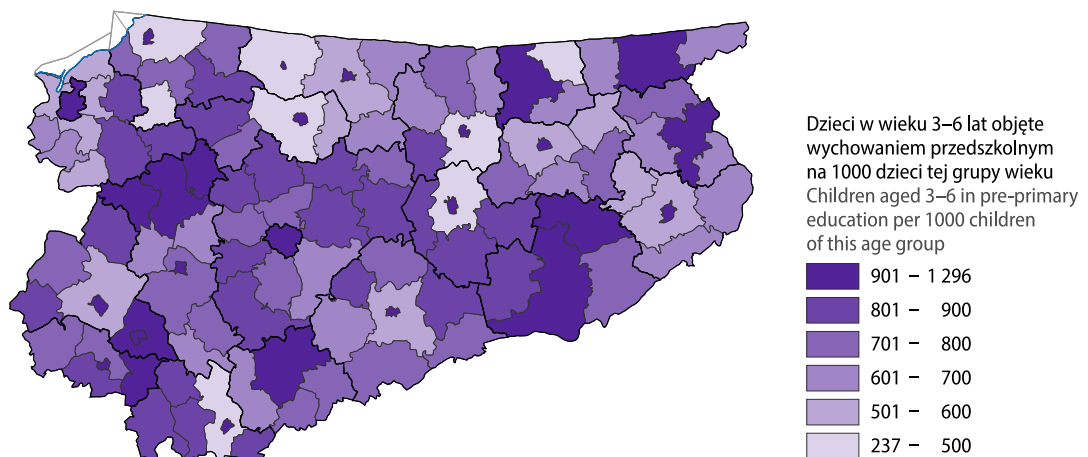

^a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in units performing health care activity.

Miarą dostępności wychowania przedszkolnego jest m.in. liczba dzieci w wieku 3–6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wieku. W 2024 r. przeciętna wartość tego wskaźnika w województwie wyniosła 929 (w kraju 971). W dwudziestu trzech gminach wskaźnik ten przekraczał wartość 1 000, najczęściej w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (1 296), Szczytno (1 283), Iława (1 273) i Górowo Iławeckie (1 254). Świadczy to o dowiezieniu dzieci do placówek przedszkolnych spoza tych miast. Najmniejszy wskaźnik odnotowano w gminach wiejskich Braniewo (237), Górowo Iławeckie (352) i Lidzbark Warmiński (366).

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25

Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year

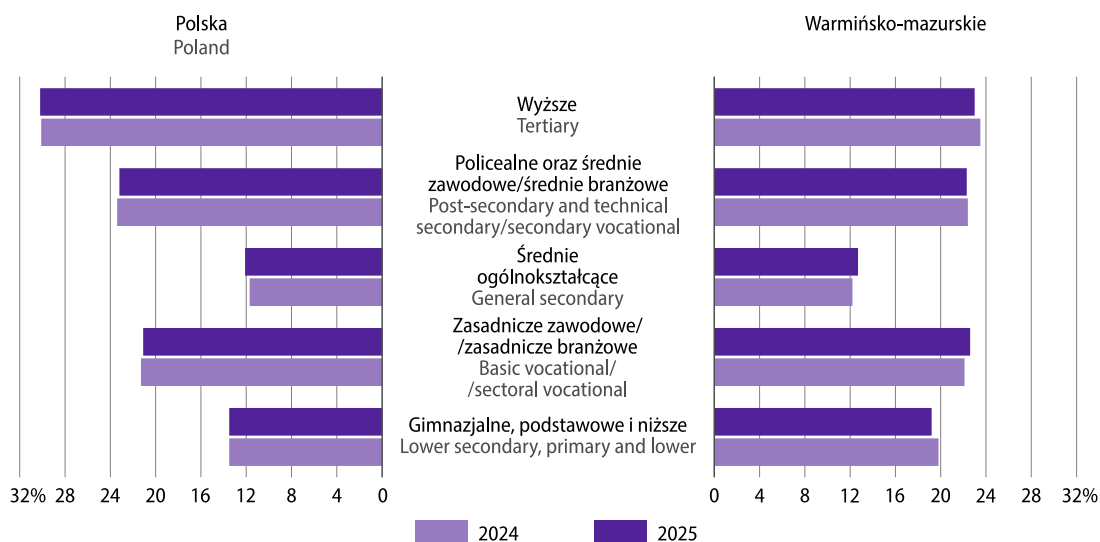

Poziom wykształcenia ludności

Według wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2025 r. wśród mieszkańców warmińsko-mazurskiego w wieku 15–89 lat wyższym wykształceniem legitymowało się 23,0% osób (w 2024 r. 23,5%). Na nieco wyższym poziomie (12,7%) niż rok wcześniej (12,2%) był odsetek osób z wykształceniem ogólnokształcącym. Nieznacznie zmniejszył się udział osób z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym/średnim branżowym (o 0,1 p. proc. do 22,3%). W kraju zwiększył się odsetek osób z wykształceniem wyższym (z 30,1% do 30,2%), a także z ogólnokształcącym (z 11,7% do 12,1%). Udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/zasadniczym branżowym w województwie wzrósł (z 22,1% do 22,6%), a w kraju obniżył się (z 21,3% do 21,1%). Osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz bez wykształcenia, podobnie jak w 2024 r., w województwie stanowiły 19,2%, natomiast w kraju 13,5%.

Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL

Chart 19. Population^a by level of educational attainment by LFS

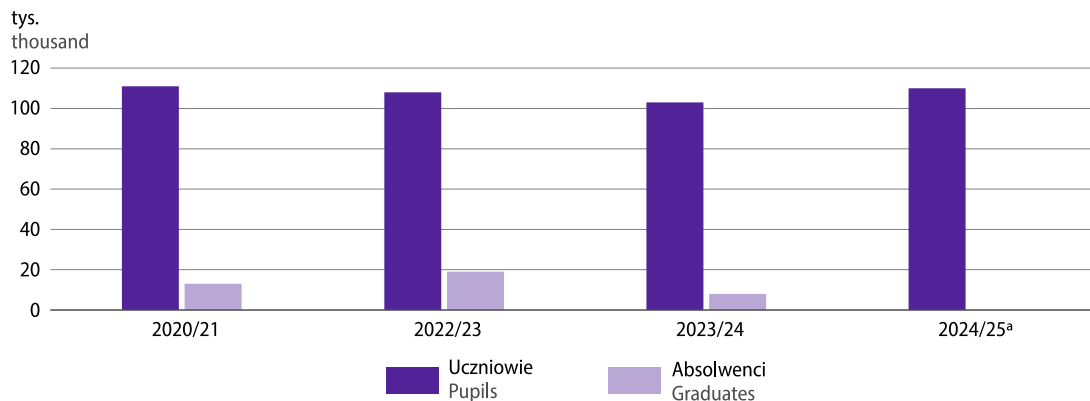

a W wieku 15–89 lat.
a Aged 15–89.

Edukacja w szkołach podstawowych

Według stanu z 30 września 2024 r. w 534 szkołach dla dzieci i młodzieży (łącznie ze szkołami specjalnymi) kształciło się 109,8 tys. dzieci. Stanowiło to 3,8% szkół w kraju i 3,4% uczących się na tym poziomie dzieci. W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba szkół nie zmieniła się, a uczących się dzieci i młodzieży było o 7,0 tys. więcej. W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach podstawowych ukończyło 7,6 tys. absolwentów (o 11,1 tys. osób mniej niż rok wcześniej). Stanowili oni 3,4% absolwentów tego typu szkół w Polsce.

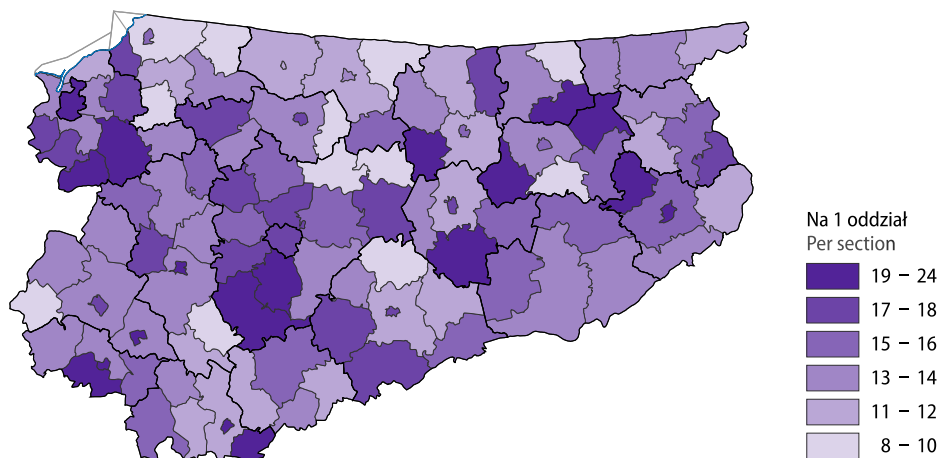
Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży
 Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

^a Dane o absolwentach dostępne będą w czerwcu 2025 r.
^a Data on graduates will be available in June 2025.

Liczba uczniów szkół podstawowych (łącznie ze specjalnymi), przypadających na 1 oddział wyniosła 16 (w kraju 17). W 48 gminach liczba ta była na poziomie średniej wojewódzkiej i wyższym (najwięcej w gminie miejskiej Działdowo – 24 oraz gminach miejsko-wiejskich Ryn i Reszel – po 21), a w 68 gminach poniżej przeciętnej (najmniej w gminie wiejskiej Budry i Kolno oraz gminie miejsko-wiejskiej Kisielice – po 8).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25
 Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I i II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa funkcjonowały 294 szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży, w których kształciło się 59,2 tys. osób (co stanowiło 4,2% szkół na tych poziomach nauczania w kraju i 3,5% uczniów). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba szkół powiększyła się o 3 placówki, a liczba uczniów zmniejszyła się o 8,1%.

Najbardziej popularne wśród młodzieży, podobnie jak przed rokiem, były technika, dające możliwość nabycia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia zawodu, a po zdaniu matury kontynuowania nauki w szkołach wyższych. Szkoły te skupiły 24,3 tys. uczniów (41,1%). Niewiele mniejszym zainteresowaniem – 23,4 tys. uczniów (39,5%) cieszyły się licea ogólnokształcące.

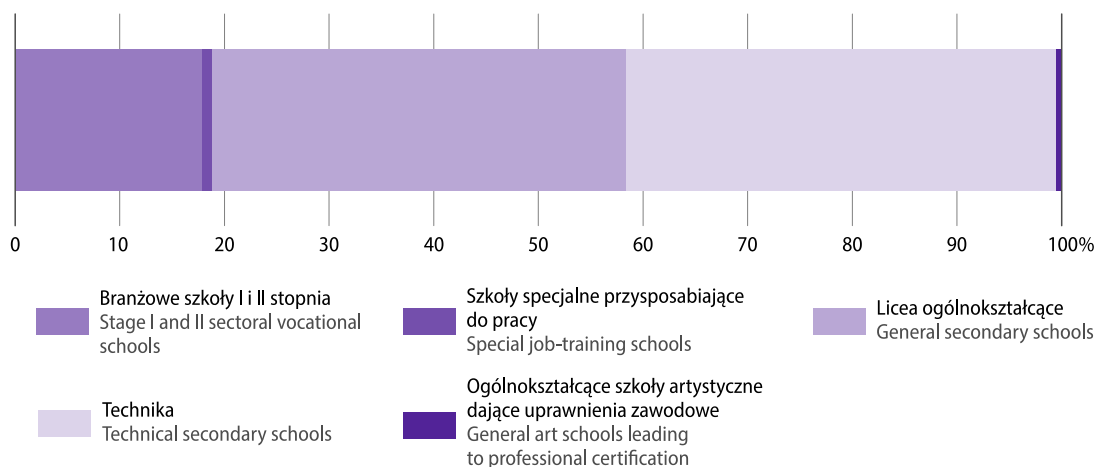
Kolejną grupę stanowiły ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. Liczba tych szkół od kilku lat nie zmieniała się, a liczba uczniów pozostawała na zbliżonym poziomie – w roku szkolnym 2024/25 w 3 placówkach naukę pobierało 0,3 tys. osób.

W szkołach branżowych I i II stopnia, których głównym celem jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie, kształciło się 10,6 tys. uczniów (o prawie 2% mniej niż rok wcześniej). Uczniowie tych szkół stanowili 17,9% uczniów szkół ponadpodstawowych.

Młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zapewniono możliwość edukacji w placówkach przysposabiających do pracy, przeznaczonych wyłącznie dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W województwie funkcjonowało 31 takich szkół i uczęszczało do nich 0,6 tys. uczniów (0,9% ogółu uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży).

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25

Chart 21. Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2024/25 school year

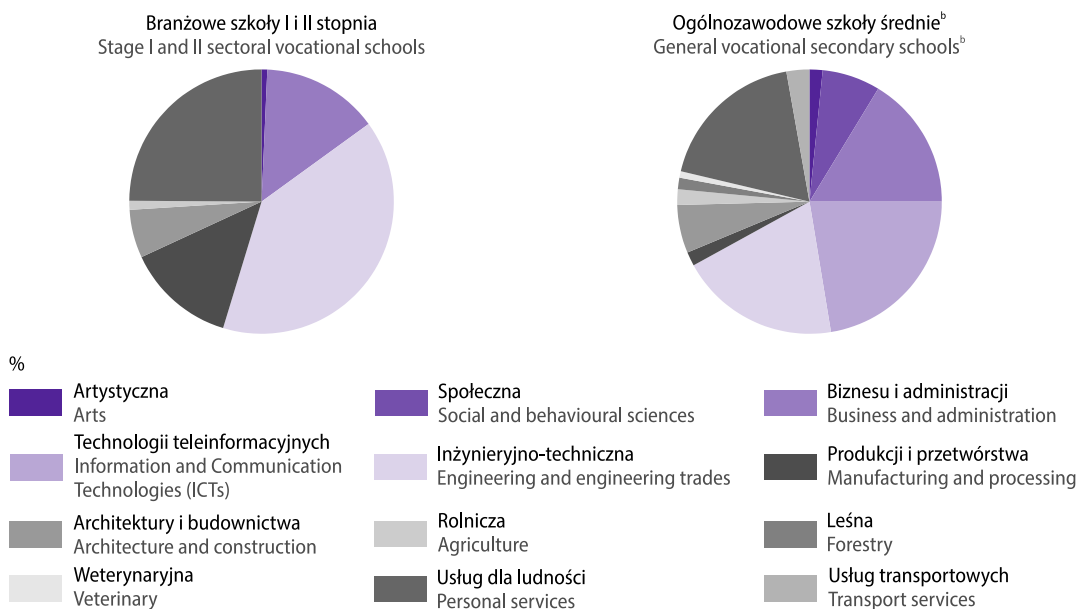
Szkoły policealne zgodnie z ustawą o systemie oświaty należą do szkół ponadpodstawowych, jednak ze względu na fakt, że stanowią wyższy szczebel kształcenia, prezentowane są osobno. Szkoły policealne swoją ofertę edukacyjną kierują do absolwentów szkół ponadpodstawowych, szczególnie liceów ogólnokształcących, umożliwiając osobom posiadającym wykształcenie średnie ogólne zdobycie kwalifikacji zawodowych. W roku szkolnym 2024/25 w 45 placówkach uczyło się 6,7 tys. uczniów (o 13,2% więcej niż w poprzednim roku).

Szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży w czerwcu 2024 r. opuściło 11,4 tys. absolwentów (3,6% absolwentów w kraju) i w porównaniu z czerwcem 2023 r. było to o 0,7% mniej. Liczba absolwentów szkół policealnych w tym okresie zwiększyła się o 6,4% i na koniec roku szkolnego 2023/24 wyniosła 1,7 tys.

Absolwenci ogólnozawodowych szkół średnich w roku szkolnym 2023/24 najczęściej kończyli naukę w zakresie kierunków kształcenia z podgrupy technologii teleinformatycznych, inżynieryjno-technicznej oraz usług dla ludności. Najwięcej absolwentów szkół branżowych wykształciło się w zakresie kierunków z podgrupy inżynieryjno-technicznej, usług dla ludności i w następnej kolejności biznesu i administracji.

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24

Chart 22. Graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Wyniki egzaminu maturalnego

W 2025 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło 8,4 tys. absolwentów i dla 77,0% uczniów zakończył się on otrzymaniem świadectwa dojrzałości, co oznaczało pogorszenie zdawalności w porównaniu z rokiem poprzednim (o 7,4 p. proc.). W porównaniu ze stanem z 2021 r. zdawalność egzaminu dojrzałości poprawiła się (o 5,4 p. proc.). Zdawalność egzaminu maturalnego w warmińsko-mazurskim była niższa niż przeciętnie w kraju (79,9%).

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny
Table 11. Number of persons who sat/passed matriculation examination

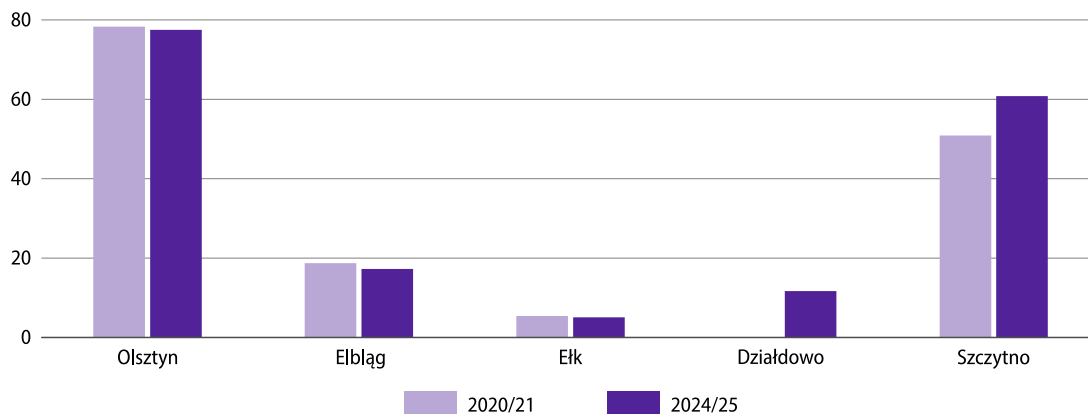
Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025
Kobiety Females			
przystąpiły took	5 161	4 342	4 590
zdały passed	3 730	3 657	3 522
Mężczyźni Males			
przystąpili took	4 436	3 571	3 827
zdali passed	3 138	3 018	2 959

W roku akademickim 2024/25 w 5 uczelniach macierzystych i w 11 filiach działających w województwie studiowało 23,3 tys. osób (1,8% studentów w kraju), w tym 68,7% to studium w systemie stacjonarnym. W porównaniu z końcem grudnia 2023 r. liczba studentów zwiększyła się o 3,9%. Wskaźnik natężenia studiujących (liczba studentów na 10 tys. ludności) w 2024 r. wyniósł 173 (w kraju 341) i był wyższy niż rok wcześniej zarówno w województwie, jak i w kraju. Wśród studiujących przeważali studenci uczelni państwowych (85,2%), którzy kształcili się na trzech uczelniach. Dużą część słuchaczy tych uczelni (77,6%) uczyła się na studiach stacjonarnych. Studenci uczelni niepublicznych częściej studiowali w systemie niestacjonarnym – z tej formy korzystało 63,0% studiujących.

W największej uczelni województwa – Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (łącznie z filią w Elku) w roku akademickim 2024/25 studiowało 70% wszystkich studiujących. Drugą co do wielkości uczelnią była Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, którą wybrało 9,7% studiujących. Trzecią natomiast była Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu z 5,5% studiujących.

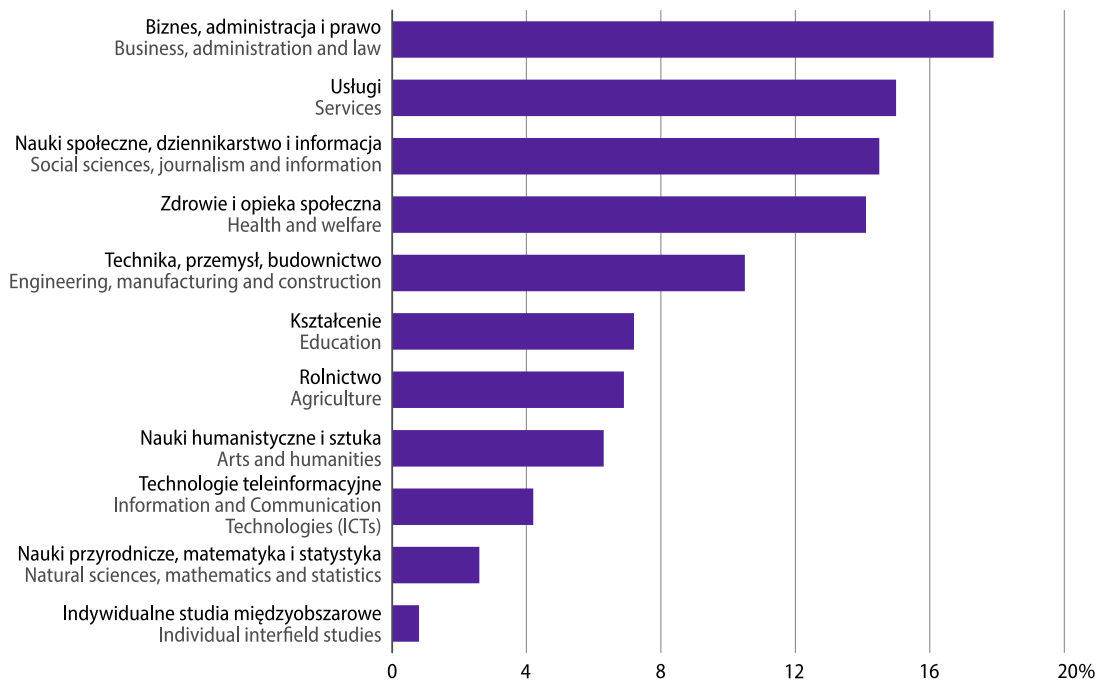
Największym ośrodkiem akademickim w warmińsko-mazurskim jest miasto wojewódzkie Olsztyn, które skupiło prawie 75% wszystkich studiujących w roku akademickim 2024/25, kolejne to Elbląg z 10,4% udziałem studentów.

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
 Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

W roku akademickim 2023/24 w województwie szkoły wyższe ukończyło 6,1 tys. absolwentów (2,1% absolwentów w kraju), tj. o 17 osób więcej niż w roku poprzednim. Dyplomy ukończenia uczelni państwowych otrzymało 78,1% absolwentów. Najwięcej absolwentów uzyskało dyplom na kierunkach studiów z grupy biznes, administracja i prawo (17,9% absolwentów), usługi (15,0%), nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja (14,5%) oraz zdrowie i opieka społeczna (14,1%).

Wykres 24. Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24
 Chart 24. Structure of graduates by broad fields of education in the 2023/24 academic year

Kształcenie dorosłych

Edukacja w szkołach dla dorosłych umożliwia kontynuację przerwanej z różnych względów cyklu kształcenia. W roku szkolnym 2024/25 w 40 szkołach dla dorosłych (z tego 2 szkoły podstawowe i 38 liceów ogólnokształcących) kształciło się 4,5 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym ubyły dwa licea ogólnokształcące, jednak liczba uczniów ogółem zwiększyła się o 5,7%. W roku szkolnym 2023/24 szkoły dla dorosłych ukończyło 0,9 tys. absolwentów (prawie 3-krotnie więcej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację

W 2024 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosły łącznie 4 853,8 mln zł i były o 22,6% wyższe niż w 2023 r. Wydatki te wzrosły w budżetach wszystkich rodzajów jednostek: województwa (o 37,3%), powiatów (o 29,9%), miast na prawach powiatu (o 26,7%) i gmin (o 18,4%). Najwięcej wydatków pochodziło z budżetów gmin (55,4%), następnie miast na prawach powiatu (24,7%) i powiatów (18,9%), a najmniej z budżetu województwa (1,0%). Udział wydatków na oświatę i wychowanie w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zwiększył się w skali roku o 3,0 p. proc. i wyniósł 31,8%. Łącznie ze wszystkich jednostek warmińsko-mazurskiego na oświatę i wychowanie w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa przeznaczono 3 586 zł. Było to o 681 zł więcej w porównaniu z 2023 r. Wśród gmin i miast na prawach powiatu tylko w Olsztynie i gminie Dąbrówno wydatki związane z oświatą i wychowaniem w przeliczeniu na 1 mieszkańca przekroczyły 4 000 zł. W gminach wiejskich Braniewo i Górowo Iławeckie wydatki te nie osiągnęły wysokości 1 500 zł.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. w dziale „Edukacyjna opieka wychowawcza” wyniosły łącznie 321,3 mln zł i były o 21,1% wyższe niż w 2023 r. Wydatki te wzrosły w budżecie województwa (o 55,6%), budżetach miast na prawach powiatu (o 25,5%) i powiatów (o 21,2%). Zmalały natomiast w budżetach gmin (o 4,6%). Udział wydatków na edukacyjną opiekę wychowawczą w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego nieznacznie zwiększył się w skali roku (o 0,2 p. proc.) i wyniósł 2,1%. Łączne wydatki wszystkich jednostek samorządu terytorialnego warmińsko-mazurskiego na ten dział w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosły 237 zł. Było to o 42 zł więcej w porównaniu z 2023 r. Najwyższą wartość wydatki te osiągnęły w Olsztynie (332 zł) i Elblągu (292 zł). W 37 gminach nie przekroczyły kwoty 10 zł.

5.1.3. Zasoby pracy

5.1.3. Labour resources

Na koniec października 2025 r. liczba pracujących była mniejsza niż na koniec grudnia 2024 r.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2025 r. (według stanu na 31.12) była wyższa niż rok wcześniej. Spadła jednocześnie liczba zgłoszonych ofert zatrudnienia. Stopa bezrobocia, podobnie jak w latach wcześniejszych, była najwyższa w kraju.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku nastąpił wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia, zwiększyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

Pracujący

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

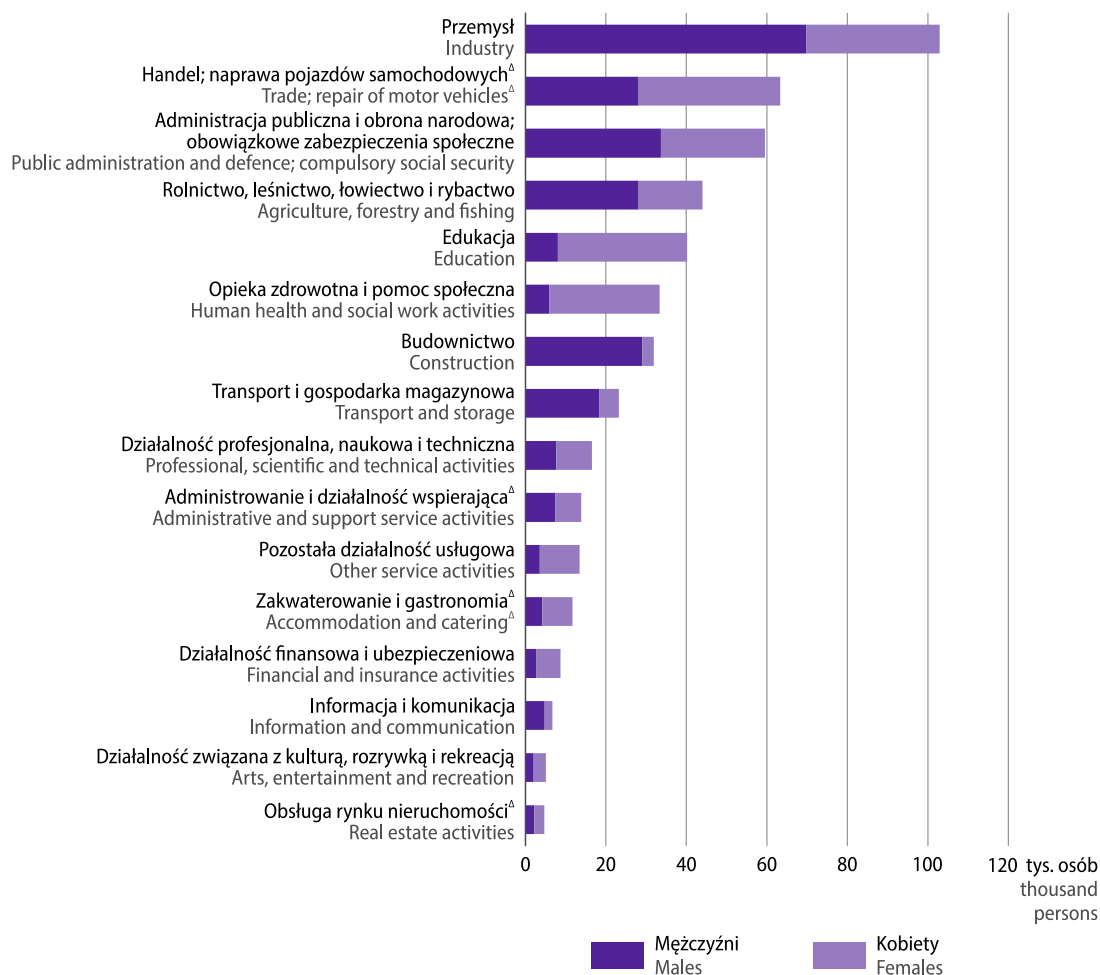
Na koniec października 2025 r. w województwie liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 479,4 tys. osób i było to o 0,7% mniej niż na koniec 2024 r. Pracownicy najemni stanowili 79,8% pracujących, 20,1% to pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodziny, a 0,2% – pracujący w innym charakterze. Wśród pracujących było 26,2 tys. emerytów i rencistów, 17,9 tys. osób z niepełnosprawnościami oraz 7,9 tys. cudzoziemców. Ponad połowę pracujących emerytów i rencistów oraz cudzoziemców stanowili mężczyźni. Wśród osób z niepełnosprawnościami przeważały kobiety.

W województwie (podobnie jak w kraju) więcej osób pracowało w sektorze prywatnym. W sektorze publicznym znalazło zatrudnienie 28,8% pracujących. Był to najwyższy udział w kraju.

Wśród pracujących w gospodarce narodowej większą część stanowili mężczyźni. Na koniec października 2025 r. ich udział wyniósł 53,4%. Struktura płci pracujących była zróżnicowana w zależności od rodzaju działalności podmiotu, w którym wykonywali pracę. Najwięcej, bo 91,6 tys. pracujących w gospodarce narodowej skupionych było w przetwórstwie przemysłowym (19,1% wszystkich pracujących). W tej sekcji kobiety stanowiły 33,3%. Druga pod względem liczby pracujących sekcja handel; naprawa pojazdów samochodowych skupiała 13,2% pracujących, a udział kobiet wyniósł 55,7%. Według stanu na koniec października 2025 r. najwięcej kobiet pracowało w sekcjach opieka zdrowotna i pomoc społeczna (udział kobiet – 82,3%) oraz edukacja (udział kobiet – 79,9%). Sekcje, w których przeważali mężczyźni to m.in. budownictwo (90,9% mężczyzn) oraz transport i gospodarka magazynowa (79,0% mężczyzn).

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.
 Stan w dniu 31 października

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025
 As of 31 October

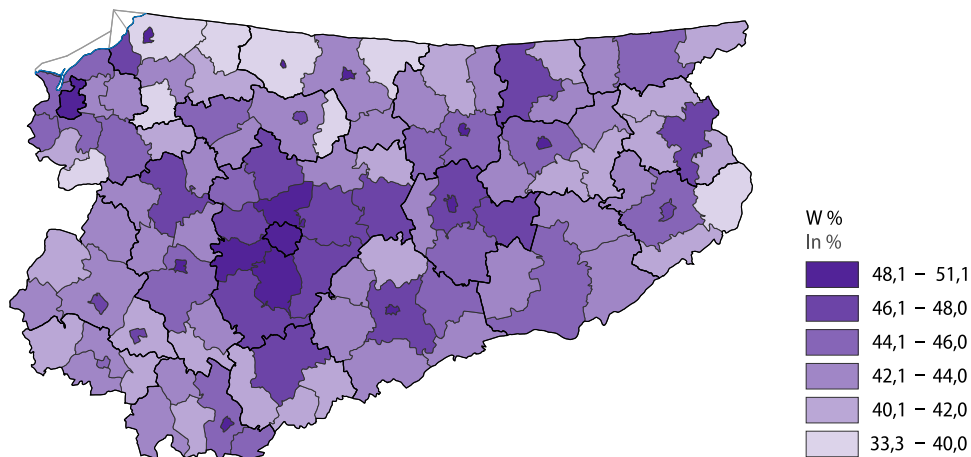
Struktura płci pracujących była także zróżnicowana według ich miejsca zamieszkania. W większości gmin województwa wśród pracujących przeważali mężczyźni. Przewaga kobiet wśród pracujących występowała w trzech gminach – Olsztynie (51,1%), Stawigudzie (50,9%) oraz Kętrzynie (50,4%). Najmniejszy udział pracujących kobiet był w gminie Lelkowo (33,3%). Był to najniższy udział w kraju.

Analiza pracujących ze względu na wielkość podmiotów pokazała, że na koniec października 2025 r. w województwie prawie 32% pracujących skupionych było w podmiotach o liczbie pracujących 250 osób i więcej. Ponad 30% zatrudniały podmioty o liczbie pracujących do 9 osób, w tym ponad 25% w podmiotach zatrudniających do 5 osób.

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

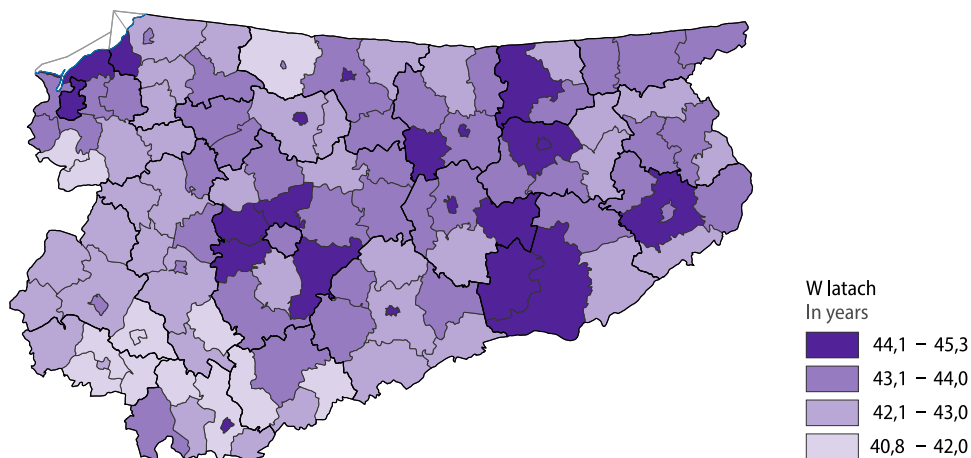

Na koniec października 2025 r. średnia wieku pracujących w województwie wyniosła 43,4 roku i była wyższa niż w kraju (43,1 roku). Średnia wieku pracujących mężczyzn wyniosła 43,5 roku, natomiast kobiet – 43,3 roku. Mediana wieku pracujących wyniosła 43,0 lata i była taka sama jak w kraju. Wśród gmin województwa najwyższa średnia wieku pracujących wyniosła 45,3 roku i wystąpiła w gminie Gietrzwałd. Zaraz za nią znalazła się gmina Ruciane-Nida ze średnią wieku 45,2 roku. Najniższą średnią wieku (40,8 roku) zanotowano w gminie Lubawa (18 pozycja w kraju wśród gmin z najniższą średnią wieku). Ponad 59% gmin województwa miało średnią wieku taką samą lub niższą niż średnia dla województwa.

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Bezrobocie rejestrowane

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione: do 31 maja 2025 r. w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214), a od 1 czerwca 2025 r. w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620), w której określono je jako bezrobotne.

Na koniec grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 43,7 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 4,8 tys. osób, tj. o 12,3%), natomiast niższa niż w 2015 r. (o 39,8 tys. osób, tj. o 47,7%).

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2025 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, liczba bezrobotnych zwiększyła się we wszystkich powiatach. Najwyższy wzrost wystąpił w Olsztynie (o 34,3%), najniższy w powiecie węgorzewskim (o 1,1%).

Na koniec grudnia 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni (podobnie jak w kraju). Stanowili oni 50,3% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Ich liczba była o 18,7% wyższa niż rok wcześniej i o 44,3% niższa niż w 2015 r. Wyższy udział mężczyzn niż kobiet (w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w danym powiecie) zanotowano w dwunastu powiatach m.in. węgorzewskim, mrągowskim, kętrzyńskim. W pozostałych dziewięciu przeważały kobiety.

Na koniec 2025 r. bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 83,5% bezrobotnych w województwie (przed rokiem 81,1%). Więcej bezrobotnych mieszkało w miastach. Ich udział wyniósł 50,1% i był wyższy niż przed rokiem (47,5%). Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 47,2% bezrobotnych, a ich udział był niższy niż przed rokiem. Więcej niż rok wcześniej było osób niepełnosprawnych, a ich udział wyniósł 6,0%. Bezrobotni absolwenci stanowili 3,9% (rok wcześniej 3,8%).

Na koniec grudnia 2025 r. najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (11,1 tys.), a ich odsetek w liczbie bezrobotnych wyniósł 25,4% (w 2024 r. – 25,0%). W najmłodszej grupie wiekowej (18–24 lata) było 6,2 tys. bezrobotnych. W skali roku ich udział wzrósł (o 0,7 p. proc.) osiągając poziom 14,1%. Osoby w wieku 55 lat i więcej (7,2 tys. osób) stanowiły 16,5% bezrobotnych, a ich udział zmniejszył się (o 1,1 p. proc.) w porównaniu z 2024 r.

Ponad 58% bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby z niskim poziomem wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (32,5%) oraz zasadnicze zawodowe/branżowe (26,4%). Zbiorowość osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem na koniec 2025 r. była zbliżona do tej z 2024 r., a ich odsetek wyniósł 9,3% (przed rokiem 9,7%). Populacja bezrobotnych kobiet charakteryzowała się odmienną strukturą wykształcenia niż populacja mężczyzn. Wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 49,8% bezrobotnych kobiet, podczas gdy odsetek mężczyzn z takim wykształceniem wyniósł 67,8%. Wyższe wykształcenie posiadało 12,0% niepracujących kobiet i 6,6% mężczyzn.

Spośród wszystkich kategorii zarejestrowanych bezrobotnych, wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę na koniec 2025 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy (8,6 tys. osób, tj. 19,6%). Udział tej grupy w porównaniu z 2024 r. zmniejszył się. Spadek udziału wystąpił także w grupie bezrobotnych pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy. Największy wzrost udziału był w grupie osób niepracujących od 6 do 12 miesięcy.

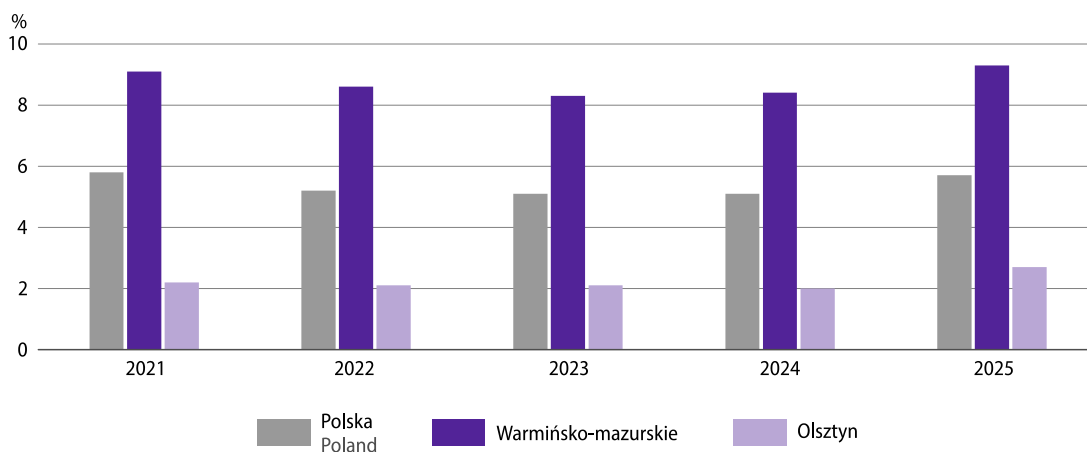
Na koniec 2025 r. 89,2% bezrobotnych w województwie stanowiły osoby, które przed zarejestrowaniem w urzędach pracy pracowały (rok wcześniej 89,1%). Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, które stanowiły 27,8% zarejestrowanych bezrobotnych (rok wcześniej 27,0%). Ponad 20% bezrobotnych miało staż pracy krótszy niż rok, a około 11% osób nie miało żadnego stażu. Najmniej bezrobotnych miało ponad trzydziestoletni staż pracy (2,3%).

W województwie na koniec 2025 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 9,3% i była wyższa niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w latach wcześniejszych, była najwyższa w kraju. Wskaźnik ogólnokrajowy na koniec grudnia 2025 r., wyniósł 5,7% (w 2024 – 5,1%).

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Registered unemployment rate
As of 31 December

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi); od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

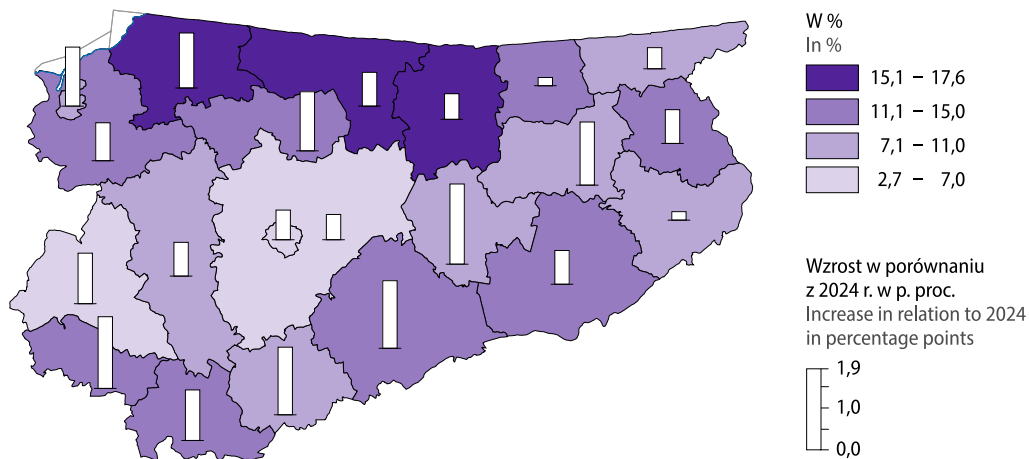
Nadal występowało dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach na koniec 2025 r. wyniosła 14,0 p. proc. i w skali roku nieznacznie zmniejszyła się (o 0,3 p. proc.). Wysoką stopę bezrobocia odnotowano w powiecie kętrzyńskim (17,6%) i bartoszyckim (17,5%), najniższą zaś w Olsztynie (2,7%). Wzrost stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 0,2 p. proc. m.in. w powiatach węgorzewskim i ełckim do 1,9 p. proc. w powiecie mrągowskim.

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2025

As of 31 December

W 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 60,8 tys. osób i była niższa niż przed rokiem (o 2,4 tys., tj. o 3,7%) oraz niższa w porównaniu z zanotowaną w 2015 r. (o 62,6 tys., tj. o 50,7%). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2024 r. i wyniósł 79,5%. W skali roku zmalał także odsetek m.in. osób niepełnosprawnych (do 6,1%) oraz osób pracujących przed zarejestrowaniem (do 89,7%). Wzrósł natomiast odsetek absolwentów (do 8,0%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2025 r. wykreślono 56,0 tys. osób (o 11,9% mniej niż przed rokiem i o 59,4% mniej niż w 2015 r.). Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 34,4 tys. osób (wobec 34,9 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym do 61,4%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji spadek udziału odnotowano w przypadku osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (do 10,6%), osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (do 6,4%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu osoby bezrobotnej (do 6,3%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2025 r. dysponowały 24,9 tys. ofert pracy (o 29,9% mniej niż rok wcześniej i o 54,9% mniej niż w 2015 r.), w tym 11,2% to oferty odbicia stażu u pracodawców i 4,6% oferty dla osób niepełnosprawnych. Na koniec grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 42 bezrobotnych (28 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż w kraju (34). W powiecie iławskim na 1 ofertę pracy przypadała najmniejsza liczba bezrobotnych (8 osób), największa zaś w powiecie bartoszyckim (388 osób). W Olsztynie na 1 ofertę pracy przypadało 41 osób, a w Elblągu 42.

Aktywność ekonomiczna ludności

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo** (tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą) jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 4 kwartale 2025 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 594 tys. osób, a biernych zawodowo – 481 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (570 tys. osób) i bezrobotni (24 tys. osób).

Struktura ludności w wieku 15–89 lat według statusu na rynku pracy uległa zmianie w stosunku do notowanej w 4 kwartale 2024 r. Zwiększył się udział pracujących (o 1,1 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób biernych zawodowo (o 1,0 p. proc.). Udział bezrobotnych pozostał na poziomie sprzed roku.

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL

Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in 4th quarter by LFS

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	606	585	594	17 912
pracujący employed persons	584	560	570	17 346
bezrobotni ^a unemployed persons ^a	22	24	24	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	483	493	481	12 456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,6	54,3	55,3	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	53,6	51,9	53,0	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	3,6	4,1	4,0	3,2

^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

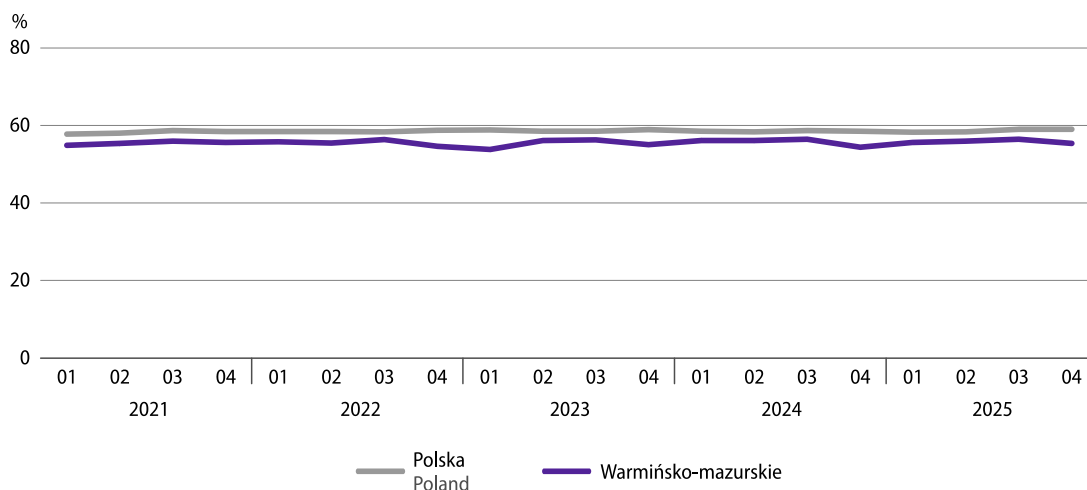
Liczba aktywnych zawodowo w wieku 15–89 lat w 4 kwartale 2025 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 1,5%. W porównaniu z wcześniejszym rokiem zaobserwowano wzrost zarówno wśród kobiet (o 10,4%), jak i mężczyzn (o 2,6%).

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej w ostatnim kwartale 2025 r. ukształtował się w województwie na poziomie 55,3% (jego wartość dla kraju wyniosła 59,0%). W ujęciu rocznym współczynnik aktywności zawodowej wzrósł o 1,0 p. proc. Wyższa jego wartość wystąpiła wśród mężczyzn (61,2%) niż kobiet (49,5%).

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów

Chart 27. Activity rate by quarters

Zbiorowość pracujących w 4 kwartale 2025 r. liczyła 570 tys. i była wyższa od zanotowanej rok wcześniej o 10 tys. osób (o 1,8%). Uwzględniając podział według płci przeważali mężczyźni, stanowiąc 54,0% pracujących. Prawie 61% pracujących mieszkało w miastach.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w 4 kwartale 2025 r. największy udział miały osoby w wieku 35–44 lata (28,1%), zaraz za nimi znalazły się osoby w wieku 45–54 lata (26,0%). Najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby z grupy wiekowej 15–24 lata (6,5%). Pod względem wykształcenia wśród pracujących przeważały osoby z wykształceniem wyższym (33,5%), najmniej było osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (6,5%).

W 4 kwartale 2025 r. na 1000 pracujących przypadało 886 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 923 osoby. W województwie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju (751).

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 53,0% i był najniższy w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2024 r. zwiększył się on o 1,1 p. proc. Był on wyższy dla mężczyzn (59,1%) niż dla kobiet (47,4%).

W ostatnim kwartale 2025 r. liczba bezrobotnych (w wieku 15–74 lata) w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 24 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego kwartału 2024 r. nie zmieniła się. W 4 kwartale 2025 r. wśród osób bezrobotnych w województwie było więcej kobiet niż mężczyzn. W porównaniu z analogicznym okresem 2024 r. liczba kobiet i mężczyzn była taka sama.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie warmińsko-mazurskim w 4 kwartale 2025 r. wykazała, że najwięcej bezrobotnych było w wieku 35–44 lata (33,3%). Najmniejszą zbiorowość stanowiły osoby z grupy wiekowej 55–58 lat (8,3%).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w 4 kwartale 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł, podobnie jak w kraju, 9 miesięcy. W porównaniu z poprzednim rokiem okres ten w województwie był krótszy o cztery miesiące, a w kraju dłuższy o jeden miesiąc.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim ukształtowała się na poziomie 4,0% i była wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego (3,2%). W porównaniu z poprzednim rokiem zmalała o 0,1 p. proc. (w kraju wzrosła o 0,4 p. proc.). W omawianym okresie w województwie analizowany wskaźnik był niższy w przypadku mężczyzn (3,4%) niż w przypadku kobiet (4,7%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, wskaźnik w miastach był wyższy niż na wsi.

W 4 kwartale 2025 r. zbiorowość biernych zawodowo (w wieku 15–89 lat) liczyła 481 tys. osób i stanowiła 44,7% mieszkańców województwa (w kraju 41,0%). W porównaniu z 2024 r. liczba osób nieaktywnych zawodowo w województwie zmalała o 2,4% (w Polsce wzrosła o 14,5%). Kobiety stanowiły 58,0% populacji osób nieaktywnych zawodowo w województwie (w kraju 60,0%), a ponad 32% biernych zawodowo było w wieku produkcyjnym (w kraju 29,1%).

Główną przyczyną braku aktywności na rynku pracy podawaną w 4 kwartale 2025 r. było pozostawanie na emeryturze – 49,5% biernych zawodowo w wieku 15–74 lata. Drugą istotną przyczyną bierności była nauka i uzupełnianie kwalifikacji – 20,8%. Liczną była także grupa osób, które nie szukały pracy z powodu choroby lub niepełnosprawności – 12,6%. Obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu były powodem niepodjęcia pracy przez 9,2% biernych zawodowo, z czego większość stanowiły kobiety.

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

5.2.1. Zamożność mieszkańców

5.2.1. Inhabitants' wealth

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w 2024 r. było wyższe niż rok wcześniej.

W 2025 r. zwiększyła się liczba emerytów i rencistów w porównaniu z rokiem poprzednim. Nastąpił wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacone przez ZUS.

W budżetach gospodarstw domowych w 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego oraz przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych.

Najsilniejsze oddziaływanie na jakość życia ludności mają dochody, jakimi dysponują gospodarstwa domowe. Wpływają one na status materialny, stabilizację i bezpieczeństwo ekonomiczne ludności. Miernikami poziomu zamożności są wynagrodzenia z tytułu pracy, wysokość emerytur i rent, dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych, jak również wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy w gospodarce narodowej (na poziomie wojewódzkim) oraz w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na poziomie powiatów) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

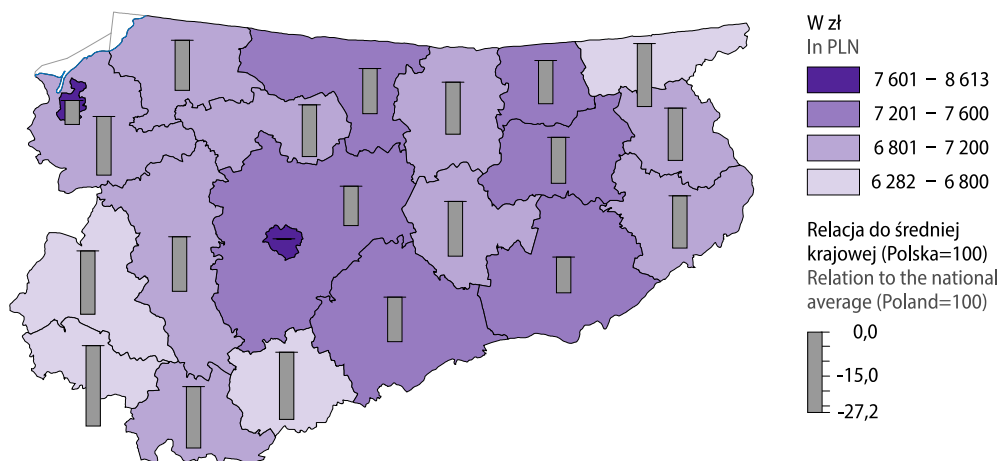
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej (tj. we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej, także w jednostkach o liczbie pracujących do 9 osób) w województwie w 2024 r. ukształtowało się na poziomie 7 133,90 zł i było o 15,9% wyższe niż w 2023 r. Średnie wynagrodzenie w województwie było niższe o 12,5% od przeciętnego w Polsce, co uplasowało warmińsko-mazurskie na ostatnim miejscu w kraju.

W 2024 r. wynagrodzenia wypłacane w sektorze publicznym były wyższe niż w sektorze prywatnym. Pracodawcy publiczni płacili swoim pracownikom przeciętnie 8 744,78 zł i było to o ponad 2 479 zł więcej niż w sektorze prywatnym. Rozpiętość wynagrodzeń między sekcjami PKD była jeszcze większa. Najwyższe wynagrodzenie otrzymywali zatrudnieni w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (9 659,27 zł), a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (5 148,22 zł).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2024 r. w jednostkach o liczbie pracujących przekraczającej 9 osób (tj. w jednostkach średnich i dużych), osiągnęło poziom 7 529,41 zł i od 2023 r. wzrosło o 16,8%, a w porównaniu z 2015 r. – ponad dwukrotnie.

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przeciętnego poziomu wynagrodzenia brutto w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego w 2024 r. najwyższą średnią płacę otrzymywali zatrudnieni w Olsztynie – wynosiła ona 8 613,33 zł i była wyższa o 14,4% od średniej w województwie. W Elblągu przeciętne zarobki wynosiły 7 929,33 zł i również były wyższe (o 5,3%) od średniej w województwie. Powiatem z wyższym od przeciętnego w województwie poziomem wynagrodzeń był również powiat piski (o 0,7%). W pozostałych powiatach płace kształtowały się poniżej średniej wojewódzkiej. Najniższe przeciętne wynagrodzenie (6 281,85 zł) odnotowano w powiecie nowomiejskim.

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.
Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

a Dane dotyczą pracujących w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern in entities of the national economy employing more than 9 persons.

Przeciętne wynagrodzenie wzrosło we wszystkich powiatach, zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. W stosunku do 2023 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń wystąpił w powiecie kętrzyńskim (o 22,3%), a najniższy w powiecie działdowskim (o 12,6%). W Olsztynie i w Elblągu wynagrodzenia wzrosły po 16,6%. W porównaniu z 2015 r. wzrost wynagrodzeń we wszystkich powiatach był ponad dwukrotny – najwyższy w powiecie węgorzewskim, najniższy w Olsztynie.

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku

nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W 2025 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 7 397,13 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 7,8%. W porównaniu z 2015 r. było ponad dwukrotnie wyższe. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 8 934,98 zł, co oznacza wzrost o 8,1% w odniesieniu do 2024 r. i ponad dwukrotny wzrost w stosunku do 2015 r.

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 13. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3 345,93	4 400,23	6 863,45	7 397,17
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	81,2	81,3	83,0	82,8

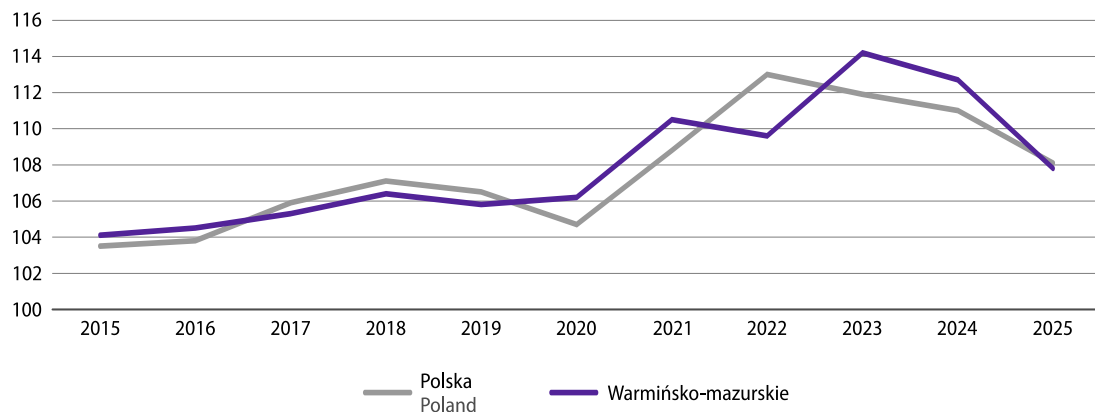
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wykres 28. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Rok poprzedni=100

Chart 28. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Previous year=100

W 2025 r. w stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw. Wzrost wystąpił m.in. w sekcji: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 14,1%), administrowanie i działalność wspierająca (o 11,0%), obsługa rynku nieruchomości (o 9,8%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 9,6%), informacja i komunikacja (o 9,3%). Spadek wynagrodzeń wystąpił m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,8%).

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wyższe od przeciętnego w województwie zanotowano m.in. w sekcji informacja i komunikacja (o 24,5%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 12,5%) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 4,1%). Niższe wynagrodzenia zanotowano m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 24,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 15,9%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,8%).

W trzeciej części analizy wynagrodzeń przedstawiono wyniki **badania struktury wynagrodzeń według zawodów**. Jest ono realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik oraz przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. w województwie wyniosło 7 701,24 zł, tj. o 31,4% więcej niż w analogicznym okresie 2022 r. Pracownicy otrzymujący wynagrodzenie brutto mniejsze lub równe przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu w województwie stanowili 63,0% ogólnej liczby zatrudnionych. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. w województwie stanowiło 86,1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto dla kraju.

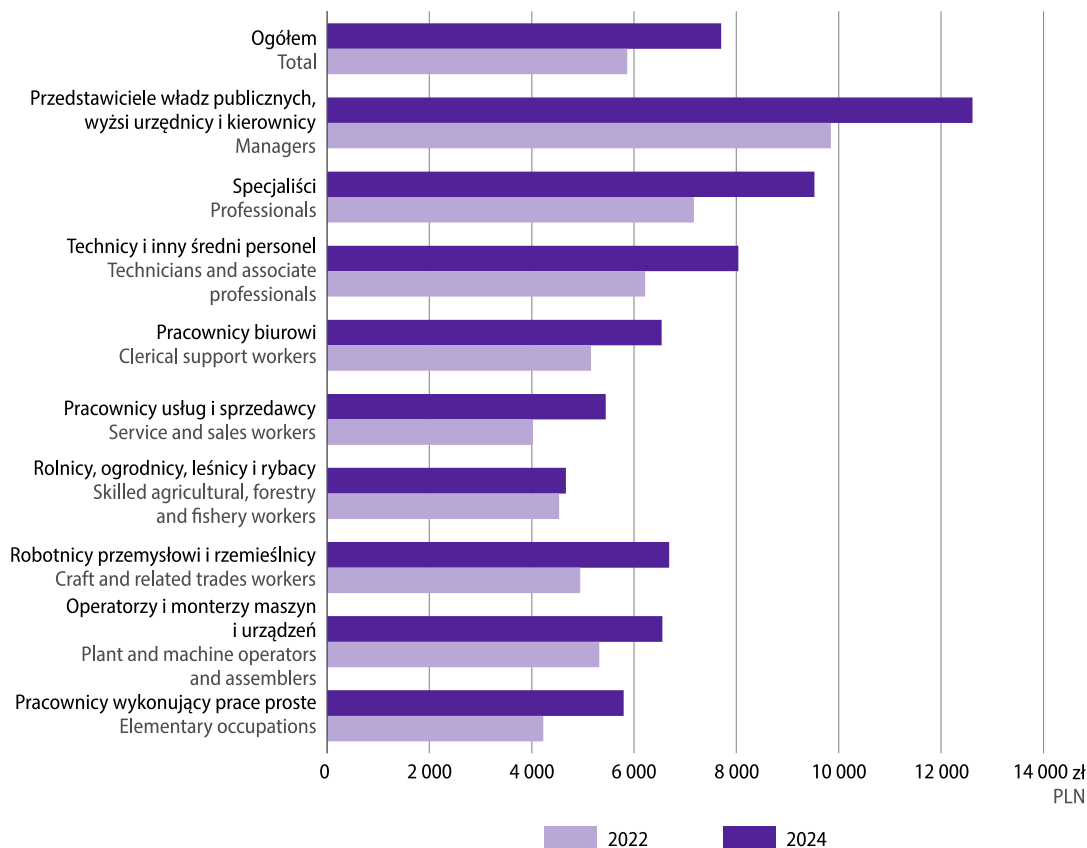
Biorąc pod uwagę płeć zatrudnionych, widoczne były różnice w wynagrodzeniu mężczyzn i kobiet. W 2024 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mężczyzn było o 1,4% wyższe niż kobiet. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zarówno mężczyzn, jak i kobiet było wyższe w odniesieniu do 2022 r. Wynagrodzenia mężczyzn wzrosły o 27,8%, a kobiet o 35,2%.

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w porównaniu z 2022 r. odnotowano w sektorze publicznym (o 34,6%) i prywatnym (o 30,6%). Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze publicznym było wyższe niż w sektorze prywatnym o 1 949,40 zł.

Czynnikiem istotnie wpływającym na wysokość wynagrodzeń jest poziom wykształcenia. Osoby z wykształceniem wyższym ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym w październiku 2024 r. uzyskały przeciętne wynagrodzenie w wysokości 9 946,47 zł (o 29,2% wyższe niż przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie), osoby z wykształceniem średnim zawodowym zarabiały 7 053,03 zł, natomiast z podstawowym i niższym 5 941,27 zł. Kobiety posiadające taki sam poziom wykształcenia jak mężczyźni zarabiały mniej. Największe różnice w poziomie wynagrodzeń miały miejsce wśród osób ze średnim wykształceniem. Kobiety z wykształceniem średnim ogólnokształcącym zarabiały o ponad 24% mniej niż mężczyźni legitymujący się takim samym wykształceniem. Najmniejsze różnice w zarobkach wystąpiły w grupie osób z wykształceniem podstawowym i niższym (o 4,6%).

Powiązanie wynagrodzeń ze stażem pracy pracowników wykazuje, że poziom zarobków rósł wraz z rosnącym stażem i doświadczeniem zawodowym. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. przekraczające średnią wojewódzką odnotowano wśród osób ze stażem pracy powyżej 15 lat. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto odnotowano wśród osób ze stażem pracy 20 lat i więcej – 8 576,57 zł, tj. o 11,4% więcej niż przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie.

Wykres 29. Wynagrodzenia według zawodów^a
 Chart 29. Wages and salaries by occupations^a

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych; obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern full and part-time paid employees, include entities employing more than 9 persons.

Porównanie wysokości płac w różnych grupach zawodów wskazuje, iż najwyższe wynagrodzenia wypłacano w grupie reprezentowanej przez osoby pełniące funkcje parlamentarzystów, wyższych urzędników i kierowników (12 607,82 zł). Ich wynagrodzenia były wyższe od średniej w kraju o 41,0% i o 63,7% od średniej w województwie. Zaraz za nimi znaleźli się pracownicy sklasyfikowani jako specjaliści (9 521,83 zł) oraz jako technicy i inny średni personel (8 034,26 zł). W tych grupach wynagrodzenia również były wyższe od średniego dla województwa. Wynagrodzenia pracowników z pozostałych grup nie przekroczyły średniej w województwie. Najniższe zarobki otrzymywali rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 4 665,64 zł. We wszystkich grupach zarobki mężczyzn przewyższały zarobki kobiet.

Analizując poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto za październik 2024 r. według sekcji w województwie zaobserwowano jego wyższą wartość od średniej dla województwa w sześciu sekcjach. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto wystąpiło w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 10 062,19 zł, o 30,7% wyższe od średniej wojewódzkiej. Natomiast najniższe przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymywali pracownicy zatrudnieni w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 5 380,16 zł, o 30,1% niższe niż przeciętne wynagrodzenie brutto dla województwa.

W 2025 r. w województwie liczba emerytów i rencistów wyniosła 318,1 tys. osób i była wyższa od notowanej przed rokiem o 2,7 tys. osób (o 0,9%). W porównaniu z 2015 r. wzrosła o 26,4 tys. osób (o 9,1%). Zmiany w tym zakresie zaszły również w skali kraju. W omawianym roku świadczenia wypłacono 9 026,1 tys. osobom, czyli o 0,7% więcej niż w roku poprzednim i o 6,5% więcej niż w 2015 r.

W 2025 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce, podobnie jak przed rokiem, wyniósł 3,5%. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa warmińsko-mazurskiego stanowili 3,5% populacji w kraju, a świadczeniobiorcy KRUS – 3,6%.

Tablica 14. Świadczenia społeczne

Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	291,7	309,1	315,4	318,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1 789,53	2 182,02	3 452,14	3 754,72
w tym emerytura of which retirement pension	1 922,42	2 275,67	3 589,36	3 884,89
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1 189,75	1 404,38	2 143,46	2 307,10
w tym emerytura of which retirement pension	1 223,12	1 403,40	2 149,53	2 273,81

W 2025 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 282,9 tys. osób. Było to o 1,0% więcej niż rok wcześniej i o 14,4% więcej niż w 2015 r. W stosunku do 2024 r. wzrosła liczba emerytów (o 1,8%), którzy stanowili najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS (79,8%).

Inaczej kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Ich zbiorowości w porównaniu z 2024 r. była na zbliżonym poziomie. Emerytury i renty rolnicze w 2025 r. pobierało 35,2 tys. osób (o 20,6% mniej w stosunku do 2015 r.). W ciągu roku zaobserwowano spadek liczby wszystkich świadczeniobiorców KRUS, tj. osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy o 34,0%, emerytów o 17,9% oraz osób pobierających renty rodzinne o 4,6%.

Wśród pobierających świadczenia z KRUS, podobnie jak w przypadku ZUS, przeważali emeryci, a ich odsetek w 2025 r. wyniósł 77,4%. Najniższy udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 5,6% ogółu beneficjentów świadczeń KRUS.

W województwie w 2025 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 3 754,72 zł i była wyższa o 8,8% (w kraju o 8,5%) niż rok wcześniej. To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 2 307,10 zł i zwiększyło się w ciągu roku o 7,6% (w kraju o 5,9%). W porównaniu z 2015 r. wzrosły zarówno emerytury z ZUS, jak i KRUS.

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Największy wzrost w ciągu ostatniego roku w województwie odnotowano w przypadku renty rodzinnej z KRUS o 26,4% (w kraju wzrost tego świadczenia o 16,4%).

W 2025 r. wysokość świadczeń z ZUS w województwie ukształtowała się poniżej średniej krajowej (o 7,4%), natomiast świadczenia z KRUS były wyższe (o 3,5%). Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo plasowało się na 12 miejscu w kraju, a w przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych – na 3 miejscu.

Wypłaty realizowane przez KRUS w poszczególnych kategoriach świadczeń były wyższe od krajowych (renty rodzinne o 12,4%, emerytury o 2,9%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 1,2%), natomiast wypłaty z ZUS były niższe od krajowych (renty rodzinne o 9,7%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 8,0%, emerytury o 7,0%).

Wyniki badań budżetów gospodarstw domowych dostarczają informacji o warunkach życia gospodarstw domowych, a więc o ich przychodach, rozchodach czy wyposażeniu w dobra trwałego użytkowania. W 2024 r. przeciętne gospodarstwo domowe w warmińsko-mazurskim rozporządzało miesięcznym dochodem wynoszącym średnio 2 889,86 zł na osobę. Był on niższy od średniego w Polsce o 8,8%, co uplasowało województwo na 13 miejscu w kraju. W porównaniu z 2023 r. dochód rozporządzalny wzrósł o 19,0%.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Dochody, którymi mogły rozporządzać gospodarstwa domowe w województwie, pochodziły głównie z wynagrodzeń z pracy najemnej (51,3%) oraz ze świadczeń i pomocy społecznej (35,4%), a w mniejszym stopniu z pracy na własny rachunek poza rolnictwem (8,6%) i w rolnictwie (2,7%).

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny^a

Table 15. Average monthly available income^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in household	1 280,51	1 884,05	2 428,06	2 889,86	3 167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1 240,51	1 849,02	2 387,60	2 850,24	3 103,06

^a Dane za lata 2022–2023 zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze.

^a Data for 2022–2023 were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021 and are not directly comparable with the data for previous years.

Dochody pozostające w dyspozycji gospodarstw domowych mają na celu zaspokajanie potrzeb, a ich wysokość decyduje o rozmiarach i rodzaju wydatków. W 2024 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwie domowym w województwie wyniosły 1 559,82 zł i były o 319 zł (o 17,0%) niższe niż w kraju. W porównaniu z 2023 r. wydatki gospodarstw domowych w województwie wzrosły o 16,4%. W kraju wydatki wzrosły o 14,8%.

W strukturze wydatków gospodarstw domowych w województwie w 2024 r. najważniejszą pozycję zajmowały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe – 29,6% oraz wydatki na użytkowanie mieszkania i nośniki energii – 21,1%. Na transport przeznaczono 7,3%, na rekreację i kulturę 7,0%, a na zdrowie 5,1% wszystkich wydatków.

Negatywnym przejawem zróżnicowania poziomu życia jest pozostawanie części społeczeństwa w ubóstwie. W 2024 r. województwo warmińsko-mazurskie należało do województw o wysokim stopniu zagrożenia ubóstwem.

Jedną z miar wykorzystywanych do analizy ubóstwa jest wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Według wyników Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC) z 2024 r. w województwie wskaźnik ten wyniósł 21,8% i był wyższy od ogólnopolskiego (równego 13,8%), osiągając jeden z wyższych poziomów w kraju (najwyższy miało podlaskie – 25,5%). Najniższy odsetek w kraju wystąpił w województwie śląskim (7,6%). W województwie warmińsko-mazurskim, w porównaniu z 2023 r., wskaźnik zmalał o 0,6 p. proc. (w kraju nieznaczny wzrost o 0,2 p. proc.).

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

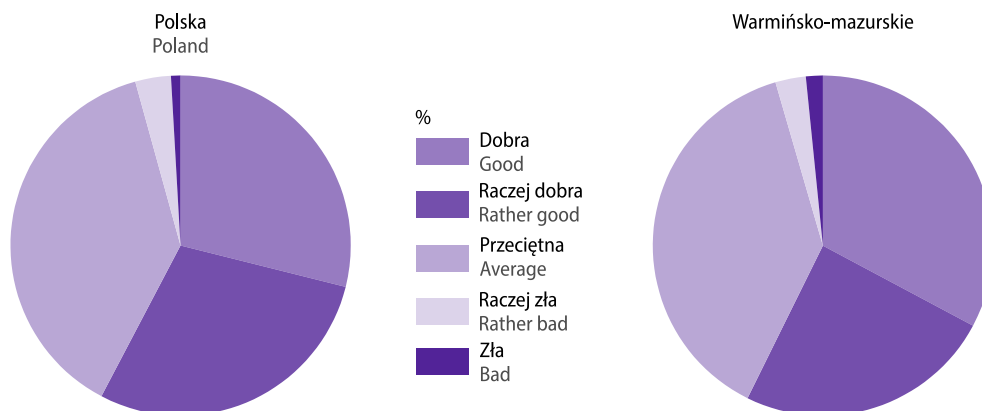
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnoży się przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

Do badania poziomu nierówności dochodowych najczęściej wykorzystywaną miarą jest współczynnik Giniego. Im niższa wartość wskaźnika, tym bardziej równomierny jest rozkład dochodów. W województwie wartość wskaźnika w 2024 r. wyniosła 24,6% i w porównaniu z 2023 r. zmalała (o 2,4 p. proc.), co oznacza spadek nierówności dochodów. W kraju omawiany współczynnik wyniósł 26,0% i wzrósł w skali roku (o 1,0 p. proc.).

W 2024 r. subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych była zróżnicowana. Ponad 57% badanych gospodarstw domowych w województwie oceniło swoją sytuację materialną jako dobrą lub raczej dobrą (w kraju 57,7%). Było to o 8,2 p. proc. więcej niż przed rokiem. W przeciętnej sytuacji materialnej znajdowało się 38,2% badanych gospodarstw (w 2023 r. 43,4%). Liczba gospodarstw domowych określających swoją sytuację materialną jako raczej złą lub złą wyniosła 4,5% (przed rokiem 7,5%). W kraju odsetek badanych gospodarstw o przeciętnej sytuacji materialnej wyniósł 38,0%, a w raczej złej lub złej – 4,3%.

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.
 Chart 30. Subjective evaluation of the material situation of households in 2024

5.2.2. Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

5.2.2. Social assistance and family support

Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie w okresie 2015–2024 systematycznie zmniejszała się, jednak nadal był to najwyższy wskaźnik w kraju. W 2024 r. najczęściej pomocy udzielano z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezrobocia.

Kwota wydatkowana na świadczenia społeczne w 2024 r. była wyższa niż rok wcześniej, ale niższa niż w 2015 r. Od początku analizowanego okresu systematycznie zmniejszała się liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej, jak i liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przeliczona na 10 tys. mieszkańców.

W 2024 r. świadczeniem wychowawczym w rodzinach naturalnych, w ramach programu „Rodzina 800+” (do 31 grudnia 2023 r. „Rodzina 500+”), objęto mniejszą liczbę dzieci niż rok wcześniej. Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 800 zł miesięcznie na dziecko, co ma wpływ na wzrost kwoty przeznaczonej na te świadczenia o ponad połowę.

Systematycznie poprawia się sytuacja w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, a wskaźnik liczby dzieci na 100 miejsc w placówkach tego typu w ciągu dekady zmniejszył się 4,5-krotnie.

Osobom spełniającym określone kryteria oferowana jest pomoc społeczna, która polega na udzielaniu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. W 2024 r. świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 50,3 tys. osób (w 2023 r. 55,0 tys., a w 2015 r. 112,8 tys.). Liczba korzystających w okresie 2015–2024 w przeliczeniu na 10 tys. ludności zmniejszyła się z 782 do 372. Nadal był to najwyższy wskaźnik w kraju, przy jego przeciętnej wartości 221.

Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. W 2024 r. świadczenia w formie pieniężnej na podstawie decyzji w województwie otrzymało 44,4 tys. osób (o blisko 10% mniej niż w 2023 r. i o ponad połowę mniej niż w 2015 r.). Najwięcej osób otrzymało zasiłki celowe (21,9 tys.) oraz zasiłki okresowe (14,3 tys.). Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano dla 25,1 tys. potrzebujących (o 7,0% mniej niż w 2023 r. i o 56,4% mniej niż w 2015 r.). Były to głównie posiłki (18,0 tys. osób) i usługi opiekuńcze (5,5 tys. osób).

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczba osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	112 840	69 674	55 027	50 286
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	233 802,5	204 099,9	207 302,0	229 578,6
pomoc pieniężna monetary assistance	174 255,3	139 637,3	124 710,2	137 440,6
pomoc niepieniężna non-monetary assistance	59 547,2	64 462,6	82 591,8	92 138,0
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance benefits per 10 thousand population	782,4	501,4	403,9	371,6

Wartość udzielonych w 2024 r. świadczeń pomocy społecznej wyniosła 229,6 mln zł (o 22,3 mln więcej niż w 2023 r. i o 4,2 mln mniej niż w 2015 r.). Na pomoc pieniężną przeznaczono 137,4 mln zł (o 12,7 mln więcej niż w 2023 r. i o 36,8 mln mniej niż w 2015 r.), co stanowiło prawie 60% wydatkowanej kwoty ogółem. Połowę kwoty z pomocy pieniężnej przeznaczono na zasiłki stałe, a nieco ponad ¼ na zasiłki okresowe. W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 92,1 mln zł (o 9,5 mln zł więcej niż w 2023 r. i o 32,6 mln zł więcej niż w 2015 r.), co stanowiło 40,1% kwoty ogółem. Najwięcej środków z tej formy pomocy przeznaczono na usługi opiekuńcze (58,5%) i posiłki (22,2%). Wartość wydatkowanej kwoty na posiłki w ciągu roku pozostała na zbliżonym poziomie, wydatki na schronienie wzrosły o 18,3%, najwięcej jednak w tym okresie wzrosły wydatki na ubranie – o ponad 60%.

Karta Dużej Rodziny (KDR) oferuje rodzinom wielodzietnym, tj. przynajmniej z trójką dzieci, system zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z oferty handlowej, kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie kraju. W 2024 r. w województwie 79,0 tys. rodzin posiadało tę kartę (o prawie 6% więcej niż w roku poprzednim). Największy udział rodzin posiadających KDR wśród wszystkich rodzin z Kartą w województwie odnotowano w powiecie olsztyńskim (8,8%), iławskim (8,0%) i ostródzkim (7,9%), a najniższy w powiecie węgorzewskim (1,7%), nidzickim (2,8) oraz w oleckim i lidzbarskim (po 2,8%).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z póź. zm.).

Środowiskowa pomoc społeczna realizowana w 2024 r. w warmińsko-mazurskim była skierowana do 34,3 tys. gospodarstw domowych i objęła 70,4 tys. beneficjentów. W porównaniu z 2023 r. liczba beneficjentów była niższa o 10,4%, a w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o prawie 60%. Wskaźnik udziału beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa w 2024 r. wyniósł 5,8% (tyle samo co w 2023 r. i o 6,1 p. proc. mniej niż w 2015 r.). W kraju zasięg korzystania z pomocy społecznej był niższy i wyniósł 3,1% w 2024 r. (w 2023 r. 3,4%, a w 2015 r. 7,1%).

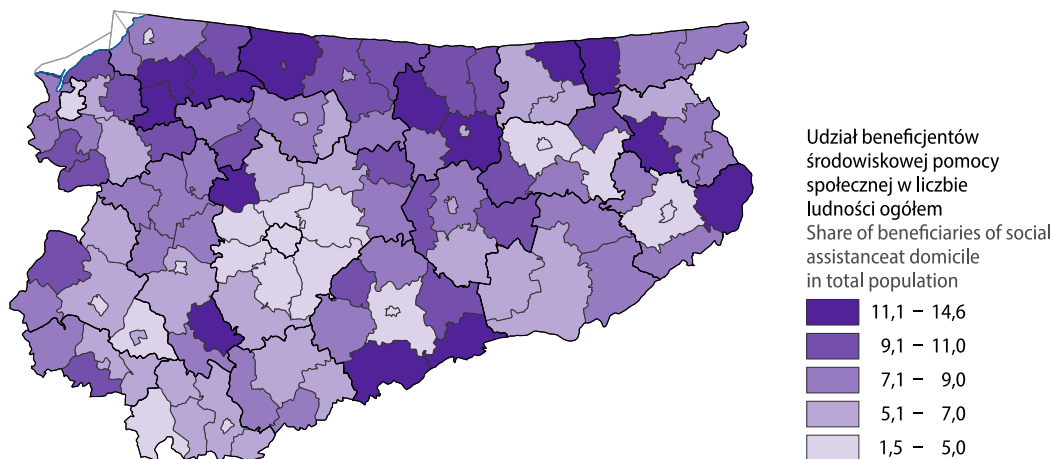
Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 17. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	68 973	47 369	37 126	34 257
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	171 269	102 502	78 491	70 365
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	1 188	738	576	576

Liczba beneficjentów na 10 tys. ludności w województwie w 2024 r. wyniosła 576 osób (o 263 osoby więcej niż w kraju) – była taka sama jak w 2023 r. i o 612 niższa niż w 2015 r.

Wewnątrz województwa występowało duże zróżnicowanie udziału beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców. W 2024 r. rozpiętość pomiędzy jego najniższą i najwyższą wartością w gminach wyniosła 13,1 p. proc. Najniższy udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie mieszkańców zanotowano w gminie Stawiguda (1,5%) i w Olsztynie (2,1%), a najwyższy w gminach wiejskich Górowo Iławeckie (14,6%) i Świętajno (powiat olecki, 14,0%). W 82 gminach (70,7% wszystkich gmin w województwie) udział beneficjentów był wyższy niż przeciętnie w województwie.

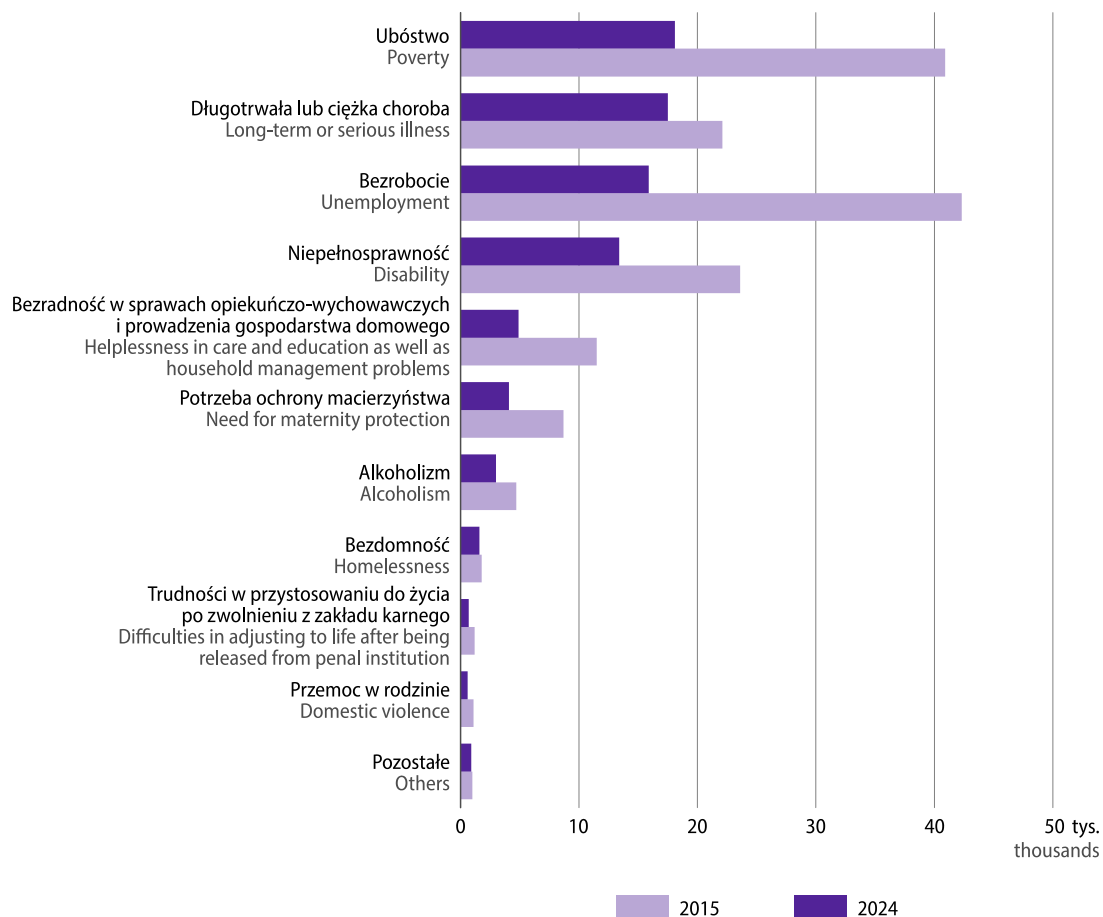
Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.
Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2024

Jedna rodzina mogła uzyskać pomoc z kilku przyczyn. W 2024 r. w warmińsko-mazurskim najczęściej pomoc społeczną przyznawano ze względu na ubóstwo (18,1 tys. rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę (17,5 tys. rodzin) oraz bezrobocie (15,9 tys. rodzin). W kraju natomiast główną przyczyną przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba.

W porównaniu z 2015 r. w większości kategorii odnotowano mniejszą liczbę rodzin korzystających z przyznanej pomocy, a największy spadek dotyczył bezrobocia (o 26,4 tys. rodzin mniej) i ubóstwa (o 22,8 tys. rodzin mniej).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
 Chart 31. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

Program „Rodzina 800+” (do 31 grudnia 2023 r. – „Rodzina 500+”) to świadczenia przyznawane od 1 kwietnia 2016 r. na dzieci do 18 roku życia w rodzinach naturalnych, rodzinnej pieczy zastępczej i placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Program ten objął także dzieci umieszczone w domach pomocy społecznej.

Świadczeniem wychowawczym w ramach programu „Rodzina 800+” w 2024 r. w rodzinach naturalnych objęto przeciętnie miesięcznie 233,7 tys. dzieci do 18 lat (o 4,3 tys. dzieci mniej niż średnio miesięcznie w 2023 r.). Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych wyniosły 2 262,1 mln zł (3,4% w skali kraju) i były o ponad połowę wyższe niż rok wcześniej, ponieważ od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 800 zł miesięcznie na dziecko.

Tablica 18. Świadczenia wychowawcze „RODZINA 800+”^a
 Table 18. 'FAMILY 800+'^a child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenie wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	693 777,7	1 434 952,1	1 440 892,3	2 262 092,6
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Average monthly number of children for whom families received a child-raising benefit	154 806	233 609	238 019	233 738

^a Do 31 grudnia 2023 r. "Rodzina 500+".

U w a g a: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

^a From 31 December 2023 'Family 500+'.

N o t e: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. From 1 June 2022, foster children have been eligible for the child-raising benefit (until 31 May, they received supplements).

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy and Social Policy and Social Insurance Institution.

W ramach programu „Dobry start” dla każdego uczącego się dziecka wypłacane jest jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł i jest niezależne od dochodu uzyskiwanego przez rodzinę. Świadczenie to ma wspomóc rodziny w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego i wypłacane jest do ukończenia przez dziecko 20 lat, a na dziecko niepełnosprawne do ukończenia przez nie 24 lat. W 2024 r. w województwie warmińsko-mazurskim przekazano na ten cel 49,7 mln zł dla 165,5 tys. uczniów. Kwota wypłaconych środków w porównaniu z 2023 r. nieznacznie zwiększyła się (o 0,2%), a uprawnionych dzieci było więcej o 163 osoby.

W 2024 r. wypłacono 81,7 mln zł zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (o 1/5 mniej niż 2023 r.). Zasiłki rodzinne pobierało miesięcznie średnio 16,5 tys. rodzin, a przeciętna liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali ten zasiłek wyniosła 38,2 tys. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne zmniejszyła się o 5,0 tys., a liczba dzieci była mniejsza o 10,2 tys.

Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku, wyniósł 14,9%. W porównaniu z 2023 r. był niższy o 3,5 p. proc., natomiast w porównaniu z wartością przeciętną w kraju był wyższy o 4,0 p. proc.

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	48 650,7	49 569,2	49 655,1
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	162 244	165 354	165 517
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	200 563	162 364	102 371	81 655
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for whom the parents shall receive family allowances	100 420	79 188	48 430	38 223
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku share of children aged under 17 years, for whom the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	35,4	28,5	18,4	14,9
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	68 725,6	59 937,2	49 549,4	48 213,9
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	181 826	153 894	121 802	112 432
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej amount of tax deductions for family tax relief	192 169,9	189 085,2	141 583,5	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	235 923	232 236	245 123	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the ‘Good Start’ program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Od 2015 r. do 2024 r. liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 wzrosła z 58 do 146 (w tym 29 klubów dziecięcych). Stanowiły one 2,6% wszystkich placówek opieki nad dziećmi do lat 3 w kraju. W strukturze placówek opieki nad małymi dziećmi w 2024 r. dominowały żłobki – 80,1% tych placówek, natomiast pozostałe 19,9% to kluby dziecięce, które w regionie rozpoczęły swoją działalność w 2012 r. Od 2017 r. w województwie nie działała żadna placówka w formie oddziałów żłobkowych. Łącznie placówki te dysponowały 5 447 miejscami i było to o 611 miejsc więcej niż na koniec 2023 r. i aż o 3 600 więcej (prawie 3-krotnie) niż w 2015 r. W strukturze miejsc i przebywających w nich dzieci również dominowały żłobki (około 90%).

Żłobek – jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka. Żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, z późn. zm.). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy – jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka. Klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce

Stan w dniu 31 grudnia

Table 20. Nurseries and children's clubs
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	49	89	109	117
w tym publiczne of which public	18	32	.	.
Kluby dziecięce Children's clubs	9	19	21	29
w tym publiczne of which public	-	-	.	.
Miejsca: Places:	1 847	3 926	4 836	5 447
w żłobkach ^a in nurseries ^a	1 684	3 585	4 447	4 875
w klubach dziecięcych in children's clubs	163	341	389	572
Dzieci przebywające w ciągu roku: Children staying during the year:	2 752	5 201	4 032	4 425
w żłobkach ^a in nurseries ^a	2 557	4 733	3 678	3 974
w klubach dziecięcych in children's clubs	195	468	354	451

^a W 2015 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.

Źródło: od 2023 r. – dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

^a In 2015 including nursery wards.

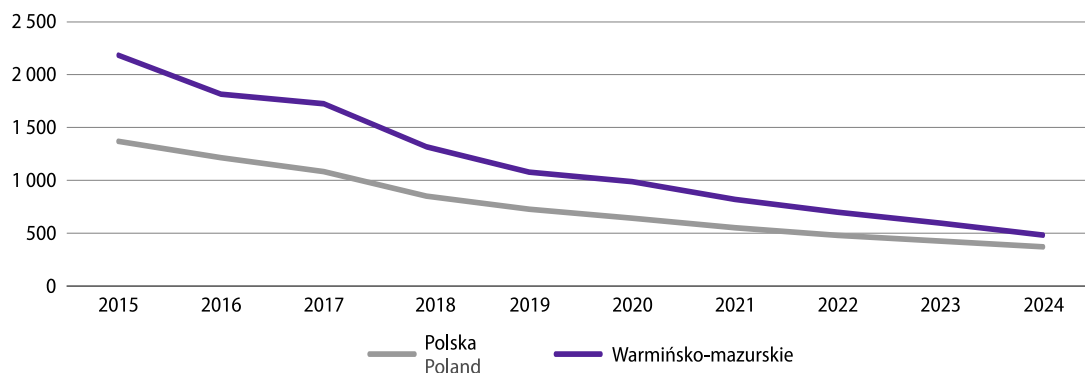
Source: since 2023 – data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy and Social Insurance Institution.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w żłobkach i klubach dziecięcych przebywało 4,4 tys. dzieci (o 0,4 tys. więcej niż w 2023 r. i o 1,7 tys. więcej niż w 2015 r.). W warmińsko-mazurskim odsetek dzieci objętych opieką instytucjonalną w 2024 r. wyniósł 16,9% (w kraju 21,9%), w 2023 r. – 14,0%, a w porównaniu z 2015 r. był czterokrotnie większy.

Opiekę nad dziećmi w 2024 r. sprawowało 69 dziennych opiekunów opiekujących się 330 dziećmi i 157 niań zarejestrowanych w ZUS.

Wskaźnik liczby dzieci w województwie w wieku 0–2 lata przypadających na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w latach 2015–2024 obniżył się z 2 183 do 480 (w kraju z 1 367 do 368).

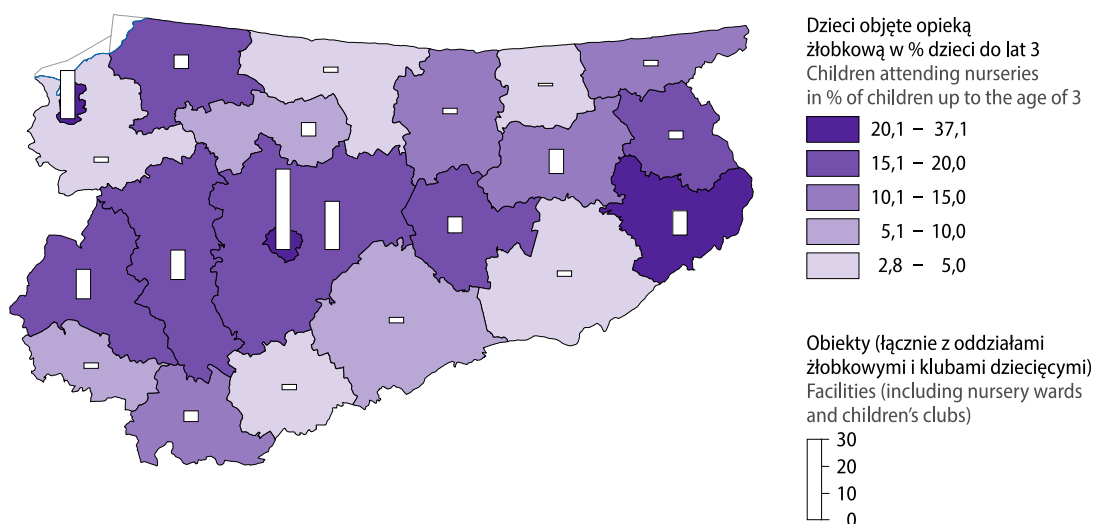
Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych^a
Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs^a

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi (w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015–2017, w Polsce w latach 2015–2021).
^a Including nursery wards (in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2015–2017, in Poland in 2015–2021).

Od 2020 r. we wszystkich powiatach funkcjonowały instytucjonalne placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (w 2015 r. za wyjątkiem bartoszyckiego, braniewskiego i gołdapskiego), jednak dostępność opieki nad najmłodszymi mieszkańcami w powiatach była zróżnicowana. Największy udział dzieci korzystających ze żłobków i klubów dziecięcych wśród wszystkich dzieci do lat 3 odnotowano w Elblągu (37,1%) i Olsztynie (27,6%) oraz powiecie etckim (20,8%), a najmniejszy w powiecie bartoszyckim (2,8%) i węgorzewskim (2,9%).

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024

5.2.3. Warunki mieszkaniowe

5.2.3. Housing conditions

W latach 2015–2024 zasoby mieszkaniowe w województwie powiększyły się o ponad 47 tys. lokali. Przeważały mieszkania zlokalizowane w miastach. W porównaniu z 2015 r. warunki mieszkaniowe uległy nieznacznej poprawie. Wzrosła przeciętna wielkość mieszkania oraz przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę. Mieszkania na wsi były większe niż w miastach i mieszkało w nich więcej osób. Zmalała przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie i 1 izbę.

Od 2015 r. długość sieci wodociągowej zwiększyła się o ponad 1,5 tys. km. Na obszarach wiejskich zlokalizowane było 84,7% długości sieci wodociągowej.

W badanym okresie w województwie przybyło ponad 1,2 tys. km sieci kanalizacyjnej. Na obszarach wiejskich usytuowane było 69,2% sieci kanalizacyjnej.

Sieci gazowej przybyło ponad 885 km, z czego 50,2% na wsi.

Zasoby mieszkaniowe województwa warmińsko-mazurskiego na koniec grudnia 2024 r. liczyły 552,5 tys. mieszkań, co stanowiło 3,5% mieszkań w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie przybyło 5,2 tys. mieszkań (wzrost o 0,9%), a w stosunku do 2015 r. 47,3 tys. (wzrost o 9,4%). W miastach znajdowało się 64,6% mieszkań (w kraju 67,9%), a ich liczba wzrosła o 0,8% w porównaniu z 2023 r. oraz o 9,3% w stosunku do 2015 r.

Przeciętna powierzchnia jednego mieszkania to 69,9 m² (w kraju 75,6 m²). Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności w 2024 r. wyniosła w województwie 409,5 (w kraju 425,9) i uplasowała je na 9 miejscu w Polsce. Wielkość mieszkań, wyrażona przeciętną liczbą izb w 1 mieszkaniu, wyniosła 3,77 (w kraju 3,83). Innym wskaźnikiem, określającym warunki mieszkaniowe ludności, jest przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę. Wyniósł on w województwie 28,6 m² (w kraju 32,2 m²) i wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,5 m². W latach 2015–2024 w warmińsko-mazurskim przeciętna liczba osób przypadających na 1 mieszkanie systematycznie zmniejszała się – na koniec 2024 r. osiągnęła poziom 2,44 przy przeciętnej krajowej 2,35.

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Mieszkania Dwellings	505 217	530 466	547 356	552 522
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	350,9	382,8	403,1	409,5
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,78	3,78	3,78	3,77
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	68,2	69,2	69,8	69,9
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,85	2,61	2,48	2,44

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

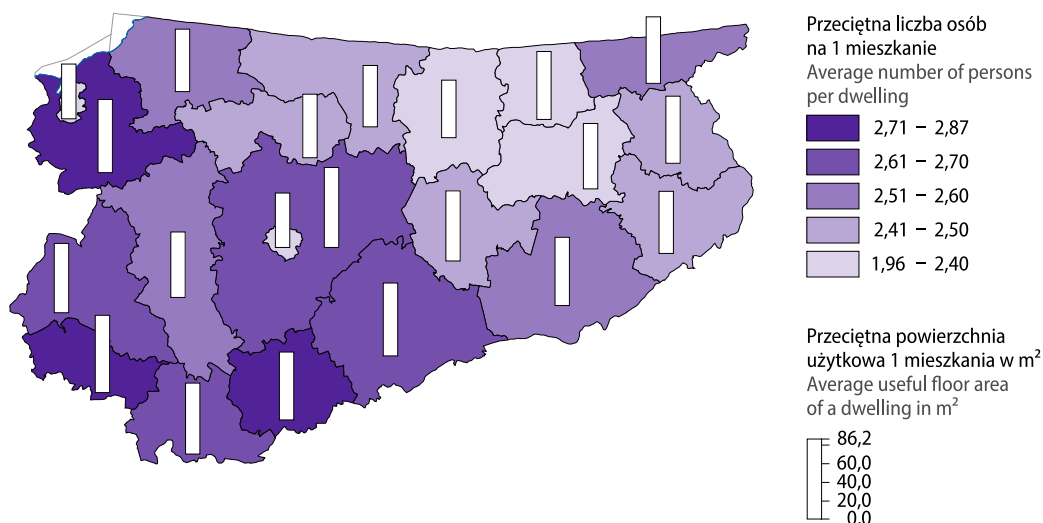
Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30. Housing conditions of population in 2024

As of 31 December

W 2024 r. długość sieci wodociągowej w województwie wyniosła 18 498,4 km, co stanowiło 5,4% długości sieci w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost o 148,0 km, tj. o 0,8% (tak samo jak w kraju), a z 2015 r. o 1 506,0 km – o 8,9% (w kraju o 9,0%). Na obszarach wiejskich zlokalizowane było 84,7% długości sieci wodociągowej. W porównaniu z rokiem poprzednim w miastach przybyło 24,5 km sieci wodociągowej (wzrost o 0,9%, w kraju o 1,1%). Natomiast na terenach wiejskich przybyło 123,5 km (wzrost o 0,8%, w kraju o 0,7%). Od 2015 r. długość sieci wodociągowej wzrosła w miastach i na wsi o 8,9%.

Gęstość sieci wodociągowej w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 76,5 km (w kraju 109,5 km) na 100 km² powierzchni, co uplasowało województwo na 13 miejscu w kraju. W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 460,2 km na 100 km² (w kraju 353,3 km), zaś na wsi – 66,5 km na 100 km² (w kraju 89,5 km).

W 2024 r. z sieci wodociągowej korzystało, podobnie jak w 2023 r., 95,3% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (w kraju 92,7%). Było to nieznacznie więcej (o 0,6 p. proc.) niż w 2015 r. W miastach udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej kształtował się na poziomie 98,9%, natomiast na obszarach wiejskich dostęp do wodociągu miało 90,2% ludności. W 2024 r. w kraju z wodociągu korzystało 96,8% mieszkańców miast oraz 86,6% mieszkańców wsi.

Gospodarstwa domowe na cele komunalno-bytowe zużyły 46,9 hm³ wody z wodociągów, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosło 34,7 m³ (w kraju 35,5 m³) i było większe w porównaniu z rokiem poprzednim (2023 r. – 33,7 m³). W miastach wskaźnik ten osiągnął wielkość 33,0 m³ i był niższy niż na wsi (36,9 m³), przy czym zużycie wody wzrosło zarówno w miastach, jak i na wsi.

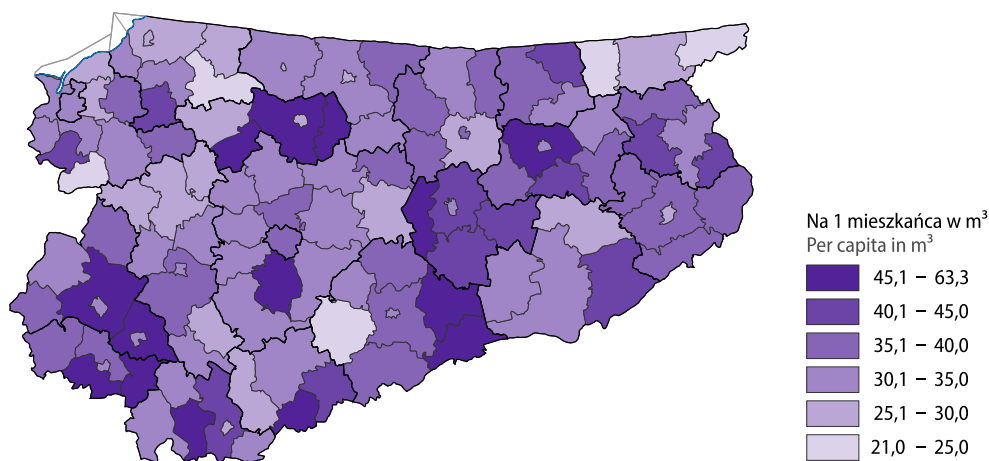
Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Tablica 22. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia

Table 22. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa w km) Water supply network (distribution and transmission in km)	16 992,4	17 932,0	18 350,4	18 498,4
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	174 776	183 729	194 164	193 648
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	45,4	46,2	46,0	46,9

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2024

W 2024 r. długość sieci kanalizacyjnej w województwie wyniosła 8 140,6 km, co stanowiło 4,4% długości sieci w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost o 169,4 km, tj. o 2,1% (w kraju wzrost o 2,4%), a z 2015 r. o 1 218,3 km – o 17,6% (w kraju o 24,1%). Na obszarach wiejskich zlokalizowane było 69,2% długości sieci kanalizacyjnej. W porównaniu z rokiem poprzednim w miastach przybyło 25,5 km sieci kanalizacyjnej (wzrost o 1,0%, w kraju o 1,6%), natomiast na terenach wiejskich 143,9 km (wzrost o 2,6%, w kraju o 2,9%). Od 2015 r. długość sieci kanalizacyjnej wzrosła w miastach o 10,0%, a na wsi o 21,4%.

Gęstość sieci kanalizacyjnej w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 33,7 km (w kraju 59,2 km) na 100 km² powierzchni, co uplasowało województwo na 14 miejscu w kraju. W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 406,6 km na 100 km² (w kraju 307,1 km), zaś na wsi – 23,9 km na 100 km² (w kraju 38,8 km).

W 2024 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 76,0% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (w kraju 72,9%). Było to nieznacznie więcej (o 0,1 p. proc.) niż przed rokiem i o 2,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. W miastach udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 95,8%, na wsi – 47,9%. W 2024 r. w kraju z sieci kanalizacyjnej korzystało 91,2% mieszkańców miast oraz 46,2% mieszkańców wsi.

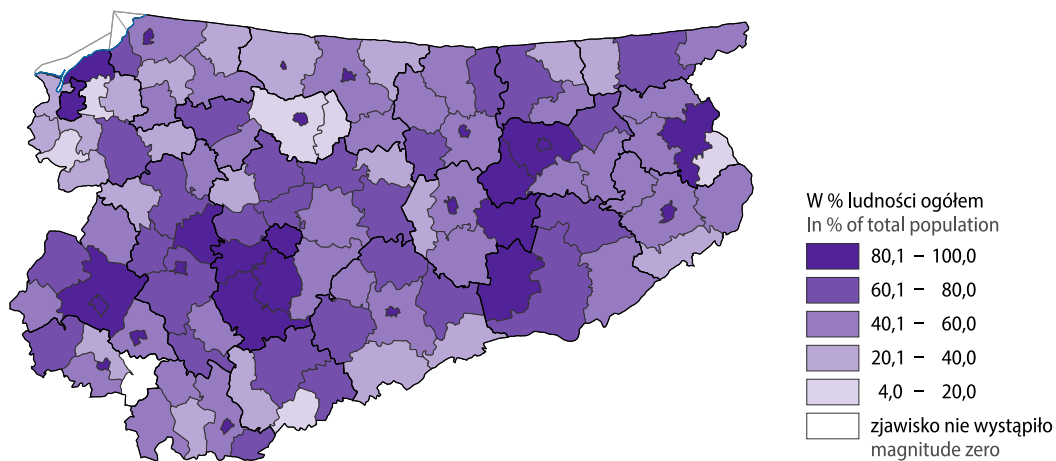
Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Tablica 23. Kanalizacja
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 23. Sewage system
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	6 922,3	7 606,1	7 971,2	8 140,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	99 338	111 244	119 723	121 010
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	44,8	46,6	47,6	48,9
w tym oczyszczane of which treated	44,8	46,6	47,6	48,9

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
 Map 32. Population connected to the sewage system in 2024

W 2024 r. długość sieci gazowej w województwie wyniosła 3 889,6 km, co stanowiło 2,2% długości sieci w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost o 58,9 km, tj. o 1,5% (w kraju wzrost o 1,3%), a z 2015 r. o 885,2 km – o 29,5% (w kraju o 21,0%). W miastach znajdowało się 49,8% długości sieci gazowej. W porównaniu z rokiem poprzednim w miastach przybyło 28,6 km sieci (wzrost o 1,5%, w kraju o 1,2%), natomiast na terenach wiejskich 30,3 km (wzrost o 1,6%, w kraju o 1,4%). Od 2015 r. długość sieci gazowej wzrosła w miastach o 24,2%, a na wsi o 35,2%.

Gęstość sieci gazowej w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 15,9 km (w kraju 52,4 km) na 100 km² powierzchni, co uplasowało województwo na 15 miejscu w kraju. W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 314,4 km na 100 km² (w kraju 299,3 km), zaś na wsi – 8,1 km na 100 km² (w kraju 32,2 km).

W 2024 r. z sieci gazowej korzystało 44,3% mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego (w kraju 56,6%). Było to nieznacznie więcej niż w 2023 r. (o 0,7 p. proc.) i o 1,6 p. proc. w stosunku do 2015 r. W miastach udział ludności korzystającej z sieci gazowej kształtował się na poziomie 68,4%, na wsi – 10,2%. W 2024 r. w kraju z sieci gazowej korzystało 72,2% mieszkańców miast oraz 33,8% mieszkańców wsi.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

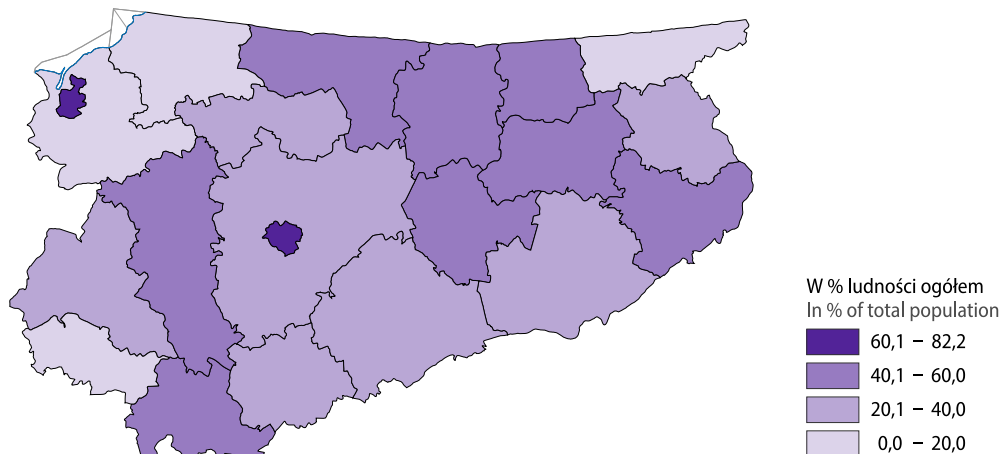
Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych
Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	3 004,5	3 494,3	3 830,7	3 889,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieskalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	48 398	56 666	61 954	63 728
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	195,6	218,4	229,4	227,8
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	930,4	1 066,6	1 144,6	1 147,8
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	645,1	767,5	840,1	848,1

a łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
Map 33. Population connected to the gas supply system in 2024

5.2.4. Ochrona zdrowia

5.2.4. Health care

Dostępność ambulatoryjnych placówek służby zdrowia w warmińsko-mazurskim była większa niż przeciętnie w Polsce. W 2024 r. na jedną placówkę w województwie przypadały o 154 osoby mniej niż w kraju. W okresie 2015–2024 liczba udzielonych porad na 1 mieszkańca zwiększyła się.

W 2024 r. liczba osób leczonych w szpitalach ogólnych, przypadająca na 1 łóżko w województwie (45) była niższa niż w kraju (47 osób). Przeciętne wykorzystanie łóżek w okresie 2015–2024 zwiększyło się.

Liczba personelu medycznego (lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek, położnych, fizjoterapeutów i farmaceutów) przypadająca na 10 tys. ludności w województwie we wszystkich wymienionych grupach zawodowych była niższa niż przeciętnie w kraju. Analiza wskaźnika dla województwa za okres 2019–2024 wskazuje na poprawę dostępności kadry medycznej, w tym najbardziej lekarzy.

Dostępność świadczeń udzielonych przez system ratownictwa medycznego mierzona liczbą zespołów ratownictwa medycznego (ZRM) przypadającą na 100 tys. ludności wskazuje na lepszy dostęp do tych jednostek w województwie niż przeciętnie w kraju we wszystkich analizowanych latach.

Liczba osób przypadająca na szpitalny oddział ratunkowy w latach 2015–2024 zmniejszyła się. Była także niższa od przeciętnej wartości dla kraju.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa, polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie, znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna obejmuje świadczenia skierowane do osób, które nie wymagają leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych. Placówki te są także najczęstszym miejscem kontaktu pacjenta ze służbą zdrowia. Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w warmińsko-mazurskim działało 1 105 takich podmiotów (4,1% wszystkich w kraju), z tego 916 przychodni oraz 189 praktyk lekarskich i stomatologicznych, realizujących świadczenia ze środków publicznych. Liczba przychodni była większa niż w 2023 r. (o 9 placówek), a w porównaniu z 2015 r. przybyło 85 placówek. Inna sytuacja była w przypadku praktyk lekarskich i stomatologicznych – w ciągu roku zlikwidowano 11 placówek, a od 2015 r. – 166. W latach 2015–2024 taką samą tendencję (czyli wzrost liczby przychodni i mniejsza liczba praktyk lekarzy i lekarzy dentyistów) zaobserwowano w skali kraju.

Według stanu z końca 2024 r. w warmińsko-mazurskim na 1 placówkę ambulatoryjną przypadało przeciętnie 1 221 osób (1 227 w 2023 r. i 1 214 w 2015 r.). Dostępność tych placówek w województwie była większa niż w kraju (1 375).

W 2024 r. udzielono 11 594,5 tys. porad (o 2,6% więcej niż w 2023 r. i o 5,9% niż w 2015 r.). Liczba porad lekarskich w ciągu roku zwiększyła się o 2,8%, natomiast w porównaniu z 2015 r. o 9,3%. Liczba porad stomatologicznych nieznacznie obniżyła się w skali roku (o 0,4%), a w porównaniu z 2015 r. była niższa o ponad 20%. Udział porad stomatologicznych w poradach ogółem w okresie 2015–2024 zmniejszył się z 0,7% do 7,9%.

W latach 2015–2024 liczba udzielonych porad ogółem na 1 mieszkańca zwiększyła się z 7,6 do 8,6, przy czym w tym okresie najniższa była w 2020 r. i wyniosła 6,7. W Polsce wskaźnik ten był wyższy niż przeciętnie w województwie i na koniec 2024 r. wynosił 9,7.

Stacjonarna opieka zdrowotna świadczona jest przede wszystkim w szpitalach. Na terenie województwa na koniec 2024 r. (łącznie z placówkami MON i MSW) funkcjonowało 41 szpitali ogólnych (o 1 mniej niż w 2023 r. i o 2 mniej niż w 2015 r.). Placówki te dysponowały 6,1 tys. łóżek (3,8% wszystkich w kraju). Ich liczba była mniejsza zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 1,5%), jak i z 2015 r. (o 8,1%). Na 10 tys. ludności przypadało w 2024 r. 45,4 łóżek (w kraju 42,7), podczas gdy przed rokiem wskaźnik ten wyniósł 45,8, a w 2015 r. – 46,3. Z ogólnej liczby łóżek szpitalnych najczęściej przypadało na oddziały rehabilitacyjne (13,8%), następnie na oddziały chorób wewnętrznych (13,6%), chirurgii ogólnej (11,7%) i ginekologiczno-położnicze (8,3%).

W ciągu roku w szpitalach ogólnych województwa poddano leczeniu 278,2 tys. osób (osoby leczone bez międzyoddziałowego ruchu chorych). Było to 3,7% osób leczonych w Polsce. Liczba leczonych w porównaniu z 2023 r. była większa o 1,1%, a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 3,4%. Na 1 łóżko w 2024 r. przypadało 45 leczonych (o 1 osobę więcej niż w 2023 r. i o 2 osoby więcej niż w 2015 r.). W kraju wskaźnik był wyższy (47). Przeciętne wykorzystanie łóżek w okresie 2015–2024 wzrosło o 1,5 p. proc. osiągając poziom 65,7% (w Polsce 68,6%), przy czym najniższy wskaźnik odnotowano w 2020 r. – 50,3%. W 2024 r. na oddziale szpitalnym chorzy przebywali przeciętnie przez 4,9 dnia (w kraju tyle samo), w 2015 r. nieco dłużej – 5 dni.

Długoterminowa, stacjonarna opieka zdrowotna w 2024 r. poza szpitalami ogólnymi prowadzona była także w 14 zakładach opiekuńczo-leczniczych, 5 pielęgnacyjno-opiekuńczych (w obu przypadkach bez placówek typu psychiatrycznego), 4 hospicjach oraz na 2 oddziałach opieki paliatywnej. Placówki te posiadały łącznie 956 łóżek (2,6% wszystkich w kraju), tj. o 47 więcej niż w 2023 r. i o 283 więcej niż w 2015 r. Opieką objęto 3,1 tys. osób (3,2% wszystkich w kraju), tj. więcej w porównaniu z rokiem poprzednim (o 2,0%) i o tyle samo więcej co w 2015 r. W tego typu placówkach pacjent przebywał przeciętnie 89 dni (w kraju 116 dni), średnio o 7 dni krócej niż w 2023 r. i o 13 dni dłużej niż w 2015 r.

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Outpatient departments	831	866	907	916
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a Medical and dental practices ^a	355	245	200	189
Porady udzielone ^{bc} w tys.: Consultations provided ^{bc} in thousands:	10 947,0	9 531,8	11 302,9	11 594,5
lekarskie ^d medical ^d	9 774,0	8 787,6	10 385,5	10 680,4
stomatologiczne dental	1 173,0	744,2	917,4	914,0
Szpitaly ogólne General hospitals	43	41	42	41
łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	6 668	6 381	6 219	6 128
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	46,3	46,1	45,8	45,4
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	64,2	50,3	63,9	65,7
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,0	4,6	4,8	4,9

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Na koniec 2024 r. w warmińsko-mazurskim bezpośrednio z pacjentem pracowało m.in. 3,7 tys. lekarzy (więcej o 6,5% niż rok wcześniej i o ponad 1/5 więcej niż w 2019 r.), 1,0 tys. dentystów (więcej o 2,5% niż w 2023 r. i o 71,5% więcej niż w 2019 r.). Udział lekarzy i lekarzy dentystów z województwa w ogólnej liczbie tego personelu w kraju był na takim samym poziomie – 2,6%. Wzrost liczby pracujących w porównaniu z 2023 r. dotyczył także pielęgniarek (1,8%) i fizjoterapeutów (9,5%). Liczba położnych nie zmieniła się. Mniej było diagnostów laboratoryjnych (o 7,8%) i ratowników medycznych (o 2,3%). W odniesieniu do 2019 r. wzrosła liczba pielęgniarek (o 7,8%) i położnych (o 13,1%). Udział pielęgniarek w ogólnej liczbie w kraju wynosił 3,3%, położnych było nieco mniej – 2,9%, większy był natomiast udział ratowników medycznych – 8,1% i diagnostów laboratoryjnych – 3,7%. W 2024 r. w województwie pracowało 0,8 tys. farmaceutów, a ich liczba w analizowanym okresie zwiększyła się zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 3,1%), jak i z 2019 r. (o 6,0%).

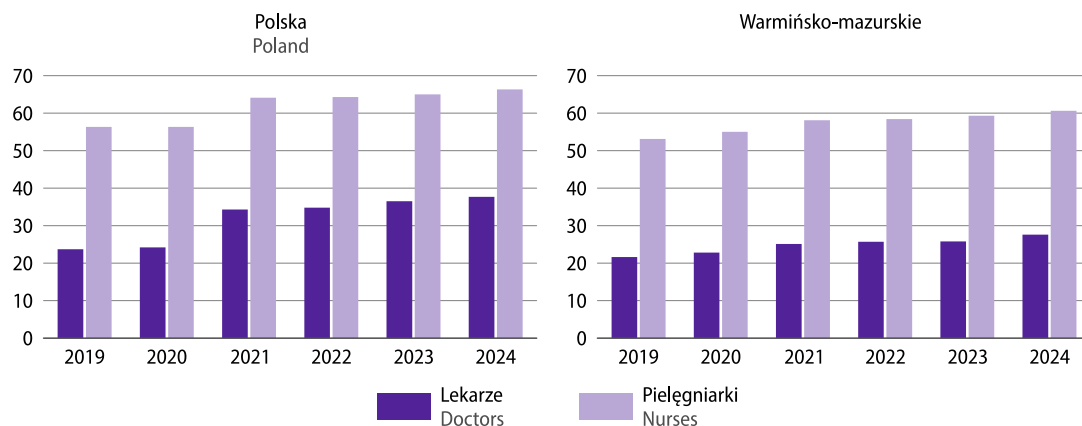
Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku ze zmianą źródła danych nie są one porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki^a na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors and nurses^a per 10 thousand population
As of 31 December

a Personel pracujący wg podstawowego miejsca pracy.
a Personnel – employed persons in the main place of work.

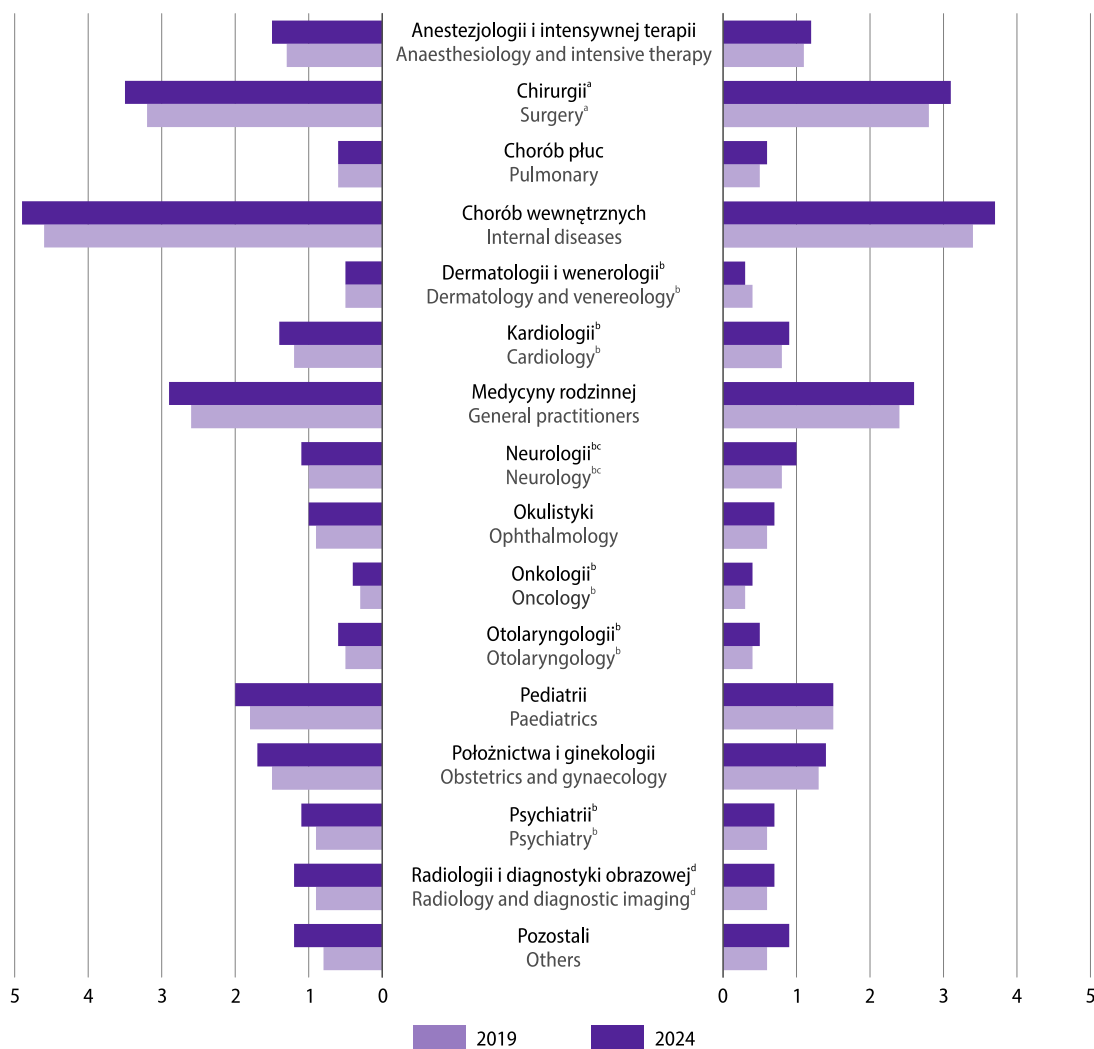
Dostęp do świadczeń medycznych określa m.in. liczba personelu medycznego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. W województwie na 10 tys. ludności tylko dla ratowników medycznych wskaźnik w województwie był wyższy (5) niż w kraju (2). W pozostałych omawianych grupach zawodowych wskaźniki były niższe niż przeciętnie w Polsce i wynosiły: 28 lekarzy (w kraju 38), 7 lekarzy dentyistów (w kraju 10), 12 fizjoterapeutów (w kraju 17), 54 pielęgniarki (w kraju 59), 6 położnych (w kraju 8) i 6 farmaceutów (w kraju 8). Analiza wskaźnika dla województwa za okres 2019–2024 wskazuje na poprawę dostępności kadry medycznej, w tym najbardziej lekarzy.

Wykres 34. Lekarze specjaliści na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 34. Medical specialists per 10 thousand population

As of 31 December

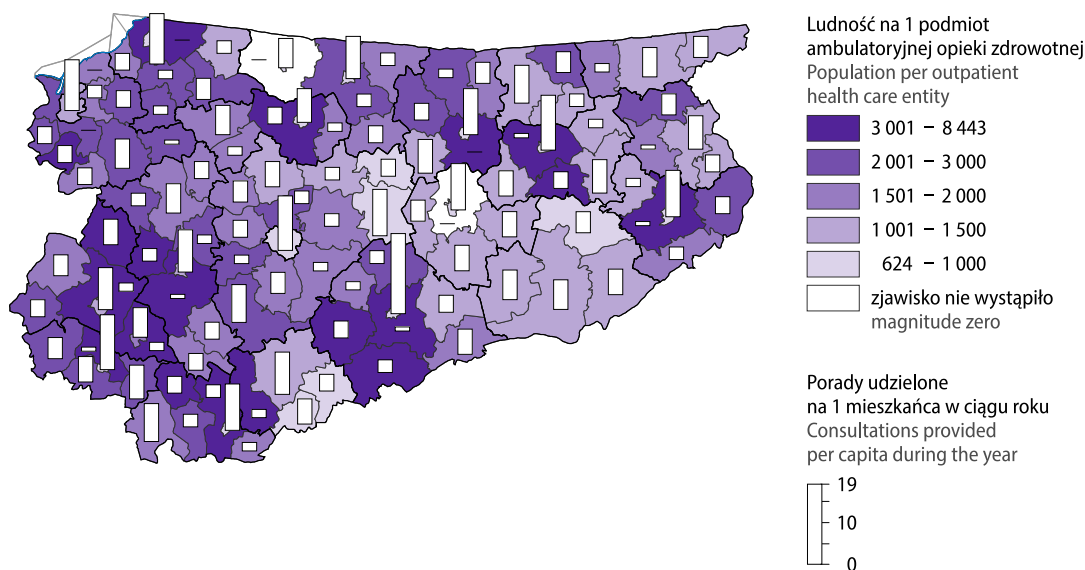

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cdTakże: c – neuropatologii, d – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. cd Also: c – neuropathology, d – oncological radiotherapy and children's radiology.

Poza dostępnością pracowników medycznych ważnym czynnikiem wpływającym na jakość opieki zdrowotnej jest liczba specjalizacji kadry medycznej. Wśród lekarzy pracujących w województwie na koniec 2024 r. lekarze specjaliści stanowili 68,0% ogółu pracujących lekarzy (w kraju 64,5%) i w porównaniu z 2023 r. ich udział zmniejszył się o 1,0 p. proc. Wśród lekarzy specjalistów zatrudnionych w sektorze opieki zdrowotnej najliczniejszą grupę w 2024 r. stanowili specjaliści: chorób wewnętrznych, chirurgii, medycyny rodzinnej, pediatrii, położnictwa i ginekologii oraz anestezjologii i intensywnej terapii, a najmniej liczną specjalistów: medycyny pracy, diabetologii i endokrynologii. W skali całego kraju najliczniejszą grupą byli również lekarze interniści, a najmniej było lekarzy onkologów.

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.
Map 34. Outpatient health care in 2024

W 2024 r. w ramach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM) szybką pomoc medyczną w razie wypadku lub nagłego zachorowania świadczyły 84 zespoły ratownictwa medycznego (ZRM) – 5,0% jednostek tego typu w kraju. W skład tych jednostek wchodziło 76 zespołów podstawowych i 8 specjalistycznych. W porównaniu z 2023 r. przybyło 6 podstawowych zespołów ratownictwa medycznego, natomiast liczba zespołów specjalistycznych zmniejszyła się o 4. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się liczba jednostek specjalistycznych (ubyło 21) na rzecz jednostek podstawowych (przybyło 26).

Wskaźnikiem ilustrującym dostępność świadczeń udzielonych przez system ratownictwa medycznego jest liczba ZRM przypadająca na 100 tys. ludności. Wskaźnik ten w warmińsko-mazurskim we wszystkich analizowanych latach był wyższy niż przeciętnie w kraju. W 2024 r. na 100 tys. mieszkańców przypadało 6,2 zespołów (w Polsce 4,4).

W 2024 r. zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 122,2 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (3,9% ogółu wyjazdów w kraju) i było to o 13,4% więcej niż rok wcześniej i o 7,5% mniej niż w 2015 r. W przeliczeniu na 1000 ludności przypadało 91 wyjazdów ZRM (w kraju 84), tj. o 11 więcej niż rok wcześniej. Struktura wyjazdów ze względu na miejsce zdarzenia nie zmieniła się w porównaniu z omawianymi latami. Najczęściej miejscem docelowym wyjazdu był dom pacjenta (77,4% wyjazdów). Druga pod względem liczby wyjazdów (17,0%) to kategoria „inne”, która obejmuje m.in. ulicę (wyłączając ruch uliczno-drogowy), sklep czy kościół. Wyjazdy do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym stanowiły 2,9%, odsetek wyjazdów do zdarzeń w pracy stanowił 1,8%, a 0,9% to wyjazdy do szkół.

Liczba osób, którym w 2024 r. udzielono świadczenia zdrowotnego wyniosła 122,6 tys. i była, podobnie jak liczba wyjazdów, większa w odniesieniu do stanu sprzed roku (o 13,5%), a mniejsza niż w 2025 r. (o 7,6%). Wśród pacjentów nieco ponad połowę stanowili mężczyźni (50,4%) i ich udział w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 8,9 p. proc. W badanym okresie wzrósł (o 11,3 p. proc.) odsetek osób w wieku 65 lat i więcej, którym udzielono świadczeń zdrowotnych i na koniec 2024 r. wyniósł 50,8%.

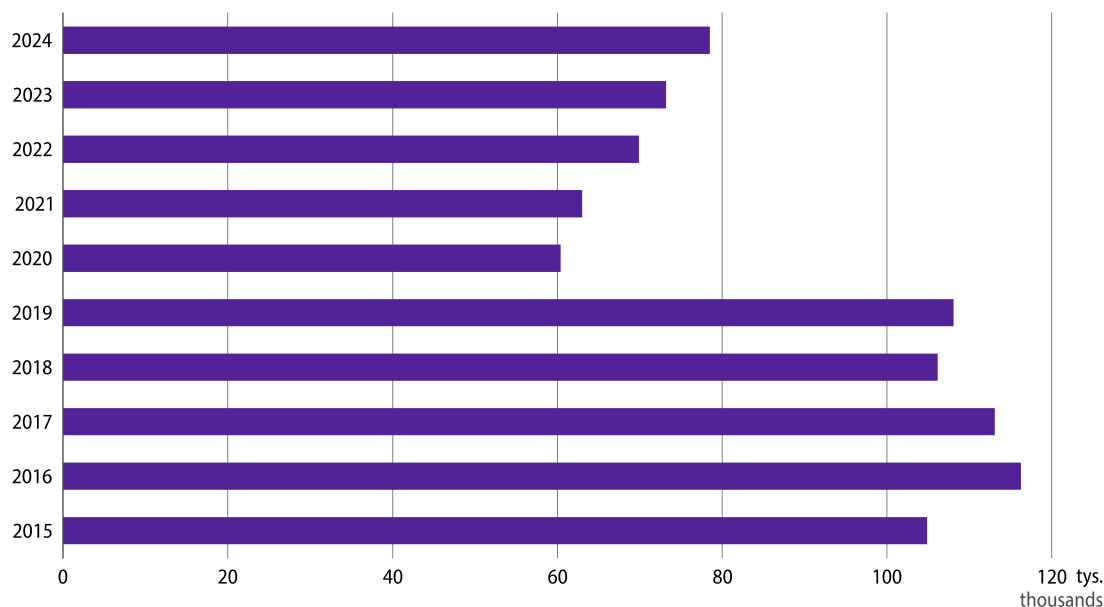
Oprócz naziemnych zespołów ratownictwa medycznego w systemie PRM działają także lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (LZRM) oraz szpitalne oddziały ratunkowe (SOR). W województwie działał jeden zespół lotniczy (spośród 21 zespołów w kraju) posiadający śmigłowiec oraz 12 szpitalnych oddziałów ratunkowych (4,8% ogółu w kraju). Ponadto w 2024 r. z systemem PRM współpracowało 11 izb przyjęć w szpitalach (7,3% ogółu w kraju). W okresie 2015–2024 przybył jeden szpitalny oddział ratunkowy i zlikwidowano jedną izbę przyjęć. W województwie na jeden szpitalny oddział ratunkowy przypadało 112,4 tys. osób (w kraju 150,0 tys.) i w porównaniu z 2023 r. liczba ta była mniejsza o 0,7 tys. osób, a z 2015 r. – mniejsza o 18,4 tys.

W izbie przyjęć lub SOR udzielono pomocy w trybie ambulatoryjnym 78,5 tys. osób – o 5,3 tys. więcej niż w 2023 r., ale o 26,3 tys. mniej niż w 2015 r. Większość pacjentów stanowili mężczyźni – 52,9%. Udział dzieci i młodzieży do lat 18 wyniósł 23,7%, a osób w wieku 65 lat i więcej – 24,9%.

Szpitalne oddziały ratunkowe w 2024 r. dysponowały 86 łózkami (w kraju 2 196) – było to tyle samo łóżek jak rok wcześniej i o 20 więcej niż w 2015 r. Z SOR w trybie stacjonarnym skorzystało 95,2 tys. pacjentów, spośród wszystkich leczonych 31,5% zakwalifikowano do leczenia szpitalnego.

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

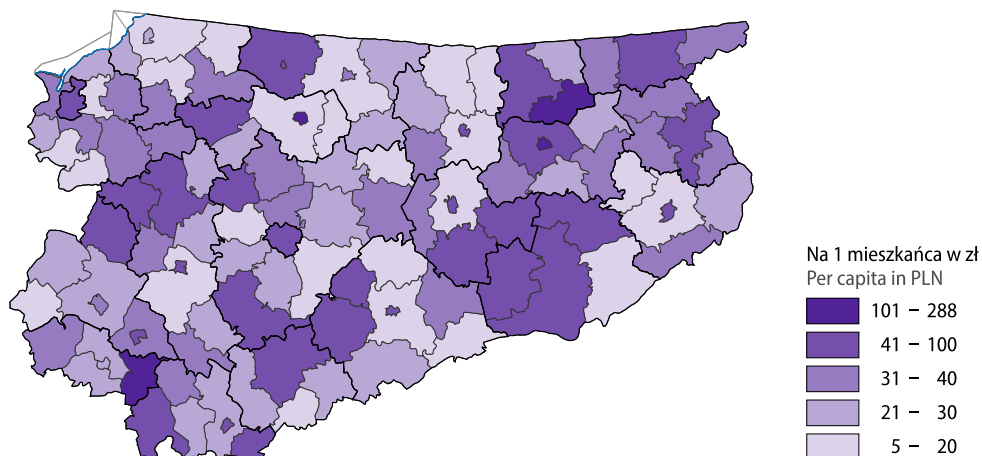
Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na ochronę zdrowia

W 2024 r. wydatki na ochronę zdrowia wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego wyniosły 171,3 mln zł i były o 21,0% niższe niż w 2023 r. Wydatki te zmalały najbardziej w budżetach gmin (o 53,4%). Zmniejszyły się również w budżetach miast na prawach powiatu (o 32,9%) oraz powiatów (o 1,3%). Wzrosły jedynie w budżecie województwa (o 50,0%). Największa część wydatków na ochronę zdrowia pochodziła z budżetu województwa (39,0%). Mniej środków pochodziło z budżetów gmin (28,8%) oraz powiatów (19,4%), a najmniej z budżetów miast na prawach powiatu (12,8%). Udział wydatków na ochronę zdrowia w wydatkach ogółem nieznacznie zmniejszył się w skali roku (o 0,5 p. proc.) i wyniósł 1,1%. Łącznie ze wszystkich jednostek samorządu terytorialnego warmińsko-mazurskiego na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa przeznaczono 127 zł. Było to o 32 zł mniej w porównaniu z 2023 r. Wśród gmin i miast na prawach powiatu w czterech gminach poziom wydatków na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca przekroczył wartość 100 zł. Najwięcej na ten cel przeznaczono w gminie Pozezdrze (288 zł) i mieście Giżycko (210 zł). W siedmiu gminach wiejskich – Płoskinia, Kolno, Lidzbark Warmiński, Kiwity, Stare Juchy, Milejewo, Szczytno – na ochronę zdrowia wydano mniej niż 15 zł na 1 mieszkańca.

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.
Map 35. Expenditures of gminas and cities with powiat status in 'Health care' division in 2024

5.2.5. Kultura

5.2.5. Culture

W latach 2015–2024 zwiększył się poziom czytelnictwa mierzony liczbą wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika, zarówno w województwie, jak i w kraju.

W 2024 r. liczba osób zwiedzających muzea w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 7,5%, a liczba młodzieży szkolnej była mniejsza o 3,0%.

Od 2015 r. liczba teatrów i instytucji muzycznych nie zmieniła się. Na 1000 ludności w województwie w 2024 r. przypadało 193 widzów (w kraju o 131 osób więcej).

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice to instytucje, które prowadzą wielokierunkową działalność kulturalną, skierowaną do ludzi w każdym wieku. Wśród tych placówek dominowały ośrodki kultury, a wśród uczestników imprez największą popularnością cieszyły się wystawy i koncerty.

W badanym okresie przybyło 7 kin. W ogólnej liczbie produkcji filmowych wzrósł udział seansów produkcji krajowej, wzrosła również liczba oglądających je widzów.

Większość placówek kultury była przystosowana dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 26. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	432	370	361	351
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums and museum branches ^a	33	30	35	35
Galerie i salony sztuki Art galleries	8	6	6	6
Teatry i instytucje kultury Theaters and music institutions	5	5	5	5
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	106	106	103	103
Kluby i świetlice Clubs and community centres	42	52	48	43
Kina stałe Indoor cinemas	18	21	25	25
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	3 333	3 828	3 762	3 844
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Visitors to museums and museum branches ^{ab} per 1000 population	486	266	606	656
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	9 728	8 770	8 993	9 241

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w warmińsko-mazurskim działało 351 bibliotek publicznych łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi (4,3% placówek w kraju), tj. o 10 mniej niż w 2023 r. i o 81 mniej niż w 2015 r. Na 1 placówkę biblioteczną przypadały 3 844 osoby (w kraju 4 555 osób) i liczba ta była większa zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 82 osoby), jak i w porównaniu z 2015 r. (o 511 osób). W analizowanym okresie wskaźnik ten w województwie był niższy niż w kraju, co świadczy o lepszej dostępności tych placówek w województwie. Na koniec 2024 r. placówki biblioteczne dysponowały 3 830,6 tys. woluminów, tj. nieznacznie więcej (o 0,4%) niż w 2023 r., ale o 13,5% mniej niż w 2015 r. Liczba wypożyczeń księgozbioru w przeliczeniu na 1000 mieszkańców od 2015 r. zmniejszyła się o 399 i wyniosła w 2024 r. 2 440 (w kraju 2 631). W 2024 r. liczba osób korzystających z zasobów bibliotecznycych wynosiła 153,0 tys. i w porównaniu z rokiem wcześniejszym zmniejszyła się o 0,8%, natomiast w porównaniu z 2015 r. była o 26,2% niższa. Poziom czytelnictwa mierzony wskaźnikiem wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w okresie 2015–2024 zwiększył się z 19,7 woluminów do 21,6 (w kraju wzrost z 18,0 do 18,4).

Działalność muzealną w województwie w 2024 r. prowadziło 35 placówek (3,6% wszystkich w kraju). Liczba muzeów była taka sama jak rok wcześniej, natomiast liczba zwiedzających zwiększyła się o 7,5% i na koniec 2024 r. wyniosła 887,2 tys. W warmińsko-mazurskim w 2024 r. na 1000 ludności przypadało 656 zwiedzających (o 50 osób więcej niż rok wcześniej). Wartość tego wskaźnika w kraju w ciągu roku wzrosła o 59 osób do poziomu 1 182 zwiedzających na koniec 2024 r. i była prawie dwukrotnie wyższa od przeciętnej w województwie. Wśród zwiedzających 15,6% stanowili zwiedzający w zorganizowanych grupach (o 3,2 p. proc. mniej niż w 2023 r.), a udział młodzieży szkolnej obniżył się o 1,0 p. proc. i stanowił 9,0% (w kraju 8,6%).

Działalność wystawienniczą na terenie warmińsko-mazurskiego prowadziło 6 galerii (tyle samo co w 2023 r. i o 2 mniej niż w 2015 r.). Placówki te zorganizowały w 2024 r. 86 wystaw (2,1% wszystkich wystaw w kraju), było to o 13 wystaw więcej niż w 2023 r., ale o 15 mniej niż w 2015 r. Zaprezentowano na nich 91 ekspozycji (o 8 więcej niż przed rokiem). Z oferty galerii skorzystało 118,5 tys. zwiedzających (o 8,7% więcej niż w 2023 r. i o blisko 25% mniej niż w 2015 r.).

Na koniec 2024 r. w warmińsko-mazurskim działalność sceniczną prowadziło 5 teatrów i instytucji muzycznych, liczba tych placówek nie zmieniła się od 2015 r. Zorganizowały one łącznie 1 573 przedstawienia i koncerty (2,6% wszystkich spektakli w kraju). W porównaniu z 2023 r. liczba przedstawień i koncertów była o 8,3% większa, a w porównaniu z 2015 r. mniejsza o 20%. Ze wszystkich przedstawień i koncertów 60,2% odbyło się w stałych salach teatrów i instytucji muzycznych (w kraju 61,5%). W imprezach organizowanych przez te placówki uczestniczyło w województwie 260,4 tys. widzów (o 18,5% więcej niż w 2023 r., ale o 8,2% mniej niż w 2015 r.). Na 1000 ludności w województwie w 2024 r. przypadało 192 widzów (w kraju 324).

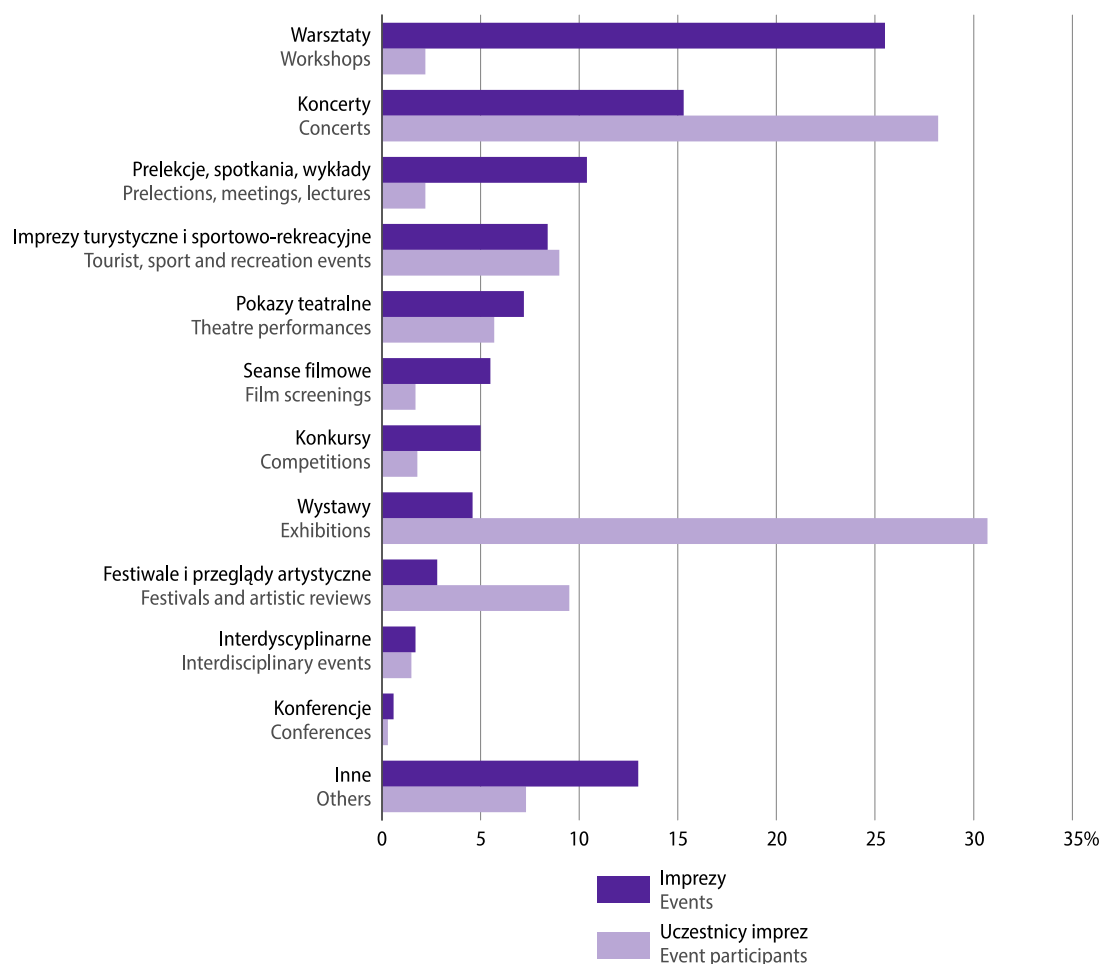
W 2024 r. w województwie funkcjonowało 146 domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic (o 5 mniej niż rok wcześniej i o 2 mniej niż w 2015 r.). Najwięcej było ośrodków kultury (55 placówek), a najmniej klubów (2 placówki). Instytucje te stanowiły 3,7% wszystkich tego typu placówek w kraju. W 2024 r. w województwie na 1 placówkę przypadało średnio 9,2 tys. ludności (w kraju 9,6 tys.). W 2023 r. wskaźniki te były na zbliżonym poziomie.

W 2024 r. ponad 60% działających instytucji posiadało salę widowiskową. Wśród funkcjonujących pracowni specjalistycznych najpopularniejsze były pracownie plastyczne (89), muzyczne (71), sale baletowe i taneczne (69) oraz ceramiczne (31). W 2024 r. w placówkach tych zorganizowano 9,6 tys. imprez (3,5% imprez w kraju), tj. o 15,4% więcej niż rok wcześniej i o prawie 33% więcej niż w 2015 r. Z urozmaiconej oferty imprez najwięcej odbyło się warsztatów (25,5% imprez) i koncertów (15,3%). W 2024 r. we wszystkich imprezach wzięło udział 2 141,5 tys. uczestników, co stanowiło 6,1% uczestników w kraju. W porównaniu z 2023 r. liczba uczestników była większa o 11,1%, a w porównaniu z 2015 r. – o 34,6%. Największą popularnością wśród uczestników cieszyły się wystawy (30,7%) i koncerty (28,2%). W 2024 r. na 1000 ludności w warmińsko-mazurskim przypadało 1 582 uczestników imprez, więcej niż w 2023 r. (1 415) i więcej niż w 2015 r. (1 103). W kraju na 1000 ludności w 2024 r. przypadało 937 uczestników imprez, w 2023 r. – 888, a w 2015 r. – 892.

Według stanu na koniec grudnia 2024 r. na terenie województwa działało 25 kin (tyle samo co rok wcześniej i o 7 więcej niż w 2015 r.). Kina te dysponowały 57 salami projekcyjnymi z 9,6 tys. miejsc na widowni (3,3% miejsc w kraju). W 2024 r. w kinach stałych odbyło się 73,4 tys. seansów (3,3% seansów w kraju). W porównaniu z 2023 r. liczba miejsc na widowni nie zmieniła się, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 31,8%. W 2024 r. seansów było o 3,5 % więcej niż w 2023 r. i o 60,4% więcej niż w 2015 r. Seanse produkcji polskiej stanowiły ponad 20% wszystkich seansów w województwie (w kraju 19,8%). Liczba widzów wyniosła 1 465,0 tys., co oznaczało wzrost o 1,4% w porównaniu z rokiem wcześniejszym i o 34,1% w porównaniu z 2015 r. Zainteresowanie filmami produkcji polskiej w województwie było nieco większe niż przeciętnie w kraju i w 2024 r. produkcje te obejrzało 28,2% widzów wobec 23,7% widzów w kraju. Wskaźnik liczby widzów na 1000 ludności w 2024 r. był wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 1 082 wobec 1 060 (w kraju: w 2024 r. i 2023 r – 1 319).

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.

Chart 36. Events organised by culture institutions and event participants in 2024

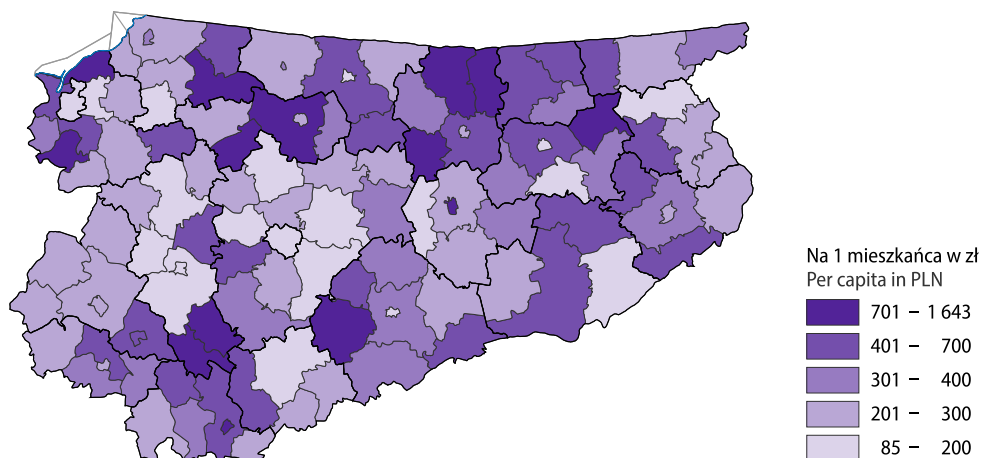

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego w 2024 r. wyniosły 556,7 mln zł i były o 25,2% wyższe niż w 2023 r. Zwiększyły się one w budżetach powiatów (o 140,2%), gmin (o 35,6%) oraz miast na prawach powiatu (o 23,9%). Zmniejszyły się natomiast w budżecie województwa (o 10,1%). Najwięcej wydatków w tym dziale pochodziło z budżetów gmin (71,0%), mniej z budżetu województwa (16,8%) i budżetów miast na prawach powiatu (9,5%), a najmniej z budżetów powiatów (2,7%). W porównaniu z 2023 r. udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach ogółem nieznacznie wzrósł (o 0,4 p. proc.) i wyniósł 3,6%. Łącznie ze wszystkich jednostek samorządu terytorialnego warmińsko-mazurskiego na wydatki związane z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa przeznaczono 411 zł. Było to o 85 zł więcej w porównaniu z 2023 r. Wśród gmin i miast na prawach powiatu najwyższy poziom wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Dąbrówno i mieście Mrągowo (powyżej 1 600 zł). Najmniej – poniżej 100 zł – wydano w gminie Milejewo.

Mapa 36. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 36. Expenditures of gminas and cities with powiat status in 'Culture and national heritage' division in 2024

5.2.6. Bezpieczeństwo publiczne

5.2.6. Public safety

Według danych Komendy Głównej Policji w okresie 2015–2025 liczba przestępstw stwierdzonych zmniejszyła się i jednocześnie wzrosła wykrywalność przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w województwie był wyższy od przeciętnego w kraju.

W 2025 r. w województwie sytuacja na drogach uległa pogorszeniu – w ciągu roku zwiększyła się liczba wypadków, ofiar śmiertelnych, osób rannych oraz kolizji.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

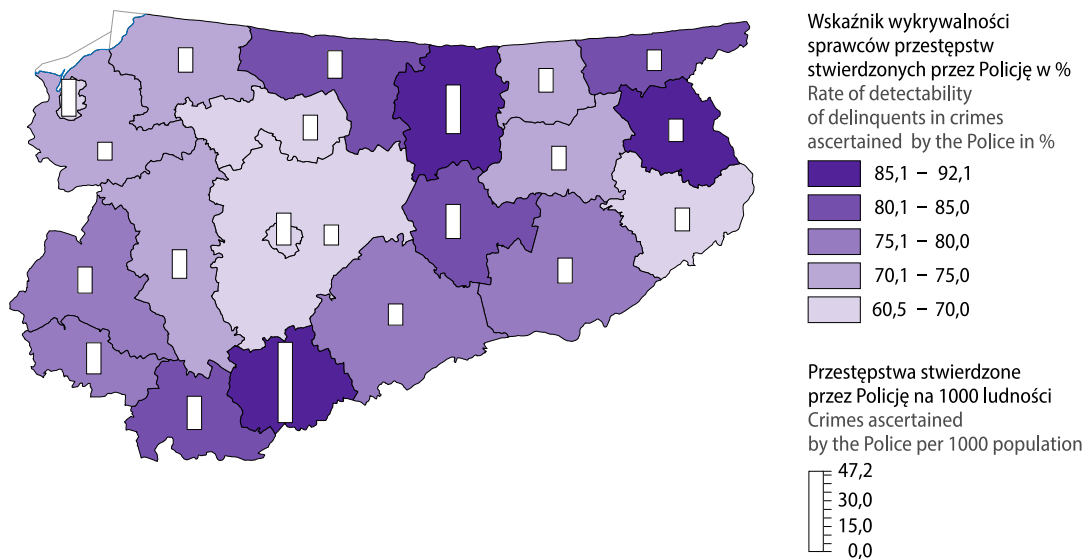
Według danych Komendy Głównej Policji dotyczących przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w 2025 r. odnotowano 23,0 tys. przestępstw, tj. o 18,1% mniej niż w 2024 r. i o 15,2% mniej niż w 2015 r. (w kraju o 1,3% więcej niż w 2024 r., a w porównaniu z 2015 r. o 2,2% mniej). Wśród zarejestrowanych przestępstw w całym analizowanym okresie największą grupę stanowiły przestępstwa kryminalne (54,3%) i gospodarcze (14,4%). Liczba przestępstw kryminalnych w 2025 r. w stosunku do stanu sprzed roku zmniejszyła się o nieco ponad 20%, natomiast w porównaniu z 2015 r. o ponad 33%. Jednocześnie w 2025 r. odnotowano o 60,9% mniej przestępstw gospodarczych niż w 2024 r. i o 17,9% mniej niż na początku badanego okresu. Liczba przestępstw drogowych wyniosła 2,4 tys. i w porównaniu z 2024 r. zwiększyła się o 13,0%, a w porównaniu z 2015 r. była mniejsza o 22,1%.

Zagrożenie przestępczością, mierzone liczbą stwierdzonych przestępstw na 1000 ludności, w 2025 r. ukształtowało się na poziomie 17,1 (w kraju 20,9), podczas gdy w 2024 r. wskaźnik ten wyniósł 20,7, a w 2015 r. 18,8.

Skuteczność walki z przestępczością ma wpływ na poczucie bezpieczeństwa ludności. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w latach 2015–2025 wzrósł z poziomu 64,9% do 75,2% i w 2025 r. był wyższy niż w kraju o 3,0 p. proc. Bardzo wysoka była wykrywalność przestępstw korupcyjnych oraz za zabójstwo (po 100,0%), przestępstw drogowych (99,1%) oraz przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (97,7%).

W województwie w 2025 r. wskaźnik zagrożenia przestępczością, mierzony liczbą przestępstw na 1000 ludności, największy był w powiecie nidzickim (47 przestępstw), kętrzyńskim (29), w Elblągu (22) oraz w mrągowskim i działdowskim (po 20), natomiast najmniejszy w elbląskim oraz olsztyńskim (po 11). Najwyższa skuteczność walki z przestępczością występowała w powiatach: kętrzyńskim (92,1%), nidzickim (91,9%), oleckim (88,7%), mrągowskim (84,1%) i działdowskim (83,5%).

Mapa 37. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.
Map 37. Crime risk in 2025

Stan bezpieczeństwa publicznego obrazuje także sytuacja na drogach. W 2025 r. sytuacja ta poprawiła się w przypadku wypadków drogowych, których odnotowano o ponad połowę mniej niż w 2015 r. Wypadki z terenu warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,6% wszystkich wypadków w kraju (20,9 tys.). W wyniku wypadków w 2025 r. zginęło 91 osób, a 917 osób zostało rannych. Było to w porównaniu z 2024 r. o 10 ofiar śmiertelnych więcej, a w przypadku rannych o 45 poszkodowanych osób więcej. Natomiast w porównaniu z 2015 r. śmiertelnych ofiar wypadków było o 49 osób mniej, a rannych w wypadkach było ponad dwukrotnie mniej (o 952 osoby). W 2025 r. doszło do 14,9 tys. kolizji, tj. o 0,5 tys. (3,2%) więcej niż rok wcześniej.

Wskaźnik bezpieczeństwa na drogach mierzony liczbą wypadków drogowych przypadających na 100 tys. ludności w 2025 r. wzrósł (56,8) w porównaniu z 2024 r. (56,0). W 2015 r. był znacznie wyższy i wyniósł 106,4. W 2025 r. wskaźnik ten w województwie był wyższy niż w kraju (55,9).

Kolejnym miernikiem oceniającym poziom bezpieczeństwa jest liczba ofiar śmiertelnych, a także osób rannych w przeliczeniu na 100 wypadków. W 2025 r. poziom wskaźnika zabitych w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł – na każde 100 wypadków śmierć poniosło 12 osób, o jedną więcej niż w 2024 r. i o trzy więcej niż w 2015 r. (w Polsce w 2025 wyniósł 8 osób, tj. o jedną więcej niż w 2024 r. i w 2015 r.). Liczba rannych w przeliczeniu na 100 wypadków w ciągu roku wzrosła o 5 osób i w 2025 r. wyniosła 120 (w kraju 118), natomiast w porównaniu z 2015 r. była mniejsza o 2 osoby.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 27. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
 Table 27. Road traffic accidents^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	1 535	1 040	758	763
Ofiary śmiertelne Fatalities	140	115	81	91
na 100 wypadków per 100 accidents	9,1	11,1	10,7	11,9
Ranni Injured persons	1 869	1 186	872	917
na 100 wypadków per 100 accidents	121,8	114,0	115,0	120,2

^a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

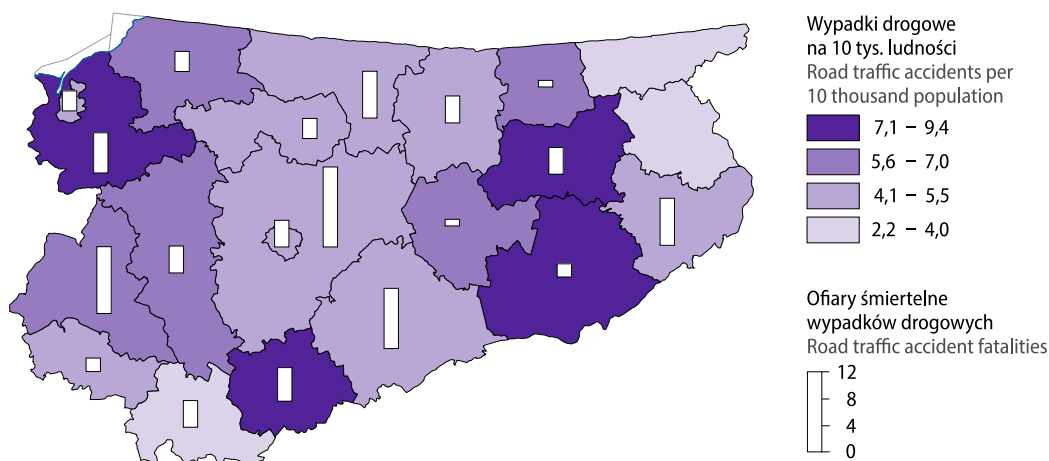
^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

W 2025 r. w przekroju powiatowym województwa warmińsko-mazurskiego najczęściej wypadków w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zarejestrowano w powiecie piskim (9,4), giżyckim i nidzickim (po 8,3) oraz elbląskim (7,3). Najmniej wypadków na 10 tys. ludności wydarzyło się w powiecie oleckim (2,2) i gołdapskim (2,5).

W 2025 r. najczęściej ofiar śmiertelnych wypadków drogowych było w powiecie olsztyńskim (12 osób), iławskim (10 osób) i szczywieńskim (9 osób). W powiecie gołdapskim i oleckim nie odnotowano wypadków śmiertelnych. Najwięcej rannych w wypadkach drogowych w 2025 r. było w powiecie olsztyńskim (10,5% ogółu rannych) i w Olsztynie (9,6%), najmniej w powiecie gołdapskim (1,2%) i oleckim (1,4%).

Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
 Map 38. Road safety in 2025

5.2.7. Społeczeństwo informacyjne

5.2.7. Information society

W 2025 r. odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu był wyższy niż w 2024 r., zwiększył się także odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu.

Wzrósł udział osób zamawiających towary lub usługi do użytku prywatnego, a obniżył się odsetek korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu.

W 2025 r. w województwie dostęp do Internetu w domu posiadało 93,4% (w kraju 96,2%) gospodarstw domowych, w których mieszkała co najmniej jedna osoba w wieku 16–74 lata, w tym 93,0% przez łącze szerokopasmowe (w kraju 94,9%). W porównaniu z 2024 r. nieznacznie wzrósł odsetek gospodarstw domowych z dostępem do Internetu (o 0,2 p. proc.), w tym z dostępem szerokopasmowym (o 0,5 p. proc.). W porównaniu z 2015 r. liczba gospodarstw z dostępem do Internetu była większa o 16,5 p. proc. Łącze stacjonarne z dostępem szerokopasmowym posiadało 60,3% gospodarstw domowych (nieznaczny spadek w skali roku – o 0,3 p. proc.), natomiast dostęp za pomocą szerokopasmowego łącza mobilnego miało 77,1% gospodarstw domowych (wzrost w skali roku o 2,7 p. proc.).

W 2025 r. odsetek osób korzystających z Internetu zmniejszył się do poziomu 85,6% (o 0,9 p. proc. mniej niż w 2024 r.), ale w odniesieniu do 2015 r. był o 13,9 p. proc. wyższy. Regularne korzystanie z Internetu (co najmniej raz w tygodniu) deklarowało 85,2% osób w wieku 16–74 lata (83,6% w 2024 r. i 64,8% w 2015 r.). Oba wskaźniki w kraju były wyższe niż w województwie i wyniosły 89,7% i 88,9%.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	76,9	91,2	93,2	93,4
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	71,7	86,6	86,5	85,6
Odsetek osób regularnie ^b (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	64,8	80,9	83,6	85,2

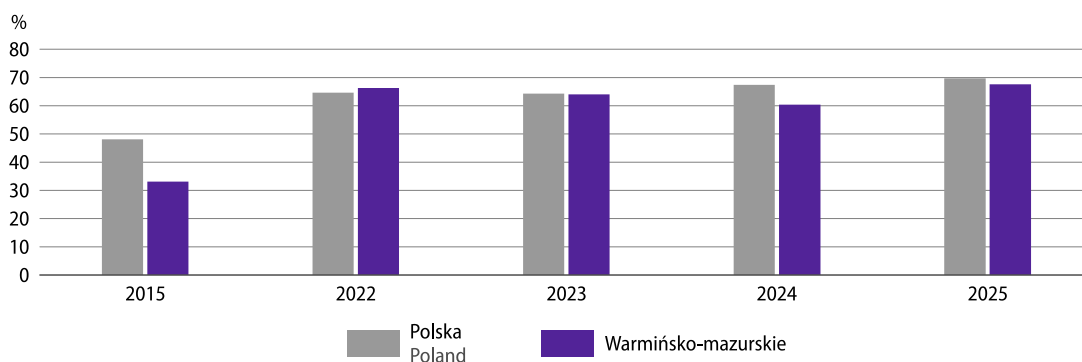
a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Korzystanie z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy zadeklarowało 85,6% badanych osób i było to o 1,1 p. proc. więcej niż w 2024 r. i o 18,7 p. proc. więcej niż w 2015 r. Kilka razy dziennie z Internetem łączyło się 65,4% osób, przynajmniej raz w tygodniu, ale nie każdego dnia – 4,1%. Udział osób najczęściej korzystających z Internetu zmienił się nieznacznie, zarówno w ciągu roku (mniej o 0,2 p. proc.), jak i w porównaniu z 2015 r. (mniej o 0,3 p. proc.). Grupa osób korzystających przynajmniej raz w tygodniu, ale nie każdego dnia w tym samym okresie 2024 r. była większa o 1,1 p. proc., a w 2015 r. większa o 7,4 p. proc.

W 2025 r. w warmińsko-mazurskim osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy stanowiły 67,6% liczby osób w wieku 16–74 lata (w Polsce 69,7%). W województwie odnotowano wzrost zainteresowania zakupami przez Internet, zarówno w porównaniu z 2024 r. (o 7,2 p. proc.), jak i z 2015 r. (o 34,5 p. proc. więcej).

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

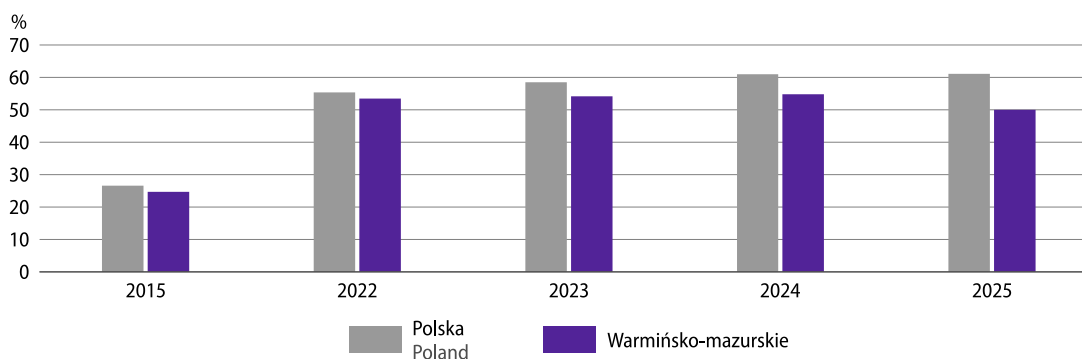

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W badaniu z 2025 r. osoby korzystające w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet stanowiły połowę populacji osób w wieku 16–74 lata (w kraju 61,1%). W porównaniu z poprzednim rokiem było to mniej (o 4,8 p. proc.), a w stosunku do 2015 r. o 25,3 p. proc. więcej. Wśród mieszkańców województwa najczęściej osób jako powody korzystania z Internetu w kontaktach z administracją publiczną podało wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych (37,4%), wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej (35,0%) oraz otrzymanie urzędowej korespondencji lub dokumentów na swoje konto (30,2%).

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

5.2.8. Aktywność społeczna

5.2.8. Social activity

W stosunku do 2024 r. wzrosła liczba fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. W 2024 r. aktywną działalność prowadziło więcej rejestrowych organizacji non-profit niż w 2022 r.

Według stanu na koniec 2025 r. w rejestrze REGON w województwie warmińsko-mazurskim wpisanych było 7,0 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Stanowiły one 3,8% jednostek tego typu zarejestrowanych w kraju oraz plasowały województwo na 12 miejscu. Ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 2,8% (w kraju o 3,5%), a w porównaniu z 2015 r. o 27,8% (w kraju o 36,5%). Na terenie województwa widoczne było zróżnicowanie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ujęciu terytorialnym. Na koniec 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, najwięcej ich funkcjonowało w Olsztynie (1 237), a najmniej w powiecie gołdapskim (127).

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register
As of 31 December

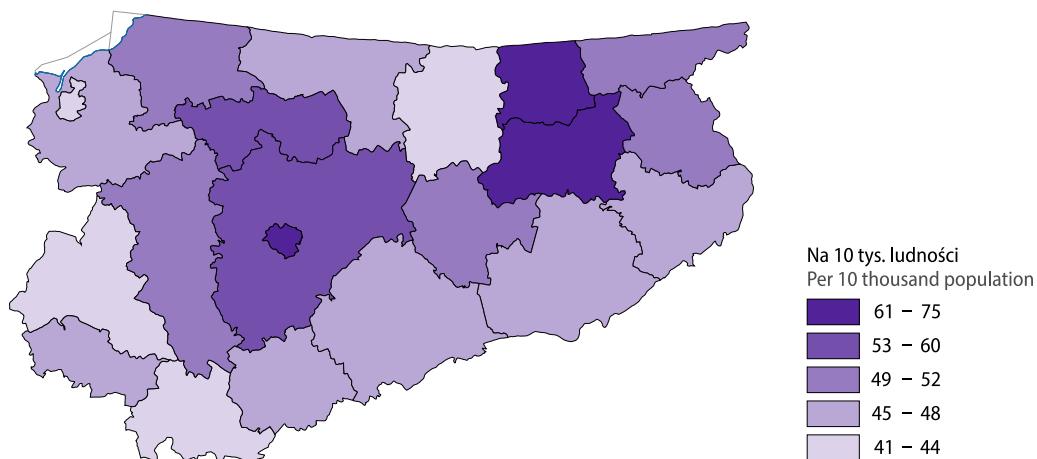
Wyszczególnienie Specification	2015	2021	2024	2025
Ogółem Total	5 459	6 037	6 784	6 976
Na 10 tys. ludności Per 10 thousand population	38	44	50	52

Wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego wyniósł 52 (w kraju 49). Było to więcej zarówno w stosunku do 2024 r. (50), jak i do 2015 r. (38). Najwyższy wskaźnik dotyczył Olsztyna (75), a najniższy powiatu działdowskiego (41).

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2025
As of 31 December

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:

- SOF-1 – Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s – Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2024 r. aktywną działalność prowadziło 4,1 tys. rejestrowych organizacji non-profit (w 2022 r. – 3,8 tys., a w 2016 r. – 3,3 tys.), co plasowało województwo na 12 pozycji w kraju. Stanowiły one 3,6% ogółu organizacji w Polsce (3,7% w 2022 r. i 3,6% w 2016 r.). Wśród nich najwięcej było typowych stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych – 1,3 tys. (31,6% ogółu w województwie), następnie kół gospodyń wiejskich – 0,8 tys. (18,9%). Trzecią co do wielkości grupą były stowarzyszenia sportowe – 0,8 tys. (18,5%), a czwartą fundacje – 0,6 tys. z 14,1% udziałem. Na kolejnej pozycji uplasowały się straże pożarne – 0,5 tys. (12,3%).

Liczba aktywnych organizacji non-profit w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wyniosła 31 i była wyższa zarówno w porównaniu z 2022 r. (28), jak i 2016 r. (23). Przeciętna wartość tego wskaźnika w kraju wyniosła: 30 w 2024 r., 27 w 2022 r. i 24 w 2016 r.

Organizacje non-profit prowadzą różnorodną i wielodziedzinową działalność. W 2024 r. w warmińsko-mazurskim w ramach swojej działalności statutowej organizacje najczęściej zajmowały się sportem, turystyką, rekreacją i hobby – 27,6% (w Polsce 26,8%). Drugą grupę stanowiły organizacje wskazujące jako główną działalność rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym – 16,6% (w Polsce 10,8%), trzecią grupą były organizacje zajmujące się ratownictwem (12,7%), a czwartą kulturą i sztuką – 12,6% (w Polsce 13,4% oraz 13,7%).

W 2024 r. 73,4% rejestrowych organizacji non-profit w województwie (w kraju 70,6%) prowadziło wyłącznie nieodpłatną działalność statutową, a udział tych organizacji w skali kraju wynosił 3,8% (tyle samo w 2022 r. i 4,0% w 2016 r.). Pozostałe 26,6% jednostek deklarowało prowadzenie odpłatnej działalności statutowej lub gospodarczej, w tym 2,9% stanowiły organizacje pozyskujące środki z obu tych źródeł (w Polsce 29,4% i 4,0%).

Aktywne organizacje rejestrowe wykazały, że na koniec 2024 r. (podobnie jak w 2022 r. i 2016 r.) zrzeszały łącznie 0,2 mln osób, spośród których 98,6% stanowiły osoby fizyczne (w kraju 98,5%). Liczba organizacji zrzeszających osoby fizyczne wyniosła 3,4 tys. (w 2022 r. 3,2 tys., a w 2016 r. 2,9 tys.), natomiast w kraju 86,9 tys. Połowa organizacji osób fizycznych w 2024 r. zrzeszała nie więcej niż 25 członków (w Polsce 29), do organizacji tych częściej należeli mężczyźni – 56,0% (w kraju – 56,5%). Organizacji osób prawnych było 0,2 tys. (tyle samo co w 2022 r. i w 2016 r.). W kraju liczba tych organizacji w 2024 r. wyniosła 4,4 tys. i była mniejsza niż w 2022 r. o 0,1 tys., ale w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się o 1,4 tys.

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Produkt krajowy brutto w latach 2015–2024 stopniowo wzrastał i według wstępnych szacunków w 2024 r. osiągnął wartość 90 396 mln zł. W województwie dynamika wzrostu w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa niż w kraju, podobnie jak w latach 2016 i 2020. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniósł 69 137 zł i był najwyższy z całego analizowanego okresu.

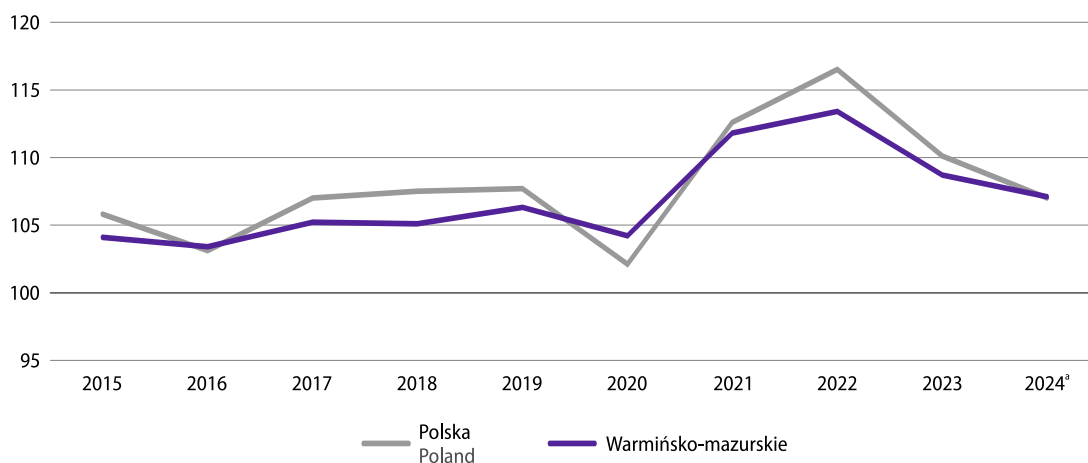
Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Na podstawie wstępnego szacunku w 2024 r. wartość wytworzonego w warmińsko-mazurskim produkcie krajowego brutto w cenach bieżących osiągnęła poziom 90 396 mln zł i wzrosła w porównaniu z wcześniejszym rokiem o 7,1% i w porównaniu z 2015 r. o 86,9%. W kraju wartość PKB również wzrosła, zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 7,0%), jak i 2015 r. (ponad dwukrotnie). Udział województwa w tworzeniu krajowej wartości PKB w 2024 r. ukształtował się na tym samym poziomie co w latach 2022–2023 (tj. 2,5%), natomiast nieco niższym niż w 2015 r.

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) Rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)
Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

W 2024 r. wartość krajowego PKB wzrosła w stosunku do 2020 r. o 54,6%. W tym samym okresie PKB w województwie warmińsko-mazurskim wzrósł o 47,7%. Tempo wzrostu PKB było wolniejsze niż w kraju.

Produkt krajowy brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa warmińsko-mazurskiego w 2024 r. osiągnął wartość 69 137 zł. W porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten wzrósł o 7,9%, a w porównaniu z 2015 r. ponad dwukrotnie. Tempo wzrostu było wolniejsze niż w kraju. W latach 2015–2023 notowano regularne, niewielkie zwiększanie się dystansu do średniej krajowej, z wyjątkiem lat 2016, 2020 i 2024, gdy odnotowano nieznaczne zbliżenie do średniej. Pod względem wartości produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w województwie w 2024 r. był niższy o 28,2 tys. zł od średniej krajowej, co uplasowało warmińsko-mazurskie na 15 miejscu w rankingu województw. Najwyższą lokatę, podobnie jak w latach poprzednich, zajęły województwa mazowieckie i dolnośląskie, a najniższą lubelskie.

W latach 2015–2018 w warmińsko-mazurskim wartość PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej (PPS)¹, kształtowała się na poziomie 50% średniej wypracowanej w 27 krajach Unii Europejskiej. W kolejnych latach wskaźnik ten stopniowo wzrastał i w okresie 2020–2021 wyniósł 57%. Następnie obniżył się do 54% w 2023 r., po czym w 2024 r., według wstępnych danych, ponownie wzrósł do 56%. W Polsce w 2024 r. wyniósł 78%.

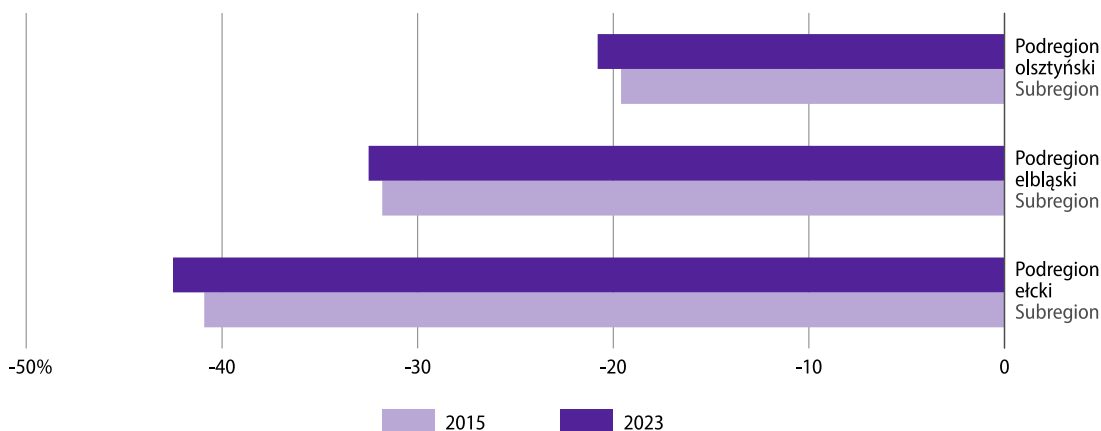
Największa część wytworzonego w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r. produktu krajowego brutto powstała w podregionie olsztyńskim (48,7%). Podregion elbląski wygenerował 35,2%, a najmniej ełcki (16,1%). W porównaniu z 2022 r. zmniejszył się udział podregionu ełckiego o 0,6 p. proc. na rzecz wzrostu udziału podregionu elbląskiego i olsztyńskiego. W porównaniu z 2015 r. zmniejszył się udział podregionu ełckiego (o 0,4 p. proc.) na rzecz wzrostu udziału podregionu olsztyńskiego. Udział podregionu olsztyńskiego w tworzeniu krajowej wartości PKB w 2023 r. wyniósł 1,2%, podobnie jak rok wcześniej i nieznacznie mniej niż w 2015 r.

¹ Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

W 2023 r. najwyższy PKB na 1 mieszkańca odnotowano w podregionie olsztyńskim – 71 854 zł, następnie w elbląskim – 61 285 zł, a w ełckim – 52 209 zł. W porównaniu ze średnią wojewódzką podregion olsztyński uzyskał wartość wyższą o 12,1%, natomiast elbląski niższą o 4,4%, a ełcki niższą o 18,5%. W porównaniu z 2015 r. we wszystkich podregionach odnotowano wzrost wartości PKB na 1 mieszkańca – największy w olsztyńskim (o 87,7%). W latach 2015–2023 podregiony województwa uzyskiwały niższą wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w porównaniu ze średnią krajową. Najbardziej zbliżony do średniej krajowej był podregion olsztyński, choć na przestrzeni analizowanych lat stanowił nie więcej niż 80,4% tej wartości.

**Wykres 40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)
Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju**

Chart 40. Gross domestic product per capita by subregions (current prices)
Relative deviations from the national average value

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

W województwie wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca na poziomie podregionów w 2023 r. wyniósł 10,5%. Warmińsko-mazurskie miało czwarty, najniższy wskaźnik w kraju (podobnie jak rok wcześniej). Wartość ta była taka sama jak w 2015 r., natomiast od 2020 r. systematycznie wzrastała, co świadczy o rosnącym zróżnicowaniu PKB na 1 mieszkańca między podregionami województwa. W 2023 r. najwyższą wartość wskaźnika osiągnięto w regionie warszawskim stołecznym, a najniższą w lubuskim (podobnie jak rok wcześniej).

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

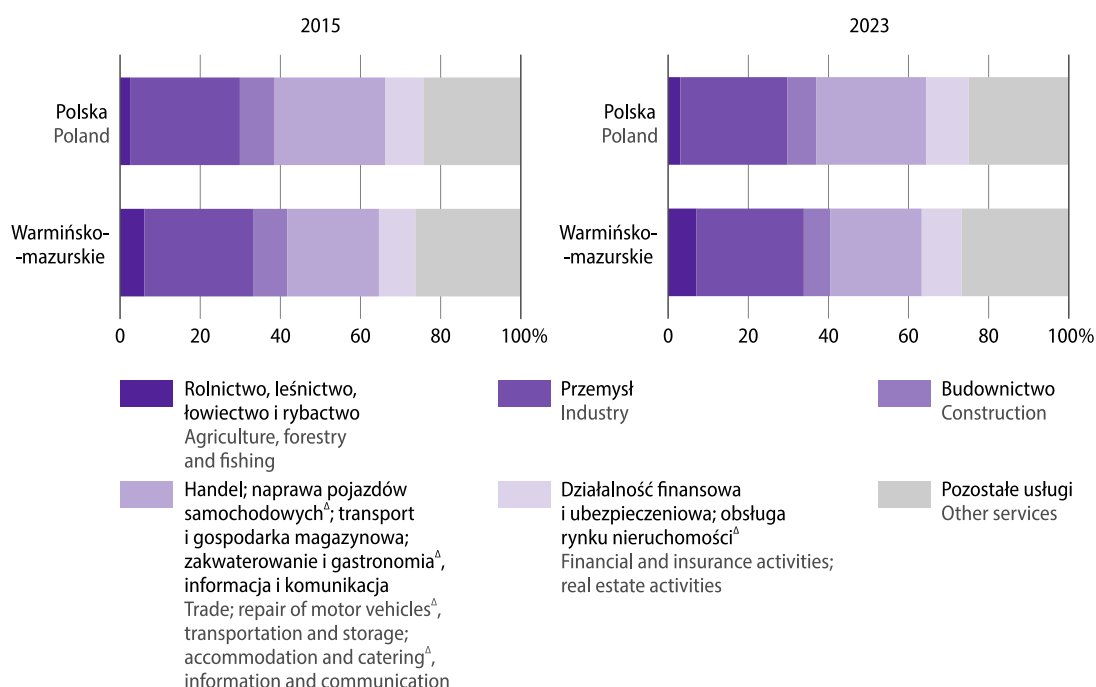
Wytworzona w 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim wartość dodana brutto w cenach bieżących osiągnęła poziom 76 256 mln zł, tj. o 10,1% więcej niż w 2022 r. i o 77,6% więcej niż w 2015 r. Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto, podobnie jak rok wcześniej, miały przemysł i pozostałe usługi, natomiast najmniejszy budownictwo (rok wcześniej rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). W latach 2020–2023 zmiany w strukturze tworzenia wartości dodanej brutto kształtowane

były przez wzrost udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa; przemysłu; działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości oraz nieznacznie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji, natomiast spadek udziału budownictwa oraz pozostałych usług.

W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa; działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości oraz pozostałych usług. Spadł natomiast udział budownictwa, przemysłu oraz nieznacznie handlu i naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji. W 2023 r. udział warmińsko-mazurskiego w generowaniu krajowej wartości dodanej brutto wyniósł tyle samo co rok wcześniej (tj. 2,5%).

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)

Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego wyniosła w 2023 r. w warmińsko-mazurskim 177 275 zł i była wyższa o 11,0% od uzyskanej w roku wcześniejszym i o 75,3% od uzyskanej w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową w 2023 r. była ona niższa o 13,8%. We wszystkich analizowanych latach wydajność pracy w województwie pozostawała poniżej średniej krajowej.

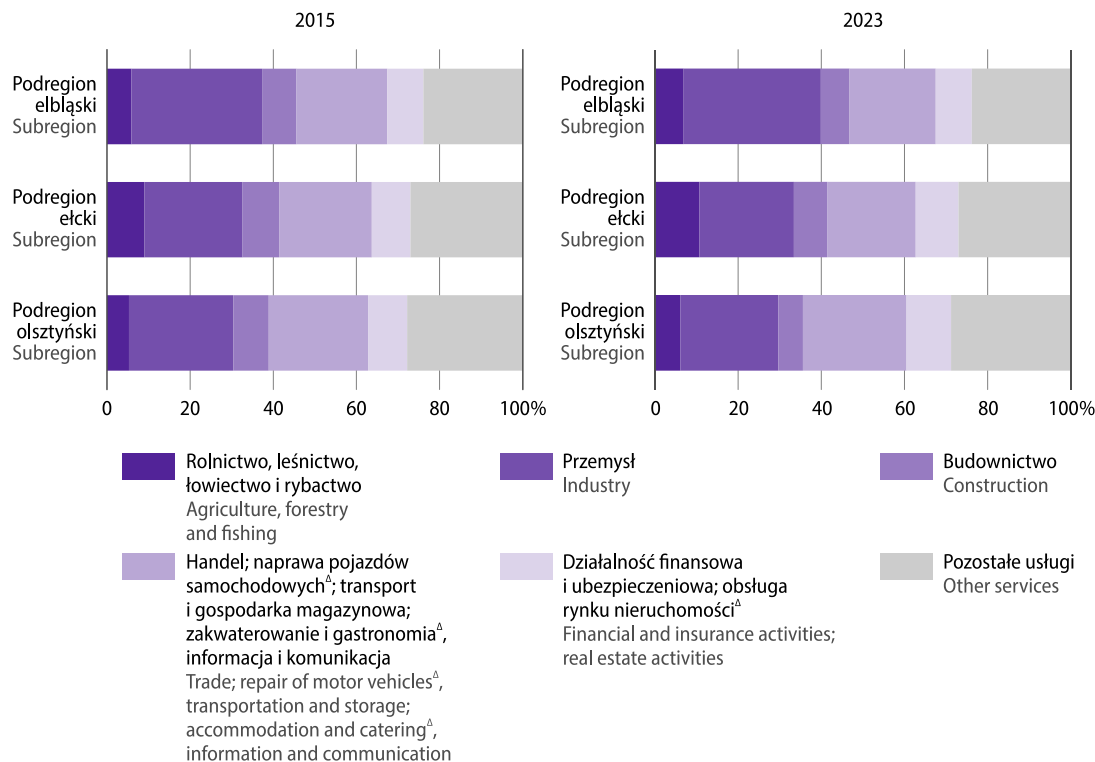
W podregionie elbląskim w 2023 r. najbardziej znaczący udział w tworzeniu wartości dodanej brutto miał przemysł, pozostałe usługi oraz handel i naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja. Natomiast najmniej znaczący udział miało budownictwo oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a także działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości. W zestawieniu z 2015 r. zwiększył się udział przemysłu i rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, natomiast zmniejszył się udział budownictwa; handlu i naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji oraz pozostałych usług. Udział działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości pozostał na tym samym poziomie.

W podregionie ełckim w 2023 r. największy udział w wytworzonej wartości dodanej brutto miał przemysł, pozostałe usługi oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja, natomiast najmniejszy udział miało budownictwo; działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości, natomiast zmniejszył się udział handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji; przemysłu i budownictwa. Udział pozostałych usług pozostał na tym samym poziomie.

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto podregionu olsztyńskiego w 2023 r. miały pozostałe usługi; handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja oraz przemysł, natomiast najmniejszy budownictwo; rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości; handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji; pozostałych usług oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, natomiast zmniejszył się udział budownictwa oraz przemysłu.

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)

Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

Najwyższą wydajność pracy mierzoną wartością dodaną brutto na 1 pracującego w 2023 r. uzyskano w podregionie olsztyńskim (184 622 zł). Była ona wyższa o 11,3% od uzyskanej w 2022 r. i o 74,4% od uzyskanej w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową była niższa o 10,3%.

Niższą niż w podregionie olsztyńskim wydajność pracy mierzoną wartością dodaną brutto na 1 pracującego zanotowano w podregionie elbląskim. Wyniosła ona 174 308 zł i była wyższa o 12,1% od uzyskanej w 2022 r. i o 75,8% niż w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową była niższa o 15,3%.

Najniższą wydajność pracy mierzoną wartością dodaną brutto na 1 pracującego uzyskano w podregionie ełckim (163 695 zł). W porównaniu z 2022 r. wzrosła o 7,6% i z 2015 r. o 75,9%. W porównaniu ze średnią krajową była niższa o 20,4%.

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

6.2.1. Podmioty gospodarki narodowej

6.2.1. Entities of the national economy

W województwie na koniec grudnia 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było więcej podmiotów gospodarki narodowej niż w 2024 r. i 2015 r.

W latach 2015–2025 wśród zarejestrowanych podmiotów dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Liczba podmiotów sektora prywatnego w 2025 r. stanowiła ponad 96% całej zbiorowości podmiotów.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec grudnia 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było 152,3 tys. podmiotów gospodarki narodowej. Liczba podmiotów zarejestrowanych w województwie stanowiła 2,8% podmiotów zarejestrowanych w kraju. W odniesieniu do grudnia 2024 r. ich liczba wzrosła o 1,4%, a do grudnia 2015 r. o 23,0%.

Do sektora prywatnego należało 96,3% podmiotów gospodarczych (146,8 tys.). W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba wzrosła o 1,4%. Liczba podmiotów w sektorze publicznym spadła o 1,0% (do poziomu 4,8 tys.).

Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 30. Entities of the national economy in the REGON register^a
As of 31 December

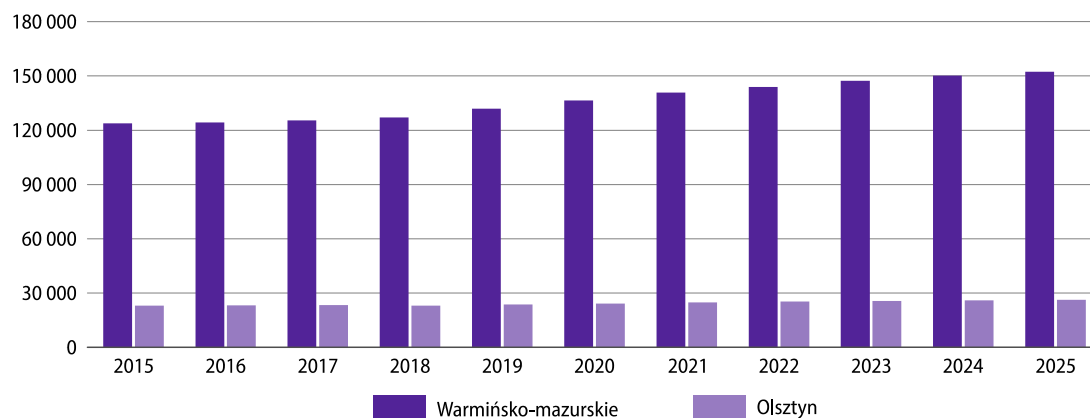
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 (Polska=100) (Poland=100)
Ogółem Total	123 876	136 403	150 217	152 340	2,8
Sektor publiczny Public sector	5 440	4 927	4 828	4 779	4,3
Sektor prywatny Private sector	117 942	130 999	144 689	146 774	2,8
W tym: Of which:					
spółki Companies	14 724	15 780	18 224	18 834	1,8
fundacje foundations	505	763	1 043	1 138	2,7
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organisations	4 954	5 180	5 741	5 838	4,1
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	87 422	98 104	107 251	108 432	2,8

a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w REGON.

a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Entities of the national economy
As of 31 December

Na koniec 2025 r. w województwie najwięcej podmiotów funkcjonowało w Olsztynie (17,3%), powiecie olsztyńskim (10,4%) i Elblągu (9,5%). Największy wzrost liczby podmiotów w skali roku odnotowano w gminach Wieliczki i Lubomino (po 5,9%) oraz Jedwabno (o 5,3%). W siedmiu gminach województwa liczba podmiotów pozostała na poziomie z roku poprzedniego, a spadek wystąpił w siedemnastu, największy w gminie Budry – o 2,4%.

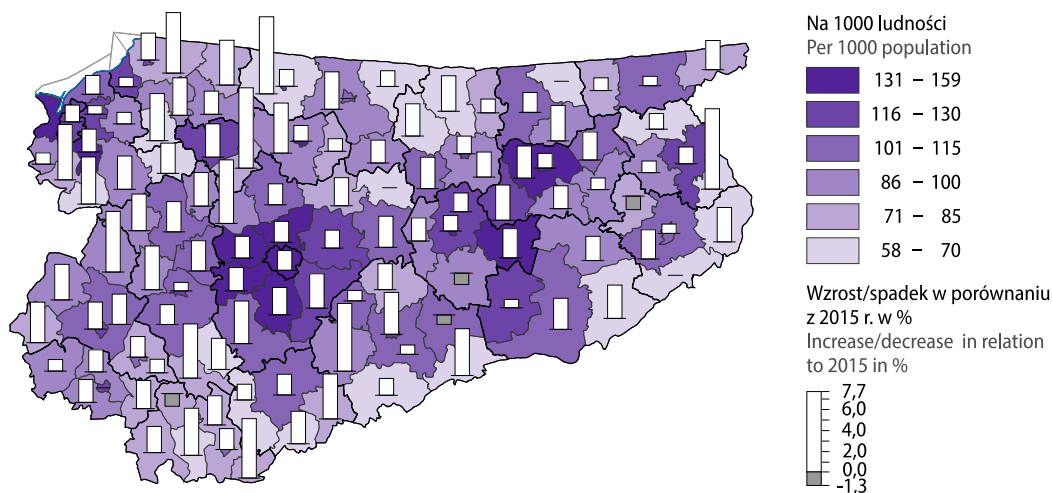
O poziomie przedsiębiorczości na danym obszarze świadczy wskaźnik przedsiębiorczości, który może być wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności zamieszkującej dany obszar. W 2025 r. na 1000 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego przypadało 114 podmiotów gospodarki narodowej (13 miejsce w kraju). W Polsce wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 146. Biorąc pod uwagę wskaźnik przedsiębiorczości, największą aktywnością gospodarczą w województwie wykazali się mieszkańcy Olsztyna (159) oraz gmin Stawiguda (158) i Dywity (154). Najniższy wskaźnik przedsiębiorczości charakteryzował gminę wiejską Górowo Iławeckie (58).

Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 40. Entities of the national economy in 2025

As of 31 December

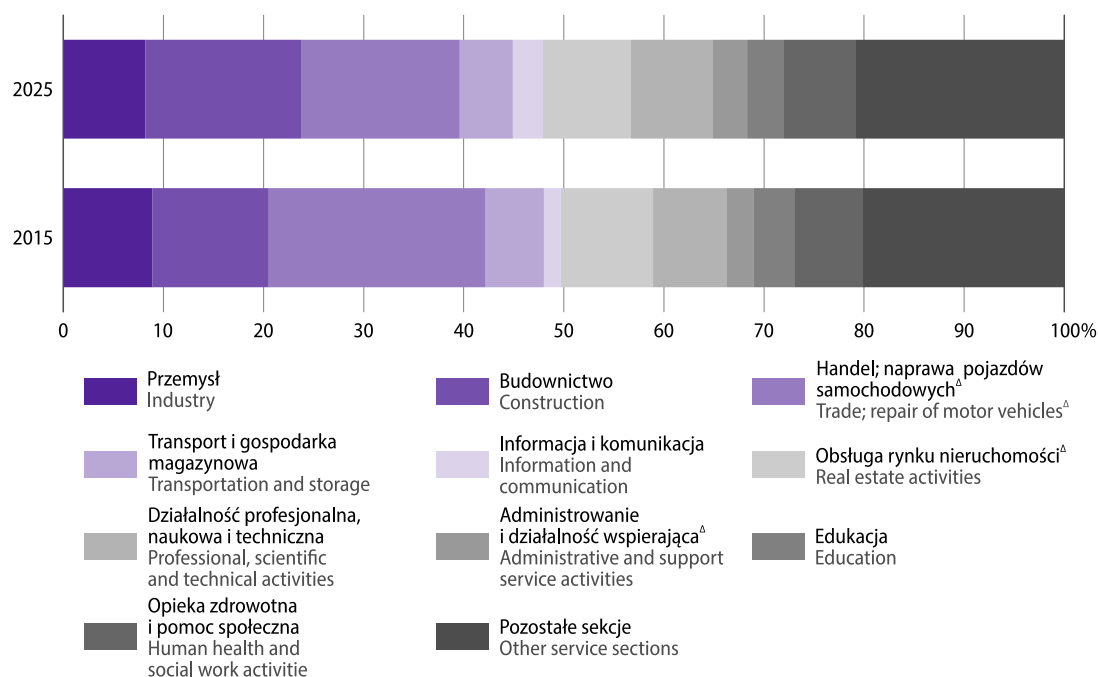
W 2025 r. w województwie zarejestrowano 9,7 tys. nowych podmiotów gospodarczych i było to o 8,2% mniej niż przed rokiem. Większość nowo zarejestrowanych podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (83,2%) oraz spółki handlowe (10,5%). Wpisane podmioty rozpoczynały działalność związaną głównie z budownictwem (21,7%) oraz handlem i naprawami pojazdów samochodowych (12,2%).

Z rejestru REGON województwa warmińsko-mazurskiego wyrejestrowano 7,5 tys. podmiotów i było to o 1,8% więcej niż w 2024 r. Wzrosła liczba wyrejestrowanych spółdzielni (dwukrotny wzrost), fundacji (o 14,3%), stowarzyszeń i organizacji społecznych (o 13,6%), spółek (o 9,9%), oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 1,7%). Największą liczbę wyrejestrowanych podmiotów odnotowano w sekcjach budownictwo (23,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (18,8%).

W 2025 r. w strukturze podmiotów gospodarczych według rodzajów prowadzonej działalności przeważały podmioty w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 15,8% (spadek o 2,5% do 2024 r.), budownictwo – 15,6% (wzrost o 2,0%), pozostała działalność usługowa – 9,1% (wzrost o 2,2%).

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

Według stanu na koniec 2025 r. w rejestrze REGON dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (108,4 tys.). Stanowiły one 71,2% podmiotów zarejestrowanych w województwie (od 2015 r. wzrost o 0,6 p. proc.). Spółki handlowe stanowiły 8,1% zarejestrowanych podmiotów (wzrost o 1,5 p. proc.), spółki cywilne – 4,2% (spadek o 1,1 p. proc.), stowarzyszenia i organizacje społeczne – 3,8% (spadek o 0,2 p. proc.), fundacje – 0,7% (wzrost o 0,3 p. proc.), spółdzielnie – 0,3% (spadek o 0,3 p. proc.).

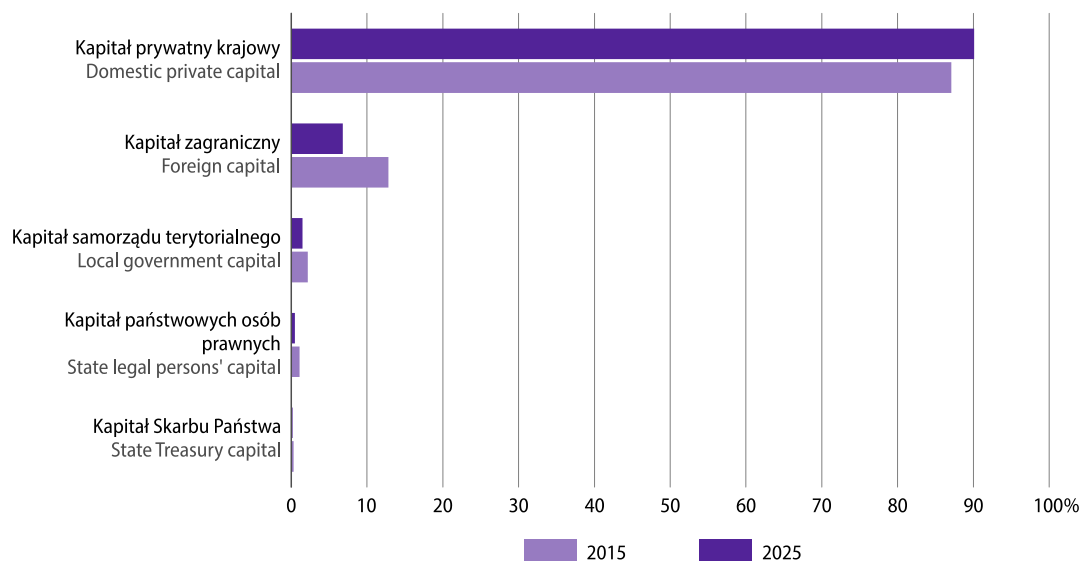
W zarejestrowanych spółkach handlowych w podziale według rodzaju kapitału największy udział miał kapitał prywatny krajowy – 90,1% (w porównaniu z 2015 r. wzrost o 3,0 p. proc.). W podziale według rodzaju działalności najwięcej spółek handlowych prowadziło działalność w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 17,9% (w porównaniu z 2015 r. spadek o 8,2 p. proc.), przetwórstwie przemysłowym – 13,9% (spadek o 4,9 p. proc.), budownictwie – 13,5% (wzrost o 3,4 p. proc.).

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital^a

As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Data of the number of companies by type of capital should not be sum to a 'total', because they list companies by the presence of each type of capital in them, and not by their predominating capital.

6.2.2. Działalność badawcza i rozwojowa**6.2.2. Research and development**

W latach 2015–2024 w województwie warmińsko-mazurskim prawie pięciokrotnie wzrosła wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową (B+R) w przeliczeniu na 1 mieszkańca, a liczba podmiotów tej działalności zwiększyła się prawie dwukrotnie. Nakłady na działalność B+R w 2024 r. finansowane były głównie środkami zewnętrznymi. Liczba personelu wewnętrznego działalności B+R przeliczana na 1000 osób aktywnych zawodowo (wyrażonych w ekwiwalentach pełnego czasu pracy – EPC) obniżyła się po raz pierwszy od 2016 r.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wszystkie nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe związane z działalnością B+R prowadzoną w jednostce statystycznej w danym okresie sprawozdawczym, bez względu na źródło finansowania.

W 2024 r. w warmińsko-mazurskim wartość nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność B+R wyniosła 691,9 mln zł i zmniejszyła się w skali roku o 14,5%, a w porównaniu z 2015 r. odnotowano prawie 4,5-krotny wzrost. Udział województwa stanowił 1,3% nakładów wewnętrznych poniesionych w kraju (1,5% w 2023 r., a 0,9% w 2015 r.).

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)

Table 31. Intramural expenditures^a on R&D by source of funds (current prices)

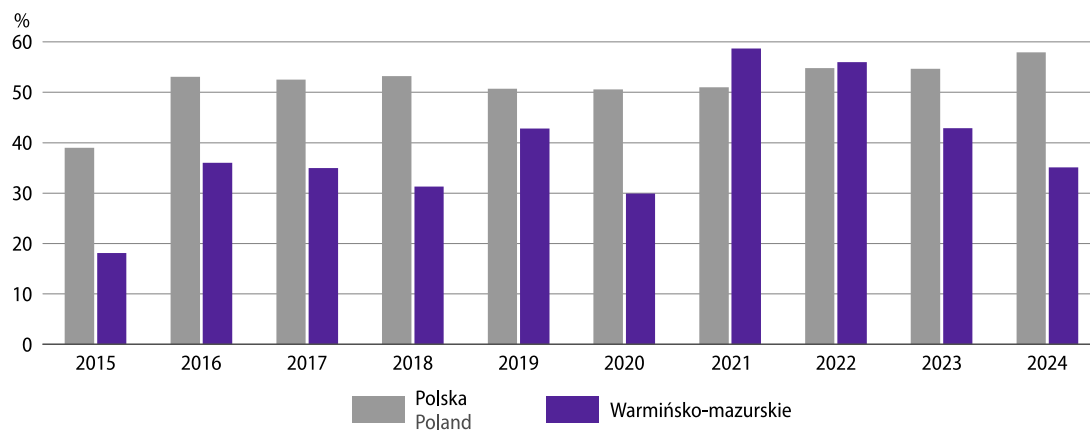
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	154,3	460,2	808,9	691,9
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	81,1	240,9	385,3	.
Przedsiębiorstw Business enterprise	27,9	137,6	346,9	242,6
Szkolnictwa wyższego Higher education	12,3	16,5	36,1	20,1
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	0,3	0,7	.	.
Reszta świata Rest of the world	32,7	64,4	.	23,8

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R w województwie, finansowanych z sektora przedsiębiorstw wyniósł 35,1% i był o 7,8 p. proc. niższy niż w 2023 r., ale prawie dwukrotnie większy niż w 2015 r. W kraju w 2024 r. środki sektora przedsiębiorstw stanowiły 57,9%.

Wykres 46. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

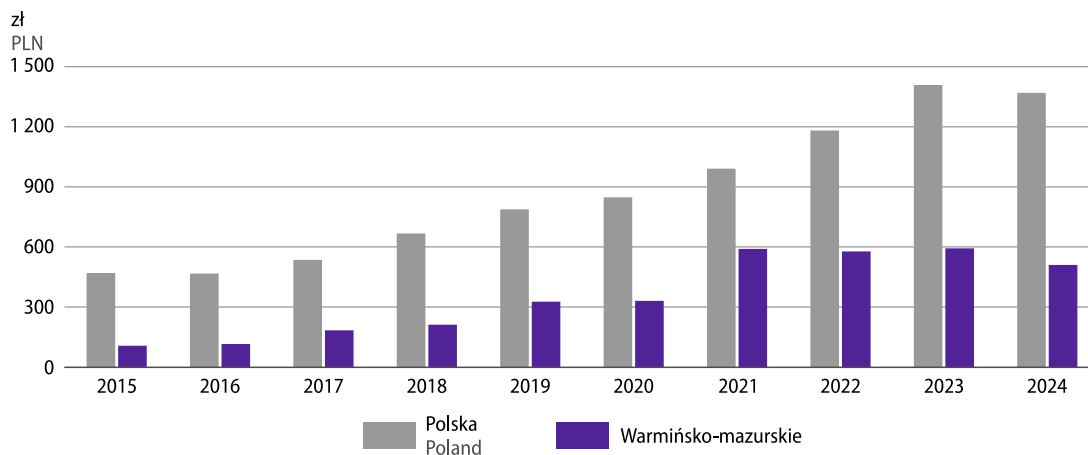
Chart 46. Share of intramural expenditures on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

W 2024 r. wartość nakładów wewnętrznych na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 511,2 zł i była o ponad 82 zł niższa niż rok wcześniej, natomiast w porównaniu z 2015 r. o 404 zł wyższa. W kraju przeciętna wartość tego wskaźnika wyniosła 1 370,4 zł na osobę i była wyższa od zanotowanej w 2023 r. o 39 zł.

Wykres 47. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca

Chart 47. Intramural expenditures^a on R&D per capita

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2024 r. nakłady na działalność B+R, tak samo jak rok wcześniej, finansowane były głównie ze środków zewnętrznych. W ciągu roku wzrosła zarówno wartość środków wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)

Table 32. Intramural expenditures^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	2024 Polska=100 Poland=100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	303,2	460,2	808,9	691,9	1,3
nakłady finansowe ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	97,9	151,4	379,9	.	.
Zewnętrznych External funds	205,3	308,7	429,0	.	.
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	180,1

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

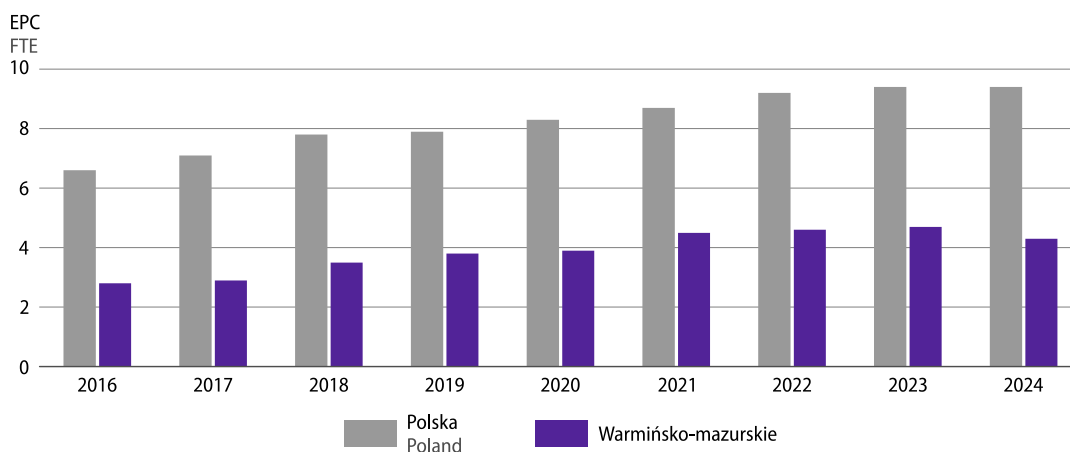
Liczba personelu wewnętrznego (mierzonego w ekwiwalentach pełnego czasu pracy), zaangażowanego w działalność B+R w 2024 r. wyniosła 2 599,7 osób i zmniejszyła się w porównaniu z 2023 r. o 7,8% (w kraju nieznaczny spadek – o 0,1%). W 2024 r. udział personelu wewnętrznego działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie wyniósł 4,3 (w 2023 r. – 4,7), w Polsce natomiast był dwukrotnie wyższy (9,4 zarówno w 2024 r., jak i w 2023 r.).

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (właściciele, aktywni współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin oraz osoby pozostające w stosunku pracy) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (ECP) jest to stosunek godzin rzeczywiście przepracowanych w związku z działalnością B+R w danym okresie sprawozdawczym do całkowitej liczby godzin formalnie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę.

Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b

Chart 48. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.

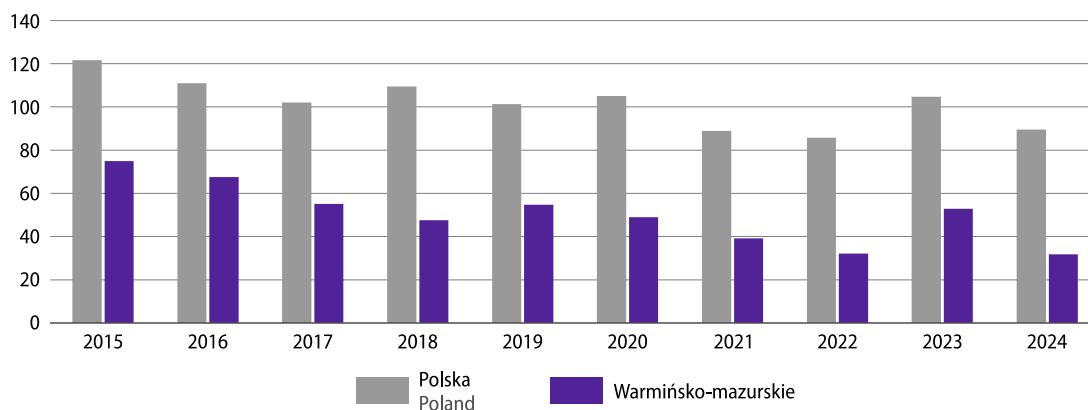
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Wśród personelu wewnętrznego działalności B+R (mierzonej w EPC) największy odsetek stanowili badacze – 70,8% (w Polsce o 2,2 p. proc. więcej). Ich liczba w ciągu roku zmniejszyła się o 6,5%. Liczba badaczy na 1000 osób aktywnych zawodowo w ciągu roku w województwie zmniejszyła się z 3,3 EPC w 2023 r. do 3,1 EPC w 2024 r., w kraju natomiast wzrosła z 6,8 EPC do 6,9 EPC.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

Na podstawie danych Urzędu Patentowego RP w 2024 r. w województwie dokonano 43 zgłoszenia wynalazków oraz 10 zgłoszeń wzorów użytkowych, co stanowiło w pierwszym przypadku 1,3%, a w drugim 1,7% zgłoszeń w Polsce. W porównaniu z 2015 r. w obu kategoriach było ich mniej (wynalazków o 60%, a wzorów użytkowych o ponad 80%). W analizowanym roku podmiotom z województwa warmińsko-mazurskiego udzielono 12 patentów (0,6% ogólnej liczby udzielonych patentów w kraju) – o 19 mniej niż w 2015 r.

Wykres 49. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
 Chart 49. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
 a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

6.2.3. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

6.2.3. Use of information and communication technologies in enterprises

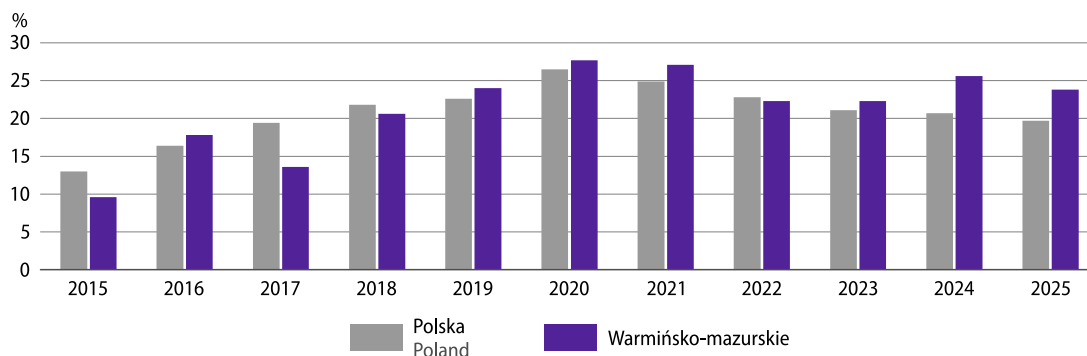
W 2025 r. udział przedsiębiorstw w województwie posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu był niższy niż rok wcześniej. Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia w 2024 r. przez sieci komputerowe w województwie w skali roku zwiększył się, natomiast przedsiębiorstw korzystających z otwartych danych publicznych zmniejszył.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W styczniu 2025 r. udział przedsiębiorstw wykorzystujących w pracy komputery posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu wyniósł w województwie 98,2%. Stałe łącze szerokopasmowe posiadało 89,1% przedsiębiorstw. W kraju wskaźnik dostępu do Internetu był wyższy zarówno w przypadku przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu (o 0,4 p. proc.), jak i posiadających stałe łącze szerokopasmowe (o 2,7 p. proc.). W porównaniu z 2024 r. odsetek przedsiębiorstw z szerokopasmowym dostępem do Internetu nieznacznie zmniejszył się (o 0,2 p. proc.), a w porównaniu z 2015 r. był wyższy o 8,7 p. proc. W przypadku stałego łącza szerokopasmowego udział przedsiębiorstw zmniejszył się w porównaniu z 2024 r. (o 1,2 p. proc.), a wzrósł w porównaniu z 2015 r. (o 4,5 p. proc.). W 2025 r. najwięcej przedsiębiorstw (26,9%) korzystało ze stałego łącza szerokopasmowego o prędkości „przynajmniej 100, ale nie mniej niż 500 Mbit/s” i w porównaniu z poprzednim rokiem odsetek tych przedsiębiorstw zmniejszył się o 2,7 p. proc. (w kraju o 32,0% w 2025 r. i o 32,1% w 2024 r.). Znaczący (23,8%) był również udział przedsiębiorstw, którym operatorzy dostarczali przepustowość „przynajmniej 30, ale nie mniej niż 100 Mbit/s” (w kraju 19,7%). W porównaniu z 2024 r. udział tych przedsiębiorstw był niższy zarówno w warmińsko-mazurskim (o 1,8 p. proc.), jak i w kraju (o 1,0 p. proc.).

Wykres 50. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
Chart 50. Enterprises with Internet^a access

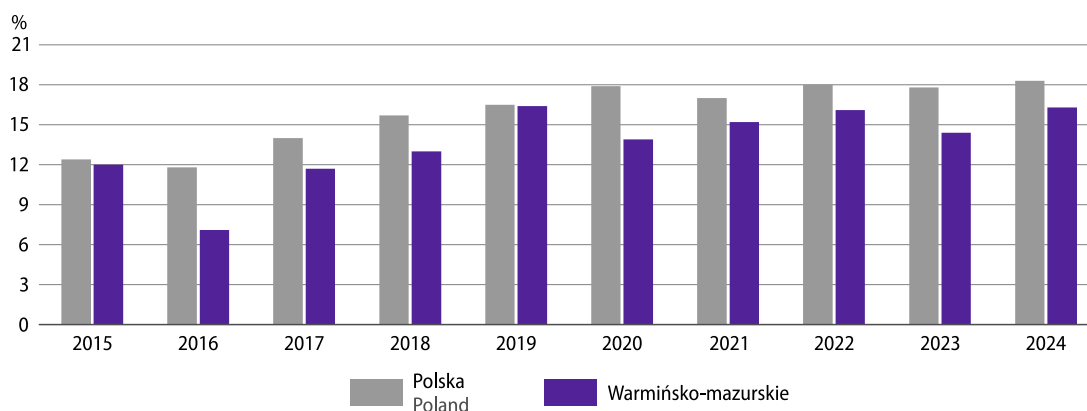

a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
a Internet access 30–100 Mbit/s.

W 2024 r. w warmińsko-mazurskim odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe wyniósł 16,3%, a w kraju 18,3%. W porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten zwiększył się o 1,9 p. proc., natomiast w stosunku do 2015 r. był o 4,3 p. proc. większy.

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 51. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 51. Enterprises receiving orders via computer networks

Możliwość wykorzystania danych udostępnianych przez administrację publiczną jest jedną z wielu korzyści, które wynikają z dostępu do Internetu. W 2024 r. w województwie z otwartych danych publicznych w celach biznesowych (dane instytucji i urzędów udostępniane zainteresowanym do wykorzystania i przetwarzania w dowolnym celu) korzystało 14,9% przedsiębiorstw (w kraju 17,4%), natomiast w 2023 r. – 16,9%. Największe zainteresowanie wykazano danymi publicznymi z kategorii gospodarka i finanse (13,5%), a najmniejsze – informacjami z zakresu kultury, sportu i turystyki (3,2%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych wyniósł 4,1% (w kraju 4,3%).

Otwarte dane publiczne – dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

6.2.4. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

6.2.4. Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r. poprawiły się wyniki finansowe brutto i netto uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe, zarówno w porównaniu z 2024 r., jak i 2015 r.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym poprawiła się też większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia, natomiast w porównaniu z 2015 r. większość wskaźników ekonomiczno-finansowych pogorszyła się, z wyjątkiem wskaźnika płynności finansowej I stopnia.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

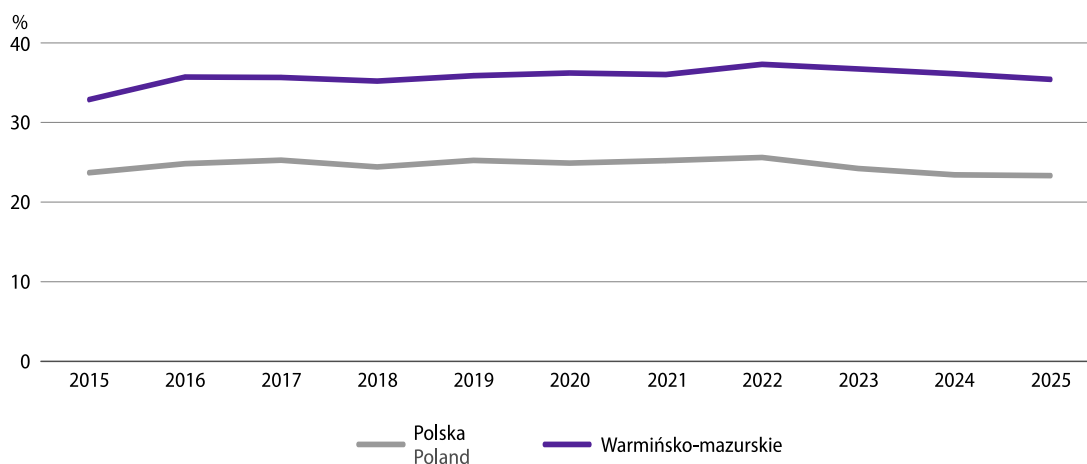
Przychody z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw, prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekraczała 49 osób, w 2025 r. ukształtowały się na poziomie 56 762,7 mln zł i w odniesieniu do wcześniejszego roku były o 3,5% wyższe, a w porównaniu z 2015 r. – o 62,2%. Koszty ich uzyskania wyniosły 55 003,0 mln zł i w porównaniu z 2024 r. wzrosły o 3,2% oraz w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 63,6%. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był większy niż kosztów ich uzyskania, co wpłynęło na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku z 97,1% do 96,9%. Podobnie w kraju zanotowano jego poprawę z 95,7% do 95,4%.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 55 470,7 mln zł i były o 3,4% wyższe niż w roku wcześniejszym. Koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów był wyższy niż w 2024 r. o 3,2% i wyniósł 53 548,0 mln zł. W ujęciu liczbowym największy wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w przetwórstwie przemysłowym oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Wartość przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport w przedsiębiorstwach powyżej 49 pracowników była w 2025 r. wyższa o 1,4% niż w 2024 r. (w Polsce wyższa o 2,3%). Udział w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 35,4%, podczas gdy w 2024 r. był wyższy o 0,7 p.proc. W latach 2015–2025 udział ten był wyższy w województwie niż średnio w kraju. W 2025 r. w Polsce wskaźnik ten wyniósł 23,3%, a w 2024 r. 23,4%. W analizowanych latach najwyższy udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano zarówno w województwie, jak i w Polsce, w 2022 r. W strukturze eksportu dominowały przychody z produktów.

Wykres 52. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Chart 52. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

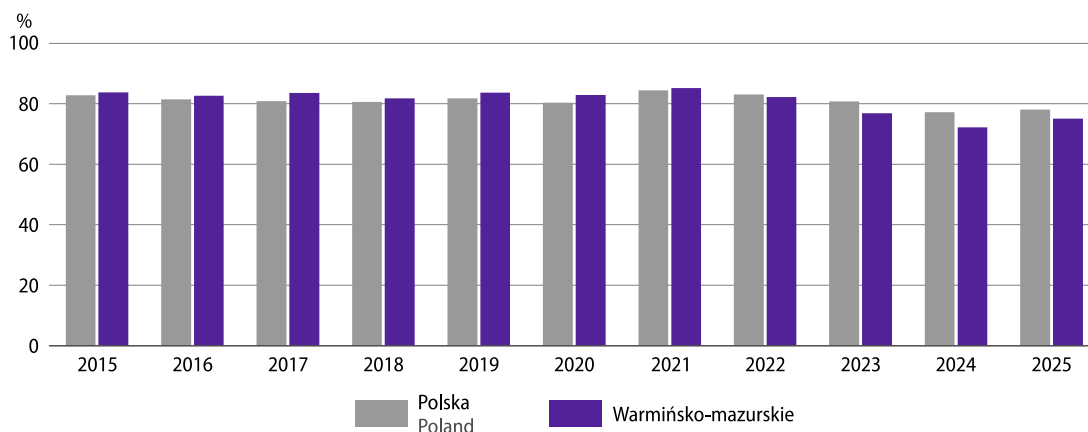
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przedsiębiorstw w 2025 r. był o 9,5% wyższy niż w roku wcześniejszym i wyniósł 1 922,7 mln zł. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej pogorszył się o 3,8% i osiągnął wartość 206,7 mln zł. Nieco korzystniejszy niż przed rokiem był wynik na operacjach finansowych (minus 369,7 mln zł wobec minus 399,6 mln zł w 2024 r.), co było następstwem nieco większego spadku kosztów finansowych (o 4,1%) niż przychodów finansowych (o 0,7%).

Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1 759,8 mln zł i był wyższy o 189,1 mln zł (tj. o 12,0%) od uzyskanego w 2024 r. i wyższy o 30,2% od uzyskanego w 2015 r. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zwiększyły się w skali roku o 3,2% do 265,7 mln zł. Zmalała natomiast relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto – z 11,7% do 11,1%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1 494,0 mln zł i był wyższy o 180,8 mln zł (tj. o 13,8%) w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej i wyższy o 28,3% w porównaniu z 2015 r. Zysk netto zwiększył się o 10,2%, a strata netto o 2,8%.

W 2025 r. zysk netto wykazało 75,1% badanych przedsiębiorstw (w 2024 r. – 72,2%). Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zwiększył się z 81,7% do 85,3%. W latach 2015–2021 udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych był wyższy w warmińsko-mazurskim niż średnio w kraju. Natomiast od 2022 r. sytuacja była odwrotna. W 2025 r. różnica wyniosła 3,0 p. proc. W przetwórstwie przemysłowym zysk netto odnotowało 74,5% przedsiębiorstw (w 2024 r. – 70,0%), a udział uzyskanych przez nie przychodów w przychodach wszystkich podmiotów tej sekcji stanowił 86,6% (rok wcześniej 82,8%).

Wykres 53. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 53. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W badanych przedsiębiorstwach odnotowano poprawę większości wskaźników ekonomiczno-finansowych, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej. W skali roku wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności nieznacznie zmniejszył się (o 0,2 p. proc.) Ponadto wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto nieznacznie wzrosły (o 0,2 p. proc.). Zmalały natomiast wskaźniki płynności finansowej: II stopnia (o 9,7 p. proc.) oraz I stopnia (o 8,3 p. proc.). Jednymi z najbardziej opłacalnych działalności były: budownictwo (wskaźnik rentowności obrotu netto – 5,4%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (wskaźnik rentowności obrotu netto – 5,0%).

W skali roku wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności nieznacznie spadł. Dynamiki spadkowe wskaźnika w porównaniu z rokiem wcześniejszym obserwowano w latach: 2016, 2017, 2020, 2021 i 2025, natomiast wzrostowe – w latach: 2015, 2018, 2019 oraz 2022–2024.

W kraju w 2025 r., w odniesieniu do roku wcześniejszego, poprawiły się wszystkie podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, w tym zmniejszył się nieznacznie wskaźnik poziomu kosztów (o 0,3 p. proc.). Wzrosły wskaźniki: płynności finansowej I stopnia (o 4,3 p. proc.) i płynności finansowej II stopnia (o 1,5 p. proc.), a także nieznacznie wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto (o 0,3 p. proc.). Poprawił się również wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (nieznacznie – o 0,2 p. proc.).

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	96,1	95,8	97,1	96,9	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	4,6	4,2	3,3	3,5	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	3,9	4,2	2,9	3,1	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	3,3	3,5	2,4	2,6	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	25,0	31,2	35,4	27,1	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	105,7	96,9	94,8	85,1	109,0

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw wyniosła 19 383,4 mln zł na koniec grudnia 2025 r. i była niższa o 1,5% niż na koniec grudnia 2024 r., w tym zmalała przede wszystkim wartość inwestycji krótkoterminowych (o 14,0%) i zapasów (o 5,8%). Wzrosła natomiast wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 16,1%) oraz należności krótkoterminowych (o 9,9%). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział należności krótkoterminowych (z 36,1% do 40,3%) i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 1,9% do 2,2%). Obniżył się natomiast udział inwestycji krótkoterminowych (z 21,5% do 18,8%) i zapasów (z 40,4% do 38,7%). W strukturze zapasów zmalał udział produktów gotowych (z 24,5% do 23,0%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 15,1% do 13,9%), a zwiększył się udział materiałów (z 31,9% do 33,5%) i towarów (z 27,2% do 27,8%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi – relacja zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych wyniosła 69,5% (rok wcześniej 60,8%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec grudnia 2025 r. wyniosły 17 761,5 mln zł i wzrosły nieznacznie w porównaniu z rokiem wcześniejszym (tj. o 0,7%). Zobowiązania długoterminowe stanowiły 24,2% ogółu zobowiązań (wobec 32,2% w grudniu 2024 r.). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 4 291,7 mln zł i była o 24,4% mniejsza niż w roku wcześniejszym. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 13 469,7 mln zł i w skali roku były wyższe o 12,6%, w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek były wyższe o 15,7%, z tytułu dostaw i usług wyższe o 10,2% i z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń wyższe o 5,6%.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w 2025 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym wydłużeniu uległ cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług o 3 dni (do 44 dni) oraz cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 2 dni (do 37 dni), natomiast skróceniu uległ cykl rotacji zapasów o 4 dni (do 49 dni).

6.2.5. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

6.2.5. Investment outlays of enterprises

W 2025 r. nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa niefinansowe zatrudniające powyżej 49 pracujących, mające siedzibę na terenie województwa, były wyższe zarówno w porównaniu z 2024 r., jak i 2015 r.

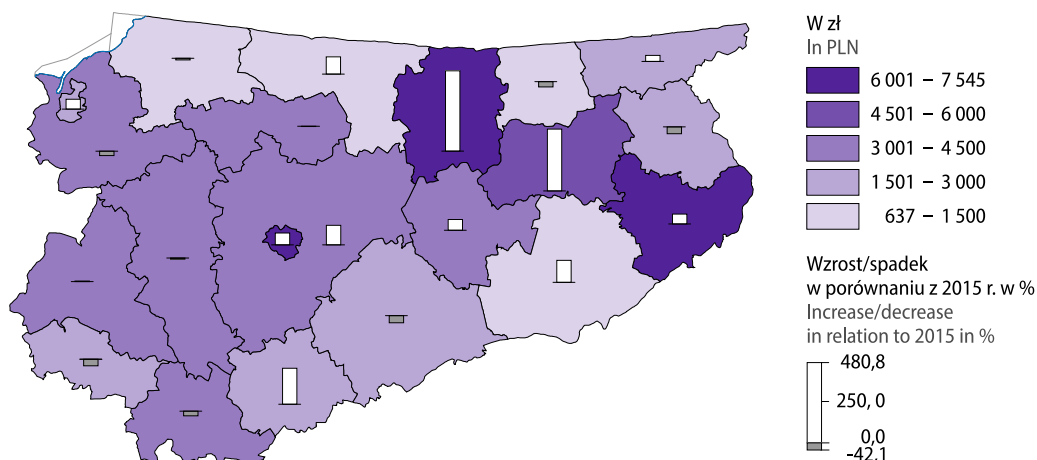
Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

Nakłady inwestycyjne w cenach bieżących na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2024 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w których liczba pracujących przekraczała 9 osób (według lokalizacji inwestycji), wyniosły 5 227,3 mln zł. Były one niższe od zrealizowanych w roku wcześniejszym o 24,4%, natomiast o 30,8% wyższe niż w 2015 r. Udział nakładów poniesionych w regionie w nakładach krajowych zmniejszył się i w 2024 r. wyniósł 2,0%. Był to, analogicznie jak w 2016 r., najniższy wskaźnik spośród lat 2015–2024. Najwyższy osiągnięto w 2018 r. (2,6%).

Nakłady w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosły 3 862 zł i były o 23,9% niższe niż w 2023 r., natomiast o 39,3% wyższe niż w 2015 r. W porównaniu ze średnią krajową, były o około połowę niższe. W porównaniu z rokiem wcześniejszym zwiększył się dystans województwa do kraju. Najwięcej w przeliczeniu na 1 mieszkańca zainwestowano, podobnie jak w rok wcześniej, w Olsztynie i w powiecie ełckim, natomiast najmniej w powiecie węgorzewskim. Największy wzrost nakładów na przestrzeni badanych lat nastąpił w powiecie kętrzyńskim (prawie 6-krotny), giżyckim (prawie 5-krotny) i nidzickim (ponad 3-krotny). Spadek nakładów nastąpił w 9 powiatach, największy w szczywieńskim, oleckim i nowomiejskim.

Mapa 41. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 41. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

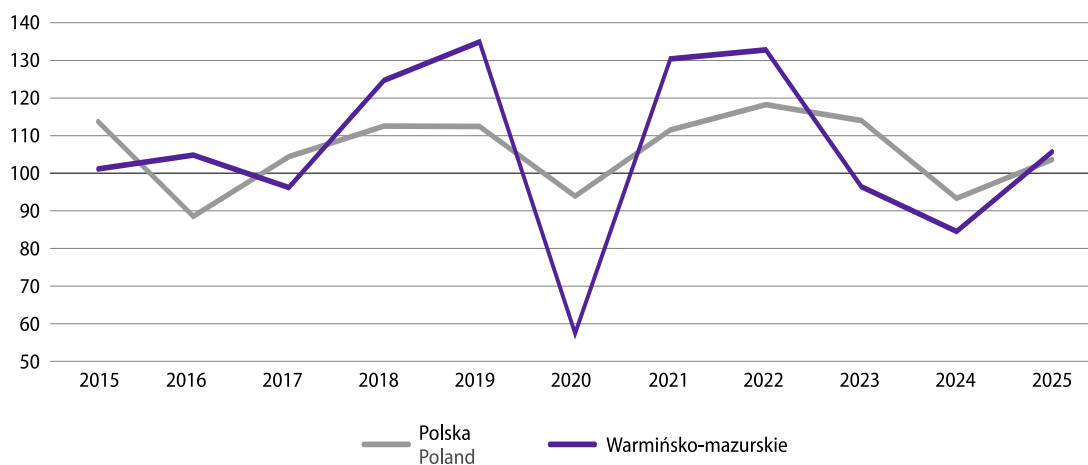
W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01²); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe, zatrudniające powyżej 49 pracujących, mające siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, wyniosła 2 070,2 mln zł w cenach bieżących i była o 5,7% wyższa niż w 2024 r. W Polsce nakłady wzrosły w porównaniu z rokiem wcześniejszym o 3,6%. Udział województwa w nakładach krajowych zwiększył się – wyniósł 1,0%.

² Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 54. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 54. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2025 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym zwiększyły się zarówno nakłady na środki transportu (o 10,1%), jak i nakłady na budynki i budowle (o 9,6%) oraz nakłady na maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i wyposażenie (o 3,0%). Zwiększyły się także nakłady na zakupy (o 4,0%). Udział zakupów w nakładach wyniósł 67,1% (przed rokiem 68,2%). Największą część nakładów przeznaczono na zakup maszyn, urządzeń technicznych, narzędzi i wyposażenia (56,6%). Udział tego rodzaju zakupów zmalał o 1,6 p. proc. w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
 Table 34. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: w milionach złotych Total: in million PLN	1 427,4	1 388,8	1 957,8	2 070,2
Polska=100 Poland=100	1,0	0,9	0,9	1,0
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	35,4	36,0	31,6	32,7
zakupy purchases	64,5	63,9	68,2	67,1
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	57,0	55,4	58,2	56,6
środków transportu transport equipment	7,5	8,5	10,1	10,5

Największy wzrost nakładów odnotowano m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (ponad 7-krotny) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (ponad 2-krotny). Spadek nakładów miał miejsce m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (spadek o prawie ⅓) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (spadek o ¼).

W 2025 r. nadal inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, na które przypadało ⅔ ogółu poniesionych nakładów, chociaż przewaga ta zmniejszyła się w porównaniu z 2024 r. W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, natomiast zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie m.in. przetwórstwa przemysłowego oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych.

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. rozpoczęto 529 inwestycji, tj. o 17,0% mniej niż w roku wcześniejszym. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 696,7 mln zł i była o 11,1% niższa niż w 2024 r. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 24,0% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (rok wcześniej 42,9%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

6.3.1. Rolnictwo

6.3.1. Agriculture

W 2025 r., w porównaniu z rokiem wcześniejszym, w województwie warmińsko-mazurskim zwiększyły się plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ziemniaków oraz buraków cukrowych. Zmniejszyły się natomiast plony rzepaku i rzepiku. Zebrano więcej zarówno zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, jak i rzepaku i rzepiku, ziemniaków oraz buraków cukrowych.

W odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie świń i owiec, natomiast zmniejszyło się pogłowie bydła.

W 2025 r. skupiono zarówno więcej zbóż (z wyjątkiem jęczmienia), ziemniaków, mleka, jak i żywca rzeźnego.

Wzrosły ceny skupu żywca wołowego i drobiowego, ziemniaków oraz mleka, natomiast spadły ceny skupu zbóż i żywca wieprzowego.

Na targowiskach zmalały zarówno ceny zbóż, jak i ziemniaków.

W warmińsko-mazurskim w 2024 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała wyższa wartość zarówno produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej. W skali roku zanotowano także wzrost produkcji końcowej i towarowej.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2025 r. wyniosła 330,3 tys. ha i była o 4,7% mniejsza niż w roku wcześniejszym. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 51,4 dt z ha i były wyższe o 6,2% w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Plony w województwie były o 5,8% wyższe w odniesieniu do średnich plonów w kraju. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 1 698,1 tys. ton, tj. o 1,2% więcej niż przed rokiem.

Rzepak i rzepik uprawiano na powierzchni 104,0 tys. ha, tj. o 7,7% większej niż w roku wcześniejszym. Plony wyniosły 32,4 dt z ha i były niższe od średniego poziomu w kraju o 2,1%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej były niższe o 4,4%. Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 337,1 tys. ton i były one większe o 3,1% od uzyskanych w 2024 r.

Ziemniaki zasadzono na powierzchni 5,2 tys. ha (bez powierzchni w ogrodach przydomowych), czyli zbliżonej do tej z roku wcześniejszego. Z 1 ha zebrano 274 dt ziemniaków, czyli o 5,0% więcej niż rok wcześniej. W odniesieniu do średniej w kraju uzyskane plony były niższe o 16,2%. Produkcja ziemniaków w województwie wyniosła 143,0 tys. ton i była o 4,9% większa od zbiorów z 2024 r.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych była o 4,5% mniejsza w porównaniu z rokiem wcześniejszym i wyniosła 8,7 tys. ha. Plony buraków cukrowych zebranych z 1 ha wyniosły 630 dt i były wyższe o 10,9% niż w 2024 r., natomiast o 12,4% niższe niż średnio w kraju. Zebrano 547,6 tys. t buraków cukrowych, tj. o 5,9% więcej niż w 2024 r.

Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych
Table 35. Yields of selected agricultural crops

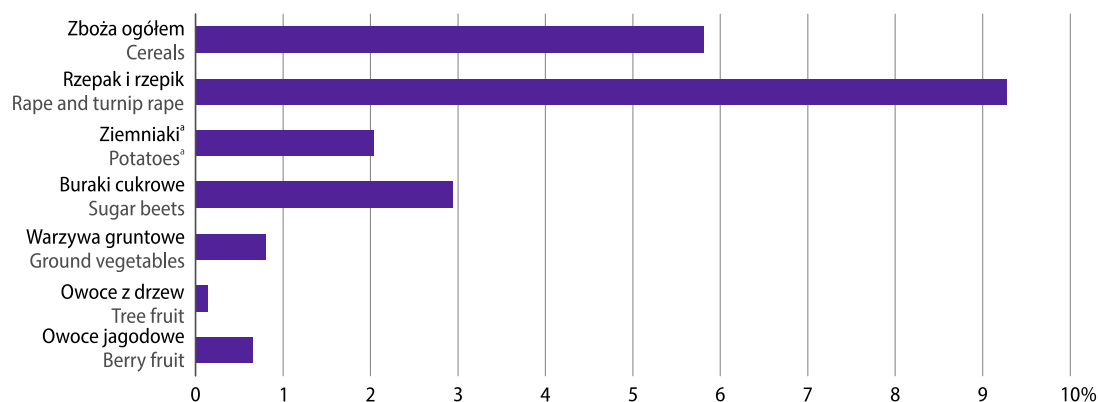
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Total cereals	39,5	48,2	50,7	53,7	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with cereal mixtures	39,7	47,5	48,4	51,4	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	49,1	55,8	55,3	57,7	55,9
żyto rye	29,3	36,8	38,6	42,2	38,2
jęczmień barley	31,4	41,8	41,3	45,8	48,2
owies oats	27,5	34,6	31,6	35,3	34,9
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	25,6	32,5	33,9	32,4	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	192	316	261	274	327
Buraki cukrowe Sugar beets	568	532	568	630	719

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
a Excluding kitchen gardens.

W 2025 r., w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zmniejszył się udział województwa w krajowej produkcji większości wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnicyznych, poza produkcją buraków cukrowych, których udział się zwiększył i warzyw gruntowych, których udział pozostał bez zmian. Wśród podstawowych ziemiopłodów rolnych największy udział w produkcji krajowej w 2025 r. miał rzepak i rzepik oraz zboża ogółem, natomiast najmniejszy udział warmińsko-mazurskiego odnotowano w uprawach ogrodnicyznych.

Wykres 55. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnicyznych w 2025 r.

Chart 55. Share of the Voivodship in the national production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
a Excluding kitchen gardens.

Pogłowie bydła, świń i owiec przedstawiono na podstawie wyników reprezentacyjnego badania według stanu w dniu 1 czerwca 2025 r., a przy przeliczeniach na 100 ha przyjęto dane na temat użytków rolnych na podstawie wyników badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR), według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

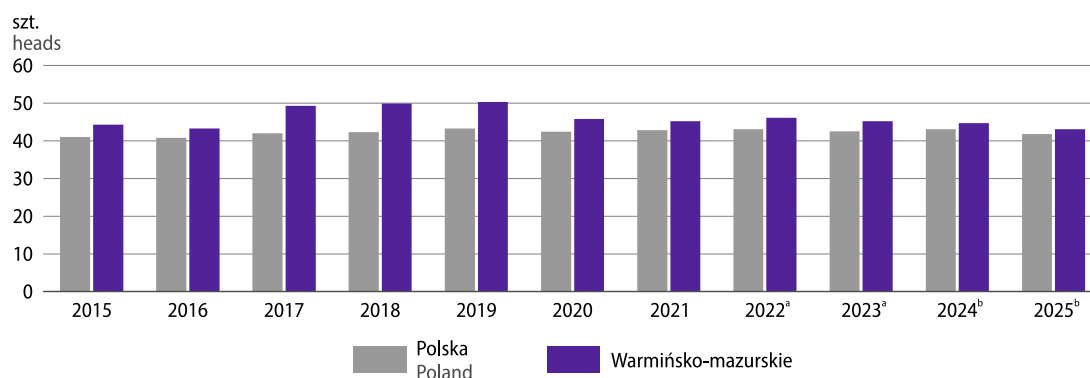
W czerwcu 2025 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 451,3 tys. szt., co stanowiło 7,3% krajowego pogłowia bydła. Zarówno w województwie, jak i w kraju, odnotowano zmniejszenie pogłowia bydła w ujęciu rocznym. Liczebność stada bydła w województwie zmniejszyła się o 3,5%, a w Polsce o 3,0%.

Krowy stanowiły 41,0% pogłowia bydła, w tym 87,2% – krowy mleczne (dla Polski – 35,1% i 93,1%). Niższy w województwie niż w kraju udział krów mlecznych w stadzie bydła świadczył o ukierunkowaniu hodowli na produkcję nie tylko mleka, ale i mięsa. W 2025 r. obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła 43,1 szt. w województwie, a w kraju 41,8 szt. W latach 2015–2025 warmińsko-mazurskie charakteryzowało się wyższą obsadą bydła niż średnio w Polsce.

Wykres 56. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

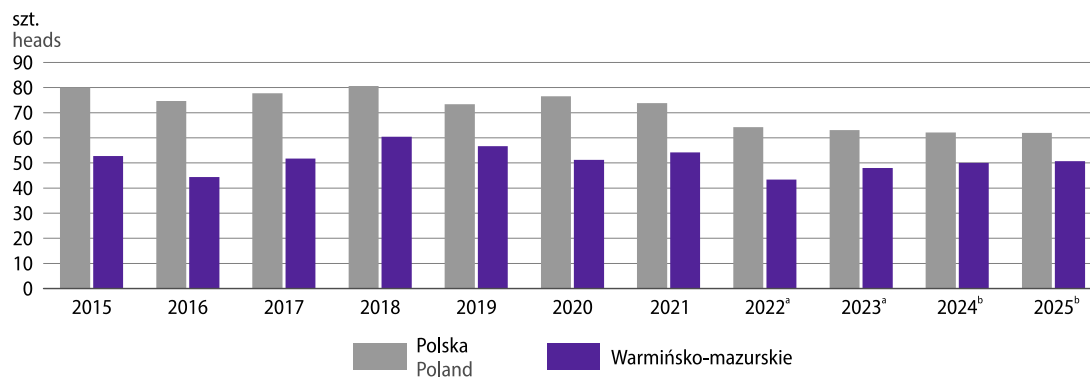
a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of 1 June 2020 was used as the basis for the calculations. b The data on agricultural land as of 1 June 2023 was used as the basis for the calculations.

Pogłowie świń w czerwcu 2025 r. w województwie ukształtowało się na poziomie 530,6 tys. szt., w tym 6,8% stanowiły lochy. Udział województwa w krajowym pogłowiu świń wyniósł 5,8%. W odniesieniu do stanu z 2024 r. wielkość stada świń w województwie zwiększyła się o 1,5%, natomiast w Polsce nieznacznie zmniejszyła się. Obsada świń na 100 ha użytków rolnych wyniosła 50,7 szt., a w kraju 62,0 szt. W latach 2015–2025 warmińsko-mazurskie charakteryzowało się niższą obsadą świń niż średnio w Polsce.

Wykres 57. Obsada świń na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 57. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of 1 June 2020 was used as the basis for the calculations. b The data on agricultural land as of 1 June 2023 was used as the basis for the calculations.

Według danych z badania reprezentacyjnego, w czerwcu 2025 r. pogłowie owiec liczyło 16,7 tys. szt. (5,7% pogłowia krajowego). W porównaniu z rokiem wcześniejszym pogłowie owiec w województwie zmalało o 4,6%, a w Polsce o 2,3%. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,6 szt. w województwie (w kraju 2,0 szt.).

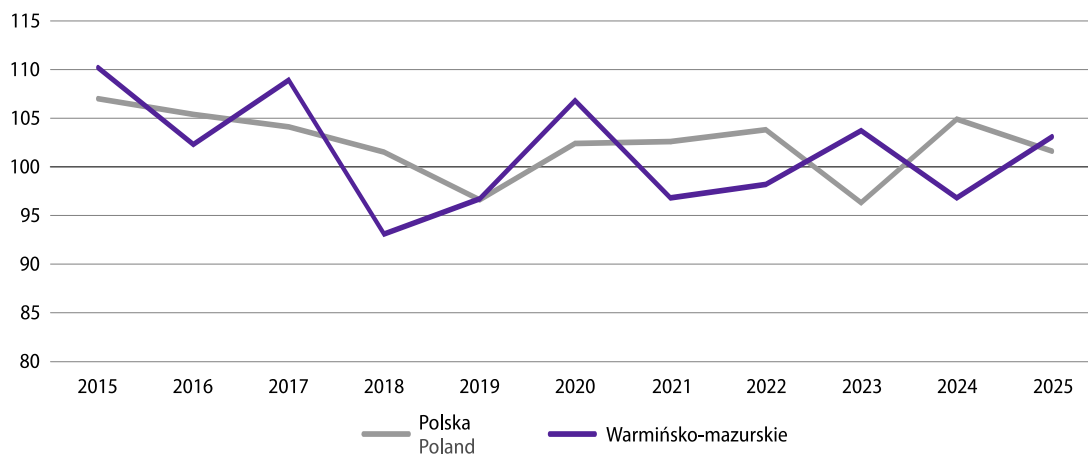
W 2025 r. skupiono 693,0 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Od 2023 r. obserwowany był wzrost udziału województwa w skupie krajowym (2023 r. – 6,0%; 2024 r. – 6,8%; 2025 r. – 7,8% skupu krajowego). W latach 2015–2025 udział producentów z warmińsko-mazurskiego w skupie krajowym był najwyższy w 2018 r. i wyniósł 8,8%, natomiast najniższy był w 2023 r. W odniesieniu do roku wcześniejszego skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był wyższy o 12,7%, a w porównaniu z 2015 r. – o 7,4% (w kraju spadek o 1,6% w porównaniu z 2024 r. i o 8,9% w porównaniu z 2015 r.). W 2025 r. w województwie skupiono 499,2 tys. ton pszenicy, tj. o 15,2% więcej niż w roku wcześniejszym i o 13,4% więcej niż na początku badanego okresu. Skup żyta wyniósł 42,2 tys. ton i zwiększył się o 26,8% w porównaniu z 2024 r., natomiast w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 12,5%. Skup jęczmienia wyniósł 27,4 tys. ton i w porównaniu z 2024 r. zmniejszył się o 7,1% i w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 23,5%.

Skup ziemniaków w 2025 r. ukształtował się na poziomie 33,6 tys. ton, co stanowiło 1,5% skupu w kraju. W porównaniu z rokiem wcześniejszym odnotowano wzrost ilości skupionych ziemniaków o 19,8%, a w porównaniu z 2015 r. ponad 2-krotny. W kraju także odnotowano wzrost w odniesieniu do roku wcześniejszego, jak i w stosunku do 2015 r. Zmalał natomiast udział ziemniaków jadalnych w ziemniakach skupionych ogółem (spadek z 5,8% do 4,9%).

W 2025 r. skupiono 419,3 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 3,1% więcej niż w roku wcześniejszym i o 5,5% więcej niż w 2015 r. Stanowiło to 6,0% skupu ogólnokrajowego. W skali kraju odnotowano wzrost skupu żywca rzeźnego o 1,6% w odniesieniu do 2024 r., a w stosunku do początku badanego okresu – o 20,4%.

Wykres 58. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

Rok poprzedni=100

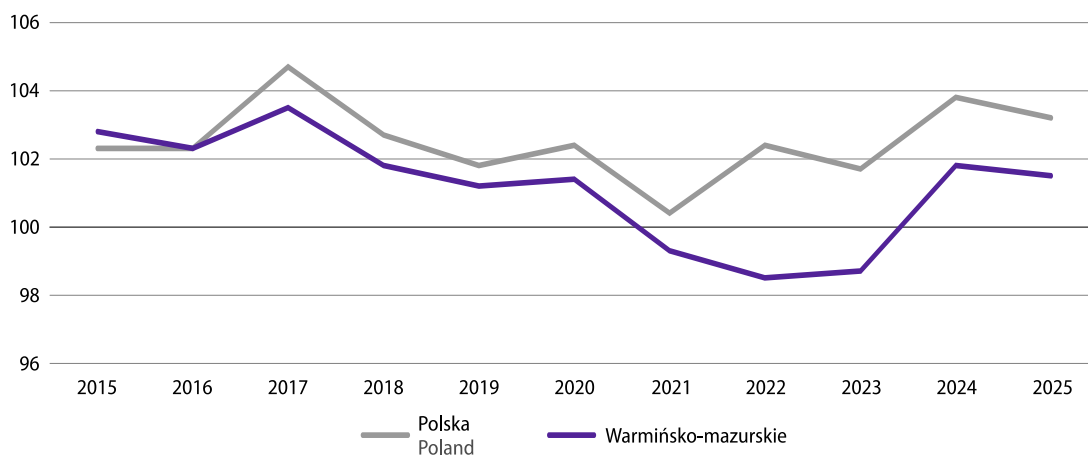
Chart 58. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)
Previous year=100

Skup żywca wołowego (bez cieląt) ukształtował się na poziomie 35,0 tys. ton i stanowił 4,9% skupu krajowego. Podaż bydła była większa o 14,8% niż w roku wcześniejszym, natomiast o 15,1% mniejsza niż w 2015 r. W 2025 r. skupiono 141,8 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 4,8% więcej niż w 2024 r. i o 19,2% więcej niż w 2015 r. Udział województwa w krajowym skupie świń wyniósł 5,8%. Żywca drobiowego skupiono 242,2 tys. ton, co stanowiło 6,3% ogółu żywca drobiowego skupionego w kraju. Podaż drobiu była nieznacznie większa niż w roku wcześniejszym i o 2,5% większa w porównaniu z 2015 r. Indyki stanowiły prawie 60% skupionego żywca drobiowego w 2025 r. Ich udział w porównaniu z rokiem wcześniejszym zmalał.

W 2025 r. skup mleka krowiego wyniósł 937,1 mln litrów, tj. o 1,5% więcej niż w 2024 r. i o 10,3% więcej niż na początku badanego okresu. W skali kraju zanotowano wzrost w odniesieniu do roku wcześniejszego o 3,2% i w porównaniu z 2015 r. o 28,3%. Skup wojewódzki stanowił 6,9% skupu w kraju.

Wykres 59. Dynamika skupu mleka

Rok poprzedni=100

Chart 59. Indices of procurement of cows' milk
Previous year=100

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej (bez ziarna siewnego) w województwie w 2025 r. wyniosła 81,35 zł za 1 dt (w kraju 81,72 zł). Była o 3,9% niższa niż w roku wcześniejszym, natomiast w porównaniu z 2015 r. wyższa o 19,1%. Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 67,71 zł za 1 dt (w kraju 64,79 zł). Była o 10,1% wyższa niż w roku wcześniejszym i w porównaniu z 2015 r. wyższa o 33,1%. Za jęczmień w skupie płacono 78,82 zł za 1 dt (w kraju 75,90 zł), tj. nieznacznie więcej niż w roku wcześniejszym, natomiast o 30,1% więcej niż w 2015 r. Za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono 48,10 zł za dt (w kraju 92,26 zł), tj. o 66,3% mniej niż przed rokiem i o 26,3% mniej niż w 2015 r.

Na targowiskach za 1 dt pszenicy w 2025 r. płacono 118,93 zł (w kraju 111,09 zł), tj. o 1,5% mniej niż w 2024 r. Cena za 1 dt jęczmienia wyniosła 120,39 zł (w kraju 105,98 zł) i była niższa o 2,6% niż w 2024 r. Cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) ukształtowała się na poziomie 200,70 zł za dt (w Polsce 197,70 zł), tj. o 20,1% niższym niż w 2024 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2025 r. cena skupu żywca wołowego wyniosła 13,14 zł za kg (w kraju 13,54 zł). Wzrosła o 32,8% w stosunku do uzyskanej w roku wcześniejszym, a w odniesieniu do 2015 r. ponad 2-krotnie. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,26 zł za kg (w kraju 6,31 zł), tj. o 11,7% niższą niż w 2024 r., natomiast o 45,3% wyższą w porównaniu z zanotowaną na początku badanego okresu. Cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 8,00 zł za kg (w kraju 6,26 zł). Była ona o 29,0% wyższa od zanotowanej w roku wcześniejszym i ponad połowę wyższa niż w 2015 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 2,25 zł (w kraju 2,22 zł). Było to o 6,7% więcej niż w roku wcześniejszym i prawie 2-krotnie więcej niż na początku badanego okresu.

W 2024 r., w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zanotowano wzrost produkcji globalnej (w cenach stałych) o prawie połowę, o czym zadecydowała o ponad połowę wyższa niż rok wcześniej produkcja zwierzęca i o prawie połowę wyższa produkcja roślinna. W analizowanym roku udział warmińsko-mazurskiego w krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,9%. W strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja zwierzęca. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 59,5%.

Wartość produkcji końcowej, w porównaniu z rokiem wcześniejszym, była o 41,7% wyższa, wskutek wzrostu produkcji zwierzęcej o 53,0% i produkcji roślinnej o 17,5%. W towarowej produkcji rolniczej także nastąpił wzrost (o 41,6% produkcji ogółem). Wpłynął na to wzrost produkcji zarówno zwierzęcej o 56,2%, jak i roślinnej o 2,8%. Udział województwa w krajowej produkcji końcowej wyniósł 4,6%, a towarowej 4,5%.

6.3.2. Przemysł

6.3.2. Industry

W 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim nastąpił spadek produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. Spadek dynamiki produkcji sprzedanej odnotowano we wszystkich kolejnych kwartalnych okresach następujących. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła wydajność pracy, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

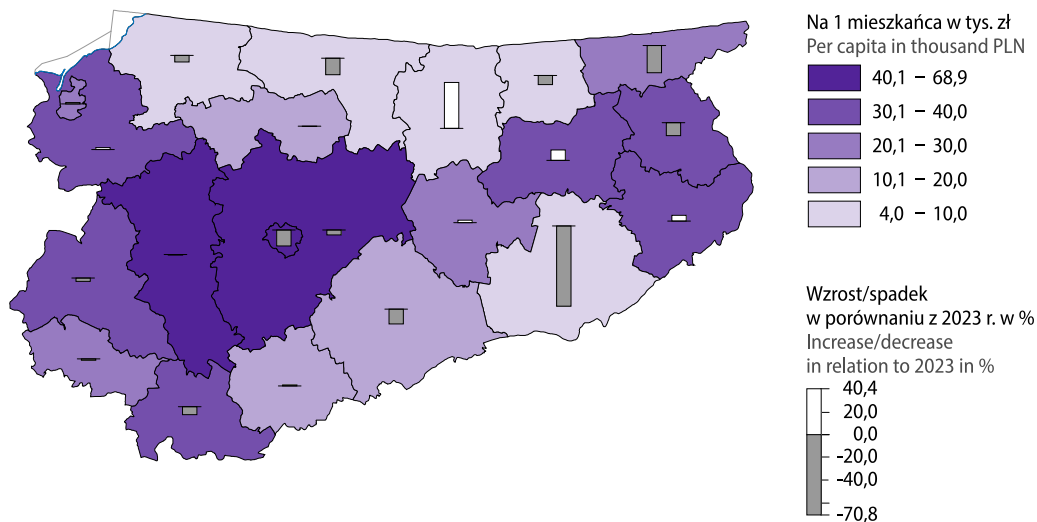
Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 osób i więcej produkcja sprzedana przemysłu w województwie w 2024 r. osiągnęła wartość 42 883,5 mln zł i była, podobnie jak w roku poprzednim, jedną z najniższych w kraju (15 lokata). Badaniem było objętych 1 027 podmiotów sekcji tworzących „Przemysł”. Produkcja sprzedana województwa stanowiła 1,9% produkcji krajowej (1,9% w 2023 r., 2,3% w 2015 r.). Była ona niższa (w cenach stałych) o 5,3% w stosunku do 2023 r. W województwie największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu miał powiat olsztyński (20,9%) oraz Olsztyn (18,7%), najmniejszy (poniżej 1,0%) wystąpił w pięciu powiatach: węgorzewskim, braniewskim, piskim, bartoszyckim i lidzbarskim. W stosunku do 2023 r. wzrost udziału w produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w jedenastu powiatach województwa, największy w powiecie elckim (o 0,7 p. proc.) i giżyckim (o 0,6 p. proc.). W siedmiu powiatach nastąpił spadek – największy w Olsztynie (o 1,9 p. proc.) i powiecie piskim (o 1,1 p. proc.). W trzech powiatach udział produkcji nie zmienił się w stosunku do wcześniejszego roku.

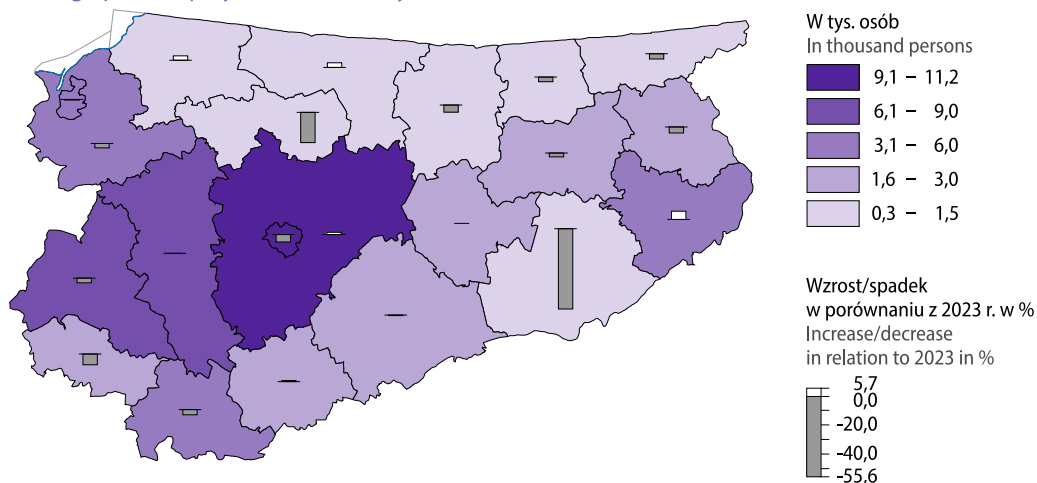
Produkcja sprzedana przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa osiągnęła w 2024 r. wartość 31,7 tys. zł (ceny bieżące) i była mniejsza niż rok wcześniej o 4,8% (w kraju spadek o 5,9%), a w porównaniu z 2015 r. większa o 67,3% (w kraju wzrost o 94,3%). Była ona niższa o 46,3% od wartości dla Polski (w 2023 r. – o 46,9%, w 2015 r. – o 37,6%) i uplasowała województwo, podobnie jak w roku poprzednim, na przedostatniej lokacie w kraju (w 2015 r. – 12). W dziewięciu powiatach wartość produkcji sprzedanej na 1 mieszkańca była większa od wartości wojewódzkiej. Największą jej wartość uzyskano w powiecie olsztyńskim (68,9 tys. zł), najmniejszą w powiecie piskim i braniewskim (poniżej 5 tys. zł). W porównaniu z 2023 r. spadek produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca odnotowano w dwunastu powiatach województwa. Największy dotyczył powiatu piskiego (o 70,6%). Wzrost wystąpił w dziewięciu powiatach, największy w kętrzyńskim (o 42,3%).

Mapa 42. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.
Map 42. Sold production of industry (current prices) in 2024

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 osób i więcej) w 2024 r. wyniosło 74,8 tys. osób i było o 2,9% niższe niż przed rokiem, a w porównaniu z 2015 r. o 6,3%. W stosunku do poprzedniego roku spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w piętnastu powiatach województwa, największy w piskim (o 55,6%). Wzrost zatrudnienia dotyczył pięciu powiatów. Największy wystąpił w powiecie ełckim (o 5,7%). W powiecie mrągowskim przeciętne zatrudnienie pozostało na poziomie z 2023 r. Największy odsetek zatrudnionych w przemyśle w województwie zanotowano w Olsztynie (14,9%) i powiecie olsztyńskim (14,6%), a najmniejszy (poniżej 1,0%) w węgorzewskim, piskim i braniewskim.

Mapa 43. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.
Map 43. Average paid employment in industry in 2024

Wydajność pracy w przemyśle na 1 zatrudnionego w 2024 r. wyniosła 573 tys. zł i była niższa w porównaniu z rokiem wcześniejszym (o 2,5%) i wyższa niż w 2015 r. (o 67,5%). Najniższa wydajność pracy (poniżej 300 tys. zł na 1 zatrudnionego) dotyczyła powiatów: bartoszyckiego, braniewskiego i nidzickiego. Największą produkcję sprzedaną na 1 zatrudnionego (powyżej 800 tys. zł) osiągnięto w powiecie giżyckim i olsztyńskim. W dwunastu powiatach województwa wydajność pracy była niższa niż rok wcześniej. Największy spadek odnotowano w powiecie piskim (o 34,2%). W dziewięciu powiatach wystąpił wzrost wydajności pracy, największy w powiecie kętrzyńskim (o 47,7%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2025 r. w województwie osiągnęła wartość 47 404,0 mln zł (w cenach bieżących) i stanowiła, podobnie jak rok wcześniej, 2,0% produkcji krajowej. Była nieco mniejsza niż rok wcześniej – o 0,6% (w kraju wzrost o 3,0%). W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2025 r. zanotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w stosunku do analogicznych okresów wcześniejszego roku. Po notowanym w 1 kwartale spadku produkcji sprzedanej o 7,2% w skali roku, w 1 półroczu produkcja spadła o 4,2%, a w okresie trzech kwartałów – o 0,8%.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

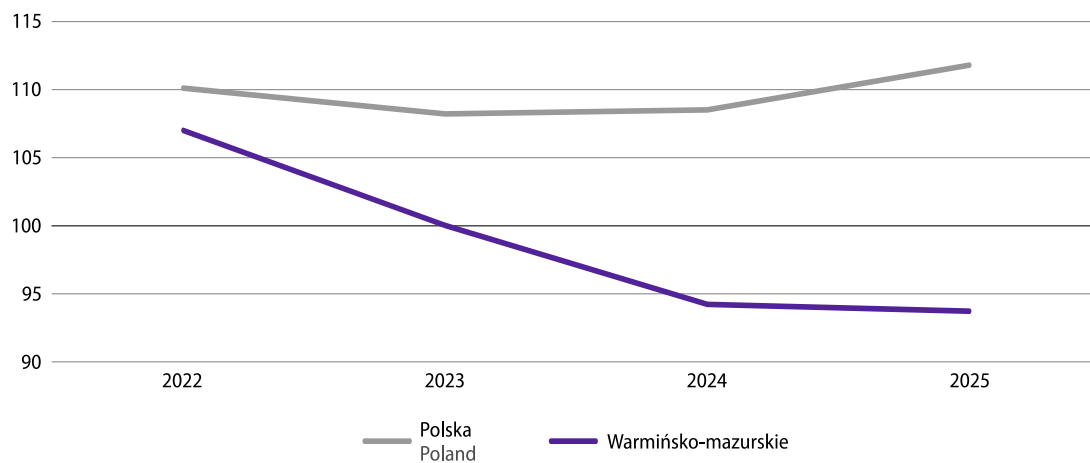
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w mln zł in million PLN	28 616,9	32 431,6	45 449,9	47 404,0
Polska=100 Poland=100	2,4	2,1	2,0	2,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	94,8	93,3	92,8	92,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	79,5	79,1	76,6	73,8

Wykres 60. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2021=100

Chart 60. Indices of sold production of industry (constant prices)

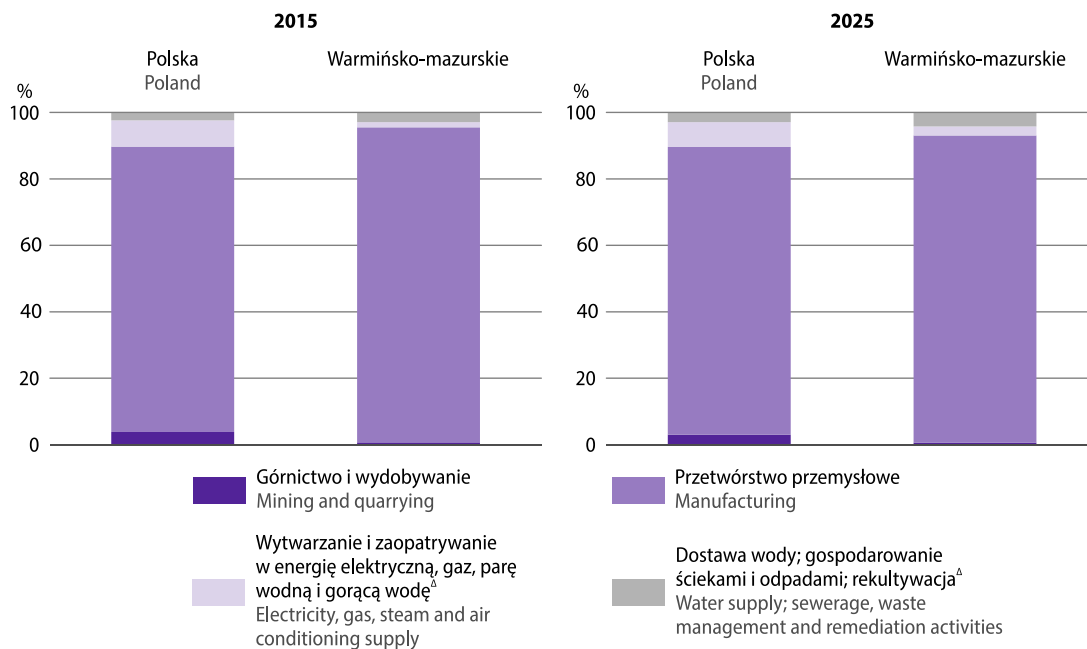
2021=100

Spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w 2025 r. był wynikiem zmniejszenia produkcji sprzedanej przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym – o 0,6% (w kraju wzrost o 3,4%). Wartość produkcji sprzedanej w tej sekcji wyniosła 43 846,9 mln zł i stanowiła 92,5% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie (w kraju 86,6%). W górnictwie i wydobywaniu odnotowano spadek sprzedaży o 18,7% (w kraju o 1,6%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 2,8% (w kraju o 1,8%). Wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 3,2% (w kraju o 4,5%).

W analizowanym okresie niższy niż w roku poprzednim poziom produkcji sprzedanej wystąpił w dziewięciu (spośród 22 występujących w województwie) działach przetwórstwa przemysłowego. Niższa niż przed rokiem była (w cenach stałych) m.in. produkcja: wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 10,8%), wyrobów z metali (o 4,4%). Wzrost dotyczył m.in. produkcji mebli (o 5,9%), pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 5,5%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 5,0%), pozostałego sprzętu transportowego (o 4,0%) oraz artykułów spożywczych (o 0,8%).

Wykres 61. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)
 Chart 61. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

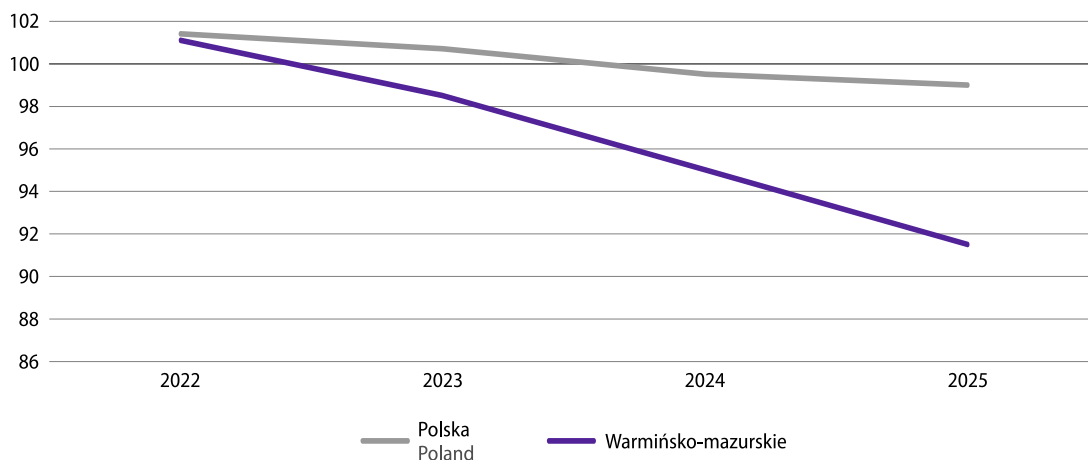

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia – o 3,7% (w kraju o 0,5%). W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 73,8 tys. osób i stanowiło 2,7% (w 2024 r. 2,8%) zatrudnienia przemysłu krajowego. W przetwórstwie przemysłowym zatrudnionych było 65,7 tys. osób, tj. 89,0% zatrudnionych w przemyśle. W przedsiębiorstwach zajmujących się dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami, rekultywacją - 7,9%, wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 2,5%, górnictwem i wydobywaniem – 0,6%.

Przeciętne zatrudnienie w województwie spadło w porównaniu z rokiem poprzednim w przetwórstwie przemysłowym – o 4,5% (w kraju o 0,5%). W pozostałych sekcjach przemysłu odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia: w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 11,2% (w kraju o 1,7%), górnictwie i wydobywaniu – o 1,2% (w kraju spadek o 2,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,5% (w kraju spadek o 0,4%).

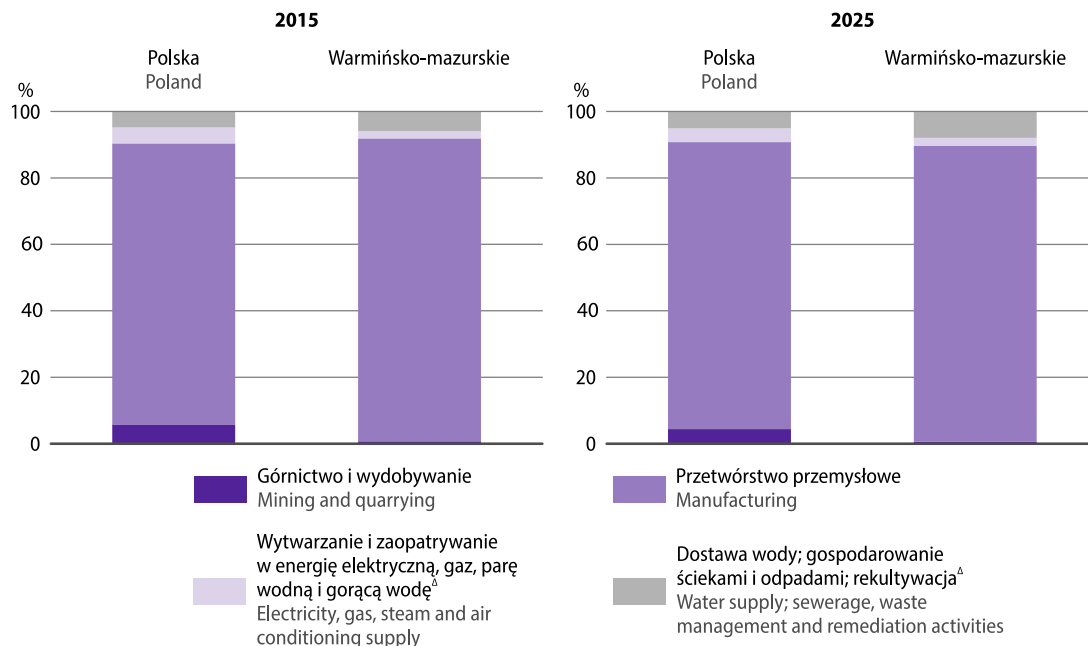
Wykres 62. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle
2021=100

Chart 62. Indices of average paid employment in industry
2021=100

Wykres 63. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 63. Average paid employment in industry by PKD sections

Wydajność pracy w przemyśle województwa w 2025 r. wyniosła 642,7 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 3,3% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. Największą wydajność uzyskano w górnictwie i wydobywaniu – 711,3 tys. zł na 1 zatrudnionego (spadek o 19,6%), następnie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 679,4 tys. zł (spadek o 12,8%), w przetwórstwie przemysłowym – 667,6 tys. zł (wzrost o 4,1%), a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 343,4 tys. zł (wzrost o 2,7%).

6.3.3. Budownictwo

6.3.3. Construction

W 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego. Mniejsza niż przed rokiem była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie wystąpił spadek wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia.

W porównaniu z rokiem poprzednim spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wzrosła natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była mniejsza niż w 2015 r. i w 2024 r.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. w województwie produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) wyniosła 4 895,9 mln zł i była o 11,0% mniejsza w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 42,7% większa niż w 2015 r. Wartość produkcji sprzedanej była jedną z najniższych w kraju i plasowała warmińsko-mazurskie na 15 miejscu wśród województw. W skali kraju zanotowano wzrost sprzedaży w 2025 r. o 4,2%. Produkcja sprzedana budownictwa w województwie stanowiła 1,1% sprzedaży krajowej.

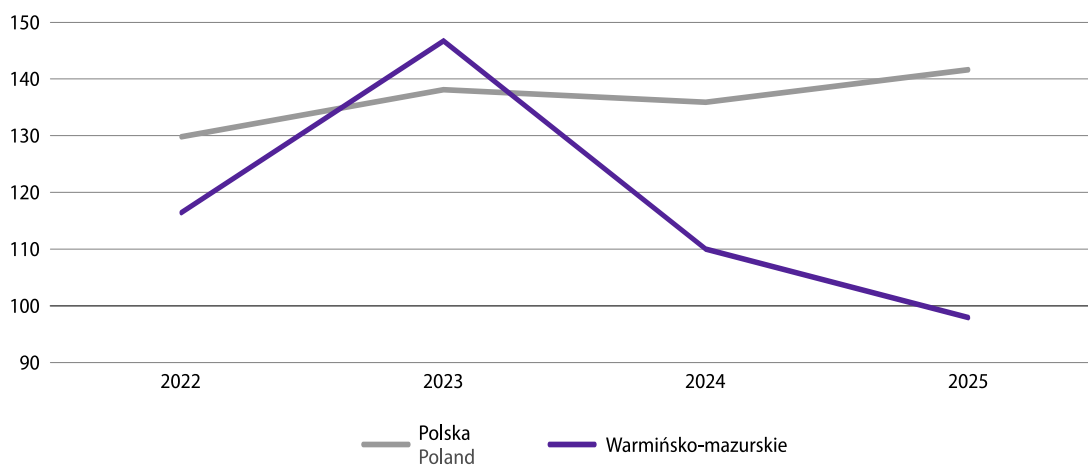
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 37. Budownictwo
Table 37. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w mln zł in million PLN	3 430,8	4 884,4	5 504,0	4 895,9
Polska=100 Poland=100	1,9	1,8	1,3	1,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	66,6	56,2	60,7	58,1
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	11,0	10,9	9,6	9,3

Wykres 64. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100

Chart 64. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

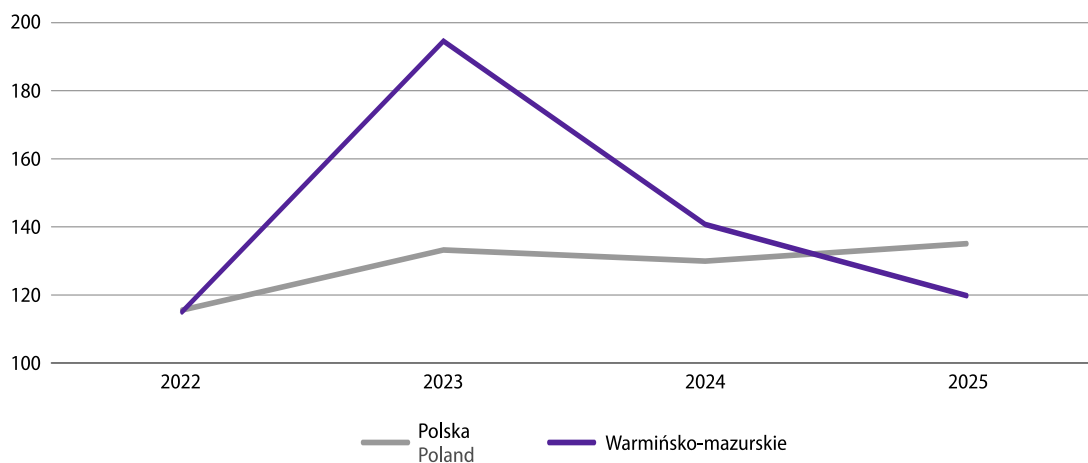

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

W województwie produkcja budowlano-montażowa w 2025 r. wyniosła 2 842,6 mln zł i zmniejszyła się w odniesieniu do roku wcześniejszego o 14,9% (w kraju wzrost o 3,9%). Stanowiła 58,1% produkcji sprzedanej budownictwa (w kraju 38,3%). W 2025 r. spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 47,0% oraz budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 2,2%. Wzrost produkcji budowlano-montażowej dotyczył przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności są roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – o 2,2%.

Wykres 65. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2021=100

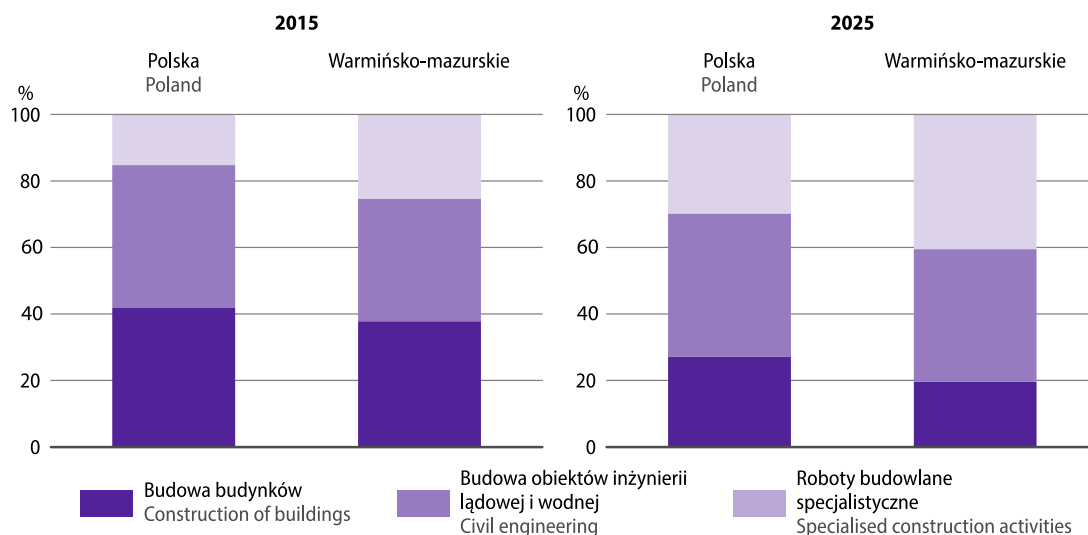
Chart 65. Indices of construction and assembly production (current prices)
2021=100

W analizowanym okresie jednostki zajmujące się głównie wznoszeniem budynków miały największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej województwa i stanowiły 40,5% jej wartości (w 2024 r. – 33,7%, w 2015 r. – 37,8%). Udział przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej wyniósł 39,8% (w 2024 r. – 34,7%, w 2015 r. – 36,9%), a tych zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi – 19,7% (w 2024 r. – 31,6%, w 2015 r. – 25,3%).

Wykres 66. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 66. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

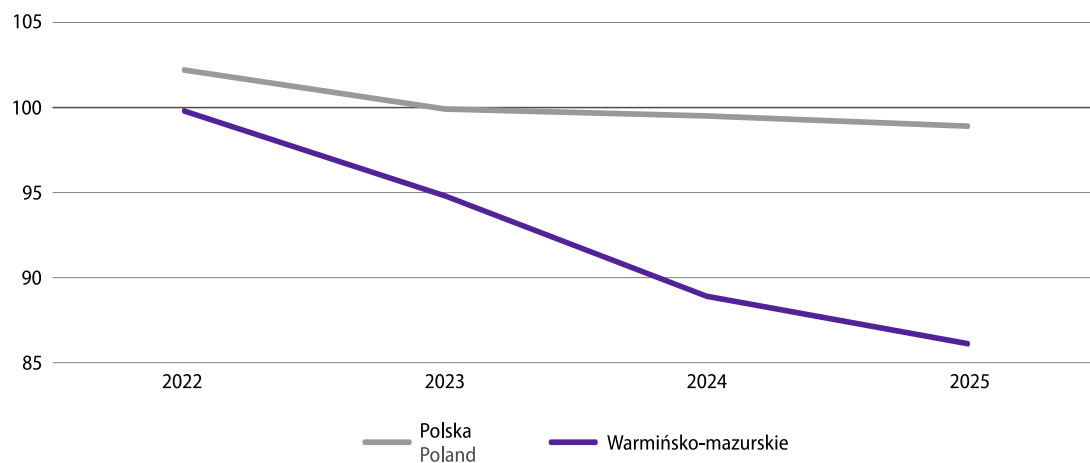
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie wyniosło 9,3 tys. osób i stanowiło 2,2% przeciętnego zatrudnienia w budownictwie krajowym (w 2024 r. – 2,3%, w 2015 r. – 2,8%). Przeciętne zatrudnienie w województwie zmniejszyło się w skali roku o 3,2% (w kraju o 0,7%), a w porównaniu z 2015 r. o 15,5% (w kraju wzrost o 8,3%).

Wykres 67. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2021=100

Chart 67. Indices of average paid employment in construction

2021=100

Wydajność pracy w budownictwie na 1 zatrudnionego w 2025 r. wyniosła (w cenach bieżących) 528,5 tys. zł i była o 8,1% niższa niż przed rokiem (w 2024 r. – 575,3 tys. zł).

Według wstępnych danych w 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim oddano do użytkowania 5 109 mieszkań, co stanowiło 2,5% efektów budownictwa mieszkaniowego w kraju. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania spadła o 6,8% w porównaniu z rokiem wcześniejszym (w kraju wzrost o 4,1%) i wzrosła o 18,5% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju wzrost o 41,0%).

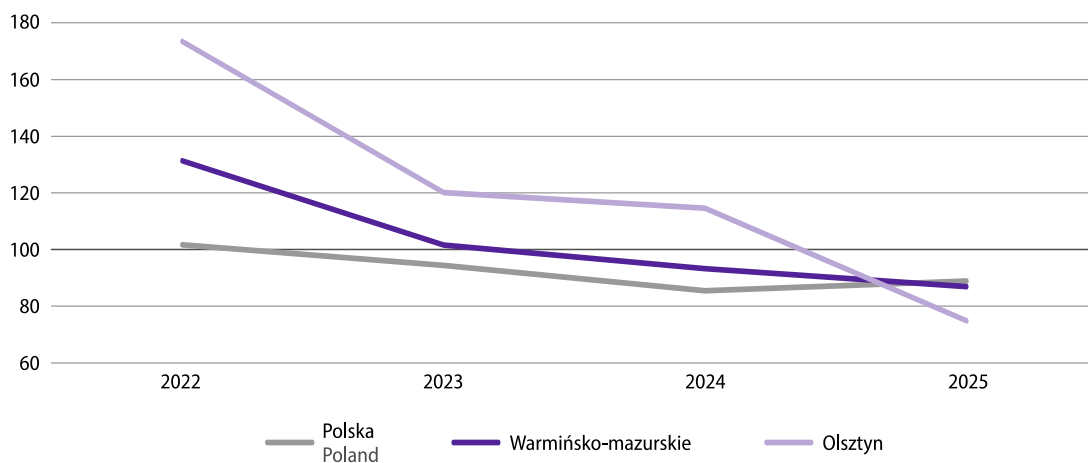
Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w ramach budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (61,0%), następnie budownictwa indywidualnego (38,8%). Pozostałe 0,2% to mieszkania oddane w ramach budownictwa komunalnego. W miastach przybyło więcej nowych mieszkań niż na wsi. Stanowią one 52,2% mieszkań oddanych w województwie (w kraju 64,3%).

W przekroju terytorialnym najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w powiecie olsztyńskim (829), następnie w Olsztynie (600), a najmniej w powiecie gołdapskim (34). Mniej mieszkań niż rok wcześniej oddano w jedenastu powiatach województwa. Największy spadek zaobserwowano w powiecie oleckim (o 73,1%). Wzrost liczby mieszkań wystąpił w dziesięciu powiatach, największy w kętrzyńskim (o 170,3%).

Jednym z mierników intensywności budownictwa mieszkaniowego jest liczba mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności. W 2025 r. wskaźnik ten wyniósł w województwie 3,8 (w kraju 5,6) i był niższy od ubiegłorocznego (w 2024 r. – 4,0), przy czym jego wartość w miastach (3,4) była niższa niż na wsi (4,4). W kraju osiągnął on wartość dla miast 6,0, dla wsi – 4,9. Najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oddano w powiecie olsztyńskim (6,3), następnie w iławskim i nidzickim (po 5,0). Najniższy wskaźnik charakteryzował powiat lidzbarski (1,3) i gołdapski (1,4).

Wykres 68. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2021=100

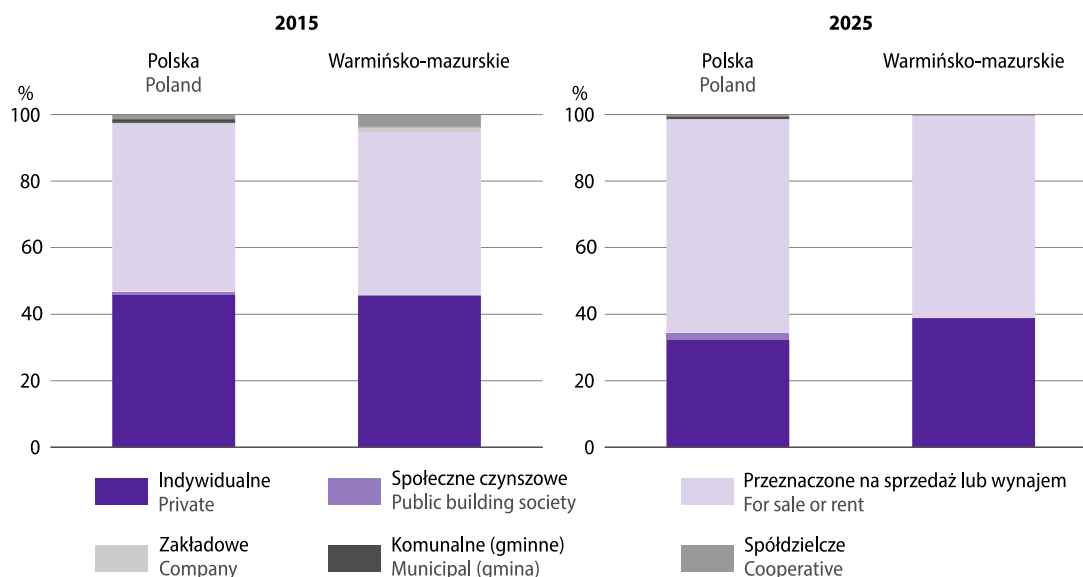
Chart 68. Indices of the number of dwellings completed
2021=100

Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe
Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,0	4,6	4,0	3,8	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	95,9	84,5	87,0	86,7	86,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	4,6	5,6	6,4	5,9	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	3,0	5,1	4,4	5,1	5,7

Wykres 69. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
 Chart 69. Dwellings completed by forms of construction

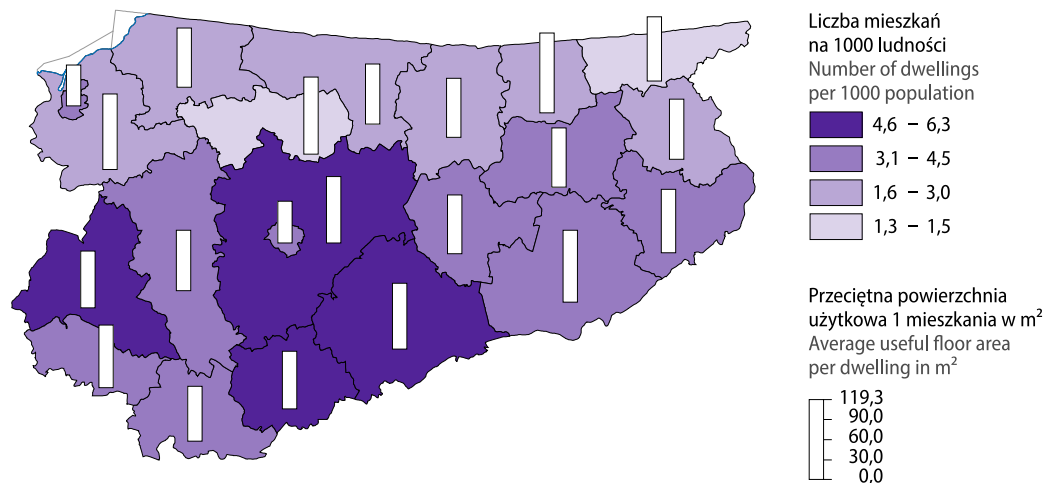
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 86,7 m² (w kraju 86,9 m²). Nieznacznie zmniejszyła się – o 0,3 m² (w kraju o 2,3 m²) w odniesieniu do roku poprzedniego i była mniejsza w porównaniu z 2015 r. o 9,2 m² (w kraju o 12,9 m²). Mieszkania wybudowane na wsi były większe od wybudowanych w mieście (na wsi – 111,0 m², w mieście – 64,5 m²). Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej przekazano do użytkowania w powiatach węgorzewskim (119,3 m²), lidzbarskim (114,9 m²) oraz elbląskim (112,5 m²), natomiast o najmniejszej – w Elblągu (61,1 m²) i Olsztynie (62,2 m²).

Wskaźnik wielkości mieszkań, wyrażony liczbą izb w mieszkaniu, wyniósł w województwie 3,8 (w 2024 r. 3,7). W miastach, gdzie mieszkania były mniejsze od średniej w województwie, wskaźnik osiągnął wielkość 3,1 (w 2024 r. 2,9), natomiast na wsi 4,5 (w 2024 r. 4,6). Mieszkania o największej liczbie izb powstały w powiatach: lidzbarskim, elbląskim (4,9), węgorzewskim i ełckim (4,5), a o najmniejszej w Elblągu i Olsztynie (3,1). Mieszkanie oddane w 2025 r. w kraju miało przeciętnie 3,7 izb (w miastach 3,0, na wsi 4,8).

W 2025 r., podobnie jak w roku poprzednim, wszystkie nowo oddane mieszkania były wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne, tj. wodociąg, kanalizację oraz centralne ogrzewanie. Mieszkania nieposiadające gazu sieciowego stanowiły 84,8% (w 2024 r. 83,7%) nowo wybudowanych mieszkań, natomiast instalacji do centralnego dostarczania ciepłej wody nie miało 65,8% lokali (w 2024 r. 58,0%).

Mapa 44. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.
Map 44. Dwellings completed in 2025

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w 2025 r. wyniosła 7,9 tys., co stanowiło 3,0% pozwoleń wydanych w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba wydanych w województwie pozwoleń zmniejszyła się o 9,1%, a zwiększyła się w odniesieniu do 2015 r. o 18,3%. W 2025 r. najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano w powiecie olsztyńskim (1 626), a najmniej w gołdapskim (42). Spadek liczby wydanych pozwoleń w odniesieniu do 2024 r. odnotowano w trzynastu powiatach województwa. Największy dotyczył powiatu oleckiego (o 59,8%) i Elbląga (o 52,3%). Wzrost liczby wydanych pozwoleń wystąpił w ośmiu powiatach, największy w kętrzyńskim (3,5-krotny).

W 2025 r. inwestorzy budownictwa mieszkaniowego zgłosili rozpoczęcie budowy 6,8 tys. mieszkań, tj. o 14,3% więcej niż w 2024 r. i o 59,1% w odniesieniu do 2015 r. Mieszkania, których budowę rozpoczęto na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2025 r. stanowiły 3,2% mieszkań rozpoczętych w kraju. W 2025 r. deweloperzy rozpoczęli budowę 55,2% mieszkań w województwie, inwestorzy indywidualni – 41,2%, a pozostali inwestorzy – 3,6%. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wzrost liczby mieszkań rozpoczętych odnotowano w trzynastu powiatach województwa, w tym największy w powiecie lidzbarskim (ponad 3-krotny) i działdowskim (2,5-krotny). W ośmiu powiatach spadła liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, przy czym największy spadek był w powiecie braniewskim (o 49,8%) oraz oleckim (o 44,2%).

6.3.4. Rynek wewnętrzny

6.3.4. Internal market

W 2025 r. w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła zarówno sprzedaż detaliczna, jak i hurtowa.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w województwie w 2025 r. zwiększyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 7,4% (w kraju o 4,6%).

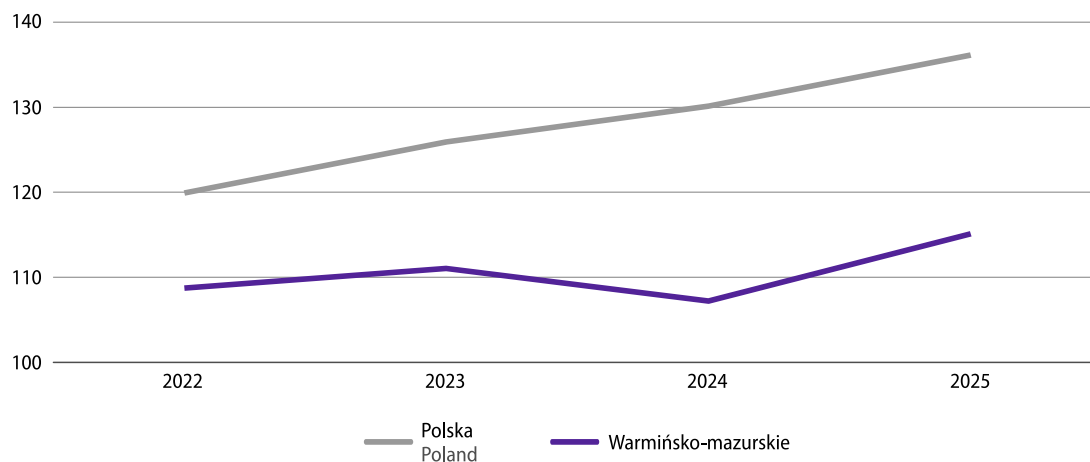
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 70. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2021=100

Chart 70. Indices of retail sales of goods (current prices)

2021=100

W 2025 r. w kolejnych kwartalnych okresach narastających notowano wzrost sprzedaży detalicznej towarów (w cenach bieżących) w skali roku. W 1 kwartale był to wzrost o 9,2%, w 1 półroczu o 3,5%, a w okresie trzech kwartałów o 4,8%.

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
 Table 39. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	90,8	99,3	96,6	107,4	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	98,3	87,6	94,3	99,5	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	99,9	113,6	93,8	108,0	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	93,8	104,4	93,7	101,2	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	83,5	98,4	107,1	125,4	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	103,7	68,7	91,3	172,0	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	97,8	106,6	193,6	123,0	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	83,9	94,4	102,7	88,8	98,0
Pozostałe Others	71,5	104,2	92,4	97,4	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

W odniesieniu do 2024 r. wzrost sprzedaży uzyskano m.in. w grupach: tekstylia, odzież, obuwie (o 72,0%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 25,4%) oraz meble, RTV, AGD (o 23,0%). Spadek dotyczył m.in. grupy prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 11,2%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2025 r. największy udział w województwie miały przedsiębiorstwa prowadzące przede wszystkim sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – 31,8% (w 2024 r. – 33,8%) oraz zajmujące się głównie handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami – 19,7% (w 2024 r. – 21,3%).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2025 r. wartość sprzedaży hurtowej towarów w jednostkach handlowych była o 29,7% większa od poziomu zanotowanego przed rokiem. W kraju zanotowano wzrost w 2025 r. o 4,6%.

W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż w województwie wzrosła o 39,4%. W skali roku wzrost wartości sprzedaży hurtowej wystąpił m.in. w sprzedaży produktów rolnych i żywych zwierząt – o 75,3% oraz narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia – o 65,1%. Spadek sprzedaży odnotowano m.in. w sprzedaży hurtowej wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwi – o 62,6%, żywności – o 24,6%. W kraju sprzedaż hurtowa zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe była w 2025 r. wyższa o 2,2% w stosunku do roku poprzedniego.

W strukturze sprzedaży hurtowej realizowanej przez przedsiębiorstwa hurtowe, podobnie jak w roku poprzednim, największy udział w województwie miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż hurtową półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu – 44,8% (w 2024 r. – 51,1%).

6.3.5. Transport

6.3.5. Transport

W 2024 r. w województwie przybyło dróg publicznych o twardej nawierzchni, w tym dróg o nawierzchni ulepszonej.

Wśród krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej dominowały linie podmiejskie. Na koniec 2024 r. w komunikacji autobusowej nie funkcjonowały linie międzynarodowe.

W 2024 r. więcej pasażerów korzystało z komunikacji miejskiej. Wzrosła również długość linii komunikacji miejskiej.

Długość sieci kolejowej wzrosła w stosunku do 2023 r.

W 2024 r. przewóz ładunków żegluga śródlądową był mniejszy niż w roku poprzednim, wzrosła natomiast liczba przewiezionych pasażerów.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Na koniec 2024 r. długość dróg publicznych w województwie wyniosła 22 304,0 km i stanowiła 5,3% dróg publicznych w kraju. Dróg o nawierzchni twardej było 14 801,1 km (66,4% dróg publicznych w województwie). Drogi krajowe o długości 1 350,3 km stanowiły 9,1% dróg o nawierzchni twardej w województwie, a samorządowe o długości 13 450,8 km – 90,9%. Wśród dróg samorządowych było 1 915,8 km dróg wojewódzkich, 7 050,0 km powiatowych oraz 4 485,0 km gminnych. Długość dróg ekspresowych wyniosła 323,8 km i stanowiła 2,2% długości dróg o twardej nawierzchni.

Od 2015 r. długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie zwiększyła się o 11,0% (w stosunku do 2023 r. nieznaczny wzrost – o 0,5%). Drogi o nawierzchni ulepszonej (13 729,4 km) stanowiły 92,8% długości dróg o nawierzchni twardej i były dłuższe niż w 2015 r. (o 10,9%) i w 2023 r. (o 0,9%). W latach 2015–2024 przybyło w województwie 183,3 km dróg ekspresowych (wzrost o 130,5%). Drogi ekspresowe w województwie warmińsko-mazurskim stanowiły 9,8% dróg ekspresowych w kraju (w 2023 r. – 9,6%, w 2015 r. – 9,4%).

W 2024 r. dróg o nawierzchni gruntowej było 7 502,8 km i stanowiły one 33,6% dróg publicznych województwa warmińsko-mazurskiego (w kraju 24,4%). Większość z nich to drogi gminne, których długość wyniosła 6 181,9 km, tj. 82,4% długości dróg gruntowych. Pozostałe 17,6% to drogi powiatowe (1 320,9 km). Od 2015 r. długość dróg o nawierzchni gruntowej zmniejszyła się o 1,9 tys. km, tj. o 20,2% (o 198,5 km mniej niż w 2023 r.).

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne.

W 2024 r. gęstość dróg o nawierzchni twardej wyniosła 61,2 km na 100 km² powierzchni województwa i była, podobnie jak w roku poprzednim, najniższą wśród województw (w kraju 101,4 km). Rok wcześniej wskaźnik ten był niższy i wyniósł 60,9 km (w kraju 101,9 km), natomiast w 2015 r. było to 55,2 km (w kraju 93,0 km). Na 100 km² województwa przypadało: 5,6 km dróg krajowych, 7,9 km wojewódzkich, 47,7 km powiatowych i gminnych. Wskaźnik gęstości dróg ekspresowych wyniósł 13,4 km na 1000 km².

Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych, zarówno o nawierzchni twardej, jak i gruntowej, był znacznie zróżnicowany terytorialnie. Największe zagęszczenie dróg o nawierzchni twardej wystąpiło w Olsztynie (269,6 km) i Elblągu (228,5 km), a najmniejsze w powiecie gołdapskim (32,2 km) i piskim (33,8 km). Największe zagęszczenie dróg o nawierzchni gruntowej dotyczyło Olsztyna (91,1 km) oraz powiatu oleckiego (66,6 km). Najmniejsze odnotowano w powiecie piskim (10,6 km).

Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

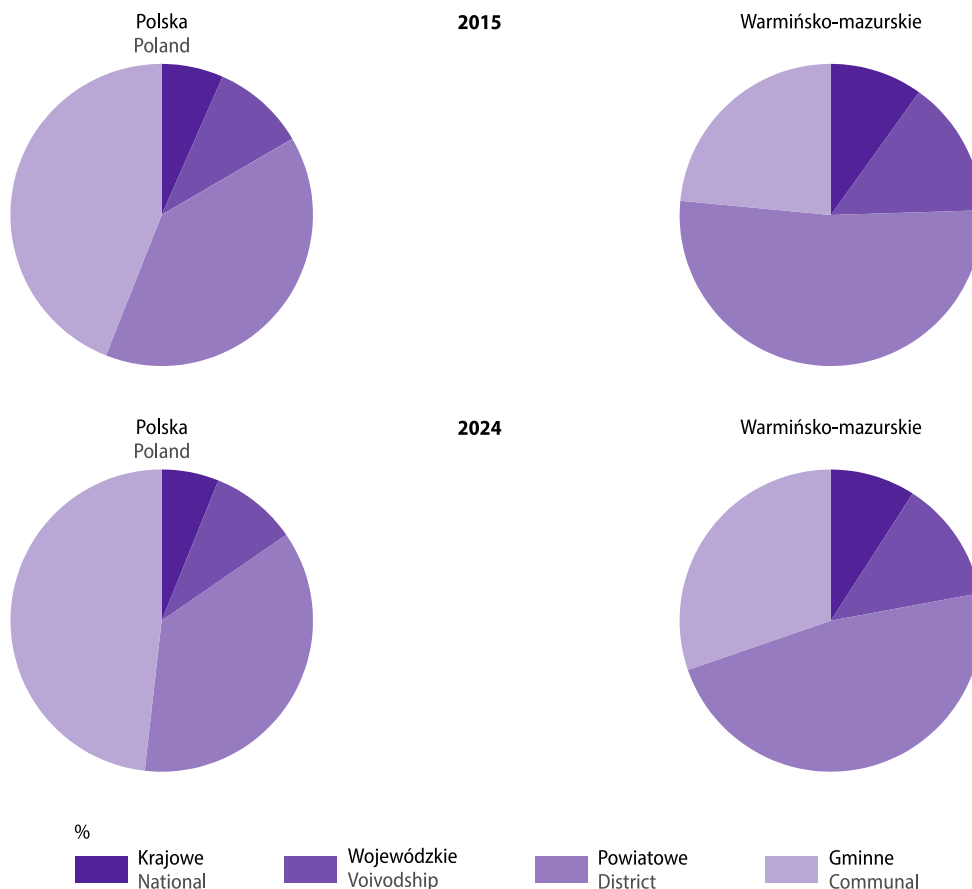
Table 40. Public roads by types of surface
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	22 740,1	22 244,7	22 424,8	22 304,0
O nawierzchni twardej Hard surface	13 340,1	14 334,1	14 723,4	14 801,1
ulepszonej improved	12 379,2	13 101,0	13 610,0	13 729,4
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	9 400,0	7 910,5	7 701,3	7 502,8

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Wykres 71. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 71. Structure of hard surface public roads
As of 31 December**Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni**

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Hard surface public roads
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	13 340,1	14 334,1	14 723,4	14 801,1
na 100 km ² per 100 km ²	55,2	59,3	60,9	61,2
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	12 379,3	13 101,0	13 610,0	13 729,4
ekspresowe expressways	140,5	241,2	310,9	323,8

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

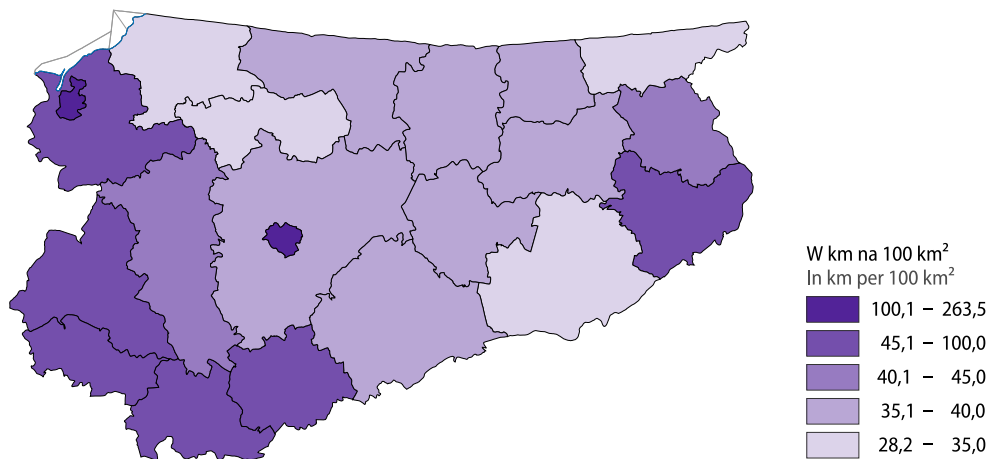
Mapa 45. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 45.

Improved hard surface communal and district roads in 2024

As of 31 December

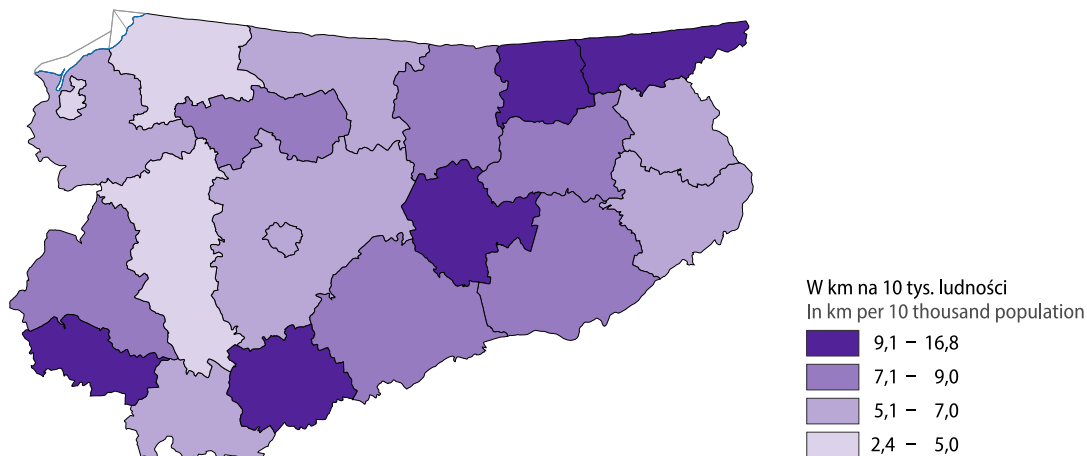

Na koniec 2024 r. długość dróg dla rowerów w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 962 km. Najdłuższe ścieżki powstały w Olsztynie (116 km) i powiecie olsztyńskim (82 km), a najkrótsze w braniewskim (9 km). Od 2015 r. przybyło w województwie ponad 480 km ścieżek dla rowerów (dwukrotny wzrost). Największy ich przyrost odnotowano w powiecie olsztyńskim (o 71 km).

Wskaźnik gęstości dróg dla rowerów wyniósł 3,98 km na 100 km² powierzchni województwa (w kraju 7,36 km) i był to (podobnie jak w poprzednim roku) najniższy wskaźnik w kraju. Największe zagęszczenie ścieżek rowerowych wystąpiło w Olsztynie (131,34 km na 100 km²) i Elblągu (65,15 km). Powiatami ziemskimi o największej gęstości ścieżek (powyżej 5 km na 100 km²) były: nowomiejski, iławski i mrągowski. Najmniejsze zagęszczenie (poniżej 1 km na 100 km²) wystąpiło w powiecie braniewskim.

Pod względem wskaźnika długości dróg dla rowerów na 10 tys. ludności województwo warmińsko-mazurskie uplasowało się (podobnie jak rok wcześniej) na ósmym miejscu w kraju ze wskaźnikiem 7,13 km (w Polsce – 6,16 km). Najwyższe jego wartości dotyczyły powiatów: węgorzewskiego (16,79 km) i mrągowskiego (12,09 km), a najniższe (poniżej 4 km) braniewskiego i ostródzkiego.

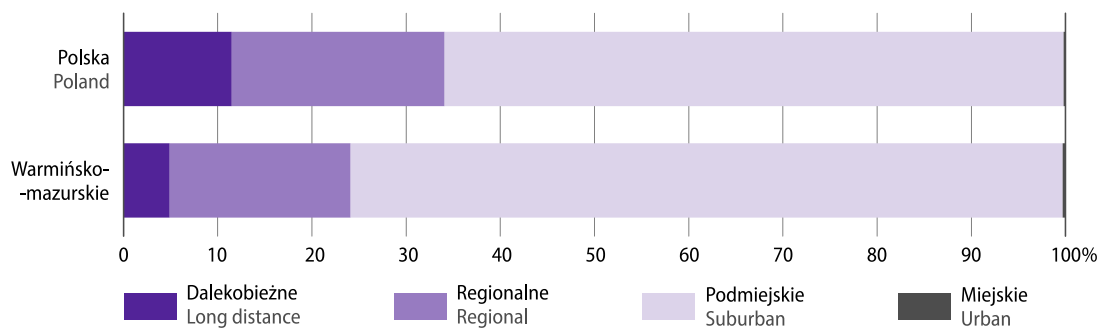
Mapa 46. Ścieżki rowerowe w 2024 r.
Map 46. Cycle paths in 2024

W 2024 r. regularna komunikacja autobusowa w województwie prowadzona była na 542 liniach krajowych o długości 20,6 tys. km. W porównaniu z 2023 r. wzrosła liczba linii krajowych (z 393), jak i ich długość (z 15,7 tys. km). Zmniejszyła się liczba linii krajowych oraz ich długość w porównaniu z 2015 r. (funkcjonowało wtedy 749 linii o długości 42,1 tys. km). Na koniec 2024 r. (podobnie jak w 2023 r.) w województwie nie funkcjonowała żadna linia międzynarodowa (w 2015 r. – 10).

Wykres 72. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 72. National lines of scheduled bus transport in 2024
As of 31 December

W 2024 r. długość linii komunikacji miejskiej była większa niż w 2023 r. (o 5,0%) i wyniosła ponad 1 464 km, z czego prawie 1 391 km stanowiły linie autobusowe i ponad 73 km – tramwajowe. Tabor komunikacji miejskiej obejmował 308 autobusów i 53 tramwaje. W porównaniu z 2023 r. więcej było autobusów (o 37), a liczba tramwajów była mniejsza (o 1). Autobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych było o 19,5% więcej niż w 2023 r. Wszystkie autobusy komunikacji miejskiej były przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych (w 2023 r. – 94,8%). Liczba tramwajów z udogodnieniami dla tych osób nie zmieniła się, a ich udział w ogólnej liczbie tramwajów wyniósł (77,4%). W 2024 r. taborom komunikacji miejskiej przewieziono 64,6 mln pasażerów (o 13,7% więcej niż w 2023 r.).

Tablica 42. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	1 243,5	1 356,5	1 394,4	1 464,1
w tym: of which:				
linii autobusowych bus lines	1 182,7	1 297,3	1 325,6	1 390,8
linii tramwajowych tram lines	61,0	59,2	68,8	73,3
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	304	296	271	308
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	268	277	257	308
tramwaje trams	41	43	54	53
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	24	24	41	41
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	29,8	29,5	26,3	29,6
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	26,8	27,9	25,1	29,6
Liczba miejsc w tramwajach w tys. Number of seats in trams in thousands	5,7	6,7	8,9	8,7
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	4,5	4,5	7,4	7,4
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	53,8	44,4	56,8	64,6
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	37,3	32,0	41,7	47,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

^a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Długość sieci kolejowej w 2024 r. wyniosła w województwie 1 102 km i stanowiła 5,6% sieci krajowej (wzrost o 3 km – o 0,3%, w kraju o 85 km – o 0,4%). W ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych linie zelektryfikowane stanowiły 44,5% (w kraju 62,3%), linie jednotorowe – 72,7% (w kraju 54,8%), a linie dwu- i więcej torowe – 27,3% (w kraju 45,2%). Na każde 100 km² powierzchni województwa przypadało 4,6 km linii kolejowych (w kraju 6,3 km).

W 2024 r. żeglugą śródlądową przewieziono 8,8 tys. ton ładunków, przy wykonanej pracy przewozowej 1,0 mln tonokilometrów. Eksport stanowił 92,0% przewiezionych towarów. Pozostałe 8,0% to przewozy krajowe. W porównaniu z rokiem poprzednim przewozy były mniejsze o 58,1% (w kraju spadek o 0,9%), a praca przewozowa – o 61,4% (w kraju spadek o 5,8%).

Dane o **przewozach ładunków żeglugą śródlądową** dotyczą transportu ładunków na drogach wodnych śródlądowych i na wodach morskich dokonanego taborem żeglugi śródlądowej.

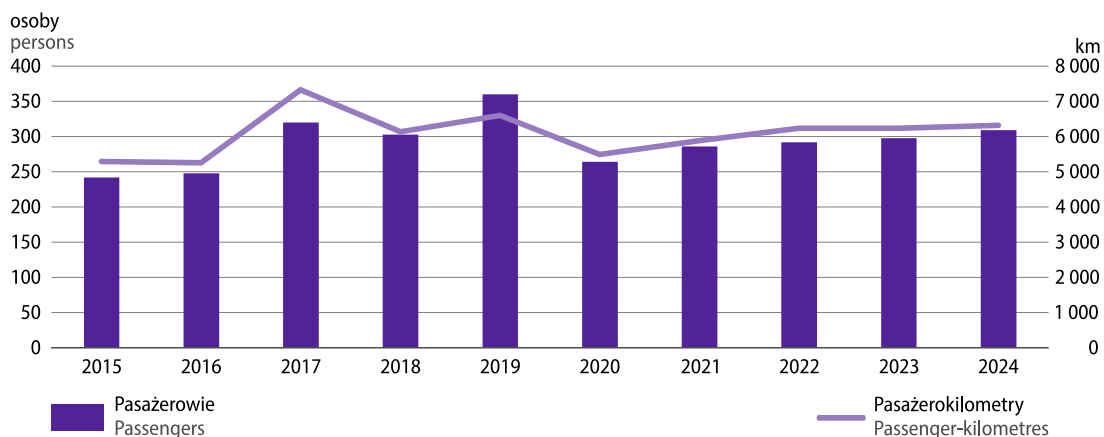
Tablica 43. Przewozy ładunków żeglugą śródlądową według relacji przewozów

Table 43. Inland waterways transport of goods by origin/destination

Lata Years	Województwo lub kraj Voivodship or country		Tony Tonnes	Tonokilometry Tonne-kilometres
	skąd from	dokąd to	w tys. in thousands	
Przewozy międzynarodowe – export International transport – export				
2015	Warmińsko-mazurskie	Rosja	55,9	5 612,1
2020	Warmińsko-mazurskie	Rosja	25,9	2 791,0
2023	Warmińsko-mazurskie	Rosja	19,7	2 305,3
2024	Warmińsko-mazurskie	Rosja	8,1	928,6
Przewozy międzynarodowe – import International transport – import				
2015	Rosja	Warmińsko-mazurskie	32,9	3 909,2
2020	Rosja	Warmińsko-mazurskie	58,1	6 202,0
2023	Rosja	Warmińsko-mazurskie	–	–
2024	Rosja	Warmińsko-mazurskie	–	–

Wykres 73. Przewozy pasażerów żeglugą śródlądową

Chart 73. Inland waterways transport of passengers

Liczba pasażerów przewiezionych żeglugą śródlądową wyniosła 308,7 tys. i była większa o 3,7% w porównaniu z 2023 r. (w kraju spadek o 2,8%). Wykonana przy przewozach pasażerów praca przewozowa w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 1,2% (w kraju spadek o 3,6%). Podobnie jak przed rokiem, wszystkie przewozy realizowane były w komunikacji krajowej, a średnia odległość na jaką przewieziono 1 pasażera wyniosła w województwie 20,5 km (w kraju 10,8 km).

Informacje o **obrotach ładunkowych** pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 maja 2009 r. (DZ. U. WE L 141 z 6 czerwca 2009 r.) w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską. Dane te nie uwzględniają: statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100; ładunku bunkru (tj. paliwa dla statków); obrotu wewnątrz krajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi; wagi własnej załadowanych i wyładowanych kontenerów i jednostek ro-ro służących do transportu towarów.

W 2024 r. w porcie morskim Elbląg obroty ładunkowe wyniosły 11,1 tys. ton, tj. o 68,6% mniej niż rok wcześniej oraz o 94,6% – w stosunku do 2015 r.

Kategorie ładunkowe realizowane w porcie Elbląg to ładunki masowe suche (21,6%) oraz pozostałe ładunki drobnicowe (78,4%). W kategorii ładunków masowych suchych 75,0% stanowiły produkty rolnicze (np. zboża, soja, tapioka), a 25,0% to pozostałe suche ładunki masowe. W skali roku zanotowano spadek obrotów ładunków masowych suchych – o 46,7% (w porównaniu z 2015 r. – o 97,9%) i spadek pozostałych ładunków drobnicowych – o 71,8% (w porównaniu z 2015 r. – o 90,1%).

6.3.6. Energia

6.3.6. Energy

W województwie na koniec 2024 r. zarówno moc zainstalowana, jak i osiągalna w elektrowniach, była wyższa niż w latach 2023 i 2015.

Odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej w stosunku do obu lat.

W 2024 r. gospodarstwa domowe zużyły więcej prądu niż w roku poprzednim i więcej niż w 2015 r.

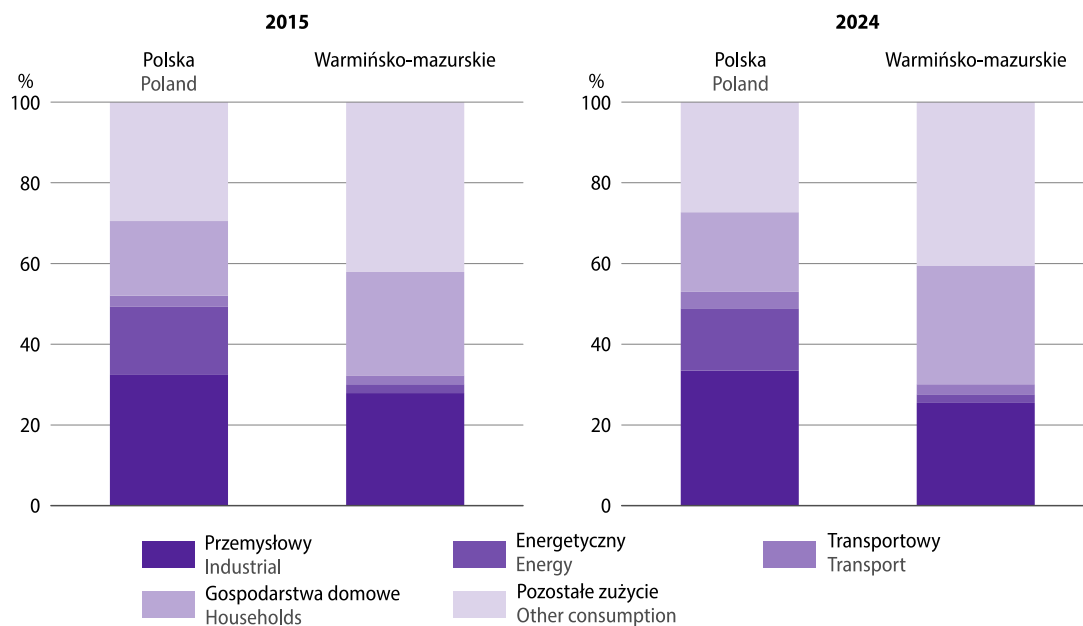
Na koniec 2024 r. było zarejestrowanych więcej odbiorców energii elektrycznej niż rok wcześniej i więcej niż w 2015 r.

Średnie zużycie prądu przez 1 mieszkańca województwa było większe niż w 2023 r. i w 2015 r.

W 2024 r. jeden odbiorca zużył średnio więcej energii elektrycznej niż w 2023 r., a mniej niż w 2015 r.

Na koniec 2024 r. moc zainstalowana w elektrowniach w województwie wyniosła 1 726,4 MW, co stanowiło 2,3% mocy zainstalowanej w elektrowniach krajowych. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła (podobnie jak w kraju) o 11,2%, a w porównaniu z 2015 r. blisko czterokrotnie (w kraju o 82,2%). Moc osiągalna wyniosła 1 696,4 MW, tj. 2,4% mocy osiągalnej w kraju. Było to o 13,0% (w kraju o 11,1%) więcej niż rok wcześniej oraz prawie czterokrotnie więcej w porównaniu z 2015 r. (w kraju o 78,7%).

Wykres 74. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
 Chart 74. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2024 r. w województwie wyprodukowano 2 884,0 GWh energii elektrycznej, co stanowiło 1,7% produkcji krajowej. Był to wzrost w stosunku do poprzedniego roku o 15,7% (w kraju o 3,1%) i o 153,2% w porównaniu z 2015 r. (w kraju o 4,5%).

W województwie 93,7% wytworzonej energii elektrycznej pochodziło z odnawialnych nośników energii (w kraju 29,0%). W porównaniu z 2023 r. udział ten był mniejszy o 3,9 p. proc. (w kraju wzrost o 1,6 p. proc.), a z 2015 r. większy o 10,3 p. proc. (w kraju o 15,2 p. proc.).

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 44. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
 Table 44. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	484,5	525,2	558,1	565,5
miasta urban areas	312,3	340,3	354,3	358,3
wieś rural areas	172,2	184,8	203,8	207,3
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	942,5	1 055,8	986,0	1 002,1
miasta urban areas	510,5	566,4	515,5	523,1
wieś rural areas	432,0	489,4	470,5	479,1
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1 945,2	2 010,4	1 766,6	1 772,0
miasta urban areas	1 634,7	1 664,4	1 455,0	1 459,9
wieś rural areas	2 508,2	2 647,6	2 308,4	2 311,1

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska

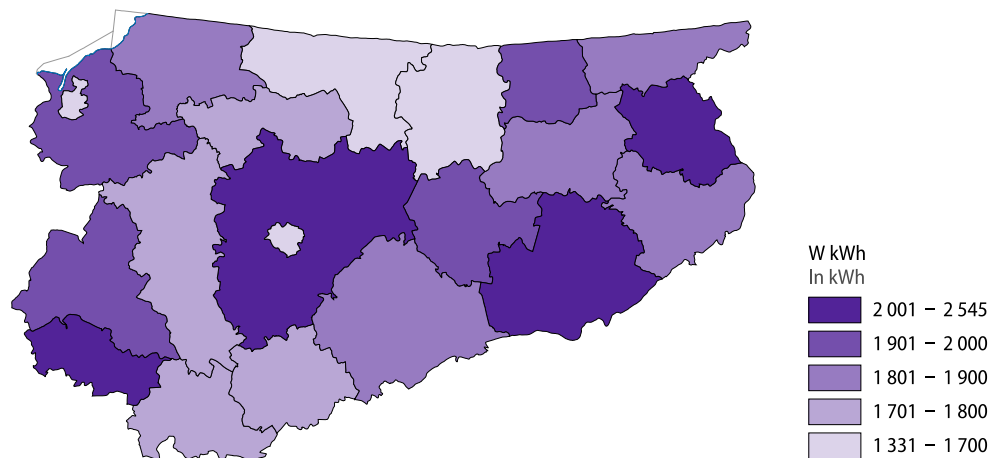
a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

S o u r c e: data of Climate and Environment.

W 2024 r. gospodarstwa domowe zużyły 1 002,1 GWh energii elektrycznej, tj. 3,3% zużycia krajowego. Było to o 1,6% więcej niż rok wcześniej (w kraju o 2,1%) i o 6,3% więcej niż w 2015 r. (w kraju o 7,4%). Mieszkaniec województwa zużył w ciągu roku 740,5 kWh (w kraju 809,3 kWh) energii elektrycznej. Mieszkaniec wsi zużył o 30,8% więcej prądu niż mieszkaniec miasta (wieś – 859,5 kWh, miasto – 657,2 kWh). W stosunku do 2023 r. zużycie prądu przez mieszkańca województwa wzrosło o 2,3% (w kraju o 2,5%).

W województwie zarejestrowanych było 565,5 tys. odbiorców energii elektrycznej. Średnie zużycie prądu na 1 odbiorcę wyniosło 1 772,0 kWh (w kraju 1 831,8 kWh). W porównaniu z 2023 r. był to nieznaczny wzrost – o 0,3% (w kraju o 0,7%). Odbiorca mieszkający na wsi zużył w ciągu roku 2 311,4 kWh prądu, tj. o 58,3% więcej niż odbiorca mieszkający w mieście. Największe zużycie prądu na 1 odbiorcę odnotowano w powiecie nowomiejskim, a najmniejsze w Olsztynie oraz Elblągu.

Mapa 47. Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 47. Consumption of electricity in households per consumer in 2024

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2024 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż w roku wcześniejszym. W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost zarówno dochodów własnych, jak i dotacji oraz subwencji ogólnej. W skali roku najbardziej wzrosły dochody w budżetach powiatów.

W warmińsko-mazurskim w 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego dysponowały w swoich budżetach łącznymi dochodami w wysokości 15 287,9 mln zł. Były one większe o 15,7% w porównaniu z 2023 r. i prawie dwukrotnie większe w porównaniu z 2015 r. Dochodami większymi niż rok wcześniej dysponowały budżety wszystkich rodzajów jednostek. Dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa stanowiły 3,5% łącznych dochodów jednostek w kraju.

Łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 11 296 zł (w Polsce 11 485 zł). Były one wyższe o 1 598 zł w porównaniu z 2023 r. i o 5 837 zł w porównaniu z 2015 r. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w mazowieckim (13 420 zł), a najniższe w śląskim (10 530 zł). W budżetach miast na prawach powiatu i gminach dochody uzyskiwane na 1 mieszkańca były znacznie wyższe niż w budżetach powiatów i województwa.

Tablica 45. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	5 459	8 108	9 698	11 296	40,5
Gminy ^a Gminas ^a	3 432	5 871	6 570	7 821	41,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5 917	7 257	9 468	9 908	53,3
Powiaty Powiats	1 101	1 667	2 095	2 678	28,6
Województwo Voivodship	642	629	867	919	36,1

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

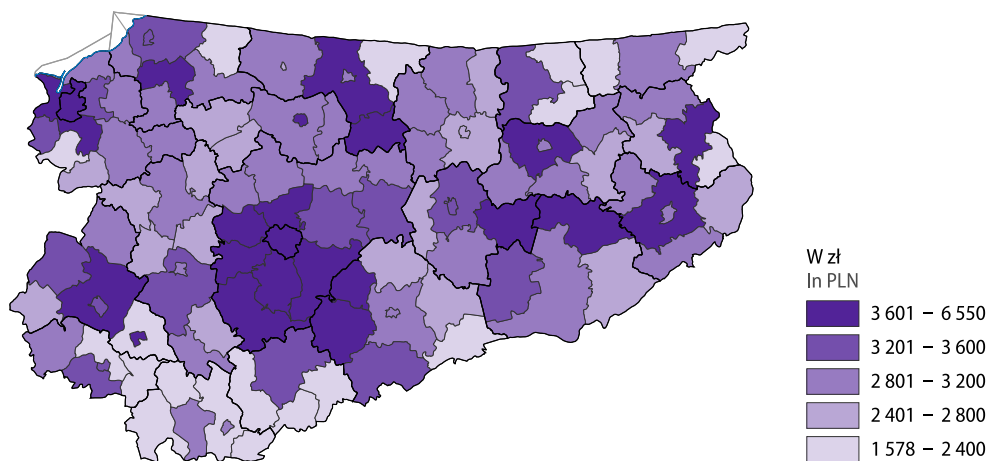
Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego (JST) są m.in.: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez JST (o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej), odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych (o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej) i inne. Dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

W 2024 r. głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego były dochody własne. Wyniosły one 6 193,8 mln zł i były o 17,4% wyższe w porównaniu z 2023 r. oraz prawie dwukrotnie wyższe w porównaniu z 2015 r. Ich udział w strukturze dochodów wyniósł 40,5% i był nieznacznie większy (o 0,6 p. proc.). Największym udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem charakteryzowały się miasta na prawach powiatu (53,3%). Mniejszy udział wykazały gminy (41,0%) i budżet województwa (36,1%), a najmniejszy – powiaty (28,6%).

Łączne dochody własne wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w województwie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4 577 zł. W porównaniu z 2023 r. były wyższe o 706 zł, a w porównaniu z 2015 r. – o 2 390 zł. Spośród gmin i miast na prawach powiatu najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca uzyskano w Stawigudzie i Bisztyнку (powyżej 6 000 zł), natomiast najniższe w gminach wiejskich: Rozogi, Grodziczno, Iłowo-Osada, Budry, Janowo, Rybno oraz Janowiec Kościelny (poniżej 2 000 zł). W porównaniu z 2023 r. w większości jednostek zanotowano wzrost dochodów własnych na 1 mieszkańca – największy w gminie Bisztynek (o 135,7%). Spadek nastąpił w 11 gminach, największy w gminie Nowe Miasto Lubawskie (o 23,8%).

Mapa 48. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

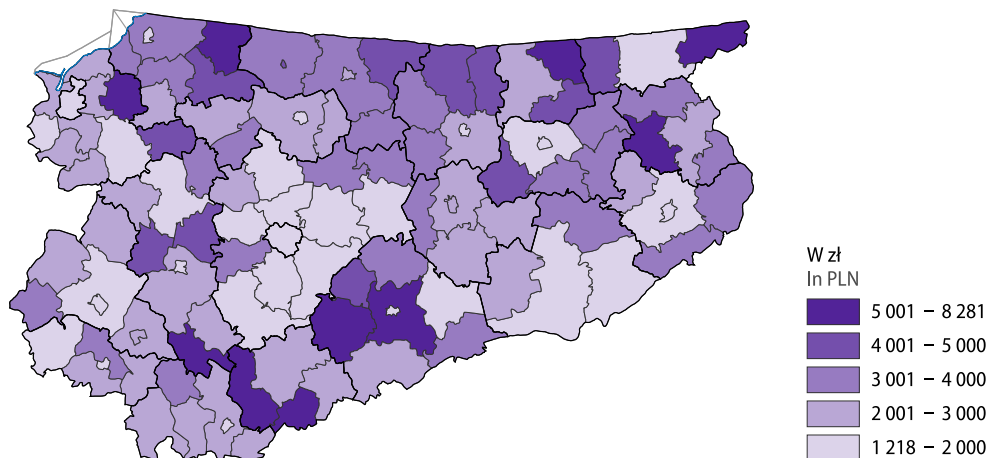
Map 48. Own revenue of budgets of gminas^a per capita in 2024

^a Dochody miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Revenues of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Jednostki samorządu terytorialnego oprócz dochodów własnych dysponowały również środkami z dotacji, których łączna kwota w 2024 r. wyniosła 3 945,8 mln zł i była o 7,8% większa w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Dotacje zwiększyły się w budżetach powiatów i gmin, zmalały natomiast w budżetach miast na prawach powiatu oraz budżecie województwa. Łącznie dotacje stanowiły 25,8% dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego (o 1,9 p. proc. mniej w porównaniu z 2023 r.). Największy udział dotacji w dochodach zarejestrowano w budżetach gmin (30,7%). Mniejszą część stanowiły w budżetach powiatów (23,2%) i budżecie województwa (21,2%), a najmniejszą w budżetach miast na prawach powiatu (15,7%). Łączna kwota dotacji przypadająca na 1 mieszkańca warmińsko-mazurskiego w 2024 r. wyniosła 2 916 zł i była o 229 zł wyższa w porównaniu z 2023 r. Spośród gmin i miast na prawach powiatu najwyższą kwotę dotacji odnotowano w gminie Janowiec Kościelny. Najniższe dotacje na 1 mieszkańca uzyskano w gminie Stawiguda i mieście Elk (poniżej 1 300 zł). W porównaniu z 2023 r. w większości jednostek zanotowano wzrost dotacji na 1 mieszkańca – największy w gminie wiejskiej Szczytno (ponad 4-krotny). Spadek nastąpił w 32 gminach, największy w gminach wiejskich Wilczęta i Giżycko (o ponad 60%).

Mapa 49. Dotacje^a dla gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 49. Grants^a for gminas per capita in 2024

a Dane dotyczą dotacji celowych oraz dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej; wraz z dotacjami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) i dotacjami z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

a Data concerning targeted grants and grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification; with grants from the COVID-19 Prevention Fund (including Local Government Investment Fund) and grants from the Assistance Fund or other funds for financing or subsidising the implementation of tasks in the field of helping Ukrainian citizens.

Większość dotacji otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego województwa stanowiły dotacje celowe (90,5%). Wyniosły one 3 572,0 mln zł i były o 25,2% wyższe niż w 2023 r. oraz o 136,8% wyższe niż w 2015 r. W otrzymanej kwocie dotacji celowych największą część (57,2%) stanowiły dotacje z budżetu państwa, które wyniosły 2 041,4 mln zł. Na zadania z zakresu administracji rządowej przeznaczono 1 563,8 mln zł, na zadania własne – 463,1 mln zł, a na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 14,5 mln zł. Oprócz dotacji celowych jednostki samorządu terytorialnego otrzymały również dotacje wynikające z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej, które w 2024 r. osiągnęły wartość 373,8 mln zł i były o ponad połowę mniejsze w porównaniu z 2023 r. (patrz strona 179).

W dotacjach otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego wyodrębnione były dotacje inwestycyjne, które w 2024 r. wyniosły 1 624,6 mln zł i były o 4,2% mniejsze w porównaniu z 2023 r. Stanowiły one 41,2% wszystkich otrzymanych dotacji. Największy udział dotacji inwestycyjnych

w dotacjach ogółem zarejestrowano w budżetach powiatów (47,5%). Mniejszą część stanowiły w budżetach gmin (45,0%) i budżecie województwa (28,3%), a najmniejszą w budżetach miast na prawach powiatu (16,5%). W 2024 r. kwota dotacji inwestycyjnych przypadająca na 1 mieszkańca województwa wyniosła 1 200 zł i była o 44 zł mniejsza niż rok wcześniej.

Oprócz dochodów własnych i otrzymanych dotacji jednostki samorządu terytorialnego dysponowały również środkami z subwencji ogólnej przekazanej z budżetu państwa. W 2024 r. osiągnęła ona poziom 5 148,3 mln zł i w porównaniu z 2023 r. była większa o 20,4%. Subwencja ogólna stanowiła 33,7% wszystkich dochodów. Największy udział subwencji w dochodach zarejestrowano w budżetach powiatów (48,3%). Mniejszą część stanowiła w budżecie województwa (42,7%) i budżetach miast na prawach powiatu (30,9%), a najmniejszą w budżetach gmin (28,2%).

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki bieżące zrealizowane przez jednostki samorządu terytorialnego w 2024 r. były wyższe niż rok wcześniej, natomiast wydatki majątkowe – niższe. W strukturze wydatków zmniejszył się udział wydatków majątkowych na rzecz wydatków bieżących. Udział wydatków inwestycyjnych zmniejszył się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r.

W 2024 r. łączne wydatki poniesione przez jednostki samorządu terytorialnego w warmińsko-mazurskim osiągnęły wartość 15 255,5 mln zł i były o 11,0% wyższe niż rok wcześniej oraz prawie dwukrotnie wyższe w porównaniu z 2015 r. Wydatki bieżące osiągnęły wartość 12 108,6 mln zł i w porównaniu z 2023 r. zwiększyły się o 18,2%. Wydatki majątkowe wyniosły 3 146,8 mln zł i były o 10,1% mniejsze niż rok wcześniej. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wyniósł 79,4%, a majątkowych 20,6%.

Tablica 46. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 46. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN			udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure	
Ogółem Total	5 477	7 793	10 091	11 272	20,0
Gminy ^a Gminas ^a	3 335	5 652	6 932	7 972	23,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	6 403	7 015	10 342	9 929	5,9
Powiaty Powiats	1 075	1 581	2 127	2 669	22,3
Województwo Voivodship	658	605	768	778	26,3

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 11 272 zł (w kraju 11 507 zł) i były o 11,7% większe w porównaniu z 2023 r. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w mazowieckim (13 405 zł), a najniższe – w śląskim (10 583 zł).

W 2024 r. wydatki gmin wyniosły 8 564,0 mln zł i stanowiły 56,1% łącznych wydatków samorządów. W porównaniu z 2023 r. wzrosły o 14,3%. Przeciętne wydatki gmin na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 7 972 zł i były o 15,0% wyższe niż w 2023 r. Największe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Janowiec Kościelny (prawie 15 000 zł). Najmniej wydatkowano w mieście Działdowo (nieco ponad 6 000 zł).

Wydatki realizowane przez miasta na prawach powiatu osiągnęły kwotę 2 771,5 mln zł, która była o 4,6% mniejsza niż rok wcześniej i stanowiła 18,2% wszystkich wydatków poniesionych przez samorządy w województwie. Wydatki na 1 mieszkańca w Olsztynie wyniosły 10 646 zł, a w Elblągu 8 866 zł.

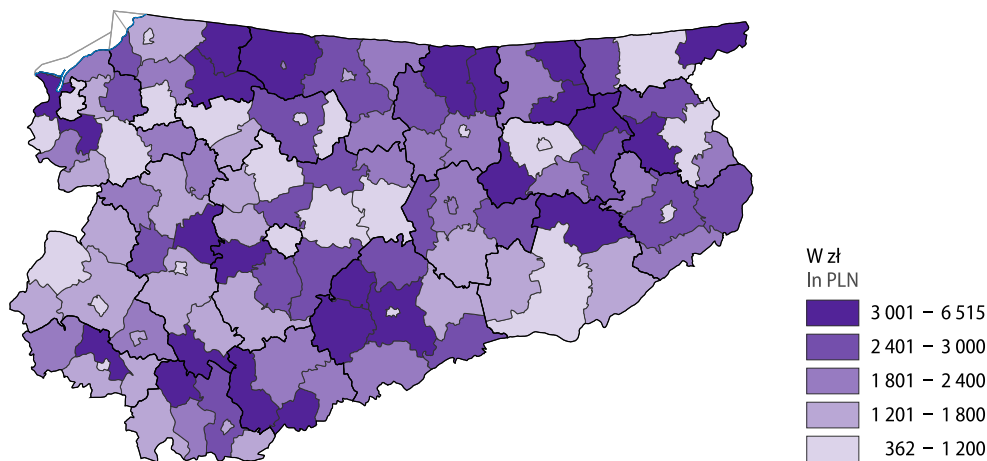
Wydatki powiatów w 2024 r. wyniosły 2 867,1 mln zł, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca 2 669 zł. Samorząd województwa wydatkował 1 052,9 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to 778 zł.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wszystkich jednostek samorządu terytorialnego województwa wyniósł 20,0%. Największy odnotowano w budżecie województwa, mniejszy w budżetach gmin i powiatów, a najmniejszy w budżetach miast na prawach powiatu. Wydatki inwestycyjne stanowiły większość wydatków majątkowych (96,8%). Środki przeznaczone na inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły wartość 2 252 zł (w Polsce 2 179 zł) i były o 8,7% mniejsze niż w roku wcześniejszym.

Wśród gmin i miast na prawach powiatu największą kwotę wydatków inwestycyjnych przypadającą na 1 mieszkańca odnotowano w gminach wiejskich Szczytno i Janowiec Kościelny (powyżej 6 000 zł). Najniższe wydatki zarejestrowano w gminie Wilczęta (362 zł) oraz mieście Szczytno (462 zł).

Mapa 50. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 50. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2024

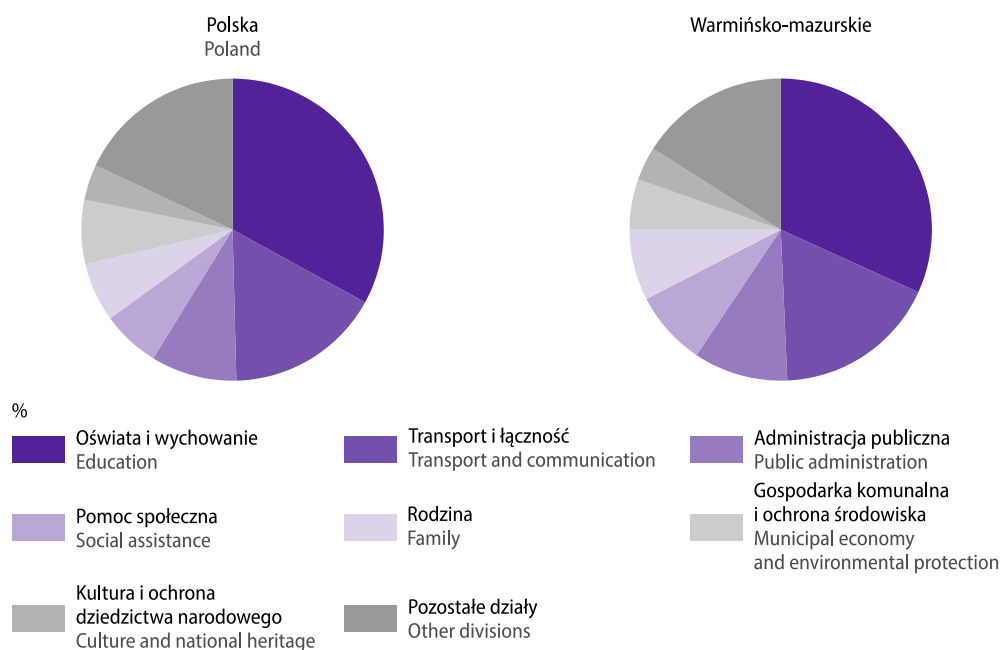
^a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
^a Expenditure of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

Spośród wszystkich działów ujętych w klasyfikacji budżetowej ponad 80,0% wydatków, zarówno w województwie, jak i w całym kraju, dotyczyło siedmiu z nich. Wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 4 853,8 mln zł i w strukturze wydatków stanowiły 31,8% (w Polsce 33,0%). Drugie pod względem wielkości były wydatki związane z transportem i łącznością, które osiągnęły wartość 2 662,3 mln zł, stanowiąc 17,5% wszystkich wydatków (w Polsce 16,6%). Na kolejnym miejscu znalazły się wydatki związane z administracją publiczną, których wartość na poziomie 1 537,1 mln zł stanowiła 10,1% łącznych wydatków (w Polsce 9,2%).

Wydatki na oświatę i wychowanie miały największy udział w budżetach miast na prawach powiatu (43,2%), powiatów (31,9%) i gmin (31,4%). W budżecie województwa prawie połowa wydatków (49,5%) związana była z transportem i łącznością.

Wykres 75. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.

Chart 75. Expenditure of local government unit budgets by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2024 r. budżety wszystkich jednostek samorządu terytorialnego łącznie zamknęły się nadwyżką. Dodatni wynik finansowy odnotowano na szczeblu województwa i powiatów, ujemny – na szczeblu gmin i miast na prawach powiatu.

Zadłużenie gmin i powiatów zwiększyło się, natomiast zadłużenie województwa i miast na prawach powiatu – zmniejszyło się.

Wynik budżetu jest różnicą między dochodami a wydatkami. Po dwóch latach ujemnego wyniku finansowego jednostki samorządu terytorialnego osiągnęły nadwyżkę finansową w wysokości 32,5 mln zł. Była ona wynikiem nadwyżki w budżecie województwa i budżetach powiatów, pomniejszonej o deficyt odnotowany w budżetach gmin oraz miast na prawach powiatu.

W latach 2015–2024 łączny wynik budżetów zamykał się deficytem w sześciu latach, a nadwyżką w czterech. Nadwyżka, która wystąpiła w 2024 r. była najmniejszą w analizowanym okresie. Największą nadwyżkę, w wysokości 747,5 mln zł uzyskano w 2021 r.

Tablica 47. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 47. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-25,3	438,4	-535,8	32,5	0,2
Gminy ^a Gminas ^a	111,9	241,2	-390,5	-162,5	-1,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-143,8	69,5	-245,4	-5,8	-0,2
Powiaty Powiats	29,7	94,3	-34,6	9,2	0,3
Województwo Voivodship	-23,1	33,4	134,7	191,5	15,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

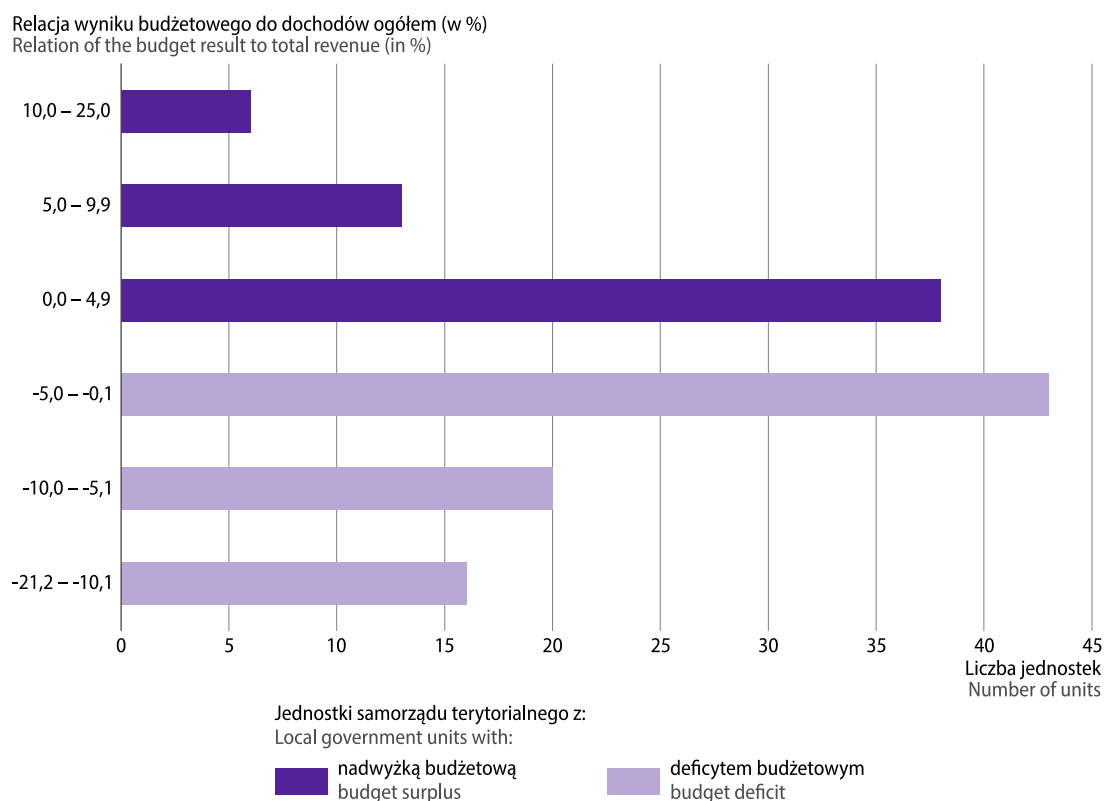
W 2024 r. relacja nadwyżki finansowej do dochodów ogółem w jednostkach samorządu terytorialnego osiągnęła wartość 0,2%. Dodatnią relację odnotowano w budżecie województwa i budżetach powiatów. Ujemną uzyskały budżety miast na prawach powiatu oraz gmin.

Nadwyżka finansowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosła 24 zł. Największą odnotowano w budżecie województwa (142 zł), mniejszą w budżetach powiatów (9 zł). Deficyt finansowy zarejestrowano w budżetach gmin (minus 151 zł na 1 mieszkańca) oraz miast na prawach powiatu (minus 21 zł).

Na 136 jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 79 wystąpił deficyt budżetowy. Było to o 31 jednostek mniej w porównaniu z wcześniejszym rokiem. W 16 z nich deficyt był większy niż 10,0% dochodów. Nadwyżkę budżetową odnotowano w 57 jednostkach. W sześciu z nich wyniosła ona powyżej 5,0% dochodów.

Wykres 76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 76. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

Zadłużenie samorządów, którego źródłem finansowania są kredyty i pożyczki, papiery wartościowe oraz zobowiązania wymagalne, według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. wyniosło 3 124,6 mln zł. W porównaniu z wcześniejszym rokiem było większe o 3,5%. Największe wartościowo zadłużenie wystąpiło w gminach, mniejsze w miastach na prawach powiatu i powiatach, a najmniejsze w województwie. W porównaniu z 2023 r. poziom zadłużenia wzrósł w gminach (o 11,2%) i powiatach (o 4,9%). Zadłużenie zmniejszyło się w budżecie województwa (o 36,2%) oraz budżetach miast na prawach powiatu (o 1,6%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca zadłużenie budżetów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego osiągnęło wartość 2 316 zł i było wyższe o 94 zł w porównaniu z wcześniejszym rokiem. Największe zadłużenie w przeliczeniu na 1 mieszkańca dotyczyło budżetów miast na prawach powiatu, a najmniejsze budżetu województwa.

Tablica 48. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 48. Debt of local government units in 2024
As of 31 December

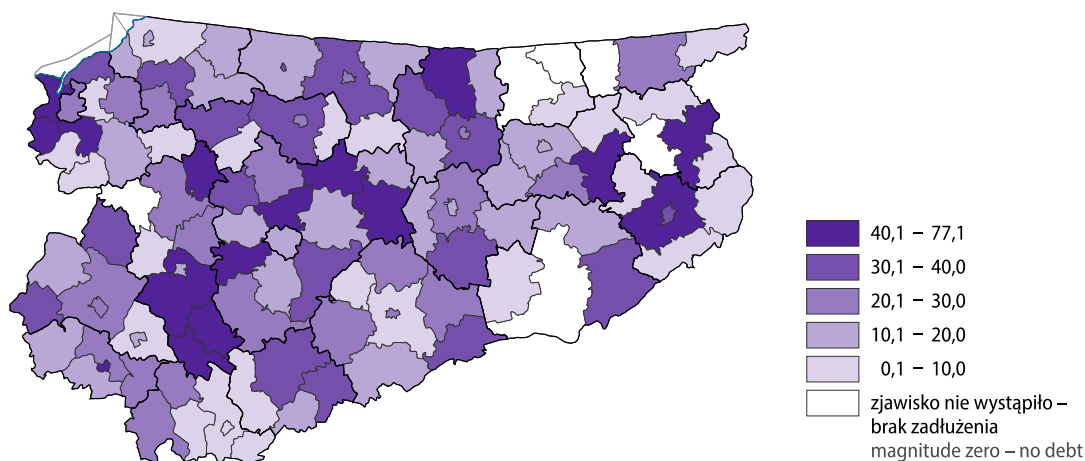
Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	3 124,6	2 316	20,4	103,5
Gminy ^a Gminas ^a	1 956,2	1 827	23,3	111,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	616,8	2 215	22,3	98,4
Powiaty Powiats	379,1	354	13,2	104,9
Województwo Voivodship	172,5	128	13,9	63,8

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2024 r. relacja zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem wyniosła 20,4% i była o 2,4 p. proc. niższa niż rok wcześniej. Zmniejszyła się ona we wszystkich rodzajach jednostek samorządu terytorialnego: w województwie (o 9,0 p. proc.), w powiatach (o 2,7 p. proc.), w gminach (o 1,5 p. proc.) oraz miastach na prawach powiatu (o 1,3 p. proc.). Wśród gmin i miast na prawach powiatu najwyższym wskaźnikiem charakteryzowały się gminy wiejskie Elbląg (77,1%) i Wydminy (65,1%). Najniższy wskaźnik uzyskały gminy: Pozezdrze (0,1%), Kiwity (0,4%) oraz Milejewo, Godkowo i Płońnica (po 0,7%). Sześć gmin – Węgorzewo, Budry, Banie Mazurskie, Pisz, Małdyty, Świętajno (pow. olecki) – nie było zadłużonych.

Mapa 51. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 51. Debt of gminas in % of total revenue in 2024
As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Do końca 2025 r. wartość całkowita podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie warmińsko-mazurskiego stanowiła 3,3% wartości całkowitej umów i decyzji podpisanych w kraju, a prawie 20% tej kwoty zostało przekazane do certyfikacji.

Ponad 53% wartości umów i decyzji dotyczyło Funduszu Europejskiego dla Warmii i Mazur, a ponad 20% – Funduszu Europejskiego dla Polski Wschodniej.

Wartość dotacji przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego w 2024 r. w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych była niższa niż rok wcześniej. Prawie 60% dotacji unijnych to dotacje na cele inwestycyjne.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata: 2000–2006, 2007–2013 i 2014–2020. Obecnie jest beneficjentem perspektywy na lata 2021–2027.

Podstawowym dokumentem określającym strategię wykorzystania Funduszy Europejskich w czwartej perspektywie jest **Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w Polsce** (UP). Określa ona cele i zakres interwencji, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie funduszami, programy oraz ich finansowanie.

W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021–2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją (np. Urzędem Marszałkowskim) a beneficjentem (np. gminą, firmą). Natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczenia i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał, a następnie zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Do końca 2025 r. wartość całkowita podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wyniosła 9 192,7 mln zł. Stanowiła ona 3,3% wartości podpisanych umów i decyzji w Polsce. Wartość wniosków o płatność do certyfikacji osiągnęła poziom 1 797,7 mln zł. Oznacza to, że do końca 2025 r. rozliczono 19,6% zakontraktowanych środków (w Polsce 21,4%). Relatywnie niski wskaźnik oznacza, że większość inwestycji znajdowała się w fazie realizacji, a nie końcowego rozliczania.

Tablica 49. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.

Table 49. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		razem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^a in PLN
Ogółem Total	9 192,7	1 797,7	1 359,4	19,6	1 342
w tym: of which					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	1 348,4	318,1	214,3	23,6	237
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	898,5	133,3	71,6	14,8	100
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) European Funds for Digital Development	26,7	12,4	9,8	46,5	9
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) European Funds for Eastern Poland	1 871,2	279,9	211,8	15,0	209
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	37,5	6,8	5,6	18,2	5
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) European Funds for Fisheries	81,7	17,5	12,1	21,4	13
Regionalne Fundusze Europejskie (Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur) Regional European Funds (European Funds for Warmia and Masuria)	4 928,7	1 029,7	834,0	20,9	769

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Data were calculated using the population as of 31 December 2025.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Największa wartość umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 dotyczyła Funduszu Europejskiego dla Warmii i Mazur. Osiągnęła ona poziom 4 928,7 mln zł, przy wskaźniku certyfikacji na poziomie 20,9%. Na jednego mieszkańca przypadało 769 zł rozliczonych środków z tego funduszu.

Wysoka wartość umów i decyzji dotyczyła również Funduszu Europejskiego dla Polski Wschodniej, z którego korzystały także województwa: lubelskie, mazowieckie, podkarpackie, podlaskie i świętokrzyskie. W ramach tego funduszu w warmińsko-mazurskim podpisano umowy i decyzje o łącznej wartości 1 871,2 mln zł. Poziom certyfikacji wyniósł jedynie 15,0%, co przełożyło się na 209 zł rozliczonych dochodów z tego funduszu przypadających na jednego mieszkańca województwa.

Najwyższy poziom certyfikacji (46,5%) osiągnięto dla umów podpisanych w ramach Funduszu Europejskiego na Rozwój Cyfrowy. Ich wartość była jednak najniższa i wyniosła zaledwie 26,7 mln zł.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafunduszowe oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – skupia się na modernizacji wsi i rolnictwa,
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA (Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria), które funkcjonują równolegle do budżetu Unii Europejskiej:

- Norweski Mechanizm Finansowy (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego – fundusze wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny,
- Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) – wspiera m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

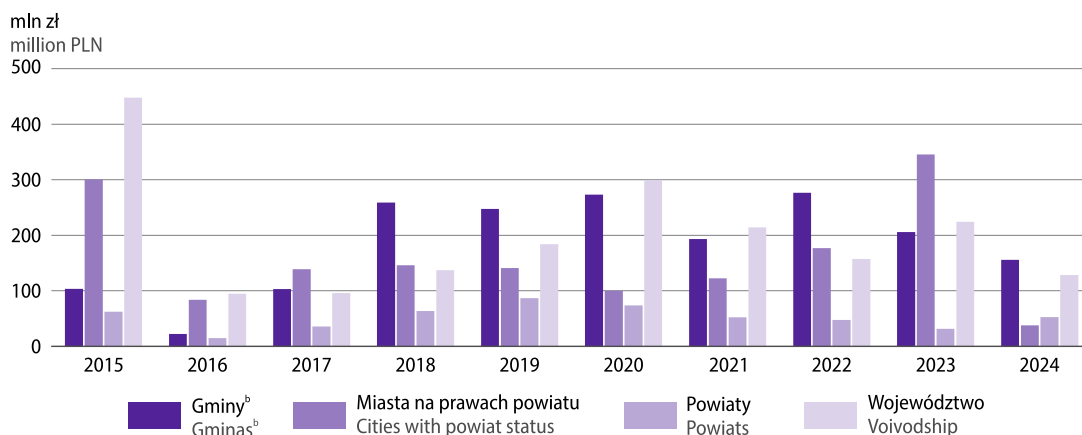
Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami: §§ 200 i 620 oraz §§ 205 i 625.

Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzą do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

Wartość całkowita dotacji otrzymanych przez samorządy w 2024 r. na realizację projektów europejskich (§§ 200, 620, 205, 625) wyniosła 373,8 mln zł, co stanowiło 9,5% dotacji ogółem. Dotacje te zmalały o 53,7% w porównaniu z rokiem wcześniejszym i o 59,1% w porównaniu z 2015 r. Najwięcej otrzymały budżety gmin (41,6%), mniej budżet województwa (34,3%) i budżety powiatów (14,0%), a najmniej budżety miast na prawach powiatu (10,1%). Spośród otrzymanych dotacji 59,9% stanowiły dotacje inwestycyjne, które w porównaniu z 2023 r. zmniejszyły się o 66,0%.

Wykres 77. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 77. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

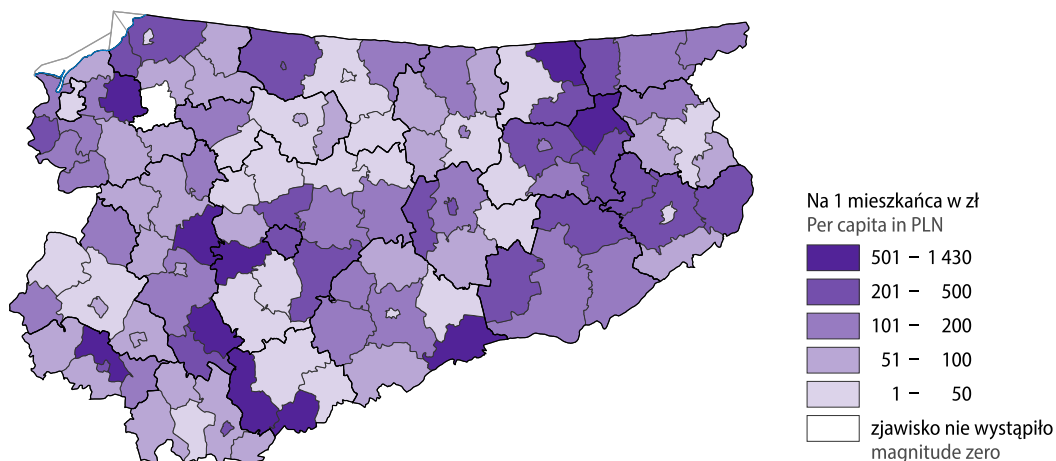

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. wartość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego w warmińsko-mazurskim w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (z §§ 200, 620, 205, 625) w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 276 zł, w tym inwestycyjnych 165 zł. Spośród gmin i miast na prawach powiatu największą kwotę dotacji tego rodzaju otrzymały gminy: Budry, Łukta, Młynary i Janowiec Kościelny (powyżej 1 000 zł). W sześciu gminach dotacje nie osiągnęły wartości 20 zł, a w budżecie gminy Wilczęta nie zarejestrowano tego rodzaju środków.

Mapa 52. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2024 r.

Map 52. Grants received by gminas^a for the implementation of European projects^b in 2024

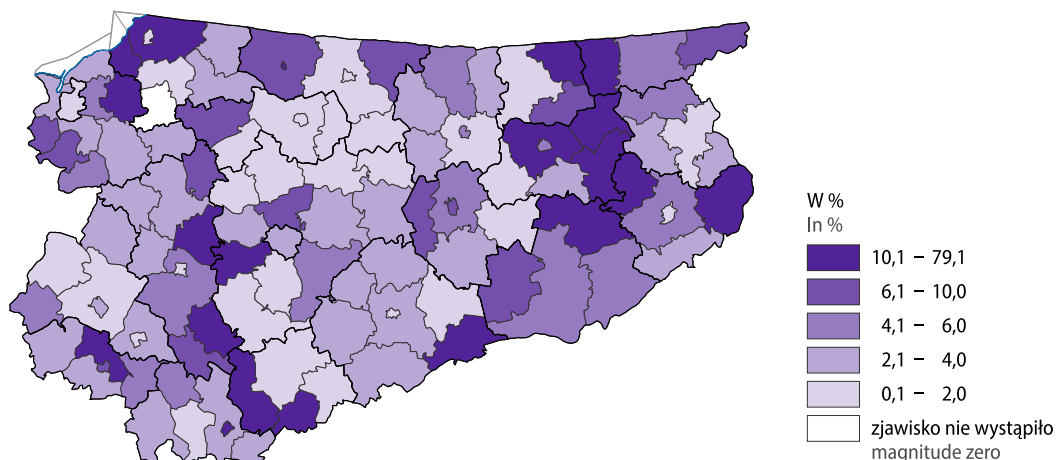
a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

Relacja wartości dotacji otrzymanych na projekty unijne w 2024 r. do wielkości dochodów własnych dla wszystkich jednostek łącznie wyniosła 6,0%. Największą wartość przyjęła dla województwa (28,5%), mniejszą dla powiatów (6,4%) i gmin (4,5%), a najmniejszą dla miast na prawach powiatu (2,6%). Spośród gmin najwyższą relację wartości dotacji na projekty unijne do dochodów własnych wykazała gmina Budry (79,1%) i Rozogi (60,1%), natomiast najniższą gmina Stawiguda (0,1%) i miasto Elk (0,2%).

Mapa 53. Relacja dotacji otrzymanych przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b do dochodów własnych w 2024 r.

Map 53. Relation of grants received by gminas^a for the implementation of European projects^b to own revenue in 2024

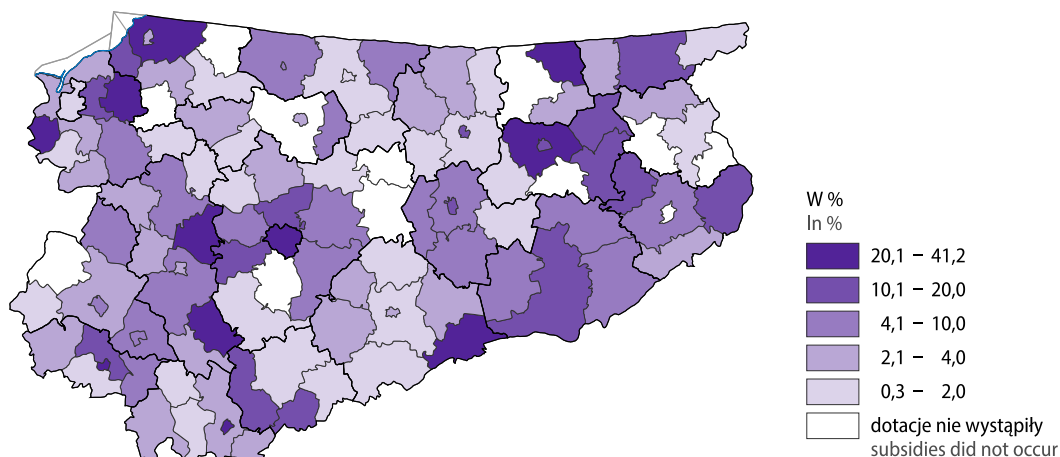
a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych dla wszystkich jednostek łącznie wyniósł 7,3%. W budżecie województwa udział ten był największy (17,6%). W miastach na prawach powiatu osiągnął poziom 16,1%, w gminach 6,5%, a w powiatach 3,3%. Spośród gmin najwyższy udział odnotowano w gminie Grunwald (41,2%), natomiast najniższy w gminie Reszel (0,3%) i mieście Bartoszyce (0,5%). W budżetach 12 gmin nie wykazano tego źródła finansowania inwestycji.

Mapa 54. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w 2024 r.

Map 54. Share of the European investment grants in total investment expenditure in 2024

7.5. Planowanie przestrzenne

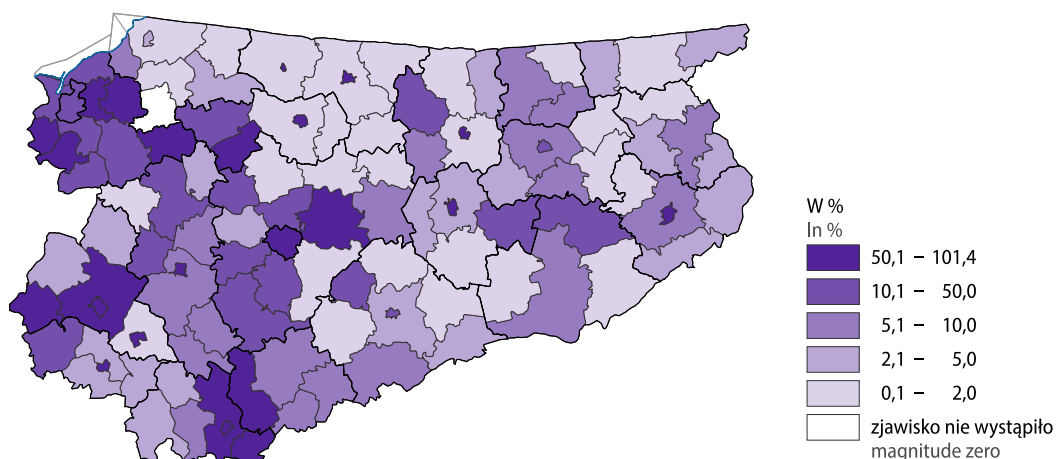
7.5. Spatial planning

W 2024 r. w każdej gminie województwa warmińsko-mazurskiego (z wyjątkiem Wilcząt) istniała powierzchnia objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego, łącznie stanowiąc 350,9 tys. ha. W porównaniu z 2023 r. wzrosła o 1,4%. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni danej jednostki terytorialnej wyniósł 14,5% i był nieznacznie wyższy niż rok wcześniej. W niektórych przypadkach wartość wskaźnika była większa od 100,0%, co wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych. Taki przypadek miał miejsce w 2024 r. w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz gminach wiejskich Działdowo i Gronowo Elbląskie. Podobnie jak rok wcześniej, w 9 gminach całość powierzchni była objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, natomiast w 14 gminach udział ten nie przekroczył 1,0%. W 2024 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany oraz powierzchnia tego obszaru zmniejszyły się. Co dziesiąta gmina prowadziła działania rewitalizacyjne w oparciu o GPR.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami w oparciu o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

Mapa 55. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem^a w 2024 r.

Map 55. Share of the area covered by binding local spatial management plants in total area^a in 2024

^a Wartość wskaźnika większa od 100,0% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGiK z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100,0% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by GUGiK, taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

Liczba projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. wyniosła 500 i zmalała o 3,5% w porównaniu z 2023 r. Ponad połowa z nich była sporządzana krócej niż dwa lata. Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniosła 13,5 tys. ha i była prawie o połowę mniejsza niż rok wcześniej.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika zarówno z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu obiektów.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego). Od 2024 r. obowiązują wyłącznie gminne programy rewitalizacji (GPR). Tylko te programy mają zastosowanie w ramach perspektywy unijnej 2021–2027. Programy rewitalizacyjne, które nie są GPR, mogły być stosowane do 31 grudnia 2023 r., a po tym terminie straciły ważność.

W 2024 r. działania rewitalizacyjne na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR) uchwalonego w oparciu o ustawę o rewitalizacji prowadziło 12 gmin (gminy miejskie: Działdowo, Szczytno, Kętrzyn, Ostróda, Ława, Elk, w tym miasta na prawach powiatu Elbląg i Olsztyn, gminy miejsko-wiejskie: Susz, Frombork i Morąg oraz gmina wiejska Barciany). W 2023 r. były to jedynie 4 gminy: miejskie Działdowo i Ława oraz miejsko-wiejskie Frombork i Jeziorany. Gminny program rewitalizacji (GPR) w 2024 r. posiadało 10,3% wszystkich gmin w województwie, z tego oba miasta na prawach powiatu, prawie połowa gmin miejskich, 8,8% gmin miejsko-wiejskich i 1,5% gmin wiejskich.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, нефункционирования rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja. W 2024 r. informację o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego przekazało 12 gmin. Stanowiło to 10,3% gmin w województwie, tj. mniej niż w roku wcześniejszym. Wskazały one na powierzchnię obszaru zdegradowanego wynoszącą łącznie 25,8 tys. ha, która stanowiła 1,1% powierzchni województwa. W porównaniu z 2023 r. było zarówno mniej gmin, jak i mniejsza była powierzchnia obszaru zdegradowanego. Blisko połowę całkowitej powierzchni obszaru zdegradowanego w województwie wyznaczono w gminie wiejskiej Barciany. Największym udziałem powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy charakteryzowała się gmina miejska Szczytno (ponad połowa całkowitej powierzchni gminy). Najmniejszy udział, nieprzekraczający 10% powierzchni gminy, wyznaczono w 3 gminach: gminie miejskiej Olsztyn, miejsko-wiejskiej Frombork oraz miejskiej Iława.

Tablica 50. Obszary zdegradowane w gminach

Table 50. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023		2024	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area				powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %		w ha in ha		w % in %	
Ogółem Total	32	12	100,0	31 228	25 777	100,0		
Gminy miejskie Urban gminas	12	6	50,0	2 581	1 837	7,1		
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2	2	16,7	2 676	2 606	10,1		
Gminy wiejskie Rural gminas	2	1	8,3	7 617	12 230	47,5		
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	16	3	25,0	18 354	9 104	35,3		

Obszar zdegradowany w dniu 31 grudnia 2024 r. zamieszkiwało 170,7 tys. osób: Stanowiło to 12,7% ludności województwa. Najwięcej osób zamieszkiwało obszary zdegradowane w miastach na prawach powiatu i gminach miejskich (łącznie 91,6%).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2024 r. obszar rewitalizacji wyznaczony w gminnych programach rewitalizacji (GPR) obejmował blisko 7,0 tys. ha, co stanowiło 0,3% powierzchni województwa. Udziałem obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy większym niż 10,0% charakteryzowało się 5 gmin, w tym największym, podobnie jak rok wcześniej, gmina miejska Działdowo. Udziałem nieprzekraczającym 1,0% charakteryzowały się 2 gminy miejsko-wiejskie – Morąg i Frombork.

Obszar rewitalizacji zamieszkiwało 121,2 tys. osób. Stanowiło to 23,8% ludności gmin prowadzących procesy rewitalizacji. Odsetek osób zamieszkujących obszary rewitalizacyjne przekraczający 25,0% odnotowano w 5 gminach, w tym najwyższy w gminie miejskiej Ostróda. Natomiast w gminie miejsko-wiejskiej Morąg odnotowano odsetek osób zamieszkujących obszary rewitalizacyjne niższy niż 15%.

Ze względu na typ funkcjonalny terenów, na których ustanowiono obszar rewitalizacji, przeważały pozostałe tereny niezamieszkałe. Stanowiły one 54,1% obszarów rewitalizacji. Najmniejszy udział w powierzchni obszaru rewitalizacji miały tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze).

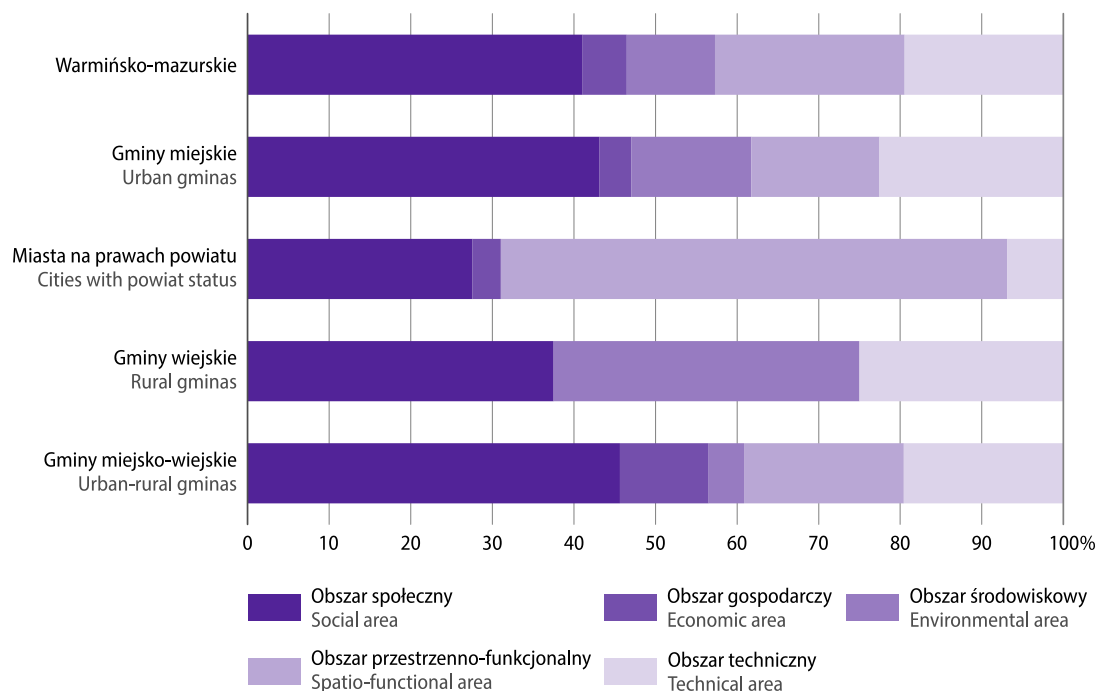
Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W gminnych programach rewitalizacji w 2024 r. zaplanowanych było 0,2 tys. przedsięwzięć, w tym rozpoczęto, realizowano lub zrealizowano 20,0% z nich. Ponad połowę przedsięwzięć zaplanowano w gminach miejskich, prawie ¼ w gminach miejsko-wiejskich, natomiast najmniej w gminach wiejskich.

W województwie największy udział zaplanowanych przedsięwzięć dotyczył obszaru społecznego. Kolejnymi były przedsięwzięcia z obszaru przestrzenno-funkcjonalnego i technicznego. Najmniej było przedsięwzięć zaplanowanych w obszarze gospodarczym i środowiskowym. We wszystkich typach gmin, z wyjątkiem miast na prawach powiatu, przeważały interwencje w obszarze społecznym. W miastach na prawach powiatu najliczniejsze były natomiast interwencje obejmujące obszar przestrzenno-funkcjonalny. Ponadto w gminach miejskich i wiejskich najmniej liczne były interwencje w obszarze gospodarczym, natomiast w gminach miejsko-wiejskich i miastach na prawach powiatu – w obszarze środowiskowym.

Wykres 78. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w gminnych programach rewitalizacji (GPR) według obszaru interwencji w 2024 r.

Chart 78. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in gminas programme (GPR) by intervention areas in 2024

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie warmińsko-mazurskim

Selected data on Warmińsko-Mazurskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	278 817,9	256 490,2	256 546,6	418 957,1
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	71 481,4	77 603,8	36 739,8	63 105,6
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,031	0,033	0,034	0,034
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	13,9	22,1	30,6	37,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,51	-1,39	-3,34	-6,01
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,10	9,05	8,71	7,64
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-2,35 ^a	-2,63	-1,50	-1,86
Wskaźnik starości demograficznej w %	14,1	16,6	17,5	18,1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	589	836	822	850
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	47,0	50,7	51,3	53,5
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	51,9	52,5	53,0	55,4
Stopa bezrobocia według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	9,5	3,3	3,1	3,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	67	22	23	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w zł	3 345,93	4 142,65	4 400,23	4 863,90
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	291,7	306,3	309,1	308,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1 789,53	2 062,43	2 182,02	2 337,06
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1 280,51	1 597,18	1 884,05	2 069,47
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	19,9	20,1	19,4
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	11,9	8,0	7,4	6,5
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	42	86	91	106
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	350,9	369,0	382,8	388,9
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	31,5	32,1	33,2	33,2
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	6,6	7,1 ^e	6,2 ^e	7,1
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1 214	1 244	1 247	1 241

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. c Wyniki badania od 2019 r. zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. W związku z tym nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi za wcześniejsze lata. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Łącznie z poradami nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

2022	2023	2024	2025	Specification
357 717,0	509 960,1	401 995,5	.	Outlays on fixed assets in environmental protection in thousand PLN (current prices)
79 087,2	138 675,8	106 557,2	.	Outlays on fixed assets in water management in thousand PLN (current prices)
0,035	0,035	0,038	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
38,0	39,2	41,2	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste collected in %
-4,54	-4,48	-4,71	-5,29	Natural increase per 1000 population
7,24	6,23	5,97	5,49	Live births per 1000 population
-1,65	-1,66	-1,79	-1,80	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
18,8	19,6	20,3	24,0	Old age ratio in %
888	905	929	.	Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6 ^b
53,7	53,8	53,6	53,9	Employment rate by LFS ^c in % (annual averages)
55,5	55,2	55,7	55,9	Activity rate by LFS ^c in % (annual averages)
3,3	2,5	3,8	3,3	Unemployment rate by LFS ^c in % (annual averages)
22	24	28	42	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
5 331,98	6 089,46	6 863,45	7 397,17	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^d in PLN
309,0	312,4	315,4	318,1	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
2 564,91	3 015,93	3 452,14	3 754,72	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
2 102,25	2 428,06	2 889,86	.	Average monthly available income per capita in households in PLN
20,6	22,4	21,8	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
6,0	5,8	5,8	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
127	140	169	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
396,5	403,1	409,5	.	Dwelling stocks per 1000 population (as of 31 December)
33,0	33,7	34,7	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³
7,4	8,3	8,6	.	Doctor's consultation provided within the scope of outpatient health care per capita
1 247	1 227	1 221	.	Population per outpatient health care unit (as of 31 December)

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activities throughout the school year. c Since 2019 the survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. As a result, they are not fully comparable to the data presented for previous years. d Data concern economic entities employing more than 9 persons. e Including doctor's consultation for night and holiday health care.

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	96,1	96,5	95,8	93,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	3,3	3,0	3,5	5,4
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	1 427,4	2 418,9	1 388,8	1 811,1
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	101,1	134,9	57,4	130,4
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^b na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	107,0	327,9	331,2	590,4
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	90,8	101,0	99,3	109,0
Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	41,7	44,5	45,8	45,9
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	83,4	85,7	87,1	90,7
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
ogółem	40,1	39,4	39,7	39,6
gminy ^d	44,5	39,2	40,0	39,4
miasta na prawach powiatu	50,8	49,3	47,8	48,8
powiaty	26,8	33,7	35,1	31,6
województwo	18,8	24,9	27,6	33,2
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
ogółem	22,5	16,0	15,7	15,2
gminy ^d	13,3	15,2	14,3	13,8
miasta na prawach powiatu	30,4	11,6	6,1	10,2
powiaty	14,1	18,9	17,7	13,0
województwo	54,8	28,9	45,1	42,8
Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
ogółem	994,7	569,2	653,2	660,6
gminy ^d	150,6	249,0	252,5	315,9
miasta na prawach powiatu	301,2	123,7	90,9	114,1
powiaty	105,9	73,1	81,3	59,7
województwo	436,9	123,3	228,5	170,8
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
ogółem	-25,3	-12,8	438,4	747,5
gminy ^d	111,9	-21,2	241,2	416,2
miasta na prawach powiatu	-143,8	4,2	69,5	181,8
powiaty	29,7	3,6	94,3	103,8
województwo	-23,1	0,7	33,4	45,7

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. e Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

2022	2023	2024	2025	Specification
95,1	95,6	97,1	96,9	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
4,3	3,9	2,4	2,6	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
2 404,4	2 317,6	1 957,8	2 070,2	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
132,8	96,4	84,5	105,7	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
577,6	593,7	511,1	.	Intramural expenditure on research and development ^b per capita in PLN (current prices)
108,7	102,1	96,6	107,4	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
46,8	47,2	47,7	.	Hard surface district and communal roads per 100 km ² of total area
95,6	97,6	93,7	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %
42,6	39,9	40,5	.	total
42,7	41,6	41,0	.	gminas ^d
51,4	48,3	53,3	.	cities with powiat status
34,7	29,8	28,6	.	powiats
36,4	30,5	36,1	.	Voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
15,9	24,4	20,0	.	total
15,2	24,0	23,0	.	gminas ^d
12,5	26,3	5,9	.	cities with powiat status
16,1	19,3	22,3	.	powiats
30,2	33,8	26,3	.	Voivodship
				Total investment grants ^e for local government units in million PLN
701,3	1 695,4	1 624,6	.	total
325,4	929,1	1 162,1	.	gminas ^d
172,0	370,1	71,7	.	cities with powiat status
99,9	246,2	316,3	.	powiats
103,9	150,0	74,5	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in million PLN
-96,5	-535,8	32,5	.	total
-77,2	-390,5	-162,5	.	gminas ^d
8,3	-245,4	-5,8	.	cities with powiat status
-7,1	-34,6	9,2	.	powiats
-20,5	134,7	191,5	.	Voivodship

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern economic entities employing more than 9 persons. d Excluding gminas which are also cities with powiat status. e Sum of all types of investment grants.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Olsztynie

Selected data on Olsztyn

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
gazowych	385 283	401 671	372 629	426 202
pyłowych	98	90	83	96
Odpady wytworzone ^a w tys. t	68,8	94,6	70,0	68,8
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	315	299	266	250
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	173,4	172,0	170,7	169,3
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,70	0,28	-1,34	-4,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,30 ^b	-2,30	-2,01	-1,61
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	58,9	69,7	67,8	69,4
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	778	1 078	1 057	1 100
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,8	2,7	3,5	2,2
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	50,2	40,9	37,3	41,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	53	7	35	14
Liczba osób na 1 przychodnię ^e (stan w dniu 31 grudnia)	1 105	988	964	905
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^e na 1 mieszkańca	11,0	11,8	10,4	11,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	5,0	3,6	3,3	3,0
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^f i klubach dziecięcych w %	12,2	19,7	22,4	20,0
Miejsca w żłobkach ^f i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	127	218	248	275
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,28	2,16	2,10	2,07
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	133	138	142	147
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	88	91	93	96
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	16	17	19	21
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^g w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	2,7	3,2	4,5	5,2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^h na 1 mieszkańca w zł	4 408	5 924	6 023	8 877
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,0	7,4	8,8	4,7
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3 449	3 844	3 887	4 484
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3 056	1 002	569	922

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyznaczonych dla lat 2015–2020 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla lat 2020–2021 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020. e Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. f Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017–2021 żłobkami przyzakładowymi. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. h Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; zgodnie z lokalizacją inwestycji.

2022	2023	2024	2025	Specification
				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:
360 803	270 164	233 094	.	gases
70	36	43	.	particulates
503,9	407,1	68,3	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
251	244	255	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg
168,2	167,3	166,4	165,4	Population (as of 31 December)
2,79	-2,60	-3,64	-3,71	Natural increase per 1000 population
-2,51	-2,48	-2,81	-1,79	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
70,9	72,3	73,1	73,4	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)
1 153	1 161	1 165	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1000 children aged 3–6
2,0	2,1	2,0	2,7	Registered unemployment rate ^d (as of 31 December) in %
31,8	28,4	28,9	27,5	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %
7	13	24	41	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
867	820	820	.	Population per outpatient department ^e (as of 31 December)
12,5	13,0	13,2	.	Medical consultations provided in outpatient health care ^e per capita
2,1	2,1	1,8	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
25,8	24,0	27,6	.	Percent of children up to the age of 3 in care nurseries ^f and children's club in %
313	314	355	.	Places in nurseries ^f and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
2,02	1,99	1,96	.	Population per dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)
150	153	156	159	Entities of the national economy per 1000 population (as of 31 December)
98	100	101	103	Natural persons conducting economic activity per 1000 population (as of 31 December)
22	23	24	26	Commercial companies per 1000 population (as of 31 December)
3,4	4,7	1,2	1,7	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^g in %
11 091	13 009	7 545	.	Investment outlays in enterprises (current prices) ^h per capita in PLN
8,2	5,7	5,5	3,6	Dwellings completed per 1000 population
4 488	5 068	5 801	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN
1 394	4 285	575	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN

a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. d The unemployment rate are compiled considering employed persons on private farms in agriculture (comprising a part of the economically active civilian population) estimated: for 2015–2020 – based on the results of the 2010 Agricultural Census; for 2020–2021 – based on the results of the 2020 Agricultural Census. e Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. f Including nursery wards as well as in 2017–2021 workplace nurseries. g Data concern economic entities employing more than 49 persons. h Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Elbląg	Olsztyn	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2023 r. w tonach/rok:			Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2023 in tonnes/year:
gazowych	230 089	270 164	gases
pyłowych	25	36	particulates
Odpady wytworzone ^a w 2023 r. w tys. t	103,3	407,1	Waste generated ^a in 2023 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg	265	255	Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg
Ludność w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	111 089	165 393	Population in 2025 (as of 31 December)
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	-6,23	-3,71	Natural increase per 1000 population in 2025
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	-1,83	-1,79	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	75,6	73,4	Non-working age population per 100 persons of working age in 2025 (as of 31 December)
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25	1 102	1 165	Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	7,9	2,7	Registered unemployment rate in 2025 (as of 31 December) in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	44,9	27,5	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons in 2025 (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	42	41	Registered unemployed persons per job offer in 2025 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 przychodnię w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	1 167	820	Population per outpatient department in 2024 (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2024 r.	11,7	13,2	Medical consultations provided in outpatient health care per capita in 2024
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w %	3,5	1,8	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^b i klubach dziecięcych w 2024 r. w %	37,1	27,6	Percent of children up to the age of 3 attending nurseries ^b and children's club in 2024 in %
Miejsca w żłobkach ^b i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	404	355	Places in nurseries ^b and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	2,24	1,96	Population per dwelling in dwelling stocks in 2024 (as of 31 December)
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025r. (stan w dniu 31 grudnia)	130	159	Entities of the national economy per 1000 population in 2025 (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	91	103	Natural persons conducting economic activity per 1000 population in 2025 (as of 31 December)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz żłobkami przyzakładowymi.
a Excluding municipal waste. b Including nursery wards and workplace nurseries.

Wyszczególnienie	Elbląg	Olsztyn	Specification
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	11	26	Commercial companies per 1000 population in 2025 (as of 31 December)
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^a na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	2 280	7 545	Investment outlays in enterprises (current prices) ^a per capita in 2024 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r.	4,5	3,6	Dwellings completed per 1000 population in 2025
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	4 520	5 801	Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	899	575	Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Aneks

Annex

Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim

Selected data for Areas of Strategic Intervention against the background of urban and rural areas in Warmińsko-Mazurskie Voivodship

Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) – obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.

Do OSI zalicza się m.in.:

- **miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze** – miasta powyżej 20 tys. mieszkańców z wyłączeniem miast wojewódzkich oraz mniejsze, z liczbą ludności pomiędzy 15–20 tys. mieszkańców będące stolicami powiatów, w których występuje trwanie funkcji w następujących obszarach: gospodarczych funkcji kontrolnych, przemysłowych, turystycznych, handlowych, kultury, dostępności do szkolnictwa wyższego oraz zagrożenia depopulacją;
- **obszary zagrożone trwałą marginalizacją** – zróżnicowane przestrzenne pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i funkcji gospodarczych skupiska gmin wiejskich i powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast, w których nastąpiła kumulacja negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych.

W 2024 r. w warmińsko-mazurskim do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze zostało zakwalifikowanych 12 gmin miejskich oraz 2 obszary miejskie w gminach miejsko-wiejskich. Status obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją posiadało 66 gmin w województwie.

W gminach, wchodzących w skład Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) w województwie zauważyć można szereg prawidłowości – cech wspólnych dla całej kategorii zarówno średnich miast, tracących funkcje społeczno-gospodarcze, jak i obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją.

Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze cechowały się między innymi:

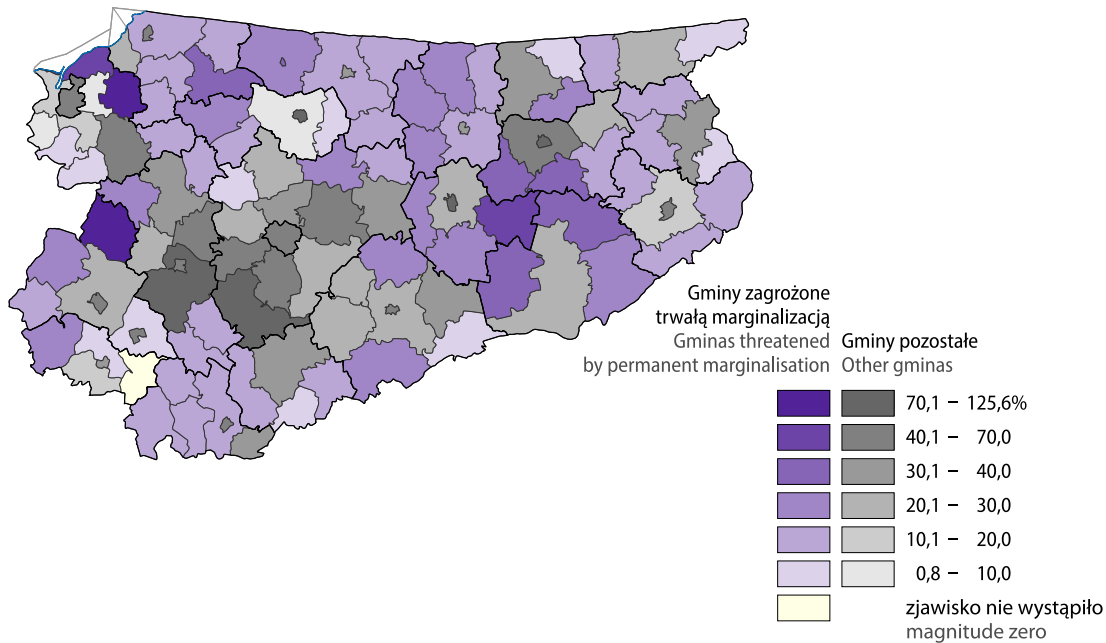
- wyższym niż przeciętnie w województwie poziomem ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania, odprowadzanych do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca, a także odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku na 1 mieszkańca, wyższym udziałem ludności w wieku 65 lat i więcej, wyższym wskaźnikiem liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną i na 1 placówkę kultury (słabsza dostępność instytucji kultury);
- niższym niż przeciętnie w województwie udziałem obszarów prawnie chronionych, niższym przyrostem naturalnym i saldem migracji na 1000 ludności, udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wskaźnikiem pracujących na 1000 ludności, miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności, liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności;
- + wyższym wskaźnikiem przedsiębiorczości niż miasta małe, średnie i wieś oraz wyższym udziałem powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego niż miasta małe i duże;
- + niższym niż przeciętnie w województwie wskaźnikiem liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

Obszary zagrożone trwałą marginalizacją wyróżniały się między innymi:

- wyższym niż przeciętnie w województwie wskaźnikiem liczby bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym, wskaźnikiem liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności;
- niższym niż przeciętnie w województwie udziałem obszarów prawnie chronionych, przyrostem naturalnym i saldem migracji na 1000 ludności, wskaźnikiem pracujących na 1000 ludności, odsetkiem ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, wskaźnikiem przedsiębiorczości, liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności, a także niższym udziałem powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- + wyższym niż przeciętnie w województwie odsetkiem odpadów komunalnych zebranych selektywnie, udziałem ludności w wieku produkcyjnym, wskaźnikiem miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności;
- + niższym niż przeciętnie w województwie poziomem ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania, odprowadzanych do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca, a także odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku na 1 mieszkańca, niższym udziałem ludności w wieku 65 lat i więcej, niższym wskaźnikiem liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną i na 1 placówkę kultury (lepsza dostępność instytucji kultury).

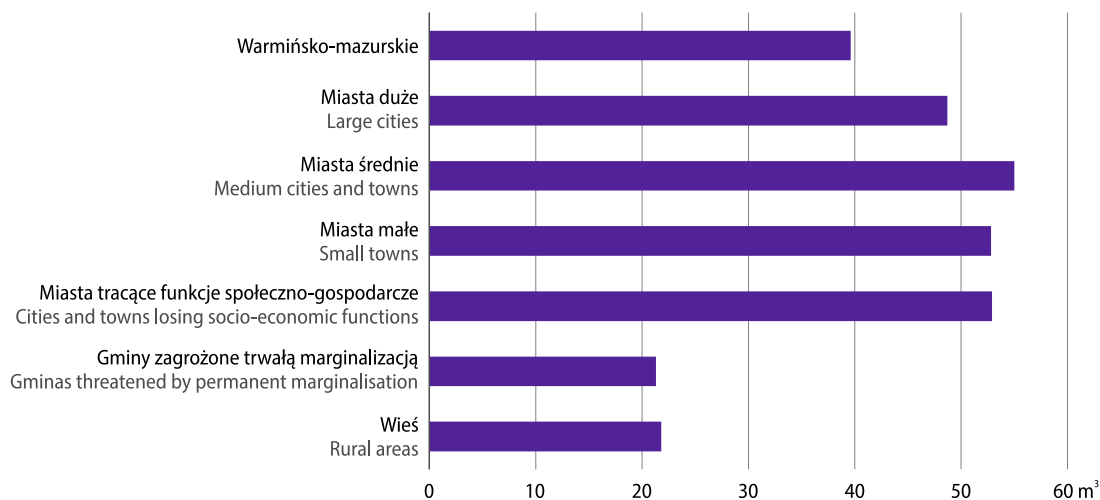
Mapa 56. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 56. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground during the year per capita in 2024

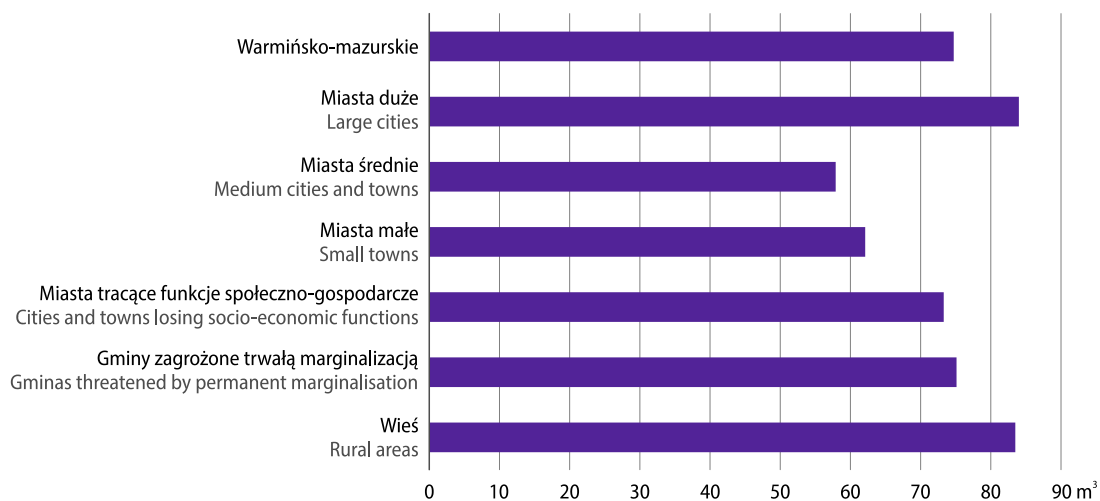

Wykres 79. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca w 2024 r.

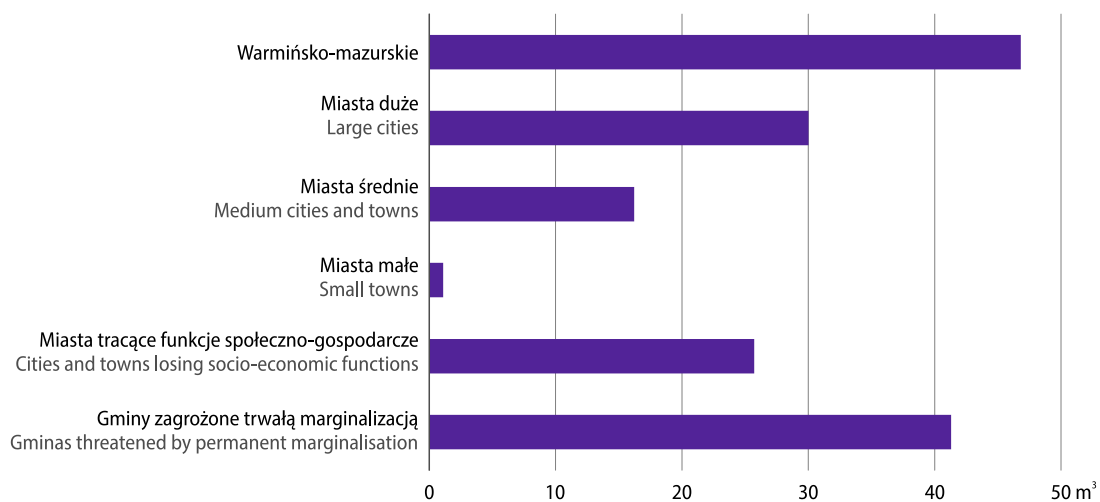
Chart 79. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground during the year per capita in 2024

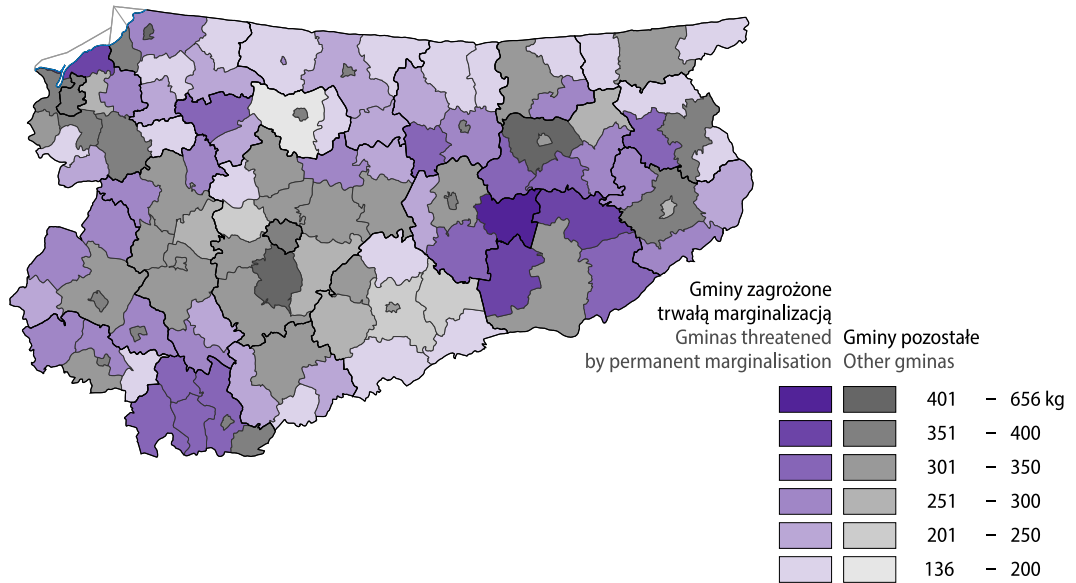
Wykres 80. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Chart 80. Water consumption for the needs of the national economy and population per capita in 2024

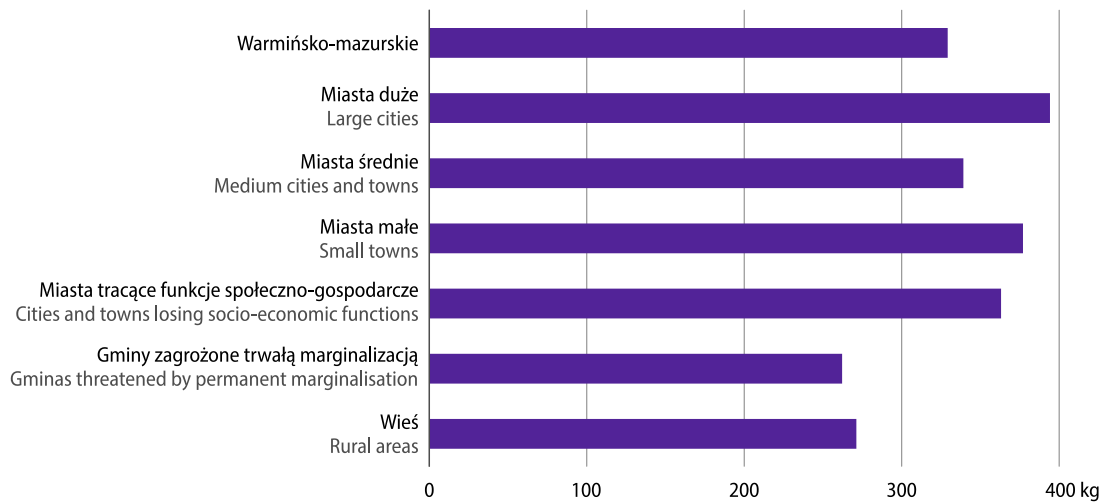
Wykres 81. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2024 r.
 Chart 81. Share of areas under legal protection in total area in 2024

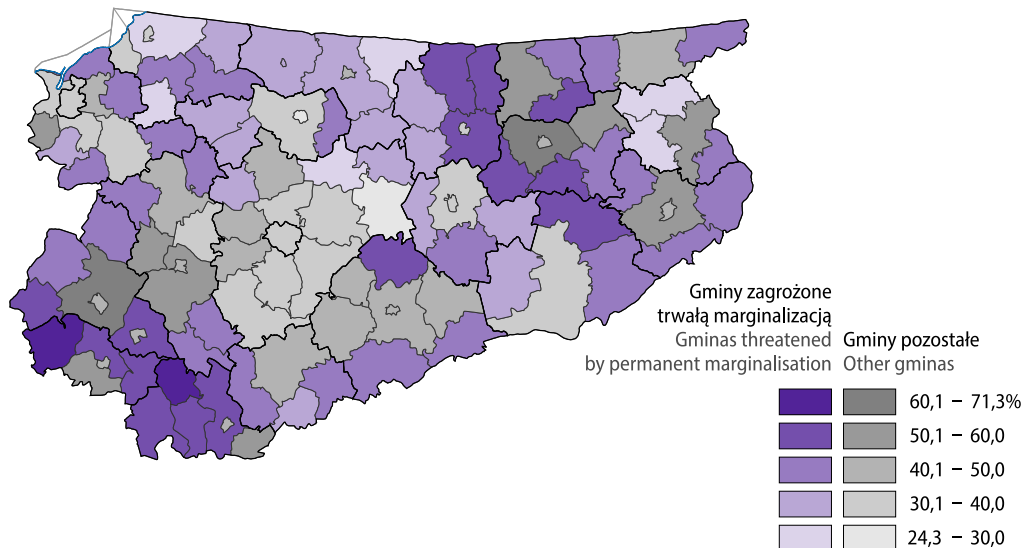
Mapa 57. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 57. Municipal waste generated during the year per capita in 2024

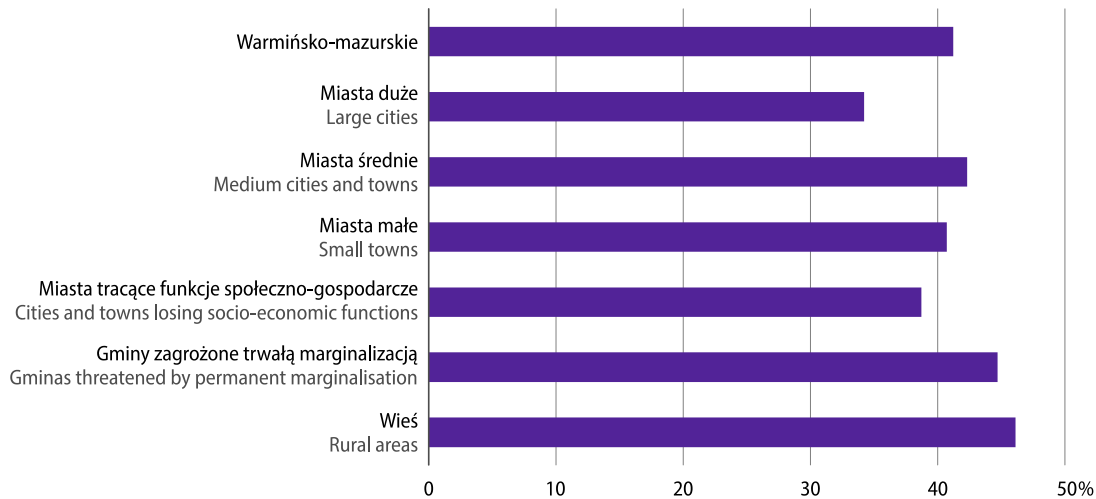
Wykres 82. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca w 2024 r.
Chart 82. Municipal waste generated during the year per capita in 2024

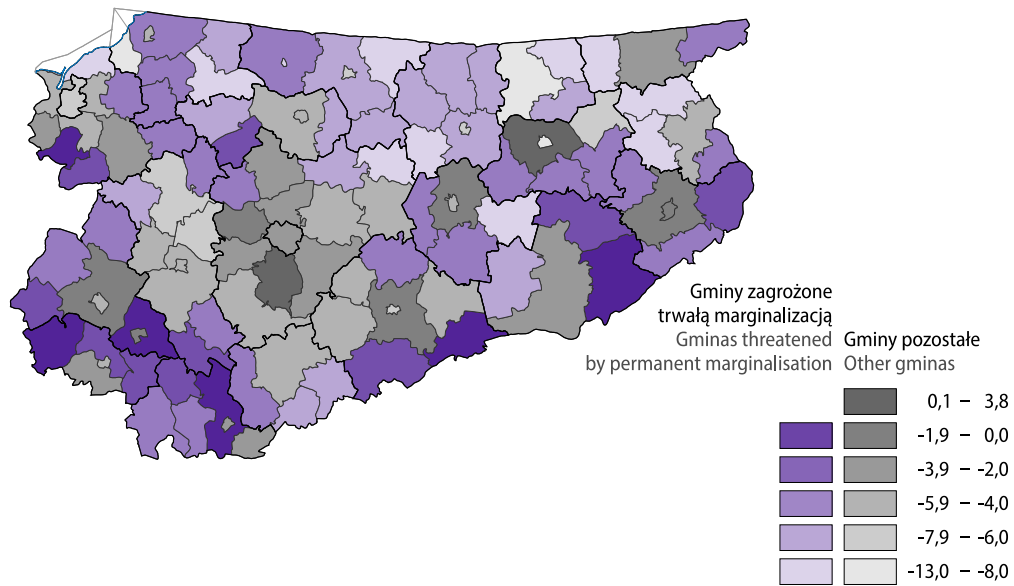
Mapa 58. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów wytworzonych w 2024 r.
 Map 58. Municipal waste collected separately in relation to the total waste generated in 2024

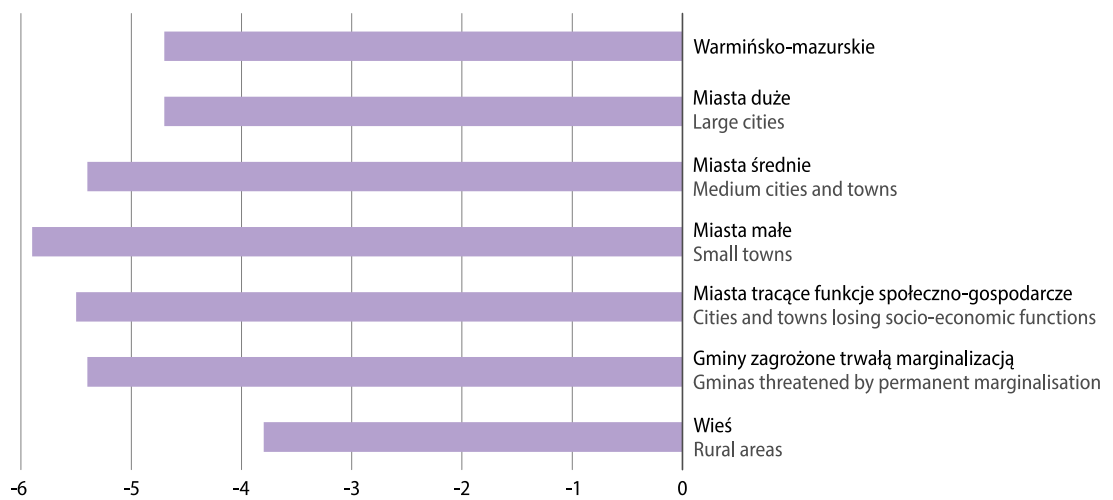
Wykres 83. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów wytworzonych w 2024 r.
 Chart 83. Municipal waste collected separately in relation to the total waste generated in 2024

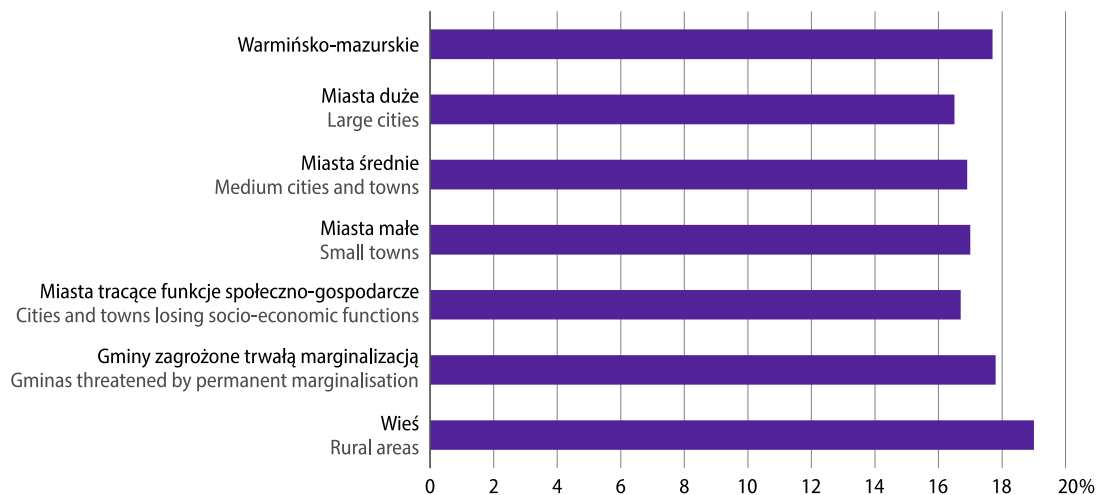
Mapa 59. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
Map 59. Natural increase per 1000 population in 2024

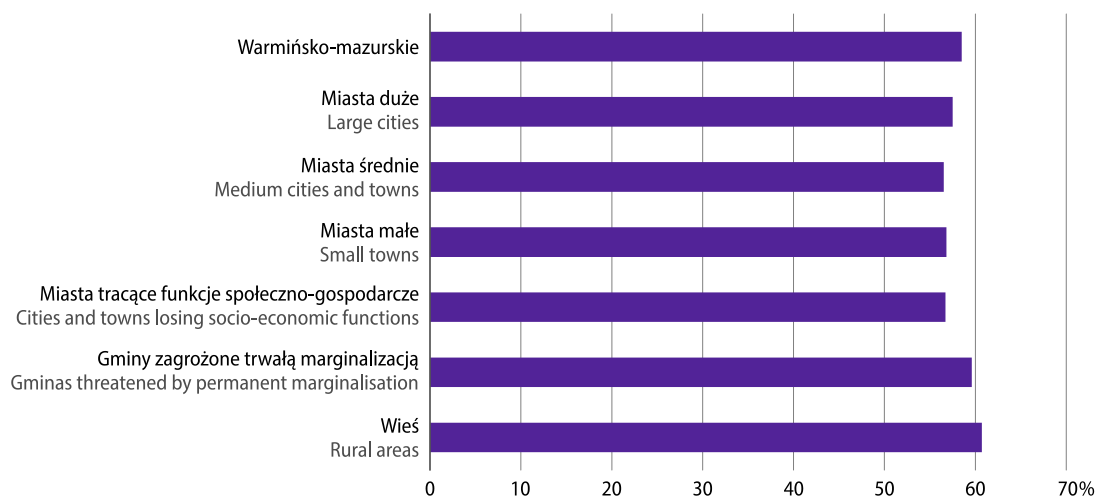
Wykres 84. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 84. Natural increase per 1000 population in 2024

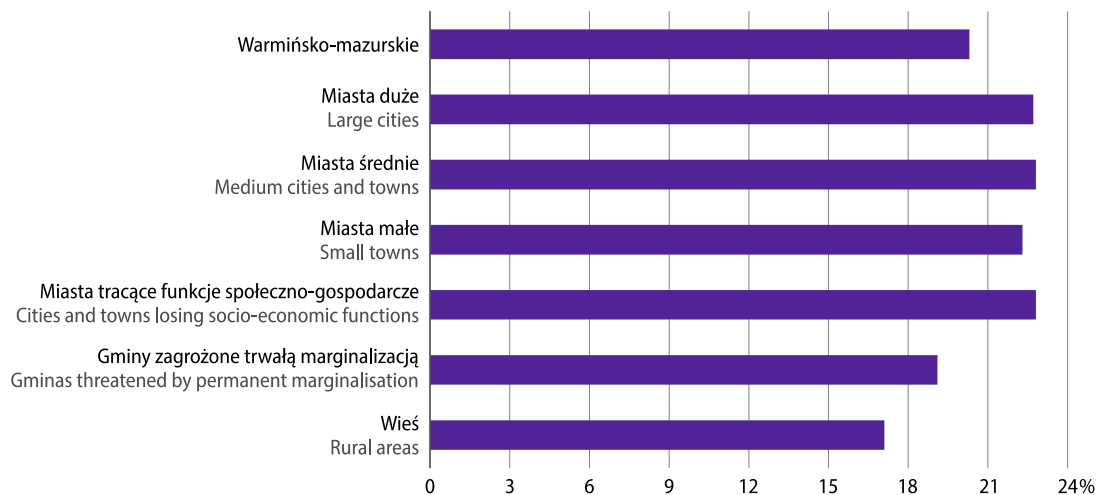
Wykres 85. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem w 2024 r.
 Chart 85. Share of population of pre-working age in the total population in 2024

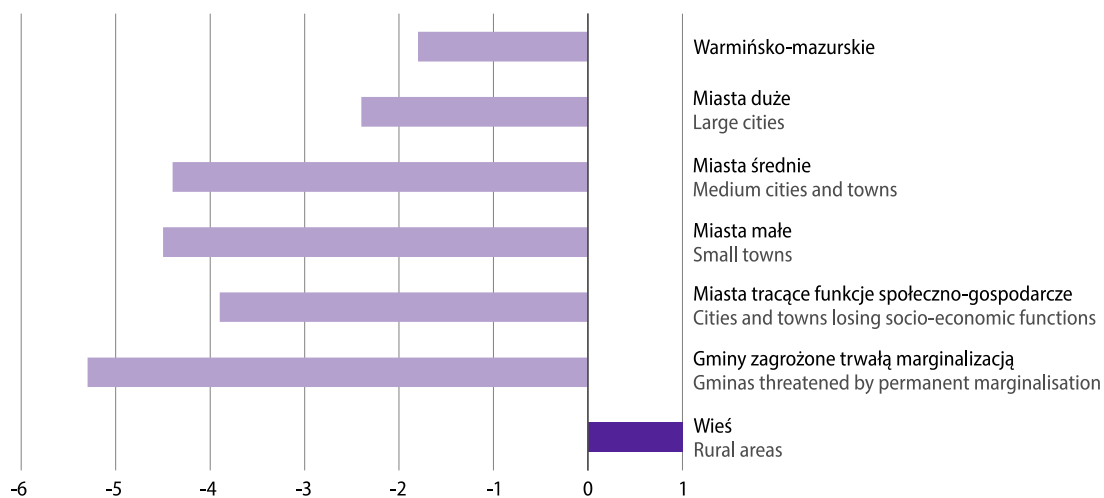
Wykres 86. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem w 2024 r.
 Chart 86. Share of population of working age in the total population in 2024

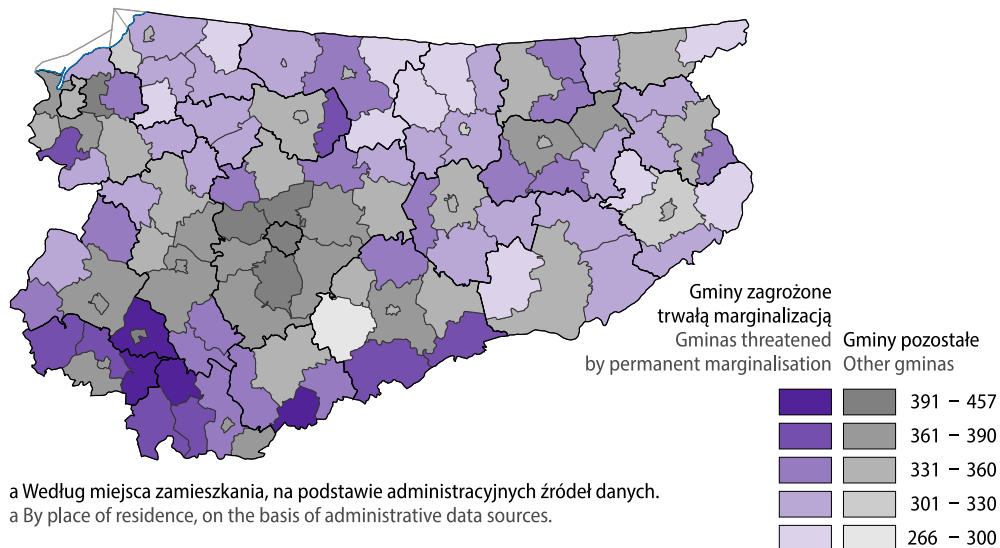
Wykres 87. Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ludności ogółem w 2024 r.
 Chart 87. Share of population aged 65 and more in the total population in 2024

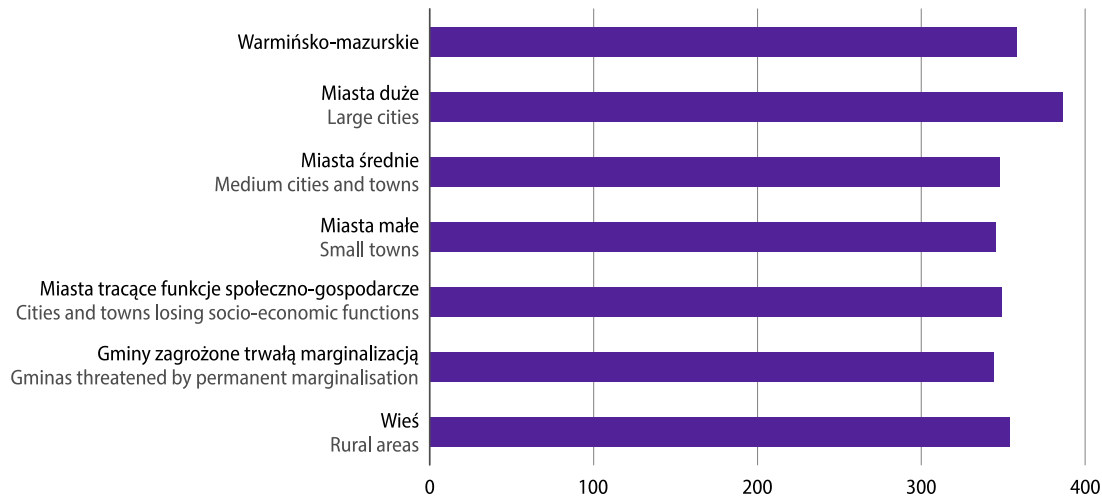
Wykres 88. Saldo migracji na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 88. Net migration per 1000 population in 2024

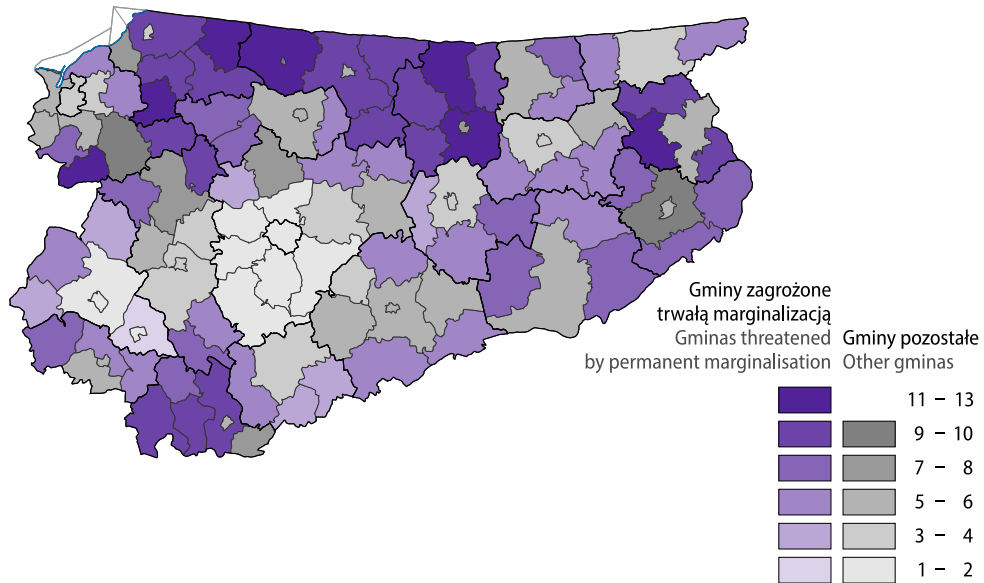
Mapa 60. Pracujący^a na 1000 ludności w 2024 r.
Map 60. Employed^a persons per 1000 population in 2024

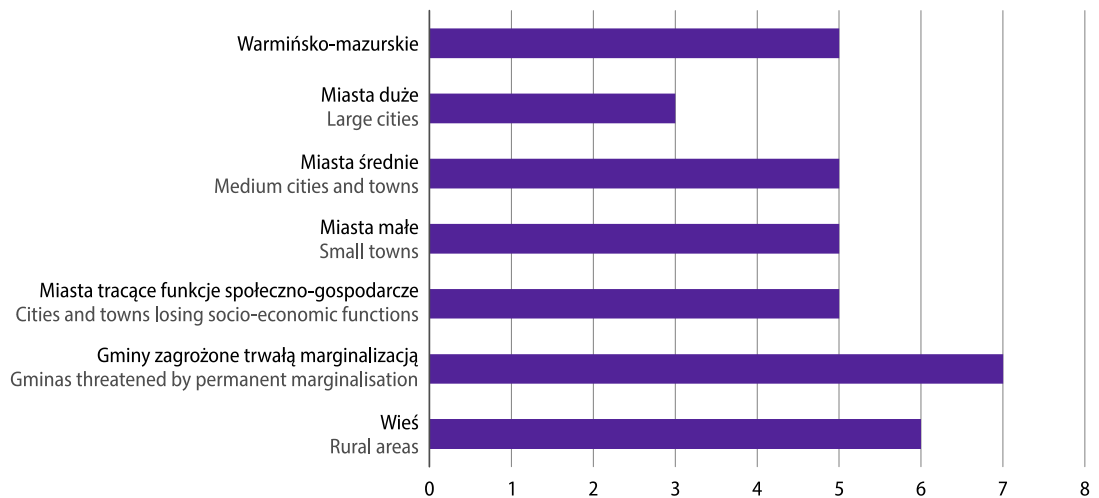
Wykres 89. Pracujący na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 89. Employed persons per 1000 population in 2024

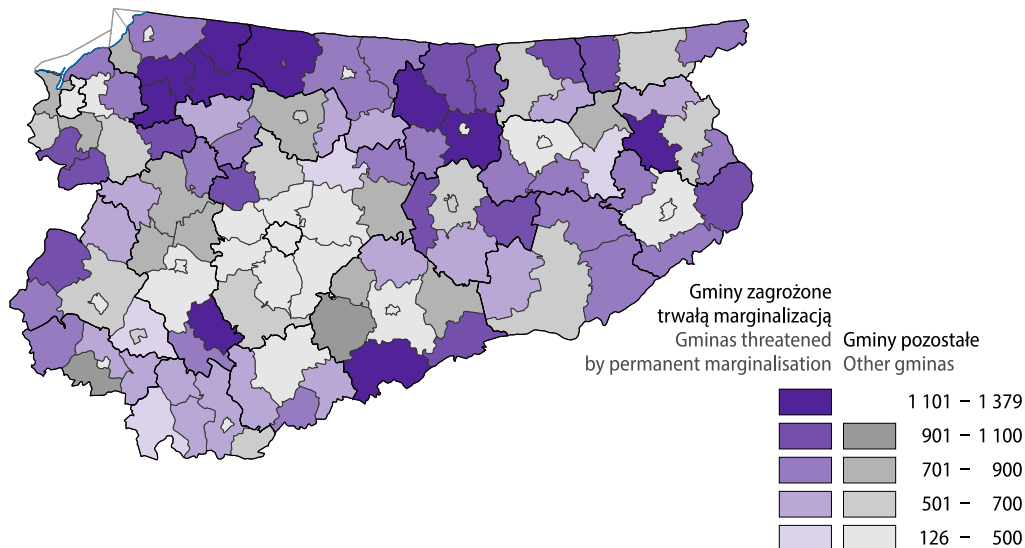
Mapa 61. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.
 Map 61. Number of registered unemployed persons per 100 population of working age in 2024

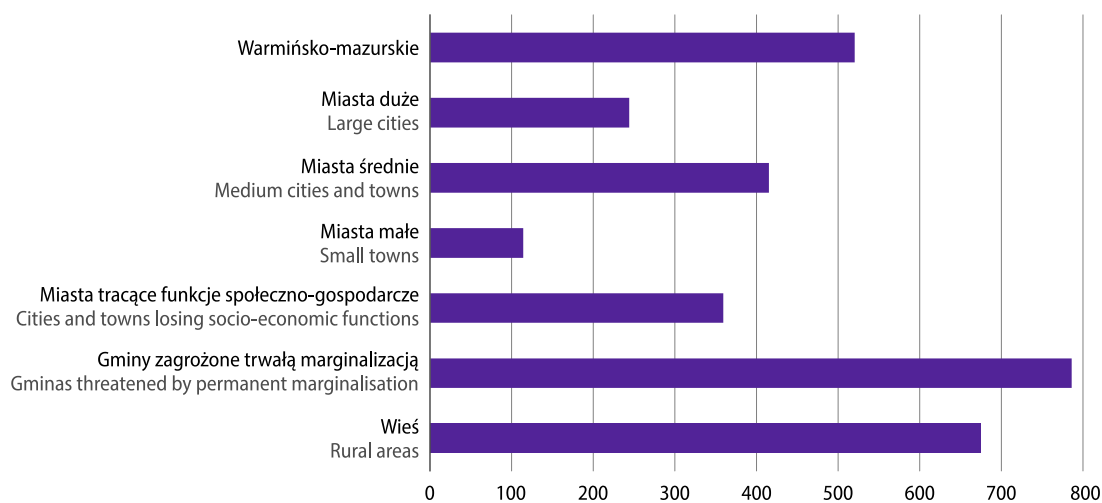
Wykres 90. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.
 Chart 90. Number of registered unemployed persons per 100 population of working age in 2024

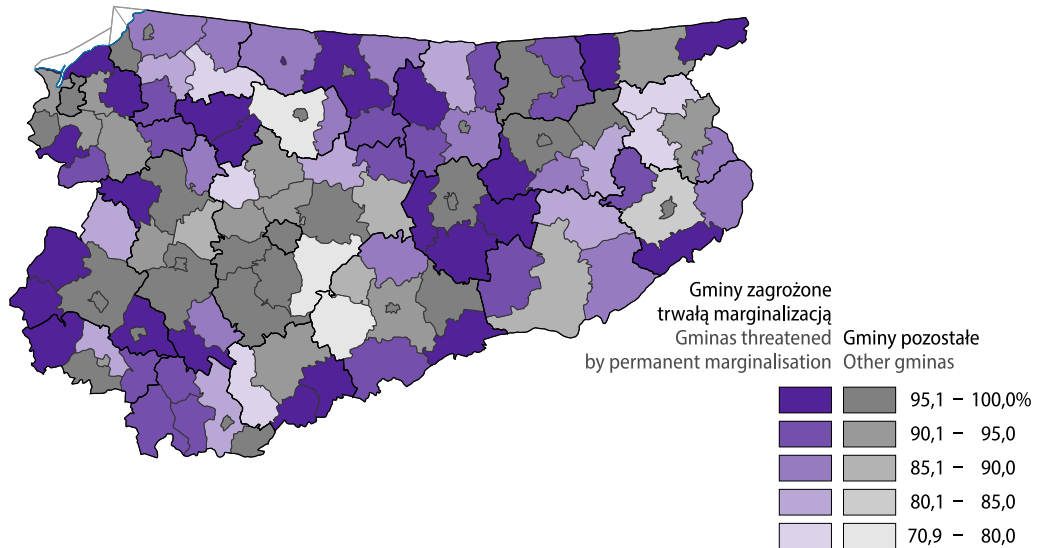
Mapa 62. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2024 r.
Map 62. Social assistance beneficiaries per 10 thousand population in 2024

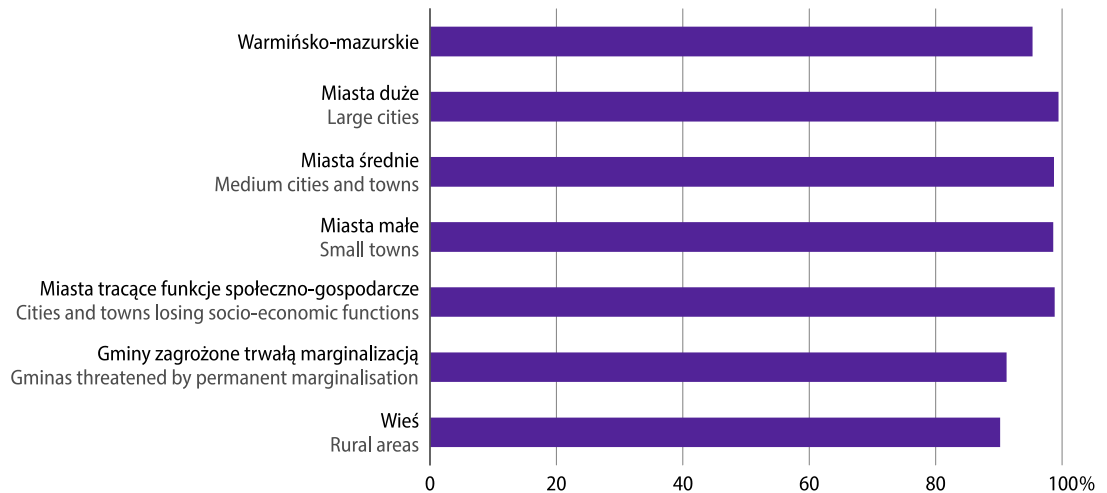
Wykres 91. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2024 r.
Chart 91. Social assistance beneficiaries per 10 thousand population in 2024

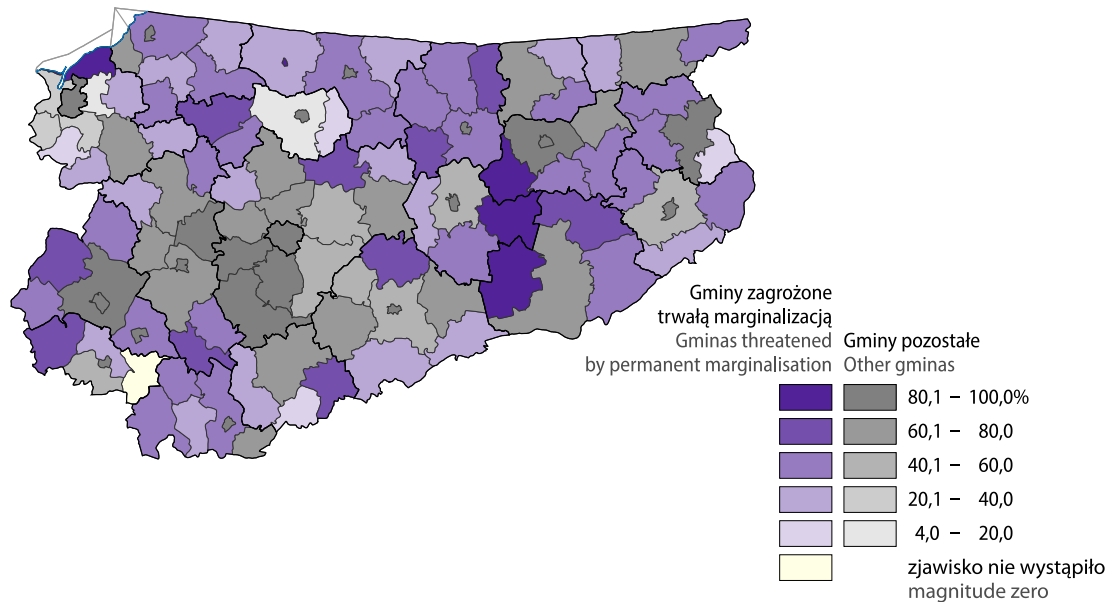
Mapa 63. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2024 r.
Map 63. Share of population using water supply network in 2024

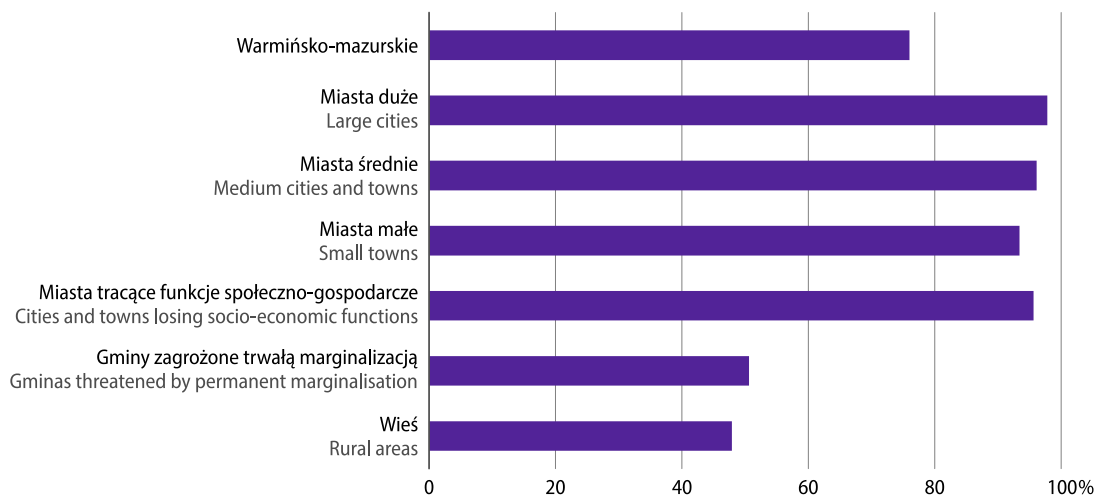
Wykres 92. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2024 r.
Chart 92. Share of population using water supply network in 2024

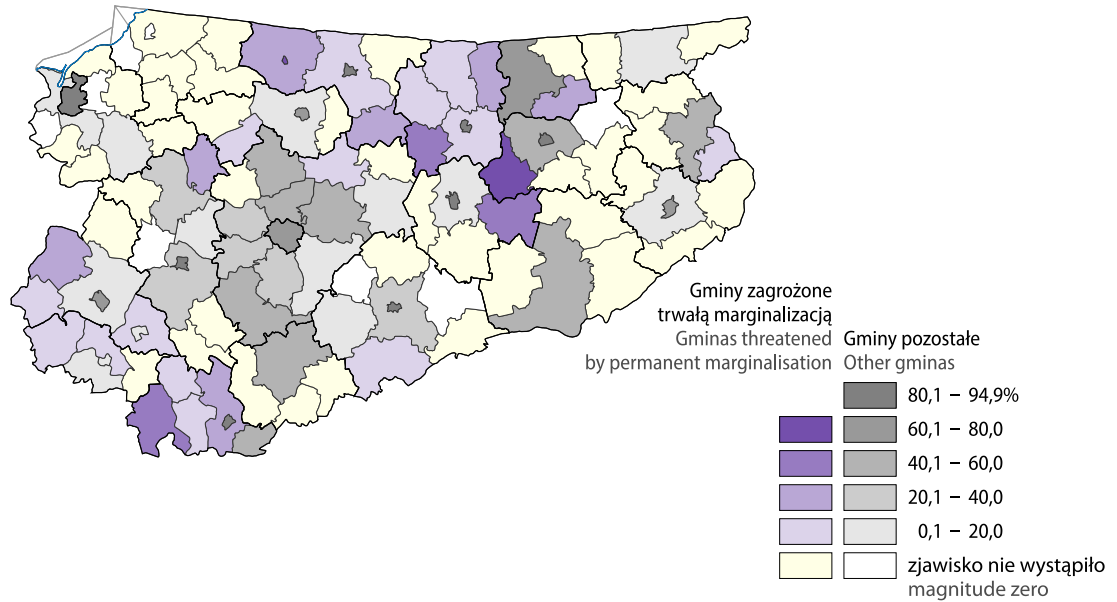
Mapa 64. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Map 64. Share of population using sewage system in 2024

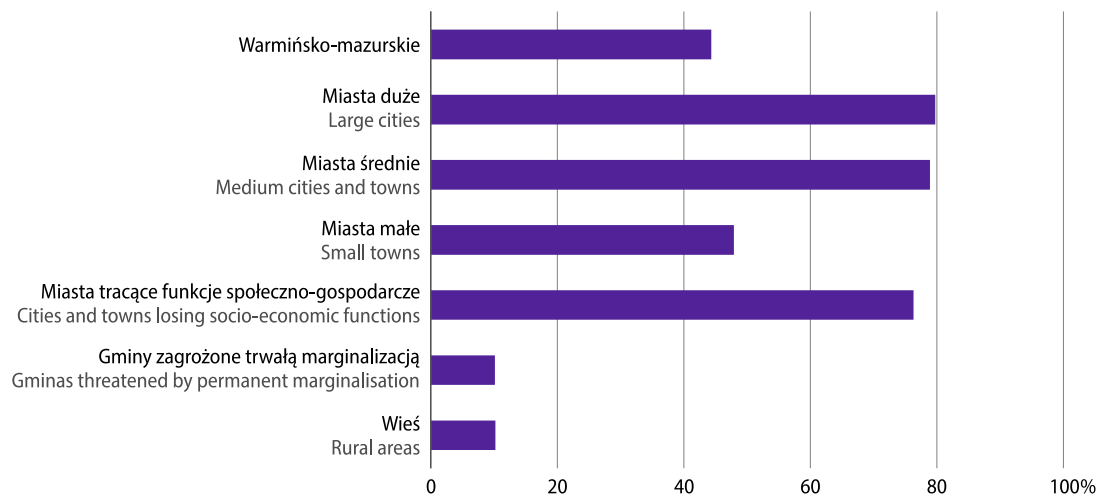
Wykres 93. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Chart 93. Share of population using sewage system in 2024

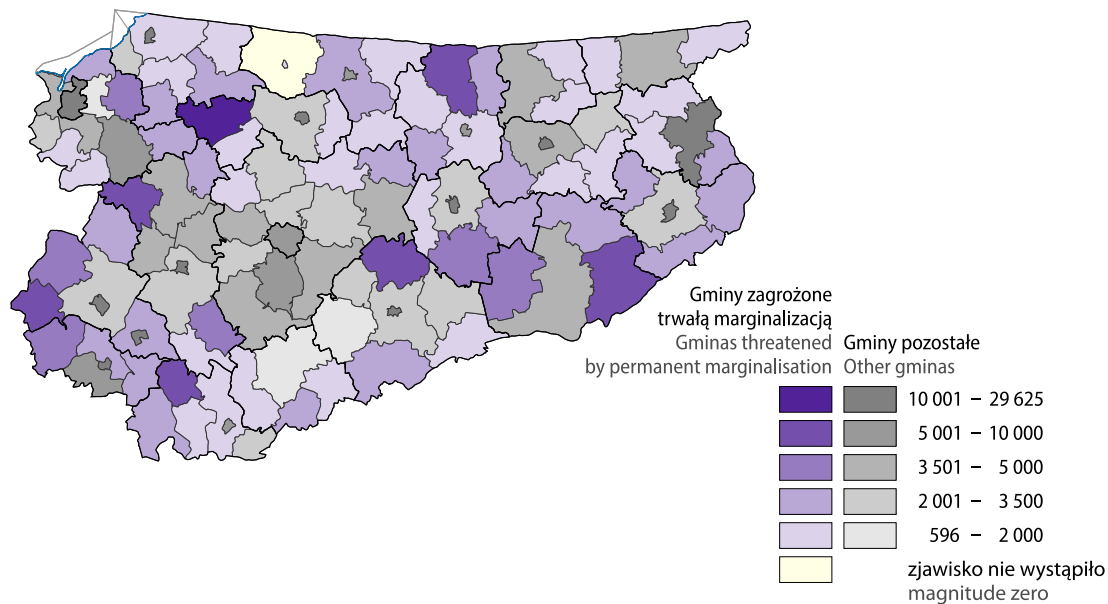
Mapa 65. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2024 r.
Map 65. Share of population using gas supply system in 2024

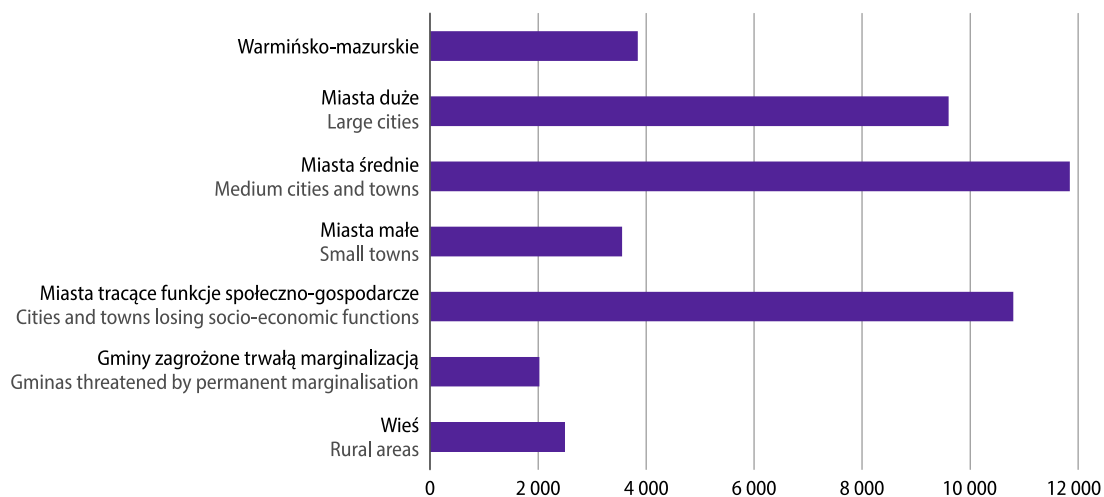
Wykres 94. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2024 r.
Chart 94. Share of population using gas supply system in 2024

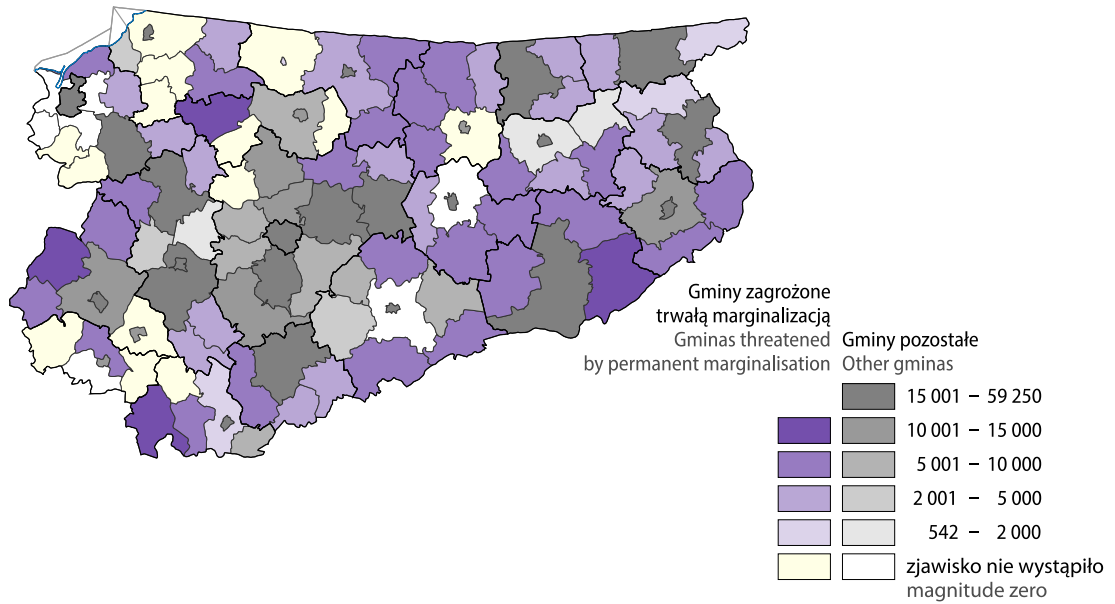
Mapa 66. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.
Map 66. Number of population per library establishment in 2024

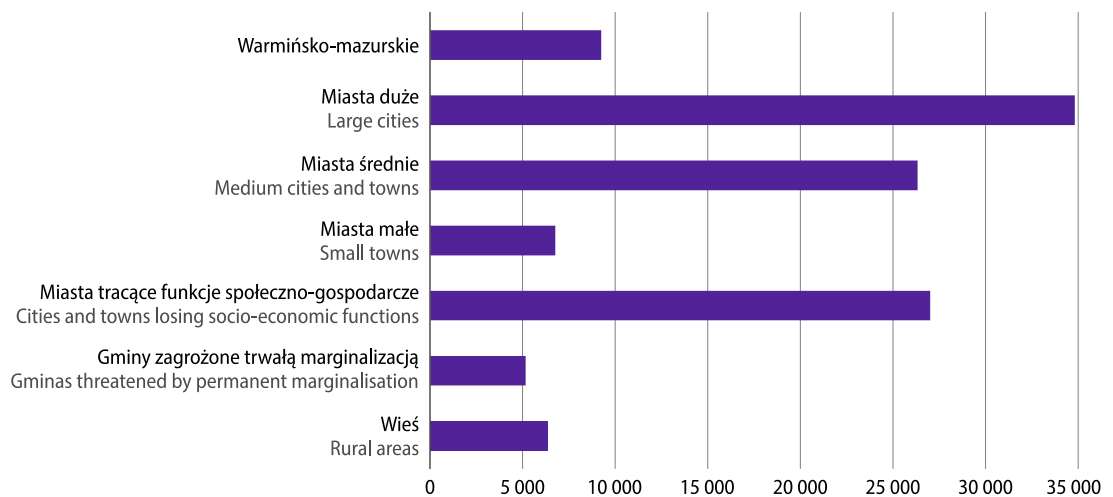
Wykres 95. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.
Chart 95. Number of population per library establishment in 2024

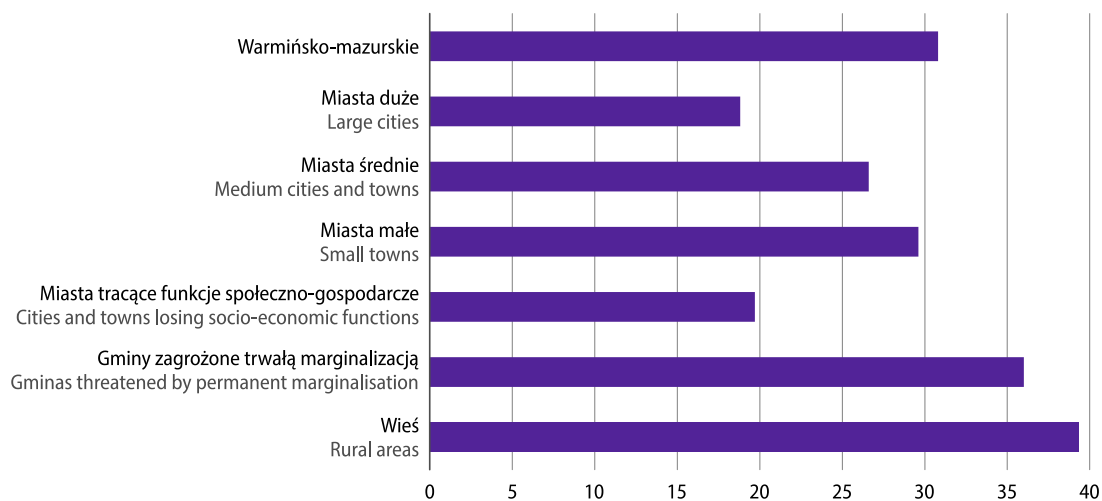
Mapa 67. Liczba ludności na 1 placówkę kultury w 2024 r.
Map 67. Number of population per culture establishment in 2024

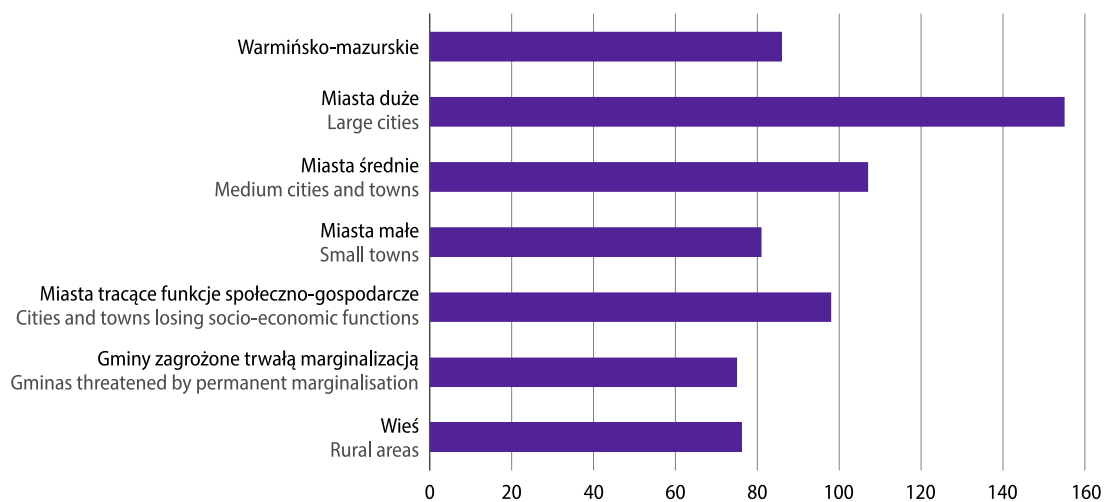
Wykres 96. Liczba ludności na 1 placówkę kultury w 2024 r.
Chart 96. Number of population per culture establishment in 2024

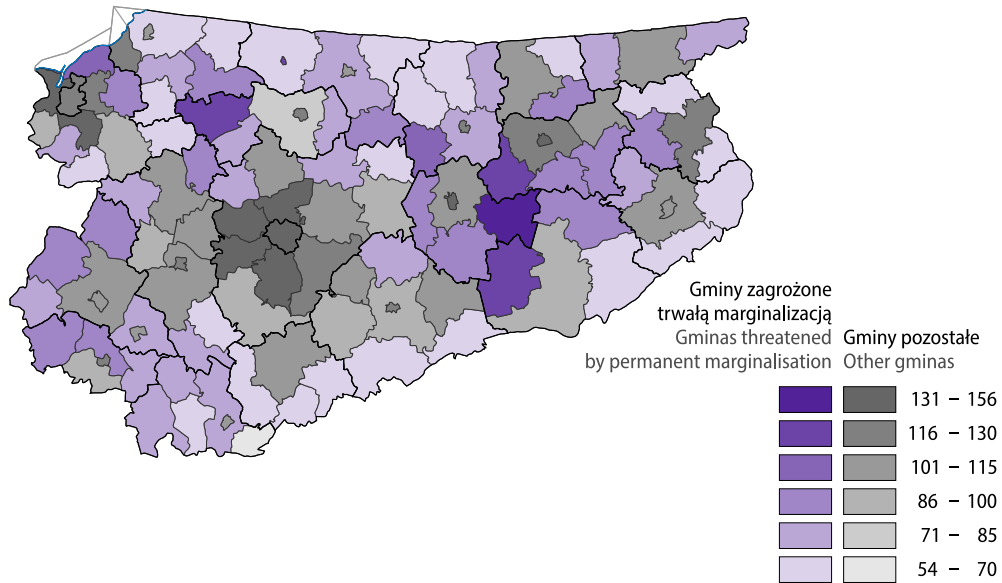
Wykres 97. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 97. Bed places in tourist accommodation establishments per 1000 population in 2024

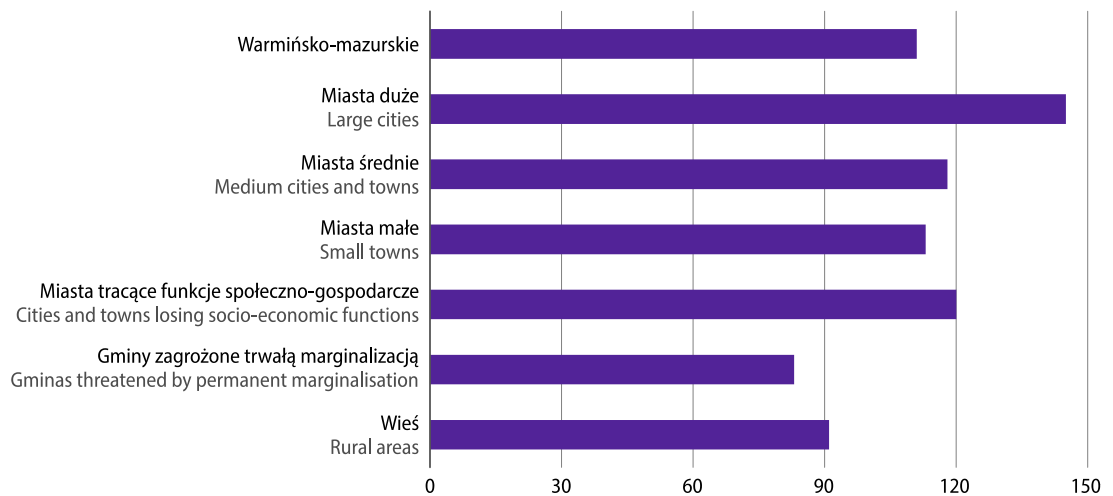
Wykres 98. Miejsca noclegowe przypadające na 1 turystyczny obiekt noclegowy w 2024 r.
 Chart 98. Bed places per 1 tourist accommodation establishment in 2024

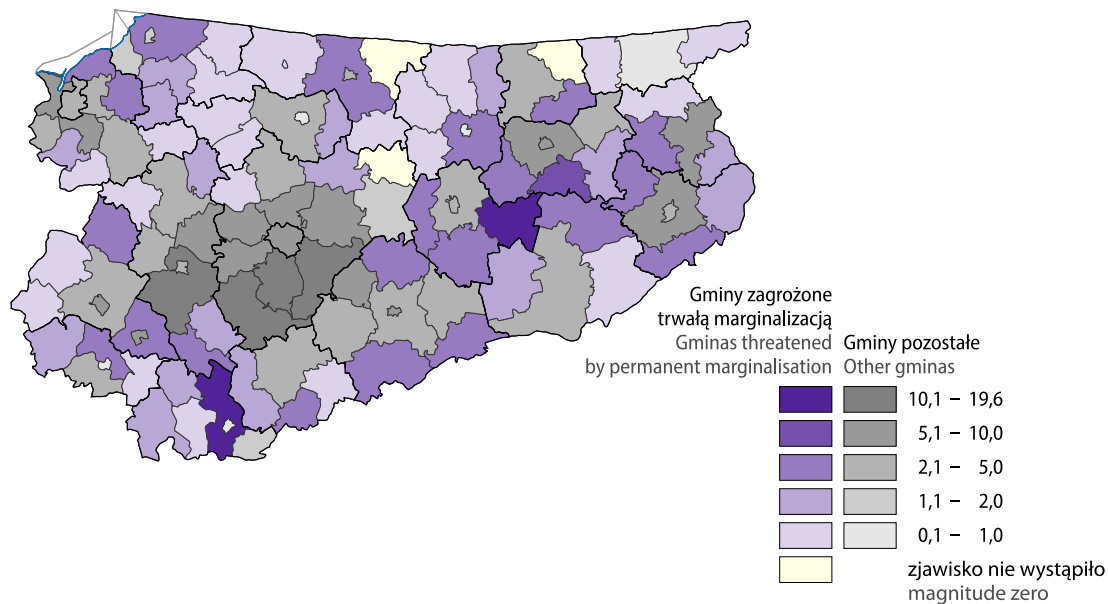
Mapa 68. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r.
 Map 68. Number of entities of the national economy in the REGON register per 1000 population in 2024

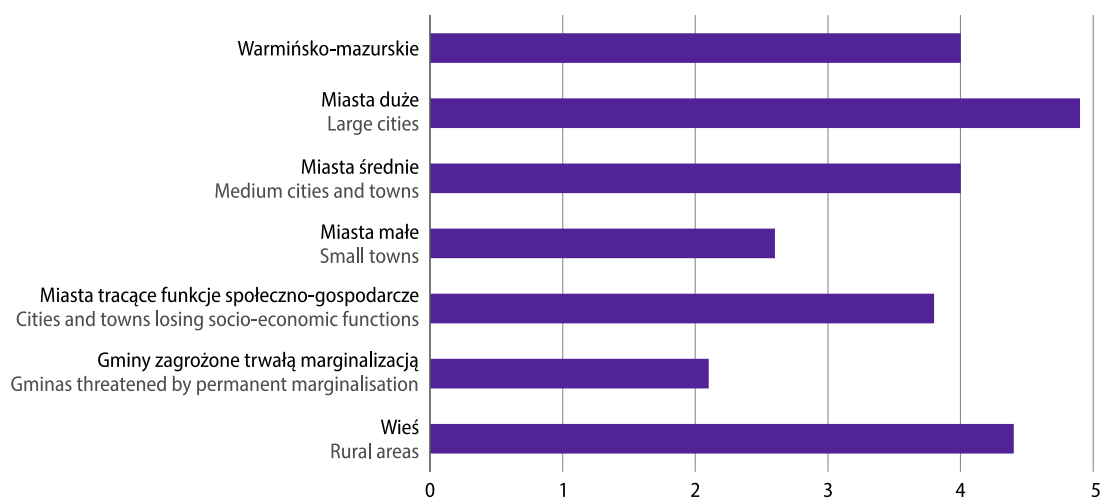
Wykres 99. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 99. Number of entities of the national economy in the REGON register per 1000 population in 2024

Mapa 69. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.
Map 69. Dwellings completed per 1000 population in 2024

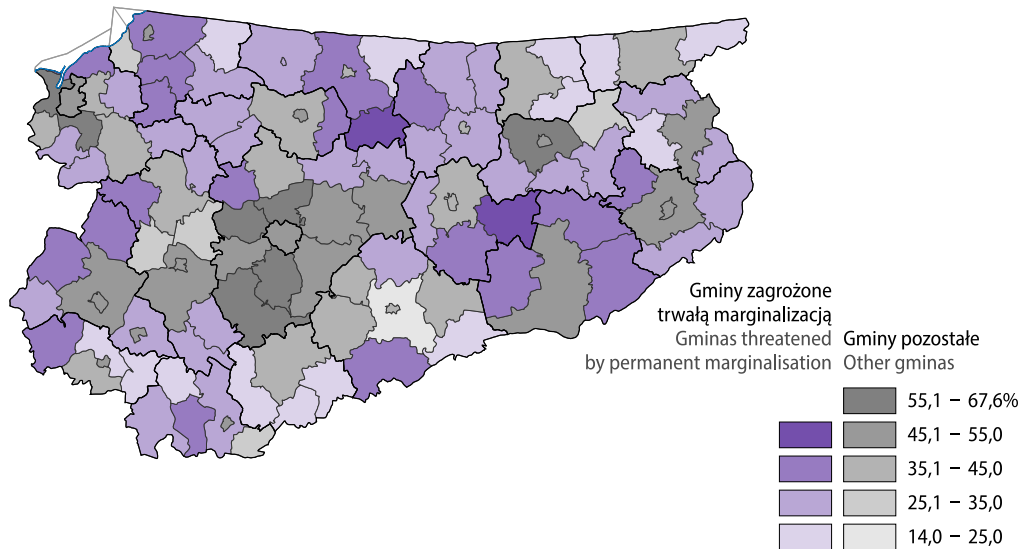

Wykres 100. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 100. Dwellings completed per 1000 population in 2024

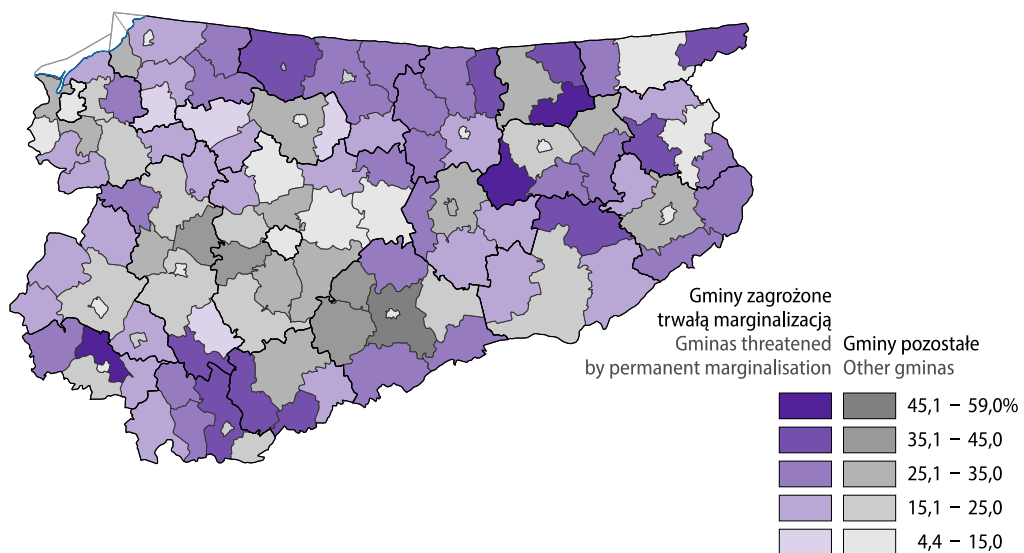
Mapa 70. Udział dochodów własnych budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dochodach ogółem w 2024 r.

Map 70. Share of own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status in the total revenue in 2024

Mapa 71. Udział wydatków inwestycyjnych budżetów gmin i miast na prawach powiatu w wydatkach ogółem w 2024 r.

Map 71. Share of investment expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status in the total expenditure in 2024

Wykres 101. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Chart 101. Share of the area covered by the applicable local spatial development plants in the total area in 2024

